Matei - Comentarii W. McDonald

Un cititor neavizat al Noului Testament s-ar putea întreba de ce acesta începe cu un subiect aparent atât de anost cum ar fi descrierea arborelui genealogic al unei familii. Ar putea conchide că înşiruirea aceasta de nume este de prea mică importanţă şi ca atare nu e demnă de toată atenţia sa, ceea ce-l va determina probabil să sară peste secţiunea respectivă, începând lectura de unde începe acţiunea.

Adevărul e însă că această genealogie este indispensabilă, ea aşezând temelia la tot ce urmează. Căci dacă nu se poate demonstra că Isus este urmaş legal al lui David, prin spiţa regală, atunci nu se poate demonstra nici faptul că El este Regele-Mesia al Israelului. Astfel, Matei îşi începe relatarea exact în punctul în care trebuie: cu dovada documentară a faptului că Isus a moştenit dreptul legal la tronul lui David, prin tatăl său vitreg, Iosif.

Genealogia aceasta urmăreşte descendenţa juridică a lui Isus, ca rege al Israelului; genealogia de la Luca urmăreşte descendenţa Sa în linie directă, ca fiu al lui David. Genealogia lui Matei urmăreşte succesiunea regală pornind de la David, prin fiul acestuia, Solomon, care a preluat, tronul de la David; genealogia lui Luca urmăreşte descendenţa de sânge de la David printr-un alt fiu al acestuia, Natan. Această genealogie se încheie cu Iosif, căruia Isus i-a fost fiu adoptiv, genealogia de la Luca 3 urmăreşte, probabil, strămoşii Mariei, căruia Isus i-a fost Fiu real.

Cu o mie de ani înainte, Dumnezeu încheiase cu David un legământ necondiţionat, în virtutea căruia Dumnezeu îi făgăduia lui David o împărăţie ce va dăinui veşnic şi o spiţă regală ce va domni în veac (Ps 89:4,36,37). Acel legământ se împlineşte acum în Cristos, El fiind moştenitorul legal al tronului lui David, prin Iosif şi prin progenitorul real al lui David, prin filiera Mariei. Întrucât El trăieşte în veci, împărăţia Sa va dăinui veşnic iar El va domni în veci, ca Fiul cel mare al lui David. Isus a întrunit în persoana Sa singurele temeiuri valabile pentru orice pretendent la tronul Israelului: descendenţa juridică şi cea în linie directă. Întrucât Isus trăieşte acum, nu mai poate exista nici un alt pretendent la tron.

Formularea: Cartea genealogiei („neamului" în ediţia Cornilescu) lui Isus Cristos, fiul lui David, fiul lui Avraam este similară cu sintagma din Geneza 5:1: „Iată cartea neamurilor lui Adam." (în engleză şi în mai multe ediţii româneşti: „Iată cartea genealogiei lui Adam.") Geneza îl prezintă pe primul Adam; Matei pe ultimul Adam. Primul Adam a fost capul primei creaţii, al celei fizice. Cristos, ca ultimul Adam, este Capul noii creaţii, spirituale.

Subiectul acestei evanghelii este Isus Cristos. Numele Isus ni-L înfăţişează în ipostaza de Iehova-Salvatorul; titlul Cristos („Unsul") în cea de îndelung aşteptatul Mesia al Israelului. Titlul Fiul lui David este asociat în Vechiul Testament atât cu rolul de Mesia, cât şi cu cel de rege. Titlul Fiul lui Avraam ni-L prezintă pe Domnul nostru drept Cel care este împlinirea supremă a făgăduinţelor făcute urmaşilor poporului evreu.

Genealogia este împărţită în trei secţiuni istorice: de la Avraam la Iese, de la David la Iosia şi de la Ieconia la Iosif. Prima secţiune ne conduce până la David; a doua parcurge perioada regilor; a treia consemnează spiţa regală în timpul exilului (586 Î.Cr. şi anii următori). În această secţiune întâlnim multe trăsături interesante. De pildă, în acest paragraf sunt menţionate patru femei: Tamar, Rahab, Rut şi Batşeba (cea care fusese soţia lui Urie). Întrucât se ştie că femeile sunt foarte rar menţionate în listele genealogice din Orient, faptul că aceste femei au fost pomenite este cu atât mai uimitor cu cât două dintre ele au fost prostituate (Tamar şi Rahab), una comisese adulter (Batşeba) iar două dintre ele nici nu erau evreice (Rahab şi Rut). Faptul că Matei le include în introducerea sa e, pesemne, o subtilă sugestie a faptului că venirea lui Cristos va aduce mântuire păcătoşilor, dar ne-evreilor (Neamurilor) şi că în El barierele de rasă şi de sex aveau să fie eliminate.

Interesant de semnalat este şi prezenţa unui rege, pe nume Ieconia. La Ieremia 22:30 Dumnezeu a rostit un blestem asupra acestui om:

„Aşa vorbeşte Domnul: «Scrieţi pe omul acesta ca lipsit de copii, ca un om căruia nu-i va merge bine toată viaţa lui; căci nici unul din urmaşii lui nu va izbuti să şadă pe scaunul de domnie al lui David şi să domnească peste Iuda.

Dacă Isus ar fi fost fiul real al lui Iosif, El ar fi intrat sub incidenţa acestui blestem. Şi totuşi El trebuia să fie fiul real al lui Iosif, pentru a moşteni drepturile inerente tronului lui David. Problema a fost soluţionată prin minunea naşterii din fecioară: Isus a fost moştenitorul legal al tronului prin intermediul lui Iosif. El era Fiul real al lui David, prin intermediul Mariei. Blestemul rostit asupra lui Ieconia nu a căzut şi asupra Mariei sau a copiilor ei, deoarece ea nu a descins din Ieconia.

Sintagma din care ar putea fi interpretată în engleză (n. trad: ca de altfel şi în română) ca o referire atât la Iosif, cât şi la Maria. Dar în textul original grec, pronumele care apare la singular, fiind de genul feminin, indicând astfel că Isus s-a născut din Maria, dar nu şi din Iosif. Dar pe lângă aceste trăsături interesante ale genealogiei, trebuie să amintim şi dificultăţile pe care le prezintă ea.

Matei atrage în mod special atenţia asupra faptului că există trei secţiuni de câte paisprezece generaţii fiecare. Totuşi, comparând textul cu Vechiul Testament, constatăm că anumite nume lipsesc din această listă. De exemplu, între Ioram şi Uzia (v. 8. În versiunea română: „Ozia"), au domnit ca regi Ahazia, Ioas şi Amazia (vezi 2Împăraţi 8-14;2Cronici 21-25).

Genealogiile lui Matei şi Luca par să se întretaie în menţionarea a două nume: Şealtiel (Salatiel) şi Zorobabel (Matei 1:12,13;Luca 3:27). Este ciudat faptul că strămoşii lui Iosif şi ai Mariei fuzionează în aceşti doi oameni, pentru ca apoi să se separe din nou. Dificultatea sporeşte şi mai mult atunci când observăm că ambele evanghelii urmează textul de la Ezra 3:2 când îl citează pe Zorobabel ca fiu al lui Salatiel, în vreme ce 1Cronici 3:19 îl citează ca fiu al lui Pedaia.

O a treia dificultate constă în faptul că Matei enumera douăzeci şi şapte de generaţii de la David la Isus, în vreme ce Luca enumera patruzeci şi două. Chiar dacă evangheliştii subliniază doi arbori genealogici diferiţi, ni se pare ciudată marea deosebire în numărul generaţiilor.

Ce atitudine trebuie să ia cercetătorul Sfintelor Scripturi faţă de aceste dificultăţi şi discrepanţe aparente? Mai întâi, premisa de la care plecăm este că Biblia e Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu. Prin urmare, nu poate conţine erori. În al doilea rând, este infinit, pentru că reflectă infinitatea Dumnezeirii. Noi vom putea pricepe adevărurile fundamentale ale Cuvântului, dar nu vom putea pătrunde toate tainele sale. Aşadar, modul în care abordăm aceste dificultăţi ne conduce la concluzia că problema constă mai degrabă în lipsa noastră de cunoaştere, decât în vreo presupusă greşelnicie a Bibliei. Problemele de care ne lovim în lectura Bibliei ar trebui să ne determine să studiem

mai asiduu, încercând să găsim răspunsurile. „Slava lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor, dar slava împăraţilor stă în cercetarea lucrurilor" (Prov 25:2).

Cercetările atente întreprinse de istorici şi săpăturile arheologice nu au fost în stare să demonstreze că afirmaţiile Bibliei ar fi ne-adevărate. Ceea ce par pentru noi drept dificultăţi şi contradicţii au, în realitate, explicaţii raţionale iar aceste explicaţii sunt pline de semnificaţii şi foloase spirituale.

Naşterea lui Isus Cristos s-a deosebit de oricare din celelalte naşteri menţionate în cadrul genealogiei. Acolo găsim de repetate ori formula: „A l-a născut pe B." Dar acum întâlnim consemnarea unei naşteri din care lipseşte tatăl uman. Faptele care înconjoară această zămislire miraculoasă sunt redate cu demnitate şi simplitate. Maria fusese făgăduită ca soţie lui Iosif, dar nunta nu avusese încă loc. Pe timpul când s-au petrecut evenimentele din Noul Testament, această tăgăduire era un gen de logodnă, dar mult mai pronunţată decât cea actuală - o logodnă care nu putea fi desfăcută decât prin divorţ. Deşi cei doi tineri logodiţi nu trăiau împreună decât după ce avea loc ceremonia căsătoriei, infidelitatea logodnicei era socotită drept adulter, fiind pasibilă de pedeapsa cu moartea.

În timpul acestei logodne, Fecioara Maria a rămas însărcinată, prin intermediul unui miracol, de la Duhul Sfânt. Un înger îi adusese Mariei vestea acestui misterios eveniment: „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine, şi puterea Celui Prea înalt te va umbri" (Luca 1:35). Asupra Mariei plana un nor de suspiciune şi ultragiu. În toată istoria omenirii nu mai avusese loc o naştere din fecioară. Când oamenii vedeau o femeie gravidă, nu găseau decât o singură explicaţie posibilă!

Nici măcar Iosif nu cunoştea încă adevărata explicaţie a condiţiei Mariei. El ar fi putut avea motive să fie indignat pe logodnica lui, din două motive: Mai întâi, aparenta ei infidelitate faţă de el; iar în al doilea rând, deşi el era nevinovat, risca aproape sigur să fie acuzat de complicitate. Dragostea lui pentru Maria şi dorinţa de dreptate l-au condus la decizia de a desface logodna printr-un divorţ discret. El voia să evite ruşinea care, în mod inevitabil, ar fi însoţit o atare acţiune.

În timp ce acest om cumpătat şi plin de delicateţe îşi făcea planul cum s-o protejeze pe Maria, i s-a arătat în vis un înger al Domnului şi i-a zis: „Iosife, fiul lui David," cuvinte menite, negreşit, să trezească în el conştiinţa spiţei regale din care se trăgea şi să-l pregătească pentru venirea atât de neobişnuită pe lume a Regelui-Mesia al Israelului. Şi astfel i s-a comunicat că nu trebuie să aibă nici un fel de îndoieli cu privire la căsătoria cu Maria. Orice suspiciuni cu privire la puritatea ei erau total neîntemeiate. Sarcina ei a fost cauzată de Duhul Sfânt.

Îngerul a dezvăluit apoi sexul Copilului, numele şi misiunea ce urma S-o îndeplinească. Maria avea să nască un Fiu. Iar numele Său avea să fie ISUS, (care înseamnă „Iehova este mântuire" sau „Iehova, Mântuitorul"). Fidel Numelui Său, El avea să mântuiască poporul Lui de păcatele sale. Acest Copil al destinului nu era altul decât însuşi Iehova, care cerceta pământul cu scopul de a-i salva pe oameni de la pedeapsa păcatului, de sub puterea păcatului şi, în cele din urmă, de însăşi prezenţa păcatului.

Pe când consemna Matei aceste evenimente, îşi va fi dat negreşit seama că a început o nouă eră în istoria relaţiilor lui Dumnezeu cu omenirea. Cuvintele unei profeţii mesianice, latentă de atâta vreme, au căpătat acum viaţă. Profeţia criptică a lui Isaia s-a împlinit acum în Copilul Mariei: Toate aceste lucruri s-au întâmplat ca să se împlinească ce vestise Domnul prin proorocul. Matei pretinde inspiraţie divină pentru cuvintele lui Isaia - or, Domnul îi vorbise profetului cu cel puţin 700 de ani înainte de Cristos.

Profeţia din Isaia 7:14 cuprindea şi prezicerea unei naşteri unice („Iată, fecioara va rămâne însărcinată"), prezicerea sexului Copilului („şi va naşte un Fiu"), precum şi numele copilului („şi-i va pune numele Emanuel"). Matei adaugă explicaţia că Emanuel înseamnă Dumnezeu este cu noi. Nu se consemnează nicăieri că Cristos ar fi fost numit „Emanuel" câtă vreme a fost pe pământ; întotdeauna I s-a spus „Isus". Dar semnificaţia numelui Isus (vezi explicaţia de la versetul 21, de mai sus) presupune că „prezenţa lui Dumnezeu este cu noi". Emanuel ar putea fi, în acelaşi timp, denumirea după care va fi cunoscut Cristos la a Doua Sa Venire.

Ca urmare a intervenţiei îngerului, Iosif a renunţat la planurile sale de a divorţa de Maria. El a continuat să recunoască valabilitatea logodnei sale până la naşterea lui Isus, după care s-a căsătorit cu Maria.

Învăţătura potrivit căreia Maria ar fi rămas fecioară toată viaţa este infirmată de consumarea căsătoriei lor, menţionată chiar în versetul acesta. Mai sunt şi alte trimiteri, din care reiese că Maria a avut copii cu Iosif: Matei 12:46;13:55,56;Marcu 6:3;Ioan 7:3,5;Fapte 1:14;1Corinteni 9:5 şi Galateni 1:19.

Luând-o pe Maria de soţie, Iosif L-a luat de asemenea pe Copilul ei ca Fiu adoptiv al său. Aşa a devenit Isus moştenitor legal al tronului lui David. În ascultare de porunca oaspetelui angelic, el I-a pus numele Isus. Aşa s-a născut Regele-Mesia. Cel Etern a pătruns în timp. Cel Atotputernic a devenit un copilaş. Domnul Slavei a înfăşurat slava aceea într-un trup uman, căci „în El locuieşte trupeşte toată plinătatea Dumnezeirii" (Coloseni 2:9).

A. Magii (înţelepţii) vin să se închine Regelui (2:1-12)

Este uşor să pierzi firul cronologic al evenimentelor care înconjoară naşterea lui Cristos. Deşi versetul 1 ar părea să indice că Irod a încercat să-L ucidă pe Isus în timpul şederii Mariei şi a lui Iosif în ieslea Betleemului, suma dovezilor ne conduce la concluzia că aceasta a avut loc cu doi ani mai târziu. Matei afirmă în versetul 11 că magii L-au văzut pe Isus într-o casă. Ordinul emis de Irod pentru executarea tuturor copiilor de parte bărbătească sub vârsta de doi ani (v. 16) este, de asemenea, o indicaţie a faptului că a trecut o perioadă neprecizată de timp de la naşterea regală.

Irod cel Mare descindea din Esau şi, prin urmare, făcea parte din duşmanii tradiţionali ai evreilor. El s-a convertit la iudaism, dar convertirea sa avusese probabil loc din motive politice. Tocmai către sfârşitul domniei sale au venit nişte magi din Răsărit în căutarea împăratului Iudeilor. Oamenii aceştia erau probabil nişte preoţi păgâni, al căror ritual se concentra în jurul elementelor naturii. Din pricina cunoştinţei lor şi a puterilor de prezicere pe care le deţineau, ei erau adesea selectaţi de regi să le fie consilieri. Nu ştim unde anume locuiau în Răsărit, nici câţi erau la număr, nici cât timp a durat călătoria lor.

Steaua din Răsărit a fost aceea care le-a dat de ştire că s-a născut un rege, căruia ei au venit să i se închine. E posibil ca ei să fi avut cunoştinţă despre profeţiile Vechiului Testament privind venirea lui Mesia. Poate erau conştienţi de prezicerea lui Balaam, potrivit căreia o stea avea să răsară din Iacov (Numeri 24:17) iar ei au stabilit o legătură între aceasta şi profeţia celor şaptezeci de săptămâni care prezicea

timpul primei veniri a lui Cristos (Daniel 9:24,25). Dar pare mult mai verosimil faptul că această cunoştinţă li s-a comunicat pe cale supranaturală.

S-au emis tot felul de explicaţii ştiinţifice cu privire la natura stelei. De pildă, unii afirmă că a fost vorba de o anumită conjunctură a plantelor. Numai că, această stea s-a comportat cu totul ieşit din comun, mergând înaintea magilor şi conducându-i de la Ierusalim la casa în care locuia Isus (v. 9), după care s-a oprit. Într-atât de neobişnuită a fost comportarea stelei încât singura explicaţie valabilă este aceea a unui miracol.

Când a auzit împăratul Irod că s-a născut un Copil care avea să fie regele iudeilor, s-a tulburat. Orice copil de acest fel constituia o ameninţare la adresa şubredei sale domnii. Şi tot Ierusalimul s-a tulburat împreună cu el. Oraşul care s-ar fi cuvenit să primească vestea naşterii Pruncului cu bucurie în realitate se tulbura de orice lucru care ar fi putut să-i zdruncine status quo-ul sau să-l pună în situaţia neplăcută de a atrage asupra sa nemulţumirea stăpânitorilor romani, atât de urâţi de evrei.

Irod i-a adunat pe conducătorii religioşi ai iudeilor, pentru a afla de la ei unde urma să se nască Cristos.

Preoţii cei mai de seamă erau marele preot şi fiii acestuia (probabil împreună cu alţi membri ai familiei sale).

Cărturarii poporului erau experţi laici în Legea lui Moise. Ei păstrau şi predau cunoştinţele legii şi slujeau ca judecători în Sinedriu. Preoţii şi cărturarii aceştia au citat numaidecât textul de la Mica 5:2, care identifică Betleemul din Iudeea drept locul de naştere al Regelui. Textul propriu-zis din Mica numeşte cetatea drept „Betleem Efrata". Întrucât existau în Palestina mai multe oraşe cu numele de Betleem, prin adăugarea precizării se arată că e vorba de un oraş din regiunea Efrata, în interiorul hotarelor tribale ale lui Iuda.

Regele Irod i-a chemat pe magi în taină, să stabilească când a apărut steaua prima dată. Această secretomanie trăda motivul său sadic: pentru ca să-l poată repera pe Copilul avut în vedere, era necesar să intre în posesia acestei informaţii. Dar pentru a-şi disimula adevăratele intenţii, el i-a trimis pe magi să cerceteze şi i-a rugat să-i dea de ştire ce au aflat.

Cum au plecat magii, steaua pe care o văzuseră în Răsărit a reapărut. Asta denotă că steaua nu i-a călăuzit pe toată durata călătoriei lor din Răsărit la Ierusalim. Acum însă i-a îndrumat la casa unde era Pruncul.

Se menţionează aici bucuria nespus de mare care i-a cuprins pe magi când au văzut steaua. Oamenii aceştia, care nu erau evrei L-au căutat pe Cristos cu tot dinadinsul, în vreme ce Irod a încercat să-L omoare; preoţii şi cărturarii n-au manifestat nici un interes, în acest punct; iar locuitorii Ierusalimului s-au tulburat. Aceste atitudini erau semne rău prevestitoare ale modului în care avea să fie primit Mesia.

Când au intrat în casă, magii au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui, s-au aruncat cu faţa la pământ şi I s-au închinat, aducându-I apoi daruri scumpe, aur, tămâie şi smirnă. Observaţi că L-au văzut pe Isus împreună cu mama Sa. În mod obişnuit mama ar fi aceea care ar fi menţionată mai întâi, şi numai după aceea copilul ei, dar acest Copil este unic şi, ca atare, trebuie să i se acorde locul cuvenit (vezi şi versetele 13,14,20,21). Magii I s-au închinat lui Isus, nu Măriei sau lui Iosif. (De fapt, Iosif nici nu este amintit în această relatare şi în curând va dispare cu totul de textul Evangheliei.) Isus este Cel demn de lauda şi închinarea noastră, nu Maria sau Iosif. Darurile aduse de ei spun multe.

Aurul este simbolul dumnezeirii şi al gloriei şi aici se referă la perfecţiunea strălucită a Persoanei Sale divine.

Tămâia este o aromă sau un parfum şi sugerează mireasma vieţii Sale de desăvârşire, total lipsită de păcat.

Smirna este o plantă amară, care anticipează suferinţele pe care avea să le îndure El, purtând păcatele lumii. Aducerea acestor daruri de către nişte ne-evrei aminteşte de limbajul de la Isaia 60:6. Isaia prezisese că Neamurile aveau să vină la Mesia cu daruri, dar nu a pomenit decât de aur şi tămâie: „vor veni toţi din Seba, aducând aur şi tămâie, şi vor vesti laudele Domnului". De ce a fost omisă smirna în acest pasaj? Pentru că Isaia s-a referit aici la a doua venire a lui Cristos - cea însoţită de putere şi slavă! Or, atunci nu va mai fi smirnă, deoarece El nu va mai suferi. În schimb, la Matei este inclusă şi smirna deoarece se are în vedere prima Sa venire. La Matei avem în faţă suferinţele lui Cristos, iar în textul de la Isaia gloriile care vor urma.

Magii au fost înştiinţaţi într-un vis să nu se mai întoarcă la Irod şi astfel ei s-au întors ascultători la casele lor, pe alt drum. Nici o persoană care îl întâlneşte pe Cristos dintr-o inimă sinceră nu se mai întoarce pe acelaşi drum. O întâlnire autentică cu El îi va transforma întreaga viaţă.

B. Iosif, Maria şi Isus fug în Egipt (2:13-15)

Din pruncie a planat asupra Domnului nostru ameninţarea morţii. E vădit că s-a născut să moară, dar asta numai la vremea rânduită. Oricine umblă în voia lui Dumnezeu este nemuritor, până când îşi va fi încheiat lucrarea ce i-a fost încredinţată. Un înger al Domnului l-a prevenit pe Iosif într-un vis să fugă în Egipt împreună cu familia. Irod era pe punctul de a porni în misiunea sa de „depistare şi nimicire". Membrii familiei Domnului Isus au devenit refugiaţi din calea mâniei lui Irod. Nu ştim câtă vreme au stat, dar de îndată ce a murit Irod, ei s-au putut repatria, fără să mai fie în pericol.

Astfel, încă o profeţie din Vechiul Testament a îmbrăcat un sens nou. Dumnezeu spusese prin profetul Osea: „am chemat pe fiul meu din Egipt" (Osea 11:1). În cadrul original în care au fost rostite, cuvintele acestea s-au referit la izbăvirea Israelului din Egipt, în vremea exodului. Dar afirmaţia se pretează la două interpretări - istoria lui Mesia avea să se desfăşoare paralel cu cea a Israelului. Profeţia s-a împlinit în viaţa lui Cristos prin revenirea Sa în Israel din Egipt.

Când se va întoarce Domnul să domnească în neprihănire, Egiptul va fi una dintre ţările care vor beneficia de binecuvântările Mileniului (Isaia 19:21-25;Ţefania 3:9,10;Psalmul 68:31). De ce să fie o naţiune care, în mod tradiţional, a fost un duşman al Israelului, atât de favorizată? Oare să fie acesta un semn al gratitudinii divine pentru faptul că a acordat sanctuar Domnului Isus?

Când a văzut Irod că magii nu mai vin, şi-a dat seama că fusese înşelat în planul său de a afla unde se află Copilul-Rege. În furia lui, Irod a ordonat atunci uciderea tuturor copiilor de parte bărbătească sub vârsta de doi ani, din Betleem şi din împrejurimi. Aprecierile cu privire la numărul copiilor omorâţi diferă. Un autor a sugerat cifra de douăzeci şi şase. Nu vor fi fost aproape sigur sute de copii omorâţi.

Plânsul care a urmat după uciderea pruncilor a fost o împlinire a cuvintelor profetului Ieremia:

„Aşa vorbeşte Domnul: Un ţipăt se aude la Rama, plângeri şi lacrimi amare: Rahela îşi plânge copiii şi nu vrea să fie mângâiată, pentru copiii ei, căci nu mai sunt." (Ieremia 31:15)

În profeţie, Rahela reprezintă naţiunea Israel. Întristarea este atribuită Rahelei, care a fost îngropată în Rama (situată în apropiere de Betleem, unde a avut loc masacrul). Ea este înfăţişată ca plângând alături de părinţii copiilor ucişi, care trec pe lângă mormântul ei. În efortul de a-l elimina pe acest rival tânăr, Irod nu a câştigat nimic, decât pomenirea în capitolul celor care au comis infamii.

D. Iosif, Maria şi Isus se stabilesc la Nazaret

După moartea lui Irod, un înger al Domnului l-a asigurat pe Iosif că se poate întoarce acasă. Când a sosit în ţara lui Israel însă a auzit că Arhelau, fiul lui Irod, a urcat pe tronul tatălui său, ca rege al Iudeii. Iosif nu s-a încumetat să meargă în regiunea respectivă şi, după ce temerile sale i-au fost adeverite de Dumnezeu într-un vis, el s-a deplasat spre nord, până în regiunea Galileii, stabilindu-se la Nazaret. Pentru a patra oară în capitolul acesta, Matei ne aminteşte că asistăm la împlinirea unei profeţii. El nu nominalizează nici un profet, dar spune că proorocii au prezis că Mesia se va numi Nazarinean. Nici un verset din Vechiul Testament nu spune acest lucru în mod explicit, dar mulţi învăţaţi au sugerat că, probabil, Matei s-a referit la Isaia 11:11, unde se spune: „O odraslă va ieşi din tulpina lui Isai şi un vlăstar va da rădăcinile lui". Termenul „odraslă" în textul original este netzer dar legătura dintre netzer şi Nazarinean mi se pare ne-concludentă. O explicaţie mai plauzibilă ar fi că termenul „nazarinean" a fost folosit pentru a-l descrie pe oricine a locuit la Nazaret - oraş privit cu dispreţ de concetăţenii lui. Natanael a exprimat această idee prin proverbiala întrebare: „Poate ieşi ceva bun din Nazaret?" (Ioan 1:46). Dispreţul cu care era tratat acest oraş, considerat de unii drept „lipsit de importanţă", s-a răsfrânt şi asupra locuitorilor săi. Prin urmare, când se spune în versetul 23 că El va fi numit Nazarinean, asta înseamnă că va fi tratat cu dispreţ. Deşi nu vom găsi nici o profeţie în care Isus să fie numit Nazarinean, întâlnim însă una în care se afirmă că El va fi „dispreţuit şi părăsit de toţi" (Isaia 53:3). O altă profeţie spune că El nu va fi om, ci vierme, batjocorit şi respins de oameni (Psalmul 22:6). Aşadar, deşi proorocii nu au folosit exact aceleaşi cuvinte, fără îndoială, spiritul acestor profeţii este similar cu textul nostru din Matei, unde se spune că va fi numit Nazarinean.

Este uimitor faptul că atunci când Dumnezeul cel Atotputernic S-a coborât pe pământ, I s-a dat o poreclă, un nume de batjocură. Cei care îl urmează pe El au privilegiul de a împărtăşi ocara Lui (Evrei 13:13).

Între capitolele 2 şi 3 există un interval de 28 sau 29 de ani, pe care Matei nu-i menţionează. În acest răstimp, Isus S-a aflat la Nazaret, pregătindu-Se pentru lucrarea care-L aştepta. Au fost ani în care El nu a săvârşit nici o minune, dar în toţi aceşti ani Dumnezeu Şi-a găsit plăcerea desăvârşită în El (Matei 3:17). Cu acest capitol ajungem în pragul lucrării Sale publice.

Ioan Botezătorul era cu şase luni mai vârstnic decât verişorul său, Isus (vezi Luca 1:26,36). El intră pe scena istoriei pentru a sluji de premergător al Regelui Israelului. Parohia sa neobişnuită era pustia Iudeii - o regiune aridă care se întindea de la Ierusalim până la Iordan. Mesajul lui Ioan era următorul: „Pocăiţi-vă, căci împărăţia Cerurilor este aproape”. Regele va apare în curând, dar El nu va domni peste oamenii care refuză să se lase de păcatele lor. Ei trebuie să-şi schimbe radical direcţia vieţii lor, să-şi mărturisească păcatele şi să se lase de ele. Dumnezeu îi chema din împărăţia întunericului în împărăţia cerurilor.

Revenind la exegeza capitolului 3 din Matei, reţinem faptul că lucrarea pregătitoare a lui Ioan Botezătorul fusese profeţită de Isaia, cu mai bine de 500 de ani înainte de epoca sa:

Glasul celui care strigă în pustie: „Pregătiţi în pustie calea Domnului, neteziţi în locurile uscate un drum pentru Dumnezeul nostru!". (Isaia 40:3).

Ioan era glasul iar naţiunea, Israel, era, din punct de vedere spiritual, pustia - uscată şi neroditoare! Ioan i-a chemat pe oameni să pregătească calea Domnului, pocăindu-se de păcatele lor, lăsându-se de ele, netezindu-I cărările, prin eliminarea din viaţa lor a tot ceea ce ar putea împiedica completa Sa stăpânire.

Veşmintele lui Ioan Botezătorul erau confecţionate din păr de cămilă - dar nu din cel de lux, folosit în vremea noastră la hainele scumpe, ci un material aspru, din care se făceau pe vremea aceea hainele vânătorilor. Peste aceste veşminte Ioan Botezătorul era încins cu o curea de piele. Era acelaşi echipament pe care-l purtase şi Ilie (2Împăraţi 1:8) - identitatea îmbrăcăminţii având probabil rolul de a le atrage atenţia iudeilor credincioşi asupra asemănării dintre misiunea lui Ioan Botezătorul şi cea a lui Ilie (Maleahi 4:5;Luca 1:17;Matei 11:4;17:10-12). Ioan se hrănea cu lăcuste şi miere sălbatică - acesta fiind un regim alimentar de subzistenţă, al celui care era atât de mistuit de misiunea sa, încât conforturile şi plăcerile obişnuite ale vieţii erau sublimate.

Trebuie să fi fost o experienţă zguduitoare să te fi întâlnit faţă în faţă cu Ioan Botezătorul - acel om care nu dădea nici o importanţa majorităţii lucrurilor ce stau, de obşte, în atenţia oamenilor. Absorbirea lui de realităţile spirituale îi va fi făcut pe concetăţenii săi să-şi dea seama în ce sărăcie spirituală se zbat. Renunţarea la pretenţiile eului propriu constituia o usturătoare condamnare a spiritului lumesc din vremea sa.

Din Ierusalim, de prin întreaga Iudee şi din ţinuturile de dincolo de Iordan, mulţimi mari de oameni veneau să-l audă pe Ioan. Unii din cei care au răspuns la mesajul său au fost botezaţi de el în Iordan, afirmând prin aceasta că sunt gata să dea ascultare deplină şi supunere Regelui ce urma să vină în curând.

Cu totul alta era situaţia cu fariseii şi saducheii. Când au venit aceştia să-l audă pe Ioan, el şi-a dat seama de adevărata lor natură: fariseii afişau o mare devoţiune pentru lege, dar înăuntrul lor erau corupţi, pătrunşi de spirit sectar, făţarnici şi plini de o neprihănire proprie; din punct de vedere social, saducheii erau aristocraţi iar pe plan religios, erau sceptici, care tăgăduiau până şi doctrine de bază, cum ar fi învierea trupului, existenţa îngerilor, nemurirea sufletului şi pedeapsa veşnică. Aşa se explică de ce Ioan Botezătorul a condamnat ambele secte, numindu-le „pui de năpârci", întrucât oamenii aceştia susţineau că doresc să scape de mânia viitoare, dar în realitate nu dădeau nici o dovadă grăitoare că s-au pocăit cu adevărat.

Ioan Botezătorul i-a invitat să dovedească dacă sunt sinceri, producând roade vrednice de pocăinţă. După cum remarca J. R. Miller, adevărata pocăinţă „nu valorează absolut nimic, dacă se rezumă doar la câteva lacrimi, un oftat de regret şi puţină spaimă. Noi trebuie să ne lăsăm de păcatele noastre, faţă de care ne-am pocăit, păşind pe calea nouă şi curată a sfinţeniei."

Iudeii nu trebuiau să facă greşeala de a-şi imagina că doar pentru că descind din Avraam, vor intra numaidecât în cer. Harul mântuirii nu se transmite prin naşterea naturală. Dumnezeu ar putea face din pietrele râului Iordan copii ai lui Avraam, printr-un proces mai puţin violent decât cel implicat în convertirea fariseilor şi a saducheilor.

Spunând că securea a fost înfiptă la rădăcina pomilor, Ioan afirma că urma să înceapă judecata divină. Venirea şi prezenţa lui Cristos aveau să-i pună la încercare pe toţi oamenii. Cei care aveau să fie găsiţi neroditori aveau să fie nimiciţi, după cum un pom care nu aduce roadă este tăiat şi aruncat în foc.

În versetele 7-10, Ioan se referise exclusiv la farisei şi saduchei (vezi v. 7), dar acum el pare să se adreseze întregului auditoriu, în care erau cuprinşi şi credincioşii adevăraţi, şi cei falşi. Ioan explică apoi deosebirea dintre lucrarea lui şi cea a lui Mesia, care avea să vină. Ioan a botezat cu apă, în vederea pocăinţei - apa având doar un rol ceremonial, fără putere reală de curăţire; iar pocăinţa, chiar în cazul când era autentică, nu-i conferea persoanei respective mântuire deplină. În concepţia lui Ioan, lucrarea desfăşurată de el avea un caracter pregătitor şi parţial, Ioan urmând să fie apoi total eclipsat de Mesia. El, Mesia, avea să fie mai puternic, mai vrednic. Lucrarea Lui avea să cunoască o răspândire şi o putere de penetraţie mult mai mare, întrucât El avea să boteze cu Duhul Sfânt şi cu foc.

Botezul cu Duhul Sfânt se deosebeşte de botezul cu foc. Primul este un botez al binecuvântării; al doilea - botezul judecăţii! Primul a avut loc la Rusalii, al doilea încă nu a survenit. De primul au parte toţi cei care cred cu adevărat în Domnul Isus, iar de al doilea botez - de cel cu foc - vor avea parte toţi necredincioşii. Primul avea să fie aplicat tuturor israeliţilor pentru care botezul era un semn exterior al pocăinţei interioare; al doilea era destinat fariseilor şi saducheilor, cum şi tuturor celor care nu făceau deloc dovada unei pocăinţe adevărate. Unii susţin că botezul cu Duhul Sfânt şi botezul cu foc ar fi unul şi acelaşi eveniment, cu alte cuvinte, că botezul cu foc s-ar referi la limbile de foc care au apărut când S-a coborât Duhul Sfânt, la Rusalii. Dar în lumina versetului 12, care echivalează focul cu judecata, probabil că nu putem interpreta versetul respectiv în sensul unei atari echivalenţe. A nu se uita că imediat după ce se refera la botezul cu foc, Ioan aminteşte de judecată. Domnul este înfăţişat la treierat, cu lopata în mână, aruncând grâul în aer pentru a-l cerne. Grâul (adevăraţii credincioşi) cade direct pe pământ şi este transportat apoi în hambar. Dar pleava (necredincioşii) este transportată de vânt la o oarecare distanţă, după care este adunată şi arsă într-un foc care nu se stinge. Focul din versetul 12 înseamnă judecată şi, întrucât acest verset este o amplificare a versetului 11, e logic să conchidem că botezul cu foc este un botez al judecăţii.

Isus a străbătut pe jos cei aproximativ 96 de km., din Galileea până în regiunea inferioară a Iordanului, pentru a fi botezat de Ioan. Asta indică importanţa pe care a acordat-o El acestei ceremonii şi ar trebui să le dea de gândit celor care nu acordă suficientă importanţă acestui act.

Dându-şi seama că Isus nu avea nici un păcat de care să se pocăiască, Ioan s-a codit să-L boteze pe Domnul Isus. Instinctul său corect l-a îndemnat să sugereze că ordinea ar trebui inversată, Isus cuvenindu-se să-l boteze pe Ioan! Deşi Isus n-a negat faptul că, într-adevăr, aşa stăteau lucrurile, a repetat însă cererea de a fi botezat de Ioan, acesta fiind un act adecvat, menit să împlinească toată neprihănirea. El a considerat drept adecvat ca prin botez să se identifice cu acei israeliţi evlavioşi care veneau să fie botezaţi în vederea pocăinţei. Semnificaţia botezului lui Isus este însă mult mai profundă. Pentru El botezul era un ritual care simboliza toate cerinţele de neprihănire ale lui Dumnezeu raportate la păcatul omului. Cufundarea Sa în apă a prefigurat botezul Său ulterior în apele judecăţii lui Dumnezeu la Calvar. Ieşirea Sa din apă a întruchipat învierea Sa. Prin moartea, îngroparea şi învierea Sa, El a satisfăcut toate cerinţele justiţiei divine, asigurând temelia sigură, pe a cărei bază să poată fi îndreptăţiţi păcătoşii.

De îndată ce a ieşit din apă, Isus L-a văzut pe Duhul lui Dumnezeu coborând din cer în chip de porumbel şi oprindu-Se asupra Lui. După cum persoane sau obiecte din Vechiul Testament erau consacrate sau puse deoparte, în vederea unor întrebuinţări sacre, prin aşa-numitul „untdelemn pentru ungerea sfântă" (Exod 30:25-30), tot aşa şi El a fost uns ca Mesia de către Duhul Sfânt.

A fost un moment de neasemuită şi sfântă solemnitate, când toţi cei trei membri ai Sfintei Treimi au fost puşi în evidenţă. Se afla acolo Fiul Preaiubit! Era prezent şi Duhul Sfânt, în chip de porumbel. Apoi s-a auzit vocea Tatălui din cer, rostind binecuvântarea Sa asupra lui Isus. A fost un eveniment memorabil, întrucât glasul lui Dumnezeu a fost auzit citând din Scriptură: „Acesta este Fiul Meu preaiubit (din Psalmul 2.7) în care îmi găsesc toată plăcerea" (din Isaia 42:1). Este una din cele trei ocazii în care Tatăl a vorbit din cer, recunoscând cu satisfacţie deplină pe Unicul Său Fiu (celelalte două ocazii sunt consemnate la Matei 17:5 şi Ioan 12:28).

La prima vedere pare ciudat ca Isus să fi fost condus de Duhul în ispită! De ce L-ar fi condus Duhul Sfânt la o asemenea înfruntare? Răspunsul e că această ispitire era necesară pentru a demonstra adecuateţea Sa morală de a săvârşi lucrarea pentru care venise în lume. Primul Adam şi-a dovedit inadecuateţea de a stăpâni, când a fost confruntat cu vrăjmaşul în Grădina Eden. Aici, ultimul Adam îl înfruntă pe diavolul într-o confruntare directă, din care iese însă nevătămat.

Termenul grec tradus prin „a ispiti" sau „a testa" are două înţelesuri:

1 a pune la probă, a dovedi sau a testa (Ioan 6:6;2Corinteni 13:5;Evrei 11:17 şi

2 a îndemna la comiterea unei fapte rele.

Duhul Sfânt L-a testat sau L-a dovedit pe Cristos iar Diavolul a căutat să-L ademenească sau să-L determine să facă rău. Ispitirea Domnului nostru rămâne însă învăluită într-o taină adânc. În mod inevitabil se ridică întrebarea: „Ar fi putut El păcătui?" Un eventual răspuns negativ ne-ar conduce la o a doua întrebare: „Cum putea fi ispitirea Sa autentică, dacă nu exista posibilitatea ca El să cedeze în faţa ispitei?" Pe de altă parte, răspunzând afirmativ la întrebarea de mai sus vom fi confruntaţi cu o altă problemă majoră: Cum poate Dumnezeul întrupat să păcătuiască?

Este de o importanţă crucială să nu pierdem din vedere faptul că Isus Cristos este Dumnezeu. Or, Dumnezeu nu poate păcătui. Este adevărat însă că El mai este şi om. Dar a spune că El putea păcătui ca om, dar nu şi ca Dumnezeu, înseamnă a clădi un eşafodaj lipsit de orice temei biblic. Scriitorii Noului Testament se referă, de mai multe ori, la faptul că Cristos a fost fără păcat. Pavel spune, la 2Corinteni 5:21 că Cristos nu a cunoscut nici un păcat. Petru afirmă şi el că Domnul Isus nu a săvârşit nici un păcat {1Petru 2:22). Iar Ioan spune că „în El nu este nici un păcat" (1Ioan 3:5).

Asemenea nouă, Isus putea fi ispitit din exterior: Satan s-a apropiat de El cu sugestii contrare voii lui Dumnezeu. Spre deosebire de noi însă Domnul Isus nu putea fi ispitit dinăuntru - nici un fel de pofte sau patimi nu se puteau trezi înăuntrul fiinţei Sale. Mai mult, nu exista în El nimic

care să răspundă la seducţiile diavolului (Ioan 14:30).

În ciuda incapacităţii lui Isus de a păcătui, ispita a fost totuşi cât se poate de reală. Era posibil ca el să fie confruntat cu ademenirile de a păcătui, dar era imposibil din punct de vedere moral ca El să cedeze la aceste ademeniri. El nu putea face decât ceea ce Îl vedea pe Tatăl făcând (Ioan 5:30) iar Tatăl nu i-ar fi acordat niciodată autoritatea de a ceda în faţa ispitei.

Scopul ispitirii nu a fost acela de a vedea dacă Isus ar fi putut păcătui, ci de a dovedi că, până şi atunci când a fost supus la presiuni extraordinar de mari, El nu a putut face altceva decât să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu.

Dacă Isus putea păcătui ca fiinţă umană, atunci noi suntem confruntaţi cu următoarea problemă, anume ca El să fi continuat să existe ca om în cer. Putea El păcătui? Evident că nu!

După ce a postit patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, Isus a flămânzit. (Cifra patruzeci apare mereu în Scriptură în contextul unei puneri la probă). Apetitul acesta natural, foamea, i-a dat ispititorului un prilej pe care îl exploatează din plin la mulţi oameni. Astfel, el i-a sugerat lui Isus să recurgă la puterea Sa de a face minuni, prefăcând pietrele din pustiu în pâini. Cuvintele introductive: „Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu" nu presupun deloc îndoiala. Mai degrabă, ele trebuiesc interpretate în sensul de „întrucât Tu eşti Fiul lui Dumnezeu". Diavolul face aici aluzie la cuvintele adresate de Tatăl lui Isus, la botezul Lui: „Acesta este Fiul Meu preaiubit". El întrebuinţează, în textul grec, o construcţie gramaticală (condiţie de gradul întâi, în care se utilizează particula ei la indicativ. Ar putea fi parafrazată în felul următor: „Dacă - şi eu admit că e aşa - Tu eşti Fiul lui Dumnezeu" ori „întrucât Tu eşti Fiul lui Dumnezeu") care presupune că afirmaţia este adevărată şi, prin urmare, îl îndeamnă pe Isus să apeleze la puterea de care dispunea pentru a-Şi potoli foamea.

Dar astâmpăra foamea naturală, prin recurgerea la puterea divină, ca răspuns la îndemnul Satanei, ar fi fost un act de neascultare directă faţă de Dumnezeu. Ideea care se ascunde în spatele sugestiei Satanei nu este altceva decât o reeditare a ideii din Geneza 3:6, unde fructul pomului din Grădină este descris ca fiind „bun de mâncat". Ioan califică această ispită drept „pofta cărnii" (1Ioan 2:16). Conceptul, transpus pe planul existenţei noastre, ar echivala cu ispita de a trăi doar pentru satisfacerea dorinţelor noastre naturale, de a alege calea tihnei, în loc să căutăm împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Sa. Diavolul spune: „Doar trebuie să trăieşti, nu-i aşa?"

A doua ispitire a avut loc la Ierusalim pe streaşină templului. Diavolul L-a ispitit pe Isus să se arunce jos de acolo, ca un gest spectaculos de evidenţiere a calităţii sale de Fiu. Iarăşi, cuvintele prin care este prezentată ispita nu presupun îndoială, după cum reiese şi din aluzia Satanei la făgăduinţa lui Dumnezeu că îl va proteja pe Mesia, din Psalmi 91:11,12.

Pentru Isus ispita a constat în pericolul de a demonstra că este Mesia prin înfăptuirea unui act senzaţional, de bravură, prin care să câştige gloria fără suferinţă. Cu alte cuvinte, să urce pe tron fără să mai treacă pe la Calvar, fără să fie răstignit pe cruce. Numai că o atare acţiune s-ar fi situat în afara voii lui Dumnezeu. Ioan descrie acest apel drept „mândria (sau lăudăroşenia) vieţii" (1Ioan 2:16). Din nou apare paralela cu „pomul din grădina Eden, care era de dorit, ca să-i deschidă cuiva mintea" (Geneza 3:6), ambele fiind exemple ale dobândirii unei glorii personale, într-o flagrantă încălcare a voii lui Dumnezeu. De această ispită ne lovim când încercăm să obţinem prestigiu pe plan religios, fără părtăşia suferinţelor Sale. Când urmărim dobândirea unor lucruri de dorit, numai pentru noi înşine, pentru ca apoi să fugim, căutând să ne ascundem, când dăm de greutăţi. Când ignorăm voia lui Dumnezeu, preamărindu-ne pe noi înşine, atunci îl ispitim pe Dumnezeu.

Şi de data aceasta Isus s-a împotrivit atacului, citând din Scriptură: „Este scris iarăşi să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul Tău" (vezi Deuteronom 6:16). Dumnezeu făgăduise că-L va păzi pe Mesia, dar această garanţie presupunea trăirea după voia lui Dumnezeu. A revendica această făgăduinţă în cazul unui act de neascultare ar echivala cu a-L ispiti pe Dumnezeu. Avea să vină însă vremea când Isus urma să fie prezentat ca Mesia, dar acel eveniment trebuia să fie precedat de Cruce. Isus era hotărât să aştepte timpul rânduit de Dumnezeu, împlinind voia lui Dumnezeu.

În cadrul celei de-a treia ispitiri, diavolul L-a dus pe Isus pe un munte foarte înalt, arătându-i toate împărăţiile lumii şi oferindu-le lui Isus, cu condiţia ca El să se închine Satanei. Deşi această ispitire avea de a face cu închinarea - deci o exercitare a duhului - în realitate, nu a fost altceva decât un efort de a-L determina pe Domnul Isus să preia imediat autoritatea asupra lumii printr-un act de închinare în faţa Satanei. Răsplata oferită: toate împărăţiile lumii, cu toată splendoarea lor, care apelează la „pofta ochilor" (1Ioan 2:16). Într-un sens, împărăţiile lumii aparţin, într-adevăr, diavolului, la ora actuală. El este numit „dumnezeul acestui veac" (2Corinteni 4:4) iar Ioan ne spune că „toată lumea zace în cel rău" (1Ioan 5:19). La a doua venire a lui Isus, ca Rege al regilor (Apocalipsa 19:16), atunci „împărăţiile acestei lumi" vor deveni ale Sale (Apocalipsa 11:15). Nici cu ocazia acestei ispite, Isus nu a încălcat cu nimic programul divin. Bineînţeles că nu putea concepe să se închine Satanei!

În cazul nostru, ispitirea se face pe două planuri: pe de o parte, suntem ispitiţi să renunţăm la dreptul nostru de naştere spirituală, în schimbul gloriei trecătoare a lumii acesteia, iar pe de altă parte se fac presiuni asupra noastră să ne închinăm şi să slujim creaturii, mai degrabă decât Creatorului!

Pentru a treia oară, Isus S-a împotrivit ispitei, apelând la Vechiul Testament: „Domnului Dumnezeului tău să te închini şi numai Lui să-I slujeşti!" închinarea şi slujirea care decurg din aceasta sunt rezervate în exclusivitate lui Dumnezeu. A ne închina Satanei ar însemna să afirmăm că el este Dumnezeu.

Ordinea ispitirilor, aşa cum o redă Matei, diferă de cea de la Luca 4:1-13. Unii au sugerat că ordinea lui Matei este o paralelă cu ordinea ispitirilor cu care a fost confruntat poporul Israel în pustie (Exod 16:17,32). În contrast cu răspunsul dat de israeliţi, când au fost confruntaţi cu greutăţile, Isus s-a dovedit desăvârşit.

După ce Isus a învins cu succes toate ispitele Satanei, diavolul L-a părăsit. Ispitele nu s-au prezentat sub forma unui şir neîntrerupt, ci în valuri. Când va năvăli vrăjmaşul ca un râu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă (Isaia 59:19). Ce îmbărbătare minunată pentru sfinţii Domnului, când aceştia sunt încercaţi!

Ni se spune că îngerii au venit şi I-au slujit, dar nu se oferă nici o explicaţie pentru acest ajutor supranatural. Probabil înseamnă că ei I-au asigurat hrana fizică, pe care El refuzase să Şi-o procure dând curs îndemnului Satanei.

Din ispitirea lui Isus noi învăţăm că diavolul poate să-i atace chiar şi pe cei care se află sub stăpânirea Duhului Sfânt, dar el nu are nici o putere împotriva celor care îi stau împotrivă cu Cuvântul lui Dumnezeu.

Lucrarea lui Isus în Iudeea, ce durase aproape un an, nu este trecută în revistă de Matei. Această perioadă de un an este parcursă la Ioan 1-4 şi, cronologic, trebuie inserată între versetele 11 şi 12 din Matei 4. Matei trece direct de la momentul ispitirii Domnului la lucrarea Sa din Galileea.

Când Isus a auzit că Ioan Botezătorul fusese aruncat în închisoare, şi-a dat seama că faptul constituia un indiciu al propriei Sale respingeri. Respingându-l pe precursorul Regelui, oamenii L-au repudiat, în fapt, pe însuşi Regele. Dar nu frica a fost aceea care L-a determinat să meargă spre nord, în Galileea, întrucât chiar aici era centrul împărăţiei lui Irod - acelaşi rege care tocmai îl întemniţase pe Ioan. Mutându-se în Galileea Neamurilor, El a arătat că actul de respingere a Sa de către iudei avea să se soldeze cu extinderea Evangheliei şi la Neamuri.

Isus a rămas la Nazaret până când populaţia din localitate a încercat să-L ucidă, pentru faptul de a fi propovăduit că şi ne-evreii pot fi mântuiţi! (vezi Luca 4:16-30). După aceea s-a mutat la Capernaum, oraş situat pe malul Mării Galileii, o zonă în care se stabiliseră iniţial seminţiile Zebulon şi Neftali. Din acest moment, Capernaumul devine sediul lucrării Sale.

Mutarea lui Isus în Galileea a împlinit profeţia de la Isaia 9:1,2, Neamurile (ne-evreii, păgânii) ignorante şi superstiţioase care locuiau în Galileea au văzut o mare lumină - adică L-au văzut pe Cristos, Lumina lumii.

Din acel moment, Isus a preluat mesajul pe care-l vestise Ioan: „Pocăiţi-vă, căci împărăţia cerurilor este aproape." Era un nou apel la reînnoire morală, în cadrul pregătirii pentru împărăţia Sa. Bineînţeles că împărăţia era aproape, din moment ce Regele sosise deja!

E. Isus îi cheamă pe cei patru pescari (4:18-22)

Aceasta a fost, în realitate, a doua oară când Isus i-a chemat pe Petru şi pe Andrei. La Ioan 1:35-42 ei au fost chemaţi la mântuire; aici sunt chemaţi la slujire! Prima a avut loc în Iudeea. Chemarea de faţă s-a petrecut în Galileea. Petru şi Andrei erau pescari, dar Isus i-a chemat să fie pescari de oameni. Responsabilitatea lor a constat în a-L urma pe Cristos. Responsabilitatea Lui consta în a face din ei destoinici pescari de oameni. Pentru ei, a-L urma pe Cristos presupunea mai mult decât apropierea fizică de El. Presupunea încercarea lor de a-L imita pe Cristos. Erau chemaţi la o misiune de caracter. Ceea ce aveau să fie de acum încolo era mult mai important decât ceea ce afirmau sau făceau. Asemenea lui Petru şi Andrei, şi noi trebuie să ne păzim de ispita de a înlocui adevărata spiritualitate cu elocvenţă, personalitate sau argumentări ingenios construite. Când îl urmează pe Cristos, ucenicul învaţă să se ducă acolo unde sunt peştii, să folosească momeala corespunzătoare, să se supună la tot felul de incomodităţi şi inconveniente, să aibă răbdare şi să nu se arate pe el însuşi.

Petru şi Andrei au auzit chemarea şi au răspuns imediat. Pătrunşi de o credinţă adevărată, ei şi-au părăsit îndată mrejele şi, cu devotament autentic şi totală predare, L-au urmat pe Isus.

Chemarea a fost apoi adresată lui Iacov şi Ioan. Şi aceştia au devenit, imediat, ucenici. Părăsindu-şi nu numai mijloacele de trai, ci şi pe tatăl lor, ei au recunoscut prioritatea lui Isus asupra tuturor relaţiilor lor pământeşti.

Răspunzând chemării lui Cristos, aceşti pescari au devenit figuri centrale în procesul de evanghelizare a lumii. În schimb, dacă rămâneau la mrejele lor, n-am mai fi auzit niciodată despre ei. Recunoaşterea domniei lui Cristos este factorul hotărâtor în toate aspectele vieţii noastre.

În versetul 23 apare pentru prima oară termenul „evanghelie" în Noul Testament, sensul lui fiind acela de „vestea bună a mântuirii", în toate epocile istoriei, nu a existat decât o singură evanghelie, o singură cale prin care poate fi mântuit cineva.

Evanghelia îşi are originea în harul lui Dumnezeu (Efeseni 2:8). Asta înseamnă că Dumnezeu dăruieşte viaţă veşnică oamenilor, care nu o merită.

Temelia evangheliei o constituie lucrarea lui Cristos pe cruce (1Corinteni 15:1-4). Mântuitorul nostru a îndeplinit toate cerinţele justiţiei divine, făcând posibil ca Dumnezeu să-i îndreptăţească pe păcătoşi. Credincioşii Vechiului Testament au fost salvaţi prin lucrarea lui Cristos, deşi aceasta nu avusese încă loc, în timp. Probabil că ei nu ştiau prea multe despre Mesia, dar Dumnezeu ştia - şi El a trecut valoarea lucrării lui Cristos în contul lor. Am putea spune că ei au fost salvaţi „pe credit". Şi noi suntem salvaţi prin lucrarea lui Cristos, dar în cazul nostru lucrarea s-a săvârşit deja.

Evanghelia se primeşte numai prin credinţă (Efeseni 2:8). În Vechiul Testament oamenii erau mântuiţi prin faptul că credeau tot ce le spunea Dumnezeu. În epoca actuală, oamenii sunt mântuiţi crezând mărturia privitoare la Fiul Său, ca singură cale de mântuire (1Ioan 5:11,12). Ţinta finală a evangheliei este cerul. Noi avem nădejdea veşniciei petrecute cu Domnul, în cer (2Corinteni 5:6-10), după cum sfinţii din Vechiul Testament au avut şi ei această nădejde (Evrei 11:10,14-16).

Deşi nu există decât o singură evanghelie, există mai multe aspecte ale ei, în diferite epoci ale istoriei. De pildă, există o deosebire de accentuare între evanghelia împărăţiei şi evanghelia harului lui Dumnezeu. Evanghelia împărăţiei sună astfel: „Pocăiţi-vă şi primiţi-L pe Mesia, şi apoi veţi intra în împărăţia Sa, când şi-o va întemeia El pe pământ." Evanghelia harului afirmă, în schimb: „Pocăiţi-vă şi primiţi-L pe Cristos, iar apoi vei fi răpiţi la cer, pentru a fi cu El pe veci". În esenţă, ambele aspecte constituie una şi aceeaşi evanghelie - mântuirea prin credinţă - dar ele relevă faptul că există diferite administraţii ale evangheliei, în funcţie de scopurile dispensaţionale ale lui Dumnezeu.

Când Isus a predicat evanghelia împărăţiei, El a anunţat venirea Sa ca Rege al iudeilor şi a explicat condiţiile care trebuiesc îndeplinite pentru a putea fi admis cineva în împărăţia Sa. Minunile Sale au relevat caracterul unitar al împărăţiei Sale.

Faima Lui s-a răspândit în toată Siria (teritoriul de la nord şi nord-est de Israel). Toţi bolnavii, posedaţii şi cei afectaţi de diverse neputinţe au simţit atingerea Sa tămăduitoare. Mulţimi mari de oameni veneau la El din Galileea, din Decapolis (o confederaţie de zece oraşe, locuite de ne-evrei, din nord-estul Palestinei), din Ierusalim, din Iudeea şi din toată regiunea de la est de râul Iordan. După cum a arătat Warfield: „Se pare că, pentru o vreme, bolile şi moartea au fost eradicate din regiune." Nici nu e de mirare că publicul a fost atât de uluit de veştile pe care le primeau din Galileea!

A. Fericirile (5:1-12)

Nu la întâmplare a fost aşezată Predica de pe Munte la începutul Noului Testament. Poziţia ei este un indiciu al importanţei care i se acordă. În ea Regele redă succint caracterul şi conduita care se cer din partea supuşilor împărăţiei. Predica nu este o prezentare a planului de mântuire, după cum învăţătura ei nu este destinată celor nemântuiţi. Ea a fost adresată ucenicilor (5:1,2), ca să ţină loc de constituţie sau sistem de legi şi principii, care să-i guverneze pe supuşii Regelui în timpul domniei Sale. A fost destinată pentru toţi cei din trecut, din prezent şi din viitor care îl recunosc pe Cristos de Rege. Când Cristos S-a aflat pe pământ, Predica de pe Munte a avut aplicabilitate directă la ucenicii Săi. Acum, când Domnul nostru domneşte în cer, ea se aplică la toţi cei care îl încoronează pe Rege în inimile lor. În final, ea va constitui codul de comportare pentru urmaşii lui Cristos în timpul Marii Strâmtorări şi în timpul domniei Sale pe pământ.

Predica are un pronunţat caracter iudaic, după cum reiese din aluziile la Sobor (adică Sinedriul), de la 5:22, cele privitoare la altar (5:23,24) şi la Ierusalim (5:35). Totuşi, ar fi greşit să conchidem că învăţătura cuprinsă în ea este destinată în exclusivitate israeliţilor credincioşi, atât celor din trecut, cât şi celor din viitor. Predica de pe Munte este destinată tuturor celor care îl recunosc pe Isus Cristos ca Rege.

Predica începe cu Fericirile sau Binecuvântările. Acestea prezintă imaginea cetăţeanului ideal, din cadrul împărăţiei lui Cristos. Calităţile descrise şi aprobate aici sunt opusul celor preţuite de lume. A.W. Tozer le caracterizează astfel: „O descriere destul de exactă a omenirii ar putea fi furnizată de cineva care e familiarizat cu Fericirile, când această persoană le-ar răsturna, exclamând apoi: «Aşa arată omenirea

Prima binecuvântare este rostită asupra celor săraci cu duhul. Asta nu se referă la dispoziţia lor naturală, ci la o chestiune de opţiune deliberată şi de disciplină. Cei săraci cu duhul sunt cei care-şi recunosc propria neputinţă şi se bizuie pe atotputernicia lui Dumnezeu. Ei îşi dau seama de nevoia lor spirituală, nevoie a cărei împlinire o găsesc în Domnul. Împărăţia cerurilor, unde suficienţa proprie nu este o virtute iar preamărirea de sine este un viciu, aparţine unor asemenea oameni.

Binecuvântaţi sunt cei ce plâng, căci ei vor fi mângâiaţi! Asta nu se referă la văicăreala cuiva datorită vicisitudinilor vieţii. Mai degrabă, este întristarea pe care o resimte cineva datorită părtăşiei cu Cristos. Este un act de participare voită, alături de Isus, la suferinţele prin care trec năpăstuiţii lumii, la durerile pricinuite de păcat. Prin urmare, ea cuprinde nu numai întristarea pentru păcatul propriu, ci şi întristarea pentru starea jalnică în care se află lumea, pentru faptul că L-a respins pe Mântuitorul, şi pentru pierzarea de care vor avea parte cei ce repudiază îndurarea Sa. Cei care plâng vor fi mângâiaţi în ziua în care „Dumnezeu va şterge orice lacrimă din ochii lor" (Apocalipsa 21:4). Credincioşii plâng doar în viaţa aceasta, dar întristarea de acum a necredincioşilor nu este decât o mică fărâmă din durerea veşnică de care vor avea cândva parte.

A treia binecuvântare este rostită asupra celor blânzi, care vor moşteni pământul. Din fire, oamenii aceştia s-ar putea să fie iuţi la mânie, instabili, temperamentali sau ursuzi. Dar îmbrăcându-se în mod deliberat cu Duhul lui Cristos, ei devin blânzi sau amabili (compară cu Matei 11:29). Blândeţea implică acceptarea poziţiei umile în care s-ar găsi cineva. Persoana blândă este amabilă şi atentă, când e vorba să-şi apere propria sa cauză, dar pentru cauza lui Dumnezeu şi întru apărarea altora această persoană va lupta cu tenacitatea unui leu. Cei blânzi nu moştenesc pământul acum, ci mai degrabă au parte de abuzuri şi privaţiuni. Dar ei literalmente vor moşteni pământul, când Cristos, Regele, va domni, timp de o mie de ani, în care pacea şi prosperitatea vor acoperi pământul.

Urmează o binecuvântare rostită asupra celor care flămânzesc şi însetează după neprihănire. Acestora li se promite împlinirea dorinţei lor. Oamenii aceştia sunt pasionaţi după neprihănire, în propria lor viaţă. Ei tânjesc după cinste, integritate şi dreptate în societate. Ei caută sfinţenia practică, în biserică. Asemenea celor despre care scria Gămăliei Bradfor, ei sunt stăpâniţi de „o sete pe care n-o poate astâmpără nici un pârâu de pe pământ, de o foame pe care n-o poate satisface decât Cristos". Oamenii aceştia vor fi pe deplin săturaţi în împărăţia viitoare a lui Cristos. Ei vor fi săturaţi, deoarece neprihănirea va domni iar corupţia va fi înlocuită cu cele mai înalte norme morale.

În împărăţia Domnului nostru, cei milostivi sunt binecuvântaţi, deoarece ei vor avea parte de milă. A fi milostiv înseamnă a-ţi demonstra compasiunea într-o manieră practică. Într-un anumit sens, înseamnă a nu-i pedepsi pe cei care s-au făcut vrednici de pedeapsă. Într-un sens mai cuprinzător, înseamnă a-i ajuta pe cei nevoiaşi, pe cei care nu se pot ajuta singuri. Dumnezeu şi-a arătat mila faţă de noi prin faptul că ne-a cruţat de judecata pe care o meritau păcatele noastre şi şi-a demonstrat bunătatea faţă de noi, prin lucrarea mântuitoare a lui Cristos. Noi îi imităm pe Dumnezeu atunci când ne purtăm cu mărinimie, cu compasiune.

Cei milostivi vor avea parte de milă. Aici Isus nu se referă la mila exprimată prin mântuirea pe care Dumnezeu o acordă unui păcătos care crede, întrucât acea milă nu depinde de faptul că cineva este sau nu milostiv, ci se dă în dar, necondiţionat. Mai degrabă, Domnul se referă la mila de toate zilele, atât de necesară în trăirea creştină, şi la mila din ziua de apoi, când vor fi date la iveală faptele cuiva (1Corinteni 3:2-15). Dacă ai fost nemilostiv, nu vei avea nici tu parte de milă, adică numărul răsplăţilor acordate va scădea în proporţie directă cu lipsa de milostenie de care ai dat dovadă faţă de alţii.

Celor cu inima curată li se dă asigurarea că îl vor vedea pe Dumnezeu. O persoană cu inima curată este cea dominată de mobiluri curate, gânduri curate, un cuget curat. Expresia „vor vedea pe Dumnezeu" poate fi înţeleasă în mai multe feluri. Mai întâi, cei cu inima curată îl vor vedea pe Dumnezeu încă de pe acum, prin părtăşia în Cuvânt şi în Duh. În al doilea rând, acestora Domnul li se arată uneori într-o viziune supranaturală. În al treilea rând, ei îl vor vedea pe Dumnezeu în Persoana lui Isus Cristos, la revenirea Sa. În al patrulea rând, ei îl vor vedea pe Dumnezeu în veşnicie.

Se rosteşte aici o binecuvântare asupra făcătorilor de pace, care vor fi numiţi fii ai lui Dumnezeu. Observaţi că Domnul nu se referă la oameni cu predispoziţie naturală pentru pace sau la cei ce iubesc pacea. El se referă la cei ce intervin în mod activ pentru a face pace. De obicei, oamenii privesc un conflict de la distanţă, de unde nu-i paşte nici un pericol. Abordarea divină constă în a te apropia, în a lua o poziţie activă, în vederea instaurării păcii, chiar dacă de pe urma acestei acţiuni te vei alege cu umilinţe şi batjocuri.

Făcătorii de pace sunt numiţi fii ai lui Dumnezeu. Nu în acest mod devin ei fii ai lui Dumnezeu - deoarece, aceasta se poate realiza numai prin primirea lui Isus Cristos ca Mântuitor (Ioan 1:12). Făcând pace, ei se conturează ca fii ai lui Dumnezeu iar Dumnezeu îi va recunoaşte ca membri ai familiei Sale, după criteriul asemănării.

Următoarea fericire se ocupă de cei care sunt prigoniţi, dar nu pentru propriile lor fapte, ci din pricina neprihănirii. Împărăţia cerurilor este făgăduită acelor credincioşi care suferă din pricina faptelor bune săvârşite de ei. Integritatea lor constituie o condamnare usturătoare la adresa lumii nelegiuite, fapt de natură să trezească ostilitatea ei. Ura oamenilor se manifestă împotriva unor vieţi neprihănite, deoarece acestea pun în evidenţă fărădelegile lor.

Ultima fericire pare să fie o reluare a celei precedente, dar cu o importantă distincţie: în versetul precedent, era vorba de prigonire din pricina neprihănirii. În versetul 11 este vorba de persecuţii suferite din pricina lui Cristos. Domnul ştia că ucenicii Săi vor fi maltrataţi din pricina devotamentului lor faţă de El. Întreaga istorie stă mărturie că încă de la început lumea i-a prigonit, întemniţat şi ucis pe urmaşii lui Isus.

A suferi din pricina lui Cristos este un privilegiu şi, negreşit, ar trebui să aducă bucurie celor care au parte de această suferinţă. O mare răsplată îi aşteaptă pe cei care intră astfel în compania proorocilor, care au suferit înaintea lor. Aceşti veritabili purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu au rămas fideli, oricât de grea ar fi fost prigoana. Toţi cei care le urmează pilda de curaj şi loialitate vor avea parte acum de bucurie iar în viitor de înălţare.

Fericirile zugrăvesc portretul cetăţeanului ideal din împărăţia lui Cristos. A se observa accentul pus pe neprihănire (v. 6), pace (v. 9) şi bucurie (v. 12). Probabil acest pasaj l-a avut în vedere Pavel atunci când a scris: „Căci împărăţia lui Dumnezeu nu este mâncare şi băutura, ci neprihănire, pace şi bucurie în Duhul Sfânt" (Romani 14:17).

Isus şi-a asemuit ucenicii cu sarea. Ei erau pentru lume ceea ce este sarea pentru viaţa cotidiană: sarea dă gust mâncării; apoi ea întârzie şi frânează procesul alterării; creează senzaţia de sete; dă gust produselor culinare, evidenţiindu-le specificul. Tot aşa şi ucenicii Săi conferă gust plăcut societăţii, slujind de conservant şi făcându-i pe alţii să tânjească după neprihănirea descrisă în versetele anterioare. Dacă sarea îşi pierde gustul, cum i se va mai putea reda calitatea de sare? Nu mai există nici o posibilitate de a-i reda gustul ei natural, autentic. Odată ce şi-a pierdut gustul, sarea nu mai e bună de nimic, ci este aruncată şi călcată în picioare. Este elocvent, în această privinţă, comentariul făcut de Albert Bames asupra pasajului analizat de noi: Sarea folosită în această ţară este un compus chimic - iar dacă s-ar întâmpla să i se piardă gustul sau savoarea (aroma), n-ar mai rămâne nimic din ea. În Orient însă sarea aflată în uz era de o calitate impură, amestecată cu substanţe vegetale şi minerale. Astfel ea putea să-şi piardă tot caracterul salin şi astfel să rămână o mare cantitate (de sare fără aromă). Aceasta sare nu mai era bună de nimic, decât să fie folosită pentru a pardosi cărările sau în loc de pietriş.

Ucenicul are o mare funcţie de îndeplinit: să fie sarea pământului, prin trăirea în practică a calităţilor uceniciei enumerate în Fericiri şi în restul Predicii de pe Munte. Dacă el nu va reuşi să exemplifice şi să manifeste această realitate spirituală, oamenii vor călca în picioare mărturia lui. Lumea nu are decât dispreţ pentru un credincios lipsit de devotament.

Isus îi mai numeşte pe creştini „lumina lumii". Domnul Isus S-a definit pe Sine drept „Lumina Lumii" (Ioan 8:12;12:35,36,46). Relaţia dintre aceste două afirmaţii este faptul că Isus este sursa luminii; creştinii sunt, la rândul lor, o reflectare a luminii Lui. Funcţia lor este de a străluci pentru El; după cum luna reflectă gloria soarelui.

Creştinul este ca o cetate aşezată pe un munte: prin poziţia ei, fiind mai sus de împrejurimile ei, ea străluceşte în mijlocul întunericului. Cei care manifestă în viaţa lor calităţile învăţăturilor lui Cristos nu pot rămâne ascunşi.

Oamenii nu aprind o lampă, pentru ca s-o pună sub un obroc. Ci o aşează pe un stativ, pentru ca să dea lumină tuturor celor din casă. Dumnezeu nu a rânduit ca noi să reţinem lumina învăţăturii Sale doar pentru noi înşine, ci, mai degrabă s-o împărţim cu alţii. Aşa ar trebui să lăsăm să strălucească lumina noastră, încât oamenii, văzând faptele noastre bune, să-L slăvească pe Tatăl din cer. Accentul se pune aici pe lucrarea de şlefuire a caracterului creştin. Farmecul unor vieţi în care poate fi văzut limpede Cristos glăsuieşte mai convingător decât toată elocvenţa noastră.

C. Cristos împlineşte legea (5:17-20)

Cei mai mulţi dintre liderii care au iniţiat revoluţii rup orice legături cu trecutul şi repudiază ordinea tradiţională, existentă. Nu tot aşa a procedat Isus. El a susţinut Legea lui Moise şi a insistat că ea trebuie împlinită. Isus nu a venit să abolească Legea sau Profeţii, ci să le împlinească. În mod răspicat, El a insistat că nu va trece nici o iotă sau frântură de literă din lege până când nu se va împlini în întregime. Iota (sau yod) este cea mai mică din literele alfabetului ebraic iar ceea ce a fost tradus în versiunile româneşti prin „frântură de slovă (sau literă)" este în original un termen care desemnează un mic semn ce serveşte la deosebirea literelor unele de altele, la fel după cum bara de la baza literei majuscule E o deosebeşte de litera F. Isus a crezut în inspiraţia literală a Bibliei, chiar în privinţa unor detalii aparent lipsite de importanţă. Nici un lucru din Scriptură, nici măcar o singură trăsătură de condei, nu este lipsită de însemnătate.

Este important de observat că Isus nu a spus că legea nu va trece niciodată. El a spus doar că nu va trece până când nu se va fi împlinit. Această distincţie are ramificaţii pentru credinciosul de astăzi şi, întrucât relaţia credinciosului faţă de lege este cam complicată, ne vom rezerva mai jos un spaţiu suficient pentru tratarea acestui subiect, aşa cum este el prezentat de Biblie.

Revenind la Predica de pe Munte, vom, observa că Isus a anticipat tendinţa naturală a oamenilor de a „îndulci" sau dilua poruncile lui Dumnezeu. Întrucât ele sunt supranaturale în natura lor, oamenii tind să le denatureze sensul prin modul în care le explică sau să le raţionalizeze înţelesul. Dar oricine calcă doar o parte a legii şi-i învaţă pe oameni să facă la fel va fi numit cel mai mic în împărăţia cerurilor. Uimitor este însuşi faptul că asemenea oameni sunt admişi în împărăţia cerurilor. Explicaţia o găsim însă în faptul că intrarea în împărăţia cerurilor se face prin credinţa în Cristos. Poziţia pe care o va ocupa cineva în împărăţia cerurilor e determinată însă de ascultarea şi de credincioşia de care a dat dovadă cât s-a aflat pe pământ. Persoana care respectă legea împărăţiei - acea persoană va fi numită mare în împărăţia cerurilor!

Pentru a dobândi intrare în împărăţia cerurilor, neprihănirea noastră trebuie să întreacă neprihănirea cărturarilor şi a fariseilor, (care se mulţumeau să îndeplinească nişte ceremonii religioase ce le confereau o curăţire exterioară, ritualistică, dar care nu le schimbau deloc inima). Isus recurge la o hiperbolă (deci o exagerare) pentru a sublinia adevărul potrivit căruia neprihănirea exterioară, lipsită de corespondentul ei pe planul unei realităţi interne, nu-i va conferi cuiva intrarea în împărăţia cerurilor. Singura neprihănire pe care Dumnezeu o acceptă este perfecţiunea pe care le-o atribuie Dumnezeu celor care îl primesc pe Fiul Său ca Mântuitor (2Corinteni 5:21). Desigur, acolo unde va exista credinţă adevărată în Cristos, se vor vedea în practică şi roadele neprihănirii descrise de Isus în restul Predicii de pe Munte.

Iudeii din timpul lui Isus ştiau că actul uciderii este interzis de Dumnezeu şi că ucigaşul este pasibil de pedeapsă. Lucrul acesta era valabil încă înainte de a fi fost dată legea (Geneza 9:6), fiind încorporat ulterior în lege (Exod 20:13;Deuteronom 5:17), Prin cuvintele: „Dar Eu vă spun" Isus instituie un amendament la învăţătura despre ucidere. Din acel moment nimeni nu se mai putea lăuda că nu a ucis pe nimeni. Isus spune acum: „în împărăţia Mea, nu ai voie nici măcar să gândeşti ca un ucigaş." (să ai gânduri ucigaşe... să ucizi cu gândul). El scoate în evidenţă rădăcina actului de ucidere şi ne previne cu privire la pericolele celor trei forme de mânie vinovată.

Primul este cazul în care o persoană se mânie pe fratele său fără motiv. (textul critic în notele de subsol din versiunea NKJV omite cuvintele without a cause - fără nici o pricină - care ar exclude chiar şi indignarea de factură neprihănită.) Cel acuzat de acest delict ar fi în pericol de judecată - adică ar putea fi adus în faţa instanţelor judecătoreşti. Cei mai mulţi oameni se simt îndreptăţiţi atunci când se mânie, crezând că mânia lor are la bază o cauză întemeiată, dar mânia nu este justificată decât atunci când este în joc onoarea lui Dumnezeu sau când este nedreptăţită o altă persoană. Nu este voie să fim mânioşi niciodată atunci când mânia noastră este o expresie a răzbunării noastre pentru o nedreptate care ni s-a făcut.

Chiar şi mai serios este păcatul de a-ţi insulta fratele. În vremea lui Isus, oamenii foloseau cuvântul Raca (un termen aramaic, având sensul de „gol") cu încărcătură de dispreţ şi batjocură. Cei care foloseau acest termen se expuneau pericolului de a fi duşi în faţa consiliului, adică erau pasibili de a fi judecaţi înaintea Sinedriului, tribunalul suprem al ţării.

În fine, a-i spune cuiva „prostule" este a treia formă de mânie nelegiuită pe care o condamnă Isus. Aici cuvântul prost (sau nebun) înseamnă mai mult decât un simplu neajutorat mintal. Este vorba de o încărcătură morală, sensul fiind acela că dacă e prost, merită să moară, aceasta fiind dorinţa implicită a celui care rosteşte acest termen de ocară. Astăzi este la ordinea zilei să auzi pe cineva zicând „Să te bată Dumnezeu!" Cu alte cuvinte, se apelează la Dumnezeu ca El să condamne pe cineva la pierzarea în iad. Isus afirmă că cel care rosteşte un asemenea blestem este pasibil de focul iadului (îl paşte focul gheenei). Trupurile neînsufleţite ale criminalilor executaţi erau adesea aruncate într-o groapă aprinsă din afara Ierusalimului, cunoscută sub denumirea de Valea Hinnom sau Gheena. E o întruchipare realistă a focurilor iadului, care nu se vor stinge niciodată.

Nu se poate diminua cu nimic severitatea cuvintelor rostite de Mântuitorul. El ne învaţă că mânia conţine germenii crimei de ucidere, că limbajul grosolan conţine spiritul crimei de omor şi că vorbele de batjocură sau blestem implică dorinţa de a ucide. Amplificarea treptată a crimelor necesită aplicarea unor pedepse treptate: judecata, soborul şi focul iadului. În împărăţia cerurilor Isus se va ocupa de păcate în funcţie de gravitatea lor.

Dacă o persoană aduce o ofensă alteia, fie mâniindu-se pe ea, fie săvârşind altă faptă împotriva ei, nu are nici un rost să aducă un dar lui Dumnezeu. Domnul nu va fi încântat de darul respectiv. Persoana care a comis ofensa trebuie să se ducă mai întâi şi să îndrepte răul comis. Numai după aceea va fi primit darul său.

Deşi trebuie să ţinem seama de contextul iudaic în care au fost scrise aceste cuvinte, asta nu înseamnă că nu au nici o aplicabilitate la epoca în care trăim. Pavel interpretează acest concept în raport cu Cina Domnului (vezi 1Corinteni 11). Dumnezeu nu primeşte nici o închinare din partea unui credincios care refuză să stea de vorbă cu alt creştin.

Isus ne avertizează aici împotriva unui spirit de litigiu şi asupra refuzului de a ne recunoaşte vina. Este mai bine să rezolvi imediat o pricină pe care o ai cu pârâşul tău, decât să ajungi să fii dat în judecată şi să fii târât la tribunal. Căci dacă se va întâmpla acest lucru, aproape sigur vei pierde procesul. Deşi nu există un consens total în rândurile cărturarilor cu privire la această parabolă, ideea care se desprinde este cât se poate de limpede: dacă rămâi împietrit, refuzând să te pocăieşti, păcatul tău te va copleşi, în cele din urmă, şi nu numai că va trebui să plăteşti înapoi toate stricăciunile comise, ci la acestea se vor adăuga şi penalizările. În plus, nu te grăbi să te duci la tribunal. Căci dacă vei face aşa, legea te va demasca şi pe tine, şi vei fi nevoit să plăteşti până la ultimul bănuţ.

E. Isus condamnă adulterul (5:27-30)

Legea lui Moise interzicea în mod expres adulterul (Exod 20:14;Deuteronom 5:18). S-ar putea ca cineva să fie mândru că nu a călcat această poruncă, şi totuşi ochii lui să fie plini de adulter (2Petru 2:14). Chiar dacă în exterior omul respectiv va fi respectabil, cu mintea el va aluneca în permanenţă pe căile întortocheate ale necurăţiei. Şi astfel Isus le-a reamintit ucenicilor că simpla abstinenţă de la actul fizic propriu-zis nu este suficientă, ci că de fapt se cere o puritate lăuntrică. Legea interzicea actul adulterului. Isus interzice însăşi dorinţa de a comite adulter Oricine se uită la o femeie şi o poftеşte a şi săvârşit adulter cu ea în inima lui. Tocmai acest verset important l-a avut în vedere E. Stanley Jones când a scris: „Dacă comiteţi adulter cu gândul sau cu fapta, nu vă satisfaceţi prin aceasta apetitul sexual natural, ci turnaţi ulei peste un foc de nestins". Păcatul ia naştere mai întâi în minte, iar dacă lăsăm gândul respectiv să se dezvolte, curând vom ajunge să-l punem în aplicare.

Păstrarea unui cuget neîntinat reclamă o disciplină foarte riguroasă, auto-impusă. Astfel, Isus ne-a învăţat că dacă vreun mădular al trupului nostru ne face să păcătuim, ar fi mai bine să pierdem acel mădular în timpul vieţii, decât să ne pierdem sufletul pe vecie. Suntem oare îndemnaţi să luăm cuvintele lui Isus la propriu? Să fi promovat El oare auto-mutilarea? Cuvintele au un înţeles literal doar în măsura în care, dacă am fi în situaţia în care realmente să existe pericolul să ne pierdem sufletul, atunci într-adevăr ar fi de preferat să ne pierdem mădularul care ne-a făcut să cădem în păcat. Din fericire însă, niciodată nu se va ivi un caz limită de acest gen, deoarece Duhul Sfânt îi dă putere credinciosului să trăiască o viaţă sfântă. Totuşi şi credinciosul trebuie să coopereze din plin cu Duhul Sfânt şi să se poarte disciplinat cu trupul său.

Sub legea Vechiului Testament, divorţul era permis în conformitate cu textul de la Deuteronom 24:1-4. Acest fragment nu se ocupă de cazul unei femei adultere (pedeapsa pentru adulter era moartea, vezi Deuteronom 22:22). Mai degrabă, se ocupă de divorţ din motive de „incompatibilitate" sau inacceptabilitate.

Dar în cazul împărăţiei lui Cristos, oricine divorţează de soţia sa pentru orice alt motiv decât imoralitatea sexuală o face pe soţia sa să comită adulter. Aceasta nu înseamnă că ea devine automat o adulteră; ci presupune că, deoarece nu mai are mijloace de subzistenţă, ea va fi obligată să trăiască cu un alt bărbat. Procedând aşa, ea devine adulteră. Lucrurile nu se opresc însă aici, căci oricine se căsătoreşte cu femeia divorţată comite de asemenea adulter.

Subiectul divorţului şi al recăsătoriri este unul dintre cele mai complicate din întreaga Biblie. Este, practic, imposibil să răspundem la toate întrebările care se ivesc, dar ne va fi util să facem o trecere succintă în revistă a învăţăturilor Scripturii pe această temă.

G. Isus condamnă jurămintele (5:33-37)

Legea lui Moise conţinea mai multe prohibiţii împotriva faptului de a jura pe Numele lui Dumnezeu (Levitic 19:12;Numeri 30:2;Deuteronom 23:21). A jura pe Numele lui Dumnezeu înseamnă să-L iei pe El ca martor al faptului că spui adevărul, iudeii căutau să evite infracţiunea de a

depune mărturie mincinoasă jurând pe Numele lui Dumnezeu prin înlocuirea Numelui Său cu alţi termeni cum ar fi: cer, pământ, Ierusalim sau capul lor, jurând pe aceste elemente.

Isus condamnă acest gen de eludare a prevederilor legii, calificând-o drept făţărnicie, şi interzice orice formă de jurământ în conversaţia obişnuită. Nu numai că era o dovadă de ipocrizie, dar era şi inutil să încerci să eviţi invocarea Numelui lui Dumnezeu prin înlocuirea Lui cu un alt termen. A jura pe cer înseamnă a jura pe tronul lui Dumnezeu. A jura pe pământ înseamnă a jura pe scaunul picioarelor Sale. A jura pe Ierusalim înseamnă a jura pe cetatea de scaun a regelui. Chiar a jura pe propriul tău cap îl implică pe Dumnezeu, deoarece El este Creatorul a toate.

Pentru creştin jurământul este inutil, deoarece „da" al său trebuie să fie da iar „nu" nu! A recurge la un limbaj mai potenţat înseamnă a recunoaşte că Satan - cel rău - stăpâneşte în viaţa noastră. Nu există împrejurări în care minciuna să poată fi justificată în viaţa creştinului.

Pasajul acesta interzice, de asemenea, şi exagerările sau încercările de a induce pe cineva în eroare. Textul de faţă nu ne interzice însă să depunem jurământ în faţa unor instanţe judecătoreşti. Isus însuşi a depus mărturie sub jurământ înaintea Marelui Preot (Matei 26:63). La fel şi Pavel a recurs la un jurământ, când L-a luat pe Dumnezeu de martor că scrierea sa a fost autentică şi adevărată (2Corinteni 1:23;Galateni 1:20)

Legea spunea „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte" (Exod 21:24;Levitic 24:20;Deuteronom 19:21). Aceasta constituia deopotrivă o poruncă de a pedepsi şi o limitare a pedepsei - respectiv faptul că pedeapsa trebuia să fie pe măsura infracţiunii comise. Dar, conform Vechiului Testament, autoritatea de a aplica pedeapsa era învestită în guvern, nu în individ.

Isus a mers mai departe decât prevedea legea, apelând la o neprihănire superioară, prin abolirea însuşi principiului punitiv. El le-a arătat ucenicilor Săi că, deşi legea permitea în trecut răzbunarea, acum, sub har, se poate apela la un principiu superior, al no-rezistenţei. Isus şi-a învăţat ucenicii să nu opună rezistenţă unei persoane rele. Dacă erau loviţi peste un obraz, să-l întoarcă şi pe celălalt. Dacă erau daţi în judecată pentru cămaşa lor, să-i dea reclamantului şi haina. Dacă o oficialitate îi obliga să îi ducă bagajul o milă, ei trebuiau să-l ducă de bună voie două mile.

Ultima poruncă a lui Isus din acest paragraf ni se va părea la prima vedere cât se poate de nepractică pentru zilele noastre. „Celui ce-ţi cere dă-i şi nu-ţi întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute de la tine!" Preocuparea noastră obsesivă de a achiziţiona bunuri sau averi materiale ne face să ne cutremuram la ideea că ni s-ar cere să dăm din mână ceea ce am agonisit cu atâta trudă. Dar dacă am fi dispuşi să ne aţintim privirile mai mult asupra comorilor cerului şi ne-am mulţumi doar cu cele necesare traiului - hrană şi îmbrăcăminte - am interpreta cuvintele Domnului într-un sens mult mai literal şi cu mai multă râvnă. Afirmaţia lui Isus presupune că persoana care cere ajutor realmente are nevoie de acest ajutor. Întrucât este imposibil să ştim dacă nevoia este autentică şi justificată în toate cazurile, mai bine ar fi să procedăm cum a propus cineva: „Mai bine să-i ajutăm pe zece cerşetori care doar se prefac a fi cerşetori, decât să întoarcem spatele unui singur om aflat cu adevărat la strâmtoare."

Omeneşte vorbind, comportamentul propus de Isus aici este imposibil de pus în practică. Numai persoana stăpânită de Duhul Sfânt va putea trăi o viaţă de sacrificiu proprie. Numai în măsura în care Mântuitorului I se dă prilejul să-Şi trăiască viaţa în credincios, vor putea insultele, nedreptăţile (v. 40) şi inconvenientele (v. 41) să fie răsplătite cu dragoste. Aceasta este aşa-numita „evanghelie a celor ce merg două mile".

Exemplul ultim oferit de Domnul nostru pentru neprihănirea mai înaltă care se cere în împărăţia Sa priveşte modul în care ne tratăm duşmanii - subiect care decurge, în mod natural, din paragraful anterior. Legea îi învăţase pe israeliţi să-şi iubească aproapele (Levitic 19:18). Deşi nu li se spunea niciodată explicit să-şi urască duşmanii, acesta era duhul care stătea la baza unei doctrine de felul acesteia. Atitudinea aceasta constituia un rezumat al concepţiei nou-testamentale faţă de cei care îi persecutau pe copiii lui Dumnezeu (vezi Psalmul 139:21,22). Era o ostilitate permisă şi dreaptă, îndreptată împotriva duşmanilor lui Dumnezeu.

Dar acum Isus declară că trebuie să ne iubim duşmanii şi să ne rugăm pentru cei ce ne prigonesc. Faptul că ni se porunceşte să iubim arată că este o chestiune care ţine mai degrabă de voinţă, decât de emoţii. Nu este acelaşi lucru cu afecţiunea naturală, deoarece nu este în natura lucrurilor să-i iubeşti pe cei ce te urăsc şi-ţi fac rău. Este nevoie de un har supranatural, ea putând fi demonstrată doar de cei care posedă viaţa divină.

Nu vom mai avea parte de nici o răsplată, dacă îi vom iubi doar pe cei ce ne iubesc la rândul lor. Isus a spus că până şi vameşii (textul critic (NU) conţine termenul Neamuri în loc de vameşi sau perceptori ai impozitului.) neconvertiţi fac acest lucru! Acest gen de iubire nu necesită nici un fel de putere divină. După cum nu e nici o virtute în a-i saluta doar pe fraţi, (textul majoritar bazat pe majoritatea manuscriselor conţine termenul prieteni în loc de fraţi) adică pe rudele şi pe prietenii noştri. Şi cei nemântuiţi sunt în stare de o asemenea iubire, care nu conţine nici un element creştin distinctiv. Dacă standardele noastre nu le depăşesc pe cele ale lumii, e limpede că niciodată nu vom avea o înrâurire asupra ei.

Isus a spus că urmaşii Lui trebuie să întoarcă bine pentru rău, pentru ca să poată fi fii ai Tatălui Său din cer. El nu a spus că aceasta e modalitatea prin care pot deveni ei fii ai lui Dumnezeu, ci, mai degrabă, cum pot demonstra că sunt copii ai lui Dumnezeu! Întrucât Dumnezeu e imparţial, şi cu cei răi, şi cu cei buni (prin faptul că şi unii şi alţii beneficiază de pe urma binefacerilor soarelui şi ale ploii), tot aşa şi noi trebuie să ne purtăm cu delicateţe şi echitate faţă de toţi.

Isus încheie acest fragment cu îndemnul: „Voi fiţi dar desăvârşiţi, după cum şi Tatăl vostru este desăvârşit! Termenul desăvârşit trebuie înţeles în lumina contextului. Nicidecum el nu înseamnă impecabil sau total lipsit de păcat. Versetele anterioare explică limpede că a fi desăvârşit sau perfect înseamnă a-i iubi pe cei ce ne urăsc, a ne ruga pentru cei ce ne urăsc, a ne ruga pentru cei ce ne persecută şi a fi omenoşi, atât cu prietenii, cât şi cu duşmanii. Perfecţiunea de aici este acea maturitate spirituală care îl învredniceşte pe creştin să-L imite pe Dumnezeu în răspândirea de binecuvântări către toţi, fără să ţină seama de faţa omului.

În prima jumătate a acestui capitol, Isus se ocupă de trei zone specifice ale neprihănirii practice din viaţa cuiva: fapte de caritate (v. 1-4), rugăciune (v. 5-15) şi post (v. 16-18). Termenul de „Tată" apare de zece ori în aceste optsprezece versete şi constituie cheia înţelegerii lor. Faptele practice de neprihănire trebuie făcute pentru aprobarea Lui, şi nu a oamenilor.

El îşi începe această porţiune din predica Sa cu un avertisment împotriva ispitei de a ne etala pioşenia prin săvârşirea unor fapte de caritate, cu scopul expres de a fi văzuţi de alţii. Domnul nu condamnă fapta în sine, ci mobilul care a stat la baza ei. Dacă factorul decisiv a fost dorinţa de a fi observaţi de oameni, atunci aceasta va fi singura răsplată de care vom avea parte, căci Dumnezeu nu-i va răsplăti pe făţarnici.

Pare de necrezut că făţarnicii se dădeau în vânt după atenţia oamenilor, făcând danii în sinagogi sau dând la săracii de pe stradă. Domnul a respins purtarea lor, cu aceste cuvinte lapidare: „şi-au luat răsplata" (adică singura lor răsplată o va constitui reputaţia pe care au dobândit-o aici pe pământ).

Când un adept al lui Cristos face o faptă de milostenie, ea trebuie făcută în ascuns. De fapt, trebuie să fie atât de secretă, încât, cum le-a spus Isus ucenicilor: să nu ştie stânga ta ce face dreapta. Isus recurge la această exprimare metaforică pentru a ne arăta că faptele noastre de caritate trebuiesc făcute pentru Tatăl nostru din cer, şi nu pentru a dobândi notorietate pentru noi înşine.

Pasajul acesta nu trebuie dus la extrema de a-l interpreta în sensul că orice dar care poate fi văzut de alţii este interzis, întrucât este, practic, imposibil, să faci toate contribuţiile în mod strict anonim. Esenţa versetelor este că genul de etalare ostentativă a dărniciei este condamnabil.

Următorul subiect despre care îi previne Domnul pe ucenicii Săi este făţărnicia în rugăciune. Astfel ei nu au voie să se posteze în mod ostentativ în puncte expuse la vedere, în public, pentru a putea fi văzuţi de alţii rugându-se, acest act având menirea de a-i impresiona faţă de cucernicia lor! Dacă dorinţa de preamărire este singurul factor determinant în rugăciunea noastră, atunci, declară Isus, preamărirea de care avem, în acest caz, parte ne va fi singura răsplată.

În versetele 5 şi 7, în textul original grec se foloseşte pronumele pentru persoana a doua plural, „voi". Dar în versetul 6 se revine la persoana a doua singular, „tu", pentru a se sublinia comuniunea personală cu Dumnezeu.

Cheia primirii unui răspuns la rugăciunile noastre constă în a ne ruga în ascuns (adică „du-te în cămăruţa ta şi închide uşa"). Dacă motivul real pe care-l urmărim este să facem ca rugăciunea noastră să străbată până la Dumnezeu, atunci negreşit El ne va auzi şi ne va răspunde. Ar însemna însă să-i atribuim acestui pasaj sensuri nedorite, dacă l-am invoca pentru a interzice rugăciunea în public. Membrii bisericii primare se adunau la rugăciunea colectivă (Fapte 2:42;12:12;13:3;14:23;20:36). Important este nu unde ne rugăm, ci de ce ne rugăm - ca să fim văzuţi de oameni, sau ca să fim auziţi de Dumnezeu?

Rugăciunea nu trebuie să fie alcătuită din expresii stereotipice, golite de sens şi repetate la nesfârşit („să nu bolborosiţi aceleaşi cuvinte"). Cu asemenea cuvinte se roagă cei nemântuiţi, dar pe Dumnezeu nu-L impresionează simpla repetare a unei mulţimi de vorbe. El doreşte să audă cuvinte sincere, izvorâte din inimă.

Întrucât Tatăl nostru cunoaşte lucrurile de care avem trebuinţă, chiar înainte de a I le cere noi, pare logic să întrebăm: „Atunci ce rost mai are să ne rugăm?" Raţiunea rugăciunii o constituie faptul că prin rugăciune recunoaştem nevoia noastră de El, faptul că ne bizuim pe El. Tocmai aceasta este baza comunicării cu Dumnezeu. În plus Dumnezeu înfăptuieşte lucruri ca răspuns la rugăciune, pe care în alte condiţii nu le-ar fi înfăptuit (Iacov 4.2).

În versetele 9-13 găsim ceea ce s-a numit „rugăciunea domnească" sau „Tatăl nostru". Când o numim astfel trebuie să ţinem însă seama de faptul că Isus nu a folosit niciodată această rugăciune pentru El însuşi. Rugăciunea „Tatăl nostru" a fost dată ucenicilor, ca model, după care ei să-şi alcătuiască rugăciunile. De asemenea, nu a fost dată ca şablon, fără nici o abatere de la cuvintele care o alcătuiesc (cel puţin, aşa reiese din versetul 7), şi aceasta din pricina pericolului pe care-l prezintă rostirea multor cuvinte, pe dinafară, de a goli de sens cuvintele respective.

Tatăl nostru care eşti în ceruri. Rugăciunea noastră trebuie adresată lui Dumnezeu Tatăl, în semn de recunoaştere a suveranităţii Sale asupra universului.

Sfinţească-se Numele Tău. Noi trebuie să ne începem rugăciunile cu închinăciune, dându-I Lui lauda şi onoarea care I se cuvin din plin.

Vie împărăţia Ta. După închinare, trebuie să ne rugăm pentru propăşirea cauzei lui Dumnezeu, punând interesele Sale pe primul plan. În mod concret, trebuie să ne rugăm pentru ziua în care Mântuitorul şi Dumnezeul nostru, Domnul Isus Cristos, îşi va întemeia împărăţia pe pământ şi va domni în neprihănire.

Facă-se voia Ta. În această cerere, noi recunoaştem că Dumnezeu cunoaşte binele suprem pentru viaţa noastră şi a altora, şi astfel noi îi predăm Lui voinţa noastră. În plus, exprimăm dorinţa noastră ca voia Lui să se facă în toată lumea.

Precum în cer, aşa şi pe pământ. Acest enunţ modifică toate cele trei cereri anterioare, închinarea la Dumnezeu, domnia suverană a lui Dumnezeu şi împlinirea voii Sale sunt, toate, o realitate în cer. Rugăciunea cere în acest punct ca toate aceste condiţii să existe şi pe pământ, după cum există în cer.

Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi. După ce am pus interesele lui Dumnezeu pe planul întâi, ni se permite acum să ne prezentăm propriile noastre nevoi. Această cerere recunoaşte faptul că depindem de Dumnezeu, pentru asigurarea hranei zilnice, atât a celei spirituale, cât şi a celei fizice.

Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Aceasta nu se referă la iertarea de ordin juridic sau scutirea de pedeapsa păcatului (întrucât acea iertare se obţine prin credinţa în Fiul lui Dumnezeu). Mai degrabă, se referă la iertarea părintească, de care este nevoie pentru a rămâne în părtăşie cu Tatăl. Dacă credincioşii nu sunt dispuşi să-i ierte pe cei care le-au greşit, cum se pot ei aştepta să fie în părtăşie cu Tatăl lor, care le-a iertat de bună voie propriile lor greşeli?

Şi nu ne duce în ispită. Această cerere pare să contrazică afirmaţia de la Iacov 1:13, unde se spune că Dumnezeu niciodată nu ispiteşte pe nimeni. Totuşi, Dumnezeu îngăduie copiilor Săi să fie testaţi şi supuşi încercărilor. Această cerere exprimă o neîncredere sănătoasă în capacitatea noastră proprie de a ne împotrivi ispitelor sau de a rezista când trecem prin încercări. Ea recunoaşte totala noastră dependenţă de Dumnezeu, faptul că numai pe El ne bizuim, ca să nu cădem, atunci când suntem ispitiţi.

Ci ne izbăveşte de cel rău. Aceasta este rugăciunea tuturor celor care doresc din răsputeri să fie păziţi de păcat, prin puterea lui Dumnezeu. Este strigătul izvorât din inima credinciosului, ca zilnic să fie izbăvit de puterea păcatului şi a Satanei în viaţa sa.

Căci a Ta este împărăţia şi puterea şi slava, în veci. Amin. Ultima propoziţie a rugăciunii „Tatăl nostru" este omisă în Biblia romano-catolicilor şi în majoritatea versiunilor protestante moderne, întrucât nu apare în manuscrisele cele mai vechi. Dar această doxologie constituie încheierea perfectă a rugăciunii şi, oricum, ea există în majoritatea manuscriselor (unii învăţaţi susţin că doxologia este o adaptare a textului de la 1Cronici 29:11, pentru a putea fi folosit în scopuri liturgice. Dar asta e doar o speculaţie. Forma tradiţională protestantă a rugăciunii (ca în versiunea KJV) rămâne valabilă şi nu are nevoie să fie apărată). După cum s-a exprimat Ioan Calvin, „ea nu numai că ne încălzeşte inimile, îndemnându-le să se înalţe tot mai sus, spre slava lui Dumnezeu.... dar, în plus, ne spune că toate rugăciunile noastre nu au altă temelie decât în Dumnezeu însuşi."

Aceasta e un fel de notă de subsol, menită să explice versetul 12. Nu face parte din rugăciunea propriu-zisă, ci a fost adăugată pentru a sublinia că iertarea părintească din versetul 12 este condiţionată.

A treia formă de făţărnicie religioasă pe care a înfierat-o Isus a fost încercarea de a crea aparenţa că cineva posteşte. Făţarnicii îşi desfigurau faţa când posteau, încercând să pară traşi la faţă, slabi şi cu o înfăţişare cât mai tristă. Isus spune însă că este ridicol să te străduieşti să pari sfânt.

Adevăraţii credincioşi trebuie să postească în ascuns, fără să manifeste nici un semn exterior. Unge-ţi capul şi spală-ţi faţa înseamnă să te porţi normal, ca în celelalte activităţi ale zilei. Este de ajuns dacă Tatăl ştie şi El te va răsplăti mai bine decât orice aprobare pe care ţi-ar putea-o oferi oamenii.

Acest fragment conţine câteva dintre cele mai revoluţionare învăţături rostite de Domnul nostru - dar care sunt adesea cel mai neglijate de noi. Tema restului capitolului 6 este: cum putem dobândi siguranţa cu privire la viitor.

În versetele 19-21 Isus răstoarnă toate concepţiile omeneşti cu privire la modalităţile de a-ţi asigura o situaţie financiară sigură, pentru tot restul vieţii. Când spune: Nu vă strângeţi comori pe pământ, El lasă să se înţeleagă că nu există nici o siguranţă în lucrurile materiale. Orice fel de comoară materială de pe pământ riscă fie să fie distrusă de elementele naturii (molia sau rugina), ori să fie furată de hoţi. Isus spune că singurele investiţii care nu sunt supuse pierderii (sau deteriorării) sunt comorile din cer.

Acest mod radical de a trata chestiunile de ordin financiar se bazează pe un principiu fundamental, care susţine întreaga concepţie enunţată de Domnul: Unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră. Dacă banii tăi se află depuşi într-un sertar, la bancă, în acest caz, acolo îţi vor fi şi inima, şi dorinţa ta. Dar dacă comorile tale vor fi în cer, atunci într-acolo vor gravita şi interesele tale. Această învăţătură ne obligă să decidem dacă acceptăm sensul cuvintelor rostite de Isus. Dacă răspundem afirmativ, atunci suntem confruntaţi cu întrebarea: „Ce vom face atunci cu comorile noastre pământeşti?" Iar dacă susţinem că nu asta a vrut să spună Isus prin afirmaţia din versetul 21, atunci suntem confruntaţi cu o altă întrebare capitală: „Ce vom face cu Biblia noastră?"

O. Candela trupului

Isus ştia că ucenicilor Săi le va fi greu să înţeleagă cum ar putea învăţăturile Sale neconvenţionale despre siguranţa zilei de mâine să fie aplicate cu succes în viaţa de toate zilele. Prin urmare, El a recurs la o analogie, cu ochiul omenesc, pentru a ne învăţa o lecţie cu privire la vederea spirituală. El a spus că ochiul este candela trupului. Prin ochi primeşte trupul lumina, fiind învrednicit să vadă. Dacă ochiul este bun, atunci tot trupul va fi invadat de lumină. Dar dacă ochiul este rău, atunci vederea va fi stânjenită. În loc de lumină, vom avea parte de întuneric.

Aplicaţia este următoarea: Ochiul bun aparţine persoanei dominate de mobiluri curate, de dorinţa sinceră de a urmări interesele lui Dumnezeu şi care este dispusă să accepte învăţăturile lui Cristos la propriu, întreaga sa viaţă a fost inundată de lumină. Omul acesta crede cuvintele lui Isus, renunţă la bogăţiile pământeşti, îşi adună comori în cer şi ştie că acestea îi conferă singura siguranţă adevărată. Pe de altă parte, ochiul rău aparţine persoanei care încearcă să trăiască şi pentru veacul de acum, şi pentru cel viitor. Astfel, el nu vrea să renunţe la bogăţiile sale pământeşti, dar, în acelaşi timp, vrea să aibă parte şi de comorile cereşti. Învăţăturile lui Isus i se par incomode şi imposibil de pus în aplicare. O asemenea persoană este lipsită de călăuzirea precisă în viaţă, deoarece este plină de întuneric.

Şi, adaugă Isus, dacă lumina care este în tine este întuneric, cât de mare trebuie să fie întunericul acesta! Cu alte cuvinte, dacă ştii că Domnul Isus îţi interzice să-ţi pui încrederea în comorile acestui pământ şi că siguranţa zilei de mâine nu trebuie să depindă de ele, dar tu continui să te încrezi în ele, atunci învăţătura pe care ai refuzat să ţi-o însuşeşti devine întuneric - o formă foarte intensă de orbire spirituală. Nu vei mai putea vedea bogăţiile în adevărata lor lumină.

Imposibilitatea de a trăi şi pentru Dumnezeu, şi pentru bani este enunţată aici în formula „stăpâni şi sclavi". În mod inevitabil unul va câştiga loialitatea şi ascultarea supremă din partea noastră. Tot aşa este şi cu Dumnezeu şi Mamona. Fiecare din ei ne cere loialitatea iar noi trebuie să alegem. Fie îl vom pune pe Dumnezeu pe locul întâi, respingând tirania materialismului, fie vom trăi pentru lucrurile trecătoare, refuzând dorinţa lui Dumnezeu de a ne stăpâni viaţa.

În fragmentul acesta Isus ţinteşte în tendinţa noastră de a ne concentra viaţa în jurul alimentelor şi a îmbrăcăminţii, pierzând astfel sensul adevărat al vieţii. Problema care ne-o punem, de cele mai multe ori, nu este atât de mult ce mâncăm sau cu ce ne îmbrăcăm astăzi, ci ce vom mânca sau cu ce ne vom îmbrăca peste zece, douăzeci sau treizeci de ani. Dar aceste griji cu privire la viitor constituie un păcat, deoarece ele neagă dragostea, înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu. Ele neagă dragostea lui Dumnezeu, presupunând că Lui nu i-ar păsa de noi. Ele neagă înţelepciunea lui Dumnezeu, presupunând că El nu ar şti ce face. Şi mai neagă puterea lui Dumnezeu, presupunând că nu ar fi în stare să împlinească nevoile noastre.

Acest gen de îngrijorare ne face să ne cheltuim cele mai multe energii preocupaţi de o singură problemă: aceea de a ne asigura că vom avea din ce trăi. Şi, până să ne dezmeticim, constatăm că ni s-a dus viaţa şi am pierdut scopul central pentru care am fost creaţi. Când Dumnezeu ne-a creat după chipul Lui, El nu a avut în vedere ca după aceea noi să nu avem o altă preocupare mai înaltă în viaţă decât aceea de a ne îngrijora cu privire la ce vom mânca! Noi am fost lăsaţi să trăim pe pământ pentru ca să iubim, să ne închinăm şi să-L slujim pe El şi să-I reprezentăm interesele. Trupul nostru a fost rânduit de El ca să ne fie slujitor, nu stăpân!

Păsările cerului ilustrează grija lui Dumnezeu pentru creaturile Sale. Ele ne propovăduiesc faptul că este inutil să ne îngrijorăm. Ele nici nu seamănă, nici nu seceră, şi totuşi Dumnezeu le hrăneşte. Or, întrucât în sistemul ierarhic al creaţiei lui Dumnezeu, noi suntem cu mult mai de preţ decât păsările, înseamnă că, negreşit, ne putem aştepta ca Dumnezeu să aibă grijă de nevoile noastre.

Trebuie să subliniem însă că acest text nu trebuie să ne conducă la concluzia că nu ar mai fi necesar să muncim, pentru a ne asigura cele necesare traiului. Pavel ne aminteşte că dacă nu munceşte cineva, nici să nu mănânce! (2Tesaloniceni 3:10). După cum nu trebuie să conchidem că fermierul nu mai are trebuinţă să semene, să culeagă şi să secere. Toate aceste activităţi sunt o parte necesară din grija Sa pentru noi, din procesul asigurării celor necesare traiului nostru actual. Ceea ce interzice Isus aici este acţiunea de înmulţire a hambarelor, în încercarea de a ne asigura o siguranţă a zilei de mâine, independent de Dumnezeu (practică condamnată de El în istoria fermierului bogat din Luca 12:16-21.) în lucrarea Daily Notes of the Scripture Union (Note zilnice editate de Uniunea Biblică), găsim rezumat succint versetul 26:

„S-a avansat argumentul că dacă Dumnezeu susţine, fără participarea lor conştientă, creaturile dintr-o ordine inferioară, cu atât mai mult El va întreţine, cu participarea lor activă, pe cei pentru care a fost adusă la fiinţă creaţia."

Îngrijorarea cu privire la viitor nu este numai o dezonoare la adresa lui Dumnezeu, ci, în plus, mai este şi zadarnică. Domnul demonstrează lucrul acesta prin întrebarea: „Şi apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorându-se, poate să adauge măcar un cot la înălţimea lui" O persoană scundă, oricât s-ar îngrijora, tot scundă va rămâne! Ei bine, chiar dacă aşa ceva ar fi cu putinţă, ar fi mai uşor să săvârşeşti această faptă extraordinară decât să asiguri prin îngrijorarea ta, împlinirea tuturor nevoilor pe care le vei avea în viitor.

Aici Domnul Se ocupă de atitudinea nelogică de a ne îngrijora cu privire la faptul că nu vom avea suficiente haine cu care să ne îmbrăcăm în viitor. Crinii de pe câmp (probabil e vorba de anemone) nici nu torc, nici nu ţes, şi totuşi întrec prin frumuseţea lor straiele regale ale regelui Solomon. Or, dacă Dumnezeu poate să îmbrace cu atâta splendoare florile de pe câmp, a căror existenţă este atât de efemeră, negreşit El va putea să aibă grijă de copiii Lui, care I se închină şi-L slujesc.

Concluzia pe care o desprindem de aici este că nu trebuie să ne petrecem viaţa într-o căutare febrilă după mâncare, băutură sau îmbrăcăminte pentru viitor. Neamurile neconvertite trăiesc pentru acumularea nebună a lucrurilor materiale, ca şi când în hrană şi îmbrăcăminte ar sta viaţa însăşi. Nu aşa ar trebui să stea lucrurile în cazul creştinilor, care au un părinte ceresc, care le cunoaşte nevoile de bază.

Dacă creştinii şi-ar fixa ţelul de a-şi asigura dinainte toate nevoile lor pentru zilele viitoare, atunci tot timpul şi toate energiile lor ar fi consumate pentru acumularea de rezerve financiare. Niciodată n-ar mai şti dacă au economisit îndeajuns, deoarece există întotdeauna pericolul unui crah al bursei, pericolul inflaţiei, al catastrofelor de tot felul, al căderii la pat, loviţi de o boală sau de un accident năpraznic care să te lase paralizat pe toată viaţa. Asta înseamnă că Dumnezeu ar fi privat de slujirea pe care I-o datorează copiii Lui. Scopul real pentru care au fost creaţi şi convertiţi ei nu ar mai fi atins. Bărbaţi şi femei creaţi după chipul divin ar trăi pentru un viitor nesigur, pe acest pământ, în vreme ce ei ar trebui să trăiască având în vedere valorile proprii veşniciei. Prin urmare, Domnul face un legământ cu urmaşii Lui. El spune, în realitate: „Dacă vei pune interesele lui Dumnezeu pe locul întâi în viaţa ta, Eu îţi voi garanta împlinirea tuturor nevoilor tale viitoare. Dacă vei căuta mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, atunci Eu voi avea grijă ca ţie să nu-ţi lipsească niciodată nici unul din lucrurile de care ai trebuinţă în viaţă"

Acesta este programul lui Dumnezeu de „asigurări sociale". Sarcina care-i revine credinciosului este de a trăi pentru Domnul, punându-şi încrederea în Dumnezeu cu privire la viitor şi rămânând neclintit în încredinţarea că El va purta de grijă. Locul nostru de muncă nu este altceva decât mijlocul prin care ni se asigură nevoile actuale. Tot ce vine peste aceasta este investit în lucrarea pentru Domnul. Noi suntem chemaţi să trăim fiecare zi clipa prezentă. Nu te gândi la grijile zilei de mâine!

Acest pasaj despre judecată urmează imediat după percutanta învăţătură a Domnului nostru despre bogăţiile pământeşti. Importantă este corelaţia dintre aceste două teme. Creştinului care a lăsat totul pentru Cristos îi este uşor să-l critice pe creştinul bogat. Tot aşa, creştinii care îşi iau în serios datoria de a asigura familiilor lor cele necesare traiului actual şi pentru ziua de mâine tind să nu acorde aceeaşi importanţă înţelesului literal pe care îl atribuie unii cuvintelor rostite de Domnul Isus în ultimul capitol, întrucât nimeni nu trăieşte exclusiv prin credinţă, o atare critică este neîntemeiată.

Porunca aceasta de a nu-i judeca pe alţii vizează următoarele domenii: nu avem voie să judecăm motivul care a stat la baza acţiunii cuiva. Nu avem voie să judecăm după aparenţe (Ioan 7:24;Iacov 2:1-4). Nu avem voie să-i judecăm pe cei care au scrupule în privinţa unor chestiuni ce nu sunt, în ele însele, greşite sau corecte (Romani 14:1-5). Nu avem voie să judecăm un alt credincios, vorbindu-l de rău (Iacov 4:11,12).

Uneori aceste cuvinte rostite de Domnul nostru au fost înţelese greşit de oameni, în sensul că orice formă de critică ar fi interzisă. Indiferent ce s-ar întâmpla, spun ei, pe un ton pios: „Nu judecaţi, şi nu veţi fi judecaţi!" Dar Isus nu ne-a învăţat că trebuie să fim nişte creştini lipsiţi de discernământ. Nu a stat niciodată în intenţia Lui ca noi să renunţăm la facultatea de a discerne lucrurile în manieră critică. Noul Testament e plin de ilustraţii din care reiese că oamenii au fost îndreptăţiţi să facă critici justificate cu privire la condiţia, conduita sau învăţătura altora, în plus, există câteva domenii în care creştinului i se porunceşte să ia o decizie, să facă distincţie netă între ceea ce este bun şi ceea ce este rău sau între mediocru şi superlativ. Iată câteva dintre aceste domenii:

1. Când se ivesc dispute între credincioşi, acestea trebuiesc rezolvate în biserică, în faţa membrilor adunării, care pot lua o decizie în problema respectivă (1Corinteni 6:1-8).

2. Biserica locală are datoria de a judeca păcatele grave săvârşite de membrii ei şi de a lua măsurile care se impun (Matei 18:17;1Corinteni 5:9-13).

3. Credincioşii au datoria să judece învăţătura predată de învăţătorii şi predicatorii care vestesc în mijlocul lor, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu (Matei 7:15-20;1Corinteni 14:29;1Ioan 4:1).

4. Creştinii trebuie să discearnă dacă alţii sunt credincioşi, pentru a împlini astfel porunca lui Pavel de la 2Corinteni 6:14.

5. Cei din biserică trebuie să judece care dintre bărbaţi posedă calităţile necesare de a fi presbiteri şi diaconi (1Timotei 3:1-13).

6. Suntem chemaţi să discernem care sunt cei nesupuşi şi turbulenţi, care sunt cei fricoşi, care sunt cei slabi, şi să-i tratăm în conformitate cu instrucţiunile pe care ni le dă Biblia în această privinţă (vezi, de pildă, 1Tesaloniceni 5:14).

Isus ne-a prevenit însă cu privire la faptul că judecata necorespunzătoare se va răsplăti în mod reciproc: „Căci cu ce judecată judecaţi cu aceea veţi fi judecaţi." Acest principiu, conform căruia vom secera exact ceea ce am semănat (Galateni 6:7) este integrat în toate aspectele vieţii oamenilor pe acest pământ. Marcu aplică principiul la însuşirea de către noi a Cuvântului (4:24) iar Luca îl aplică la generozitatea cu care facem dărnicia (6:38).

Isus a demascat tendinţa noastră de a observa o greşeală minusculă la cineva, în vreme ce noi ignorăm aceeaşi greşeală în viaţa noastră. De aceea a recurs El la figura de stil numită hiperbolă, prin care se exagerează intenţionat o situaţie, pentru a-i face mai lesne de înţeles adevărul sau ideea care trebuie subliniată. Astfel, cineva care are o bârnă în ochi adesea se leagă de paiul din ochiul altcuiva, fără să-şi dea seama de situaţia în care se găseşte el însuşi. Este o făţărnicie să presupunem că am putea fi de ajutor unei persoane căzută în vreo greşeală, atâta timp cât noi înşine ne facem vinovaţi de o greşeală (similară) mult mai mare! Mai întâi trebuie să ne punem în ordine propria noastră viaţă, îndreptând greşelile din ea, şi numai după aceea vom putea să criticăm aceste greşeli în viaţa altora.

Versetul 6 demonstrează că nu a stat în intenţia lui Isus să interzică orice fel de judecată. El i-a prevenit pe ucenici să nu dea lucrurile sfinte la câini şi să nu arunce mărgăritarele la porci. În cadrul Legii lui Moise, câinii şi porcii erau considerate animale necurate, în contextul ei desemnându-i pe oamenii răi. Când dăm peste oameni depravaţi, care tratează adevărurile divine cu un dispreţ total şi răspund la propovăduirea de către noi a cuvintelor lui Cristos cu înjosiri şi violenţă, noi nu suntem obligaţi să continuăm să le împărtăşim evanghelia. A insista să le vestim mai departe Cuvântul nu ar face altceva decât să îngrămădească şi mai multă osândă asupra celor care se fac vinovaţi de această respingere.

Se înţelege de la sine că e nevoie de mult discernământ spiritual pentru a discerne care sunt aceşti oameni. Poate că de aceea versetele următoare abordează subiectul rugăciunii, prin intermediul căreia noi putem cere înţelepciune.

S. Cereţi fără întrerupere, căutaţi fără întrerupere, bateţi fără întrerupere (7:7-12)

Dacă ne imaginăm cumva că am putea trăi în practică învăţăturile Predicii de pe Munte prin propriile noastre forţe, atunci înseamnă că nu am înţeles caracterul supranatural al vieţii la care ne cheamă Mântuitorul, înţelepciunea sau puterea de a trăi o asemenea viaţă trebuie să vină de sus. Şi astfel ni se adresează aici invitaţia de a cere şi a nu obosi cerând; de a căuta, şi de a nu obosi căutând; de a bate şi de a nu obosi bătând. Înţelepciunea şi puterea de a trăi viaţa creştină vor fi dăruite tuturor celor care cer aceste lucruri, în rugăciune fierbinte şi stăruitoare.

Scoase din contextul lor, versetele 7 şi 8 ar părea ca un cec în alb pentru credincios, cu alte cuvinte, că orice am cere ni s-ar da! Lucrurile nu stau chiar aşa! Versetele trebuie înţelese în contextul imediat în care apar şi în lumina celorlalte învăţături din cuprinsul Bibliei referitoare la rugăciune. Prin urmare, aceste făgăduinţe care ni se par, la prima vedere, lipsite de orice restricţii, sunt, în realitate, determinate de alte pasaje. De pildă, în Psalmi 66:18 aflăm că cel care se roagă nu trebuie să aibă în viaţa sa nici un păcat nemărturisit. Creştinul trebuie să se roage cu credinţă (Iacov 1:6-8) şi după voia lui Dumnezeu (1Ioan 5:14). Rugăciunea trebuie să fie făcută cu persistenţă (Luca 18:1-8) şi sinceritate (Evrei 10:22a).

Când au fost îndeplinite condiţiile rugăciunii, creştinul poate avea încrederea deplină că Dumnezeu va asculta rugăciunea lui şi-i va da răspuns. Această asigurare îşi găseşte temeiul în caracterul lui Dumnezeu, Tatăl nostru. Pe plan omenesc, noi ştim că dacă un fiu îi cere pâine, tatăl lui nu-i va da o piatra, după cum nu-i va da un şarpe, dacă îi cere un peşte. Un tată pământesc nici nu-l va amăgi pe fiul său flămând, nici nu-i vadă vreun lucru care să-i dăuneze.

Domnul nostru foloseşte metoda argumentării de la simplu la complex. Cu alte cuvinte, dacă părinţii omeneşti onorează cererile copiilor lor, acordându-le ceea ce este mai bun pentru ei, cu cât mai mult va face acest lucru Tatăl nostru care este în ceruri.

Legătura imediată dintre versetul 12 şi cel precedent pare să fie următoarea: întrucât Tatăl nostru ne dă atâtea lucruri bune, şi noi, la rândul nostru, trebuie să-I urmăm exemplul, dând dovadă de omenie (bunătate) faţă de alţii. Dar proba prin care putem verifica dacă o acţiune va fi benefică pentru alţii este de a vedea dacă noi înşine am dori să avem parte de ea. „Regula de aur" fusese exprimată, în termeni negativi, cu cel puţin o sută de ani înainte de vremea Domnului Isus de către rabinul Hillel. Dar exprimând regula în termeni pozitivi, Isus depăşeşte cadrul pur restrictiv al acestui principiu, trecând la domeniul pozitiv, al unei acţiuni deliberate de a face bine altuia. Creştinismul nu constă doar din efortul de a te abţine de la comiterea păcatului, ci este o forma pozitivă a facerii de bine.

Această afirmaţie a lui Isus este legea şi proorocii, adică ea rezumă învăţăturile morale ale Legii lui Moise şi ale scrierilor Profeţilor lui Israel. Neprihănirea cerută de Vechiul Testament este împlinită în credincioşii convertiţi, care umblă astfel după îndemnurile Duhului (Romani 8:4). Dacă s-ar aplica pe plan internaţional acest verset, ar avea darul de a transforma toate domeniile relaţiilor dintre naţiuni, al vieţii politice din orice stat, al vieţii familiei şi bisericii.

T. Calea îngustă

Domnul ne previne acum că poarta de intrare pe calea uceniciei creştine este îngustă iar drumul greu (atât textul critic, cât şi cel majoritar redau textul de aici sub formă de exclamaţie: „Cât de strâmtă este poarta şi cât de dificilă este calea ce duce la viaţă şi ce puţini sunt cei ce o găsesc!" Când cele mai vechi manuscrise sunt în consens de respingere a textului tradiţional, în aceste cazuri ele sunt aproape întotdeauna corecte. În asemenea cazuri, tradiţia versiunii KJ are un suport textual şubred). Dar ei care îi urmează cu credincioşie învăţăturile găsesc viaţă din belşug. Pe de alta parte, există o altă poartă, largă, anume viaţa satisfacerii tuturor dorinţelor şi plăcerilor proprii. Sfârşitul acestei vieţi este pierzarea. Aici nu se discută despre pierzarea sufletului, ci despre eşecul de a trăi în practică scopul pentru care ai fost creat.

Versetele acestea mai au o aplicaţie la evanghelie, prin faptul că descriu cele două căi şi cele două destine ale omenirii. Poarta largă şi calea lată duc la pierzare (Proverbe 16:25). În schimb, poarta îngustă şi calea grea duc la viaţă. Isus este şi poarta (Ioan 10:9), şi calea (Ioan 14:6). Acum însă, deşi această aplicaţie a textului este valabilă, interpretarea este destinată credincioşilor. Isus spune că pentru a-L urma pe El se cere credinţă, disciplina şi răbdare. Dar viaţa aceasta grea este singura demnă de a fi trăită. Dacă vei alege calea uşoară, vei avea o mulţime de camarazi pe drum, dar vei pierde lucrurile cele mai alese pe care ţi le rezervase Dumnezeu!

Oriunde ni se dă o învăţătură despre cerinţele stringente ale adevăratei ucenicii, vom întâlni şi proorocii mincinoşi, care promovează poarta largă şi calea uşoară. Aceştia diluează adevărul, până când, cum s-a exprimat C. H. Spurgeon: „nu a mai rămas din el nici atât cât să faci o supă pentru o lăcustă pricăjită." Oamenii aceştia care pretind că vorbesc în numele lui Dumnezeu se strecoară îmbrăcaţi în haine de oi, pe când înăuntrul lor sunt lupi răpitori; adică necredincioşi venali, care se năpustesc asupra celor imaturi, instabili şi creduli.

Versetele 16-18 tratează problema depistării profeţilor falşi: „după roadele lor îi veţi cunoaşte." Vieţile lor destrăbălate şi învăţăturile nocive pe care le propagă îi dau de gol. Un pom sau o plantă produc rod după soiul lor. Spinii nu vor produce struguri, nici mărăcinii smochine. Pomul bun face roade bune iar pomul rău face roade rele. Principiul e valabil atât în lumea naturală, cât şi în lumea spirituală. Felul de vieţuire şi învăţăturile celor care susţin că vorbesc în numele lui Dumnezeu trebuie să fie supuse la proba Cuvântului lui Dumnezeu: „Dacă nu vor vorbi aşa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta" (Isaia 8:20).

Profeţii falşi vor fi aruncaţi în foc. Învăţătorii falşi şi profeţii mincinoşi vor avea parte de o pierzare rapidă (2Petru 2:1). Ei se cunosc după roadele lor.

Domnul Isus ne avertizează în continuare asupra pericolului pe care-L prezintă cei ce pretind că-L cunosc ca Mântuitor, dar care n-au fost convertiţi niciodată. Nu oricine îi spune lui Isus: „Doamne, Doamne" va intra în împărăţia cerurilor. Numai cei care fac voia lui Dumnezeu vor intra în împărăţie. Primul pas pe calea înfăptuirii voii lui Dumnezeu este să crezi în Domnul Isus (Ioan 6:29).

În ziua judecăţii, când necredincioşii vor sta înaintea lui Cristos (Apocalipsa 20:11-15), mulţi îi vor aminti că ei au proorocit, au scos afară demoni sau au făcut multe minuni - toate în Numele Lui. Dar toate insistenţele lor vor fi în zadar. Isus le va spune răspicat că niciodată nu i-a cunoscut sau considerat ai Lui.

Din aceste versete învăţăm că nu toate minunile sunt de origine divină şi că nu toţi cei care săvârşesc minuni posedă împuternicirea divină. Când se săvârşeşte un miracol, aceasta nu înseamnă altceva decât că a intervenit puterea supranaturală. Or, puterea aceasta poate fi de origine divină ori satanică. Satan poate să-şi împuternicească slujitorii ca aceştia să scoată afară demoni, dar numai temporar, cu scopul de a crea iluzia că miracolul respectiv este de natură divină. Satan nu-şi va dezbina însă împărăţia împotriva ei însăşi, în asemenea situaţii, ci dimpotrivă, va pune la cale o invazie şi mai periculoasă de demoni în viitor.

W. Zidită pe stâncă (24-29)

Isus îşi încheie Predica cu o parabolă, care subliniază importanţa ascultării. Nu este de ajuns să auzim aceste cuvinte, ci mai trebuie să le şi punem în aplicare. Ucenicul care aude şi împlineşte poruncile lui Isus este ca un om înţelept, care şi-a zidit casa pe stâncă. Casa lui (viaţa sa) are o temelie solidă şi atunci când vor veni ploile şi vântul, ea nu se va prăbuşi.

Persoana care aude cuvintele lui Isus dar nu le împlineşte este ca un om nechibzuit, care şi-a zidit casa pe nisip. Omul acesta nu va fi în stare să reziste când vor veni furtunile vieţii: când ploaia a lovit în casa aceasta şi a suflat vântul, ea s-a prăbuşit, pentru că nu a avut o temelie solidă. Dacă cineva trăieşte după principiile Predicii de pe Munte, lumea îl va califica drept nechibzuit. Isus îl numeşte însă înţelept pe acest om. Lumea îl va considera înţelept pe cel care trăieşte după vedere, doar pentru clipa de faţă, doar pentru sine. Isus îl numeşte pe acest om nechibzuit. Este întru totul adecvat să se recurgă la comparaţia cu ziditorul înţelept şi cel nechibzuit, pentru a ilustra adevărurile evangheliei. Cei înţelept îşi pune toată încrederea în Domnul Isus, Domnul, şi Mântuitorul Lui, în Stânca pe care e zidită viaţa lui. Cel nechibzuit refuză să se pocăiască şi-L respinge pe Isus, nesocotind faptul că El e singura lui speranţă de mântuire. Dar tălmăcirea parabolei ne duce mult mai departe, dincolo de mântuire, la rezultatele practice care decurg din viaţa creştină.

Când a terminat Domnul Isus de rostit aceste cuvinte, oamenii au rămas uimiţi de ele. Dacă citim Predica de pe Munte şi nu rămânem uimiţi de caracterul ei revoluţionar, înseamnă că nu i-am înţeles mesajul. Oamenii au sesizat deosebirea dintre învăţătura lui Isus şi cea a cărturarilor. El vorbea cu autoritate, pe când cuvintele rostite de ei erau lipsite de putere. Cuvintele Sale erau vocea, pe când ale lor erau doar ecoul. Jamieson, Fausset şi Brown fac următoarele observaţii pe această temă:

„În contextul în care învăţăturile Sale emanau atâta autoritate divină, de Dătător al Legii, Expozitor şi Judecător, era normal ca învăţăturile cărturarilor să pălească, în faţa strălucirii Sale”

În pofida caracterului radical şi extrem al învăţăturii lui Isus, oamenii erau atraşi de această învăţătură; mulţimi mari de oameni îl urmau. Adevărul se verifică singur şi chiar dacă nu este pe placul oamenilor, el rămâne întipărit în mintea lor.

Un lepros a îngenunchiat înaintea lui Isus, rugându-L fierbinte să-l vindece. Acest lepros avea credinţa că Domnul îl va putea vindeca. Or, o astfel de credinţă nu rămâne niciodată nerăsplătită. Lepra este o imagine foarte adecvată a păcatului, întrucât această boală se prezintă sub aspecte respingătoare, având un caracter distructiv şi infecţios, ea fiind, în unele forme, imposibil de vindecat pe căi omeneşti. Anumite forme de lepră menţionate în Biblie nu sunt identice cu maladia numită „Boala lui Hansen". De pildă, la Levitic, se includ condiţiile potrivit cărora ea poate infecta o casă sau o haină.

Leproşii erau împinşi la periferia societăţii. Datorită pericolului contaminării, orice contact fizic cu ei era interzis. În cazul iudeilor, un atare contact adăuga şi o întinare ceremonială, adică făcea persoana respectivă necorespunzătoare pentru a se mai putea închina în adunarea Israelului. Dar Isus s-a atins de lepros şi a rostit cuvintele tămăduitoare şi imediat lepra a dispărut. Mântuitorul nostru are puterea de a curaţi de păcat şi de a-l califica pe cel curăţit, făcându-l vrednic de a se închina.

Aici găsim consemnată prima dată în evanghelia după Matei când Domnul Isus îi porunceşte cuiva să nu spună la nimeni despre minunea care i s-a făcut sau la care a asistat {vezi şi 9:30;12:16;17:9;Marcu 5:43;7:36;8:26). Motivul acestei interdicţii trebuie căutat probabil în faptul că Domnul era conştient că pe mulţi îi interesa doar izbăvirea de sub jugul roman şi că ar fi dorit să-L facă Rege. Dar Isus ştia că Israelul era nepocăit şi că acest popor avea să-l respingă conducerea Sa spirituală, Domnul fiind nevoit să treacă mai întâi pe la cruce.

Sub Legea lui Moise, preotul avea şi rolul de medic. Când un lepros era curăţit, el avea obligaţia de a aduce o ofrandă şi a se înfăţişa înaintea preotului, pentru a fi declarat curat (Levitic 14:4-6). Negreşit, era un eveniment foarte rar să vezi un lepros vindecat - era un fapt atât de ieşit din comun încât s-ar fi cuvenit ca acest preot să cerceteze dacă nu cumva s-a arătat, în sfârşit, Mesia. Dar nu citim nicăieri că s-ar fi petrecut o asemenea reacţie. Isus i-a spus leprosului să îndeplinească cerinţele legii pentru această situaţie. Implicaţiile spirituale ale acestei minuni

sunt clare: Mesia venise la poporul Israel cu puterea de a vindeca naţiunea de boala ei. El a prezentat această minune ca pe una din scrisorile Sale de acreditare. Dar naţiunea nu era încă pregătită pentru Izbăvitorul ei.

B. Putere asupra paraliziei (8:5-13)

Credinţa acestui sutaş ne-evreu este introdusă în contrast puternic cu totala lipsă de receptivitate a iudeilor. Dacă Israel nu vrea să-L recunoască pe Rege, atunci dispreţuiţii de păgâni îl vor accepta! Sutaşul era ofiţer roman care avea în subordinea lui circa o sută de oameni, fiind cantonat la Capernaum. El a venit la Isus în căutare de vindecare pentru robul său, care se îmbolnăvise grav de paralizie. Avem aici de a face cu un caz aparte de compasiune, întrucât cei mai mulţi funcţionari nu ar fi avut atâta grijă de un rob.

Când Isus S-a oferit să-l viziteze pe robul bolnav, sutaşul a demonstrat realitatea şi profunzimea credinţei sale. În mare, iată ce a spus el: „Eu nu sunt vrednic să-mi intri în casă. Oricum, nu e nevoie, deoarece ai putea foarte bine să-l vindeci doar spunând un cuvânt. Eu ştiu ce înseamnă autoritatea. Şi eu primesc ordine de la superiorii mei şi, la rândul meu, dau ordine celor aflaţi sub comanda mea. Poruncile mele sunt executate în mod implicit. Cu cât mai multă putere ar avea cuvintele Tale asupra bolii robului meu!"

Isus S-a minunat de credinţa acestui ne-evreu. Este doar una din două ocazii în care se spune că Isus S-a minunat. Cealaltă este în legătură cu necredinţa iudeilor (Marcu 6:6). El nu găsise o credinţă atât de mare nici printre membrii poporului ales, Israel. Asta L-a determinat să spună că în viitoarea împărăţie Neamurile vor veni în număr mare din toată lumea, pentru a avea părtăşie cu patriarhii poporului evreu, în timp ce fiii împărăţiei vor fi aruncaţi în întunericul de afară, unde vor plânge cu amar şi vor scrâşni din dinţi. Fiii împărăţiei sunt cei care s-au născut iudei, au pretins că-L recunosc pe Isus ca Dumnezeu şi Rege, dar care n-au fost convertiţi cu adevărat niciodată. Principiul se aplică şi astăzi. Mulţi copii care au avut privilegiul de a se fi născut şi a fi fost crescuţi în familii creştine vor pieri în iad pentru că L-au respins pe Cristos, în timp ce sălbaticii din junglă se vor bucura de slava veşnică a cerului, pentru că au crezut în mesajul evangheliei.

Isus i-a spus sutaşului: „Du-te şi facăţi-se după credinţa ta." Credinţa este răsplătită proporţional cu încrederea în caracterul lui Dumnezeu. Robul a fost vindecat pe loc, chiar dacă Isus se afla la oarecare distanţă. Putem vedea în acest exemplu o întruchipare a lucrării actuale a lui Cristos, de vindecare şi izbăvire a neamurilor, lipsite de privilegii, de sub paralizia păcatului, cu toate că El însuşi nu este prezent cu trupul.

C. Puterea asupra frigurilor

La venirea serii, când s-a terminat sabatul (vezi Marcu 1:21-34), oamenii au dat buzna la El, aducând multe victime ale posesiunii demonice. Aceşti indivizi jalnici erau umpluţi şi stăpâniţi de duhuri rele. Adesea ei demonstrau cunoştinţe şi puteri supranaturale. Alteori erau chinuiţi. Purtarea lor se asemăna cu cea a nebunilor, cu deosebirea că sursa neputinţei lor era de natură demonică, mai degrabă decât mentală. Isus a scos duhurile rele cu un singur cuvânt. De asemenea, i-a vindecat pe toţi cei care erau bolnavi, împlinind profeţia de la Isaia 53:4: „Totuşi El suferinţele noastre le-a purtat şi durerile noastre le-a luat asupra Lui..." Versetul 17 este adesea folosit de cei care fac minuni de vindecare, pentru a arăta că vindecarea ar fi inclusă în lucrarea de ispăşire a Domnului Isus şi, prin urmare, vindecarea fizică este un lucru pe care credinciosul îl poate cere prin credinţă. Dar aici Duhul lui Dumnezeu aplică profeţia la lucrarea de vindecare săvârşită de Mântuitor pe pământ, nu la lucrarea Sa de pe cruce!

Până aici în capitolul acesta am văzut patru minuni, după cum urmează:

1. Vindecarea leprosului iudeu, Cristos aflându-se de faţă.

2. Vindecarea robului sutaşului, Cristos nefiind la locul vindecării.

3. Vindecarea soacrei lui Petru, Isus aflându-se prezent în casă.

4. Vindecarea tuturor posedaţilor demonici şi a bolnavilor, Isus fiind prezent la locul vindecării.

Gaebelein este de părere că acestea sunt prototipuri ale celor patru faze din lucrarea Domnului nostru:

1. Cristos la Prima Venire, săvârşind lucrarea Sa pentru poporul Său, Israel.

2. Dispensaţia Neamurilor, Isus nefiind de faţă fizic.

3. A Doua Sa Venire, când El va intra în casă, restabilind relaţiile Sale cu Israel şi vindecând-o pe fiica bolnavă a Sionului.

4. Mileniul, când toţi posedaţii de demoni şi bolnavii vor fi vindecaţi.

Aceasta este, fără îndoială, o percutantă analiză a progresului învăţăturilor din cadrul minunilor, şi ar trebui ca ea să ne trezească la realităţile profunde ascunse în Sfintele Scripturi. E bine însă să avem grijă ca nu cumva să ducem această metodă la extrem, încercând să forţăm sensul unui text, dincolo de limitele permise.

E. Minunea refuzului uman (8:18-22)

L-am văzut pe Cristos exercitându-şi autoritatea asupra bolii şi a demonilor. Doar când intră în contact cu bărbaţi şi femei, întâmpină El rezistenţă - aceasta fiind minunea refuzului.

Pe când se pregătea Isus să traverseze Marea Galileii, de la Capernaum, până pe coasta de răsărit, a păşit în faţă un cărturar plin de încredere în el însuşi, făgăduind să-L urmeze pe Isus pană la capăt. Răspunsul pe care i-l dă Domnul îl pune pe gânduri, deoarece îi cere să ia în considerare preţul unei atari acţiuni: faptul că toată viaţa va trebui să şi-o trăiască în lepădare de sine. „Vulpile au vizuini şi păsările au cuiburi, dar Fiul Omului nu are unde-Şi pleca capul". În lucrarea Sa publică El nu a avut casa Lui proprie, dar erau destule case în care El era primit ca oaspete de onoare şi putea dormi oricând. Adevărata forţă a cuvintelor Sale pare să fie de natură spirituală: lumea aceasta nu i-a putut asigura odihnă reală şi durabilă. El avea de îndeplinit o lucrare şi nu-Şi putea permite să Se odihnească atâta timp cât aceasta rămânea neîndeplinită. Acelaşi lucru este valabil şi în cazul urmaşilor Lui: lumea aceasta nu este locui lor de odihnă - sau, cel puţin, nu ar trebui să fie!

Un alt urmaş al Său, bine intenţionat, şi-a exprimat dorinţa de a-L urma, dar avea mai întâi de rezolvat o treabă mai importantă: „Doamne, lasă-mă să mă duc mai întâi să-mi îngrop tatăl." Dacă tatăl lui a murit deja sau nu - asta nu are importanţă. Problema consta în exprimarea

unei contradicţii, în cuvintele: „Doamne.... eu... mai întâi." El s-a aşezat pe sine însuşi înaintea lui Cristos. Deşi este absolut normal să-i faci tatălui tău o înmormântare cum se cuvine, aceasta devine o acţiune greşită atunci când chiar şi un asemenea act ocupă un loc superior chemării Mântuitorului.

Isus i-a răspuns, de fapt: „Prima ta datorie este să Mă urmezi pe Mine. Lasă-i pe cei morţi spiritual să-i îngroape pe cei morţi fizic. O persoană nemântuită e suficient de capabilă să înfăptuiască o asemenea lucrare, în ce te priveşte pe tine, consacră tot ce ai mai de preţ în viaţa ta lucrurilor nepieritoare. Nu-ţi pierde timpul cu fleacuri." Nu ni se spune cum au răspuns aceşti doi ucenici. Dar se poate deduce, implicaţia clară fiind că L-au părăsit pe Cristos, pentru a trăi o viaţă tihnită în această lume, îmbrăţişând lucrurile secundare. Înainte de a-i condamna, ar trebui să ne verificăm pe noi înşine cu privire la cele două condiţii de a fi ucenic, pe care le enunţă Isus în acest pasaj.

F. Putere asupra elementelor naturii

Marea Galileii e cunoscută pentru furtunile violente care se ivesc ca din senin pe ea. Vânturile dinspre nord suflă cu putere de-a lungul Văii Iordanului, crescând în intensitate, datorită efectului de tunel. Astfel când ajung la Marea Galileii, o fac extrem de dificilă pentru navigaţie.

Cu această ocazie, Isus traversa marea de !a vest la est. Când a izbucnit furtuna, El dormea în barcă. Îngroziţi, ucenicii L-au trezit, strigând disperaţi după ajutor. Trebuie să le acordăm credit pentru faptul că s-au dus să ceară ajutor de la Cine trebuia. După ce i-a mustrat pentru credinţa lor foarte redusă, El a certat vânturile şi valurile. Apoi, când s-a lăsat o mare linişte, oamenii s-au minunat că până şi elementele naturii îl ascultă pe umilul lor Pasager. O, cum nu-şi dădeau ei seama că însuşi Creatorul şi Susţinătorul întregului univers călătorea în acea zi la bordul ambarcaţiunii lor!

Mai devreme sau mai târziu, toţi ucenicii vor trece prin furtuni. Uneori ni se pare că vom fi înghiţiţi de valuri. Ce mângâiere să ştim că Isus este în barcă cu noi! „Nu-s valuri să-nghită corabia în care Se află Stăpânul oceanelor, pământului şi cerurilor." Nimeni nu poate potoli furtunile vieţii ca Domnul Isus!

Pe malul de est al Mării Galileii se afla ţinutul Gherghesenilor. Când a sosit Isus, a întâlnit două cazuri de posesiune demonică extrem de violentă. Aceşti demoniaci trăiau în morminte de genul peşterilor şi erau atât de fioroşi încât oamenii de prin partea locului se temeau să treacă pe acolo.

Când S-a apropiat Isus, demonii au strigat: „Ce legătură este între noi şi Tine, Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici să ne chinuieşti înainte de vreme?” Ei ştiau cine este Isus şi că, în final, El îi va nimici. În această privinţă, teologia lor era mai exactă decât cea a multor teologi liberali din zilele noastre. Simţind că Isus avea să-i scoată afară, ei au cerut să li se dea voie să fie transferaţi într-o turmă de porci care păştea prin preajmă.

E destul de ciudat că Isus le-a satisfăcut dorinţa. Ce L-a determinat pe Domnul Suveran să acorde cererea demonilor? Pentru a înţelege acţiunea Lui, trebuie să înţelegem două lucruri: Mai întâi, demonii fug de starea dezmembrată. Ei vor cu orice chip să locuiască în trupurile fiinţelor umane sau, dacă asta nu se poate, în animale sau alte creaturi. În al doilea rând, scopul urmărit întotdeauna de demoni este să distrugă. Dacă Isus s-ar fi mulţumit doar să-i scoată din persoanele posedate, demonii ar fi constituit un pericol pentru alţi oameni din partea locului. Permiţându-le însă să intre în porci, El i-a împiedicat să intre în bărbaţi şi femei, limitându-le puterea distructivă la animale, încă nu sosise vremea ca ei să fie nimiciţi cu totul de către Domnul. De îndată ce a avut loc transferul, porcii au năvălit pe panta dealului, înecându-se în mare.

Incidentul acesta demonstrează că scopul final al demonilor este de a distruge şi subliniază posibilitatea terifiantă ca doar doi oameni să poată fi posedaţi de un număr atât de mare de demoni cât a fost necesar pentru a distruge două mii de porci (Marcu 5:13).

Păzitorii porcilor au alergat în sat, spunând oamenilor ce s-a întâmplat. Locuitorii satului au venit îngroziţi şi L-au rugat să plece din zonă. De atunci încolo Isus a fost criticat pentru că ar fi ucis fără rost porcii respectivi şi a fost rugat să plece din regiunile vizitate, pe motiv că ar fi pus mai mare preţ pe viaţa oamenilor, decât pe cea a animalelor. Dar dacă aceşti Ghergheseni erau iudei, atunci înseamnă că oricum nu aveau voie să crească porci! Nu are însă importanţă dacă erau evrei sau nu. Ceea ce e condamnabil este că puneau mai mult preţ pe o turmă de porci, decât pe vindecarea a doi posedaţi.

Respins de ghergheseni, Mântuitorul a traversat din nou Marea Galileii, sosind la Capernaum, care devenise oraşul Său după ce locuitorii Nazaretului au încercat să-L distrugă (Luca 4:29-31). Aici a săvârşit El câteva dintre cele mai mari minuni.

Au venit la El patru bărbaţi, purtând un paralitic culcat pe un pat improvizat. Relatarea lui Marcu ne informează că procedau aşa din pricina mulţimii care nu-i lăsa să treacă. Astfel au fost nevoiţi să facă o spărtură în acoperiş şi să-l coboare pe om în prezenţa lui Isus (2:1-12). Când le-a văzut Isus credinţa, i-a spus paraliticului: „Îndrăzneşte, fiule! Păcatele îţi sunt iertate." Observaţi că El le-a văzut credinţa, Credinţa a fost aceea care i-a îndemnat să-l aducă pe invalid la Isus şi tot credinţa de care a dat dovadă bolnavul a stabilit legătura cu Isus. Domnul Isus a răsplătit mai întâi acest gen de credinţă, declarându-l pe om iertat de păcatele sale. Marele Medic a îndepărtat mai întâi cauza, şi abia apoi s-a ocupat de simtome. El a început cu binecuvântarea mai mare. Acest text ne face să ne punem întrebarea dacă Cristos a vindecat pe cineva fără să şi mântuiască acea persoană!

Când au auzit unii din cărturari că Isus l-a declarat pe omul acela iertat de păcatele sale, L-au acuzat de blasfemie în sinea lor. „La urma urmelor, numai Dumnezeu poate ierta păcatele!" - şi-au zis ei. Or, ei erau decişi să nu-L accepte ca Dumnezeu. Atotştiutorul Domn Isus le-a citit însă gândurile şi i-a mustrat pentru răul din inima lor lipsită de credinţă, după care i-a întrebat ce este mai uşor să spui: „Iertate îţi sunt păcatele" sau „Scoală-te şi umblă"? În realitate, este la fel de uşor să rosteşti oricare din propoziţii. Dar care este mai uşor de înfăptuit? Ambele sunt cu neputinţă de realizat pentru oameni, dar rezultatele primei porunci nu se văd, în vreme ce efectele celei de-a doua porunci pot fi sesizate imediat.

Pentru a le arăta cărturarilor că are autoritate pe pământ să ierte păcatele (şi, prin urmare, trebuie să i se acorde cinstea cuvenită, ca Dumnezeu), Isus a făcut o concesie, săvârşind o minune pe care ei s-o poată vedea. Întorcându-se spre paralitic, i-a spus: „Scoală-te, ridică-ţi patul şi du-te acasă!"

Când l-au văzut mulţimile ducându-se acasă, purtând cu el rogojina pe care zăcuse, au înregistrat două tipuri de emoţii: frică şi uimire. Le era frică în prezenţa unei eveniment evident supranatural. L-au slăvit pe Dumnezeu pentru că a dat atâta putere oamenilor. Dar ei nu au prins adevărata semnificaţie a minunii săvârşite de Domnul. Vindecarea vizibilă a paraliticului a avut darul de a confirma că păcatele omului i-au fost iertate - deci minunea invizibilă. Din aceasta ei trebuiau să-şi dea seama că ceea ce au văzut nu era o demonstraţie a autorităţii pe care a dăruit-o Dumnezeu oamenilor, ci a faptului că însuşi Dumnezeu se afla printre ei, în Persoana Domnului Isus Cristos. Dar ei n-au priceput. Cât despre cărturari, ştim din relatarea evenimentelor care au urmat că şi-au împietrit inimile şi mai mult, fiind cuprinşi de necredinţă şi ură.

Atmosfera de încordare care se ţese în jurul Mântuitorului este dezamorsată pentru moment de relatarea simplă şi plină de modestie a lui Matei, referitoare la propria sa chemare. Fiind vameş sau perceptor al impozitorului, atât el, cât şi colegii săi erau detestaţi de iudei, din pricina necinstei lor, a impozitelor excesiv de mari pe care le colectau de la oameni şi, nu în ultimul rând, pentru că erau exponenţii intereselor imperiului roman, sub al cărui jug se aflau israeliţii. Trecând pe lângă punctul de colectare a impozitului, Isus i-a spus lui Matei: „Urmează-mă"! Matei a răspuns imediat la chemare, sculându-se şi urmându-L pe Isus şi părăsind o slujbă prin tradiţie asociată cu înşelătoria, devenind imediat un ucenic al lui Isus. După cum s-a exprimat cineva: „Matei a pierdut o slujbă comodă, dar şi-a împlinit destinul. A pierdut un venit apreciabil, dar a dobândit onoare. A pierdut ceea ce oamenii numesc siguranţa zilei de mâine, angajându-se, în schimb, în cea mai mare aventură pe care ar fi putut-o visa vreodată." Şi printre numeroasele recompense ale acestui gest crucial din viaţa sa s-a numărat şi aceea că a devenit unul din cei doisprezece ucenici şi i s-a acordat privilegiul de a redacta evanghelia ce-i poartă numele.

Masa descrisă aici a fost organizată de Matei în onoarea lui Isus (Luca 5:29). A fost modalitatea sa de a-L mărturisi pe Cristos în public şi de a le face cunoştinţă colegilor săi cu Mântuitorul. Asta înseamnă că, în mod necesar, mesenii erau vameşi şi alte persoane din categoria cunoscută sub denumirea de păcătoşi!

Pe vremea aceea oamenii aveau obiceiul să mănânce stând întinşi pe perne, cu faţa spre masă. Când L-au văzut fariseii pe Isus că se însoţeşte cu cei consideraţi drept pleava societăţii, s-au dus la ucenici şi L-au acuzat de „culpabilitate prin asociere" - căci nici un profet adevărat nu s-ar fi asociat, în opinia lor, cu păcătoşii!

Isus a auzit ce au spus şi le-a răspuns: „Nu cei sănătoşi au trebuinţă de doctor, ci cei bolnavi." Fariseii se considerau sănătoşi şi n-ar fi recunoscut nici în ruptul capului că ar avea nevoie de Isus. (în realitate, desigur, ei erau foarte grav bolnavi, spiritual, având o acută nevoie de vindecare.) Prin contrast cu ei, vameşii şi păcătoşii erau mult mai dispuşi să-şi recunoască adevărata stare şi să caute harul salvator al lui Cristos! Da, Isus nu s-a sfiit să mănânce cu păcătoşii. Dar şi dacă ar fi mâncat la un loc cu fariseii, I s-ar fi putut aduce aceeaşi acuză - ba chiar în măsură mai mare! Dacă Isus nu ar fi stat la masă cu păcătoşii, într-o lume ca a noastră, ar fi trebuit să mănânce singur toată viaţa. Dar e important să reţinem că atunci când a mâncat cu păcătoşii, niciodată nu S-a complăcut în faptele lor rele şi nu Şi-a compromis mărturia. Mai degrabă, a profitat de aceste prilejuri pentru a-i chema la adevăr şi sfinţenie.

Problema fariseilor consta în faptul că, deşi ei urmau ritualurile iudaismului, cu tot dichisul, inimile lor erau reci, împietrite şi lipsite de milă. Şi astfel, Isus i-a trimis să înveţe înţelesul cuvintelor lui Iehova: „Milă voiesc, iar nu jertfă" (citat din Osea 6:6). Deşi instituise sistemul de jertfe, El nu a voit ca ritualurile să devină un substitut pentru neprihănirea lăuntrică. Dumnezeu nu este un adept al ritualurilor şi El nu-Şi găseşte plăcerea în ritualuri din care lipseşte evlavia personală - exact ceea ce făcuseră de fapt fariseii. Ei respectau litera legii, dar nu aveau compasiune pentru cei ce aveau nevoie de ajutor spiritual. Ei se asociau doar cu oameni de teapa lor, care se considerau neprihăniţi în ochii lor înşişi.

În contrast, Domnul Isus le-a spus răspicat: „Căci n-am venit să chem la pocăinţă pe cei neprihăniţi, ci pe cei păcătoşi." El a împlinit cu desăvârşire dorinţa lui Dumnezeu de a vedea îngemănate îndurarea cu jertfa. Într-un sens, nu există nici un om neprihănit în lume. Prin urmare, El a venit să-i cheme pe toţi oamenii la pocăinţă. Dar ideea care se desprinde de aici este că această chemare a Sa are eficacitate doar în cazul celor care recunosc că sunt păcătoşi. El nu-i poate vindeca pe cei care sunt mândri, care se socotesc singuri neprihăniţi sau refuză să se pocăiască, cum era cazul fariseilor.

Deja la ora aceea Ioan se afla probabil în închisoare. Ucenicii lui au venit la Isus cu o problemă. Ei posteau adesea, dar ucenicii lui Isus nu posteau. De ce? - au întrebat ei.

Domnul le-a răspuns printr-o ilustraţie. El era mirele iar ucenicii Săi erau oaspeţii mirelui. Atâta vreme cât se afla cu ei, nu exista motiv să postească, în semn de doliu. Dar El avea să fie luat de la ei şi atunci ucenicii Lui aveau să postească. Într-adevăr, El a fost luat de la ei - prin moartea şi îngroparea Sa şi de la înălţarea Sa la cer încoace este absent cu trupul din mijlocul ucenicilor. Deşi cuvintele lui Isus nu ne poruncesc să postim, ele negreşit aprobă această îndeletnicire, ca o formă de exerciţiu, în ton cu purtarea unora care aşteaptă revenirea Mirelui.

Întrebarea pusă de ucenicii lui Ioan L-a determinat pe Isus să arate în continuare că Ioan a marcat încheierea unei dispensaţii, vestind o nouă epocă a Harului. Domnul precizează că fiecare epocă îşi are principiile caracteristice, care nu trebuie confundate. A confunda legea cu harul ar echivala cu încercarea de a coase un petec nou, neintrat la apă, pe o haină veche. Prin spălare, petecul s-ar contracta, producând o nouă ruptură în îmbrăcămintea respectivă, şi mai mare ca la început. Pe bună dreptate afirmă Gaebelein:

Un creştinism iudaistic care, printr-o profesiune a Harului şi a Evangheliei, încearcă să ţină Legea, promovând o neprihănire a Legii, este o urâciune mai mare în ochii lui Dumnezeu decât profesiunea din trecut a Israelului, când se închina la idoli.

Sau amestecul respectiv ar echivala cu a pune vin nou în burdufuri vechi. Presiunea rezultată în urma procesului de fermentare a vinului nou ar face să pleznească burdufurile vechi, care nu mai au elasticitatea celor noi. Viaţa şi libertatea Evangheliei deteriorează burdufurile ritualismului.

Inaugurarea erei creştine avea să dea naştere la tensiuni inevitabile. Bucuria pe care a adus-o Cristos nu a putut fi ţinută cu forţa în formele şi ritualurile Vechiului Testament. Trebuia introdus un sistem cu totul nou. Pettingill precizează natura acestui proces:

„Astfel, Regele îşi previne ucenicii cu privire la pericolul amestecării vechiului... cu noul.... Şi totuşi, exact acest lucru de care ni se spune că trebuie să ne ferim s-a petrecut în mai toată istoria creştinătăţii. Iudaismul a fost peticit şi adaptat pretutindeni prin biserici, aceleiaşi haine vechi dându-se eticheta de „creştinism". Prin urmare, s-a creat un amestec confuz, care nu mai e nici iudaism, nici creştinism, ci o înlocuire ritualistică a încrederii în Dumnezeul cel viu cu fapte moarte. Noul vin al mântuirii a fost turnat în vechile burdufuri ale legalismului. Urmarea?

Burdufurile au pleznit iar vinul s-a vărsat, preţiosul lichid nemaiputând da viaţă oamenilor. Legea şi-a pierdut severitatea, deoarece acum e amestecată cu har, iar harul şi-a pierdut frumuseţea şi trăsăturile caracteristice, deoarece acum este amestecat cu faptele săvârşite în cazul legii.

K. Puterea de a vindeca pe cei incurabili şi de a învia morţii (9:18-26)

Discursul lui Isus cu privire la trecerea de la o dispensaţie la alta a fost întrerupt de intervenţia unui fruntaş al sinagogii, foarte întristat de faptul că fiica lui a murit. Însuşi faptul că acest dregător I-a cerut ajutor lui Isus a constituit o excepţie. Majoritatea liderilor iudei s-ar fi temut să procedeze aşa, de teama batjocurilor şi dispreţului colegilor şi prietenilor lor. Lăsându-l să înţeleagă că îi onorează credinţa, Isus a pornit împreună cu ucenicii spre casa acestui dregător.

Dar iată că se produce încă o întrerupere! De data aceasta făptaşul este o femeie, care avusese o hemoragie timp de doisprezece ani. Isus nu a fost niciodată agasat de asemenea întreruperi. El rămânea întotdeauna calm, echilibrat, accesibil şi abordabil.

Ştiinţa medicală nu reuşise s-o ajute pe această femeie ci, dimpotrivă, starea ei continua să se înrăutăţească (Marcu 5:26). Ajunsă la capătul puterilor, în situaţia extremă în care se găsea, ea vine la Isus - mai precis, Îl zăreşte pe Isus înconjurat de o mulţime de oameni. Crezând că El va fi nu numai în stare, ci şi dispus, s-o ajute, ea şi-a croit cu greu drum prin mulţime şi s-a atins de poala hainei Lui. Credinţa adevărată nu rămâne niciodată neobservată de El. Şi astfel Domnul Isus s-a întors şi a declarat-o vindecată. Pe dată femeia a fost vindecată, pentru prima oară, după doisprezece ani.

În acest punct este reluat firul narativ al dregătorului a cărui fiică murise. Când a ajuns Isus la casa acestuia, bocitorii tradiţionali îşi derulau suita de cântece de jale, în virtutea a ceea ce a numit cineva drept „o jale sintetică" Domnul a poruncit tuturor să iasă din încăpere, declarând că fetiţa nu era moartă, ci doar adormită. Cei mai mulţi cercetători ai Scripturilor sunt de părere că Domnul S-a referit aici la somn, în înţelesul său figurat, de moarte. Alţii cred însă că fata se afla în comă. Această interpretare nu neagă capacitatea lui Isus de a o fi înviat, în cazul în care ea a murit cu adevărat, ci, mai degrabă, subliniază că Isus era prea onest, pentru a-şi însuşi creditul pentru învierea unei fete care nu murise cu adevărat. Printre cei care au adoptat acest punct de vedere s-a numărat şi Sir Robert Anderson, care a subliniat că tatăl şi toţi ceilalţi au afirmat că fata murise, dar Isus a precizat că ea nu a murit.

În orice caz, Domnul a luat-o pe fetiţă de mână, săvârşind miracolul rezultat în urma ridicării ei din pat. Nu a trecut mult până s-a răspândit vestea acestei minuni în toată regiunea.

L. Puterea de a reda vederea (9:27-31)

Când a plecat Isus din cartierul dregătorului, doi orbi s-au luat după El, cerând să le fie redată vederea. Deşi erau văduviţi de vederea fizică, oamenii aceştia posedau un acut spirit de discernământ spiritual. Adresându-se lui Isus cu titlul de Fiul lui Dumnezeu, ei au dovedit că recunosc faptul că El e Mesia cel îndelung aşteptat şi Rege de drept al Israelului. Or, ei ştiau că atunci când va veni Mesia, unul din semnele prin care îşi va valida El identitatea şi autoritatea va fi faptul că va dărui vedere orbilor. Când Isus le-a pus la încercare credinţa, întrebându-i dacă cred ei că El e în stare să facă acest lucru (să le redea vederea), ei au răspuns fără şovăire: „Da, Doamne."

Atunci Marele Medic s-a atins de ochii lor şi i-a asigurat că, întrucât au crezut, vor vedea. Imediat ochii lor au devenit complet normali.

Omul spune: „Nu cred până nu văd." Dumnezeu spune: „Nu vezi până nu crezi." Isus i-a spus Martei: „Nu ţi-am spus că dacă vei crede vei vedea?" (Ioan 11:40). Cel care a redactat cartea către Evrei a remarcat: „Prin credinţă pricepem..." (11.3) Apostolul Ioan scrie şi el: „V-am scris vouă, celor care credeţi... ca să ştiţi." (1Ioan 5:13). Lui Dumnezeu nu-I este plăcută acea credinţă care pretinde ca mai întâi să se producă un miracol. El vrea ca noi să credem pentru simplul fapt că El este Dumnezeu.

De ce le-a atras Isus atenţia oamenilor vindecaţi să nu spună nimănui acest lucru? În cadrul notelor de la cap. 8:4 am sugerat că o explicaţie ar putea fi faptul că nu dorea să dea naştere la o mişcare prematură de a-L întrona ca Rege. Oamenii era încă nepocăiţi. El nu putea domni asupra lor până când aceştia aveau să se nască din nou. În plus, orice revoltă cu accente revoluţionare în favoarea lui Isus le-ar fi atras iudeilor cumplite represalii din partea guvernului roman. Mai mult, Domnul Isus trebuia să treacă mai întâi pe la cruce, înainte de a domni ca Rege. Orice încercare de blocare a drumului Său spre Calvar ar fi fost o abatere de la planul dinainte stabilit al lui Dumnezeu.

Cuprinşi de bucuria delirantă de a constata că văd, cei doi oameni, recunoscători pentru ceea ce li s-a făcut, răspândesc vestea miraculoasei lor vindecări. Deşi am fi înclinaţi să avem înţelegere pentru gestul lor, realitatea rămâne că ei au dat dovadă de un grav act de neascultare, producând, în final, mai mult rău, decât bine, stârnind, probabil, o curiozitate ieftină, şi nu un interes real, în Domnul Isus, inspirat de Duhul Sfânt. Nici măcar sentimentul de recunoştinţă nu justifică neascultarea!

Mai întâi, Isus a dat viaţă morţilor, apoi vedere orbilor. Acum dă glas celor muţi. Pare să existe o anumită succesiune spirituală aici - mai întâi, viaţa, apoi priceperea, şi apoi mărturia.

Un duh rău îl lovise pe omul acesta cu neputinţa de a vorbi. Dar a avut cineva milă de el şi l-a adus la Isus. Dumnezeu să binecuvânteze acea categorie de oameni anonimi care s-au lăsat folosiţi ca instrumente în mâna Lui, aducându-i pe alţii la Isus!

De îndată ce demonul a fost scos afară, omul cel mut a vorbit. E normal să presupunem că, odată vindecat de muţenia lui, a pus în slujba lui Dumnezeu graiul astfel recăpătat, lăudându-L şi închinându-Se Celui care s-a îndurat de El şi vestindu-L. Oamenii de rând şi-au dat seama că Israelul asista la o serie de minuni fără precedent.

Dar fariseii au răspuns, spunând că Isus scoate demonii cu ajutorul domnului dracilor. Acest act este definit de Isus ulterior drept păcatul de neiertat (12:32). A susţine că minunile săvârşite prin puterea Duhul Sfânt ar fi fost făcute prin puterea Satanei a constituit o blasfemie (hulă) împotriva Duhului Sfânt. În timp ce alţii erau binecuvântaţi de atingerea vindecătoare a lui Cristos, din punct de vedere spiritual, fariseii au rămas morţi, orbi şi muţi.

Versetul acesta începe cu ceea ce s-a numit al treilea circuit galileean. Isus a străbătut oraşele şi satele, predicând vestea împărăţiei, adică faptul că El e Regele Israelului şi că dacă poporul se va pocăi şi-L va recunoaşte, El va domni peste el. În acest moment i se face Israelului o ofertă autentică a împărăţiei. Ce s-ar fi întâmplat dacă Israel ar fi răspuns la această ofertă? Biblia nu ne dă nici un răspuns la această

întrebare. Ştim însă că Cristos tot ar fi trebuit să moară pentru a asigura temelia neprihănită de pe care Dumnezeu să-i poată îndreptăţi pe păcătoşii din toate veacurile.

În timp ce Cristos îi învăţa pe oameni şi propovăduia Cuvântul, El vindeca tot felul de boli. După cum prima venire a lui Mesia a fost caracterizată de minuni, într-un cadru smerit, tot aşa a doua Sa venire va fi marcată de minuni, săvârşite cu mare putere şi slavă (cf. Evrei 6:5: „puterile veacului viitor")

Privind mulţimile de israeliţi, tracasaţi şi neajutoraţi, Domnul Isus le-a văzut ca pe nişte oi fără păstor. Inima Lui plină de compasiune a fost adânc mişcată de soarta lor. O, dacă am fi mai sensibili la nevoia profundă de mântuire a celor pierduţi, a celor aflaţi pe moarte! Rugăciunea noastră ar trebui să fie mereu aceasta:

Ajută-mă, Doamne, să privesc mulţimea cum ai privit-o şi Tu, până privirea mi se va înceţoşa;

Să am compasiune pentru oile pierdute şi din dragoste pentru Tine

Mereu să le iubesc!

Ogorul spiritual era copt, roadele erau gata de a fi secerate, dar vai, lucrătorii erau aşa de puţini! Este o problemă care dăinuie până în zilele noastre, căci întotdeauna nevoile vor fi mai mari decât forţa de muncă disponibilă.

Domnul Isus le-a spus ucenicilor să-L roage pe Domnul secerişului să scoată lucrători la secerişul Lui. A se observa că nevoia în sine nu constituie o chemare. Lucrătorii nu trebuie să se ducă până ce nu au fost trimişi.

„Cristos, Fiul lui Dumnezeu, m-a trimis în ţările de miazănoapte. Ordinarea mi-a fost dată de mâinile străpunse.”

Frances Bevan

Isus nu l-a identificat pe Domnul secerişului. Unii cred că este Duhul Sfânt. La 10:5, Isus însuşi îi trimite pe ucenici, şi astfel, se pare că Lui însuşi ar trebui să ne rugăm în această chestiune a evanghelizării.

În ultimul verset din capitolul 9, Domnul Şi-a instruit ucenicii să se roage să fie trimişi mai mulţi lucrători. Dar dacă eşti sincer când faci o asemenea rugăciune, trebuie să fii gata să te duci tu însuţi! Şi astfel, aici vedem cum Domnul îi cheamă pe cei doisprezece ucenici ai Săi. El îi alesese deja, dar acum îi cheamă la o misiune specială de evanghelizare a naţiunii Israel. Chemarea a fost însoţită de autoritatea de a scoate afară duhuri necurate şi de a vindeca tot felul de boli. Aici vedem din nou caracterul unic al lui Isus. Alţi oameni mai făcuseră şi ei minuni, dar nici un alt om nu mai conferise această putere asupra altora.

Cei doisprezece apostoli au fost, după cum urmează:

1. Simon, zis şi Petru. Caracter impulsiv, generos. Fire foarte afectivă. Om cu calităţi înnăscute de conducător.

2. Andrei, fratele lui. A fost prezentat lui Isus de către Ioan Botezătorul (Ioan 1:36,40). Apoi Petru l-a adus pe fratele său la Isus. Din acea clipă şi-a făcut obiceiul de a duce oameni la Isus.

3. Iacov, fratele lui Zebedei, care a fost mai târziu ucis de Irod (Fapte 12:2) - primul dintre ucenici care moare ca martir.

4. Ioan, fratele lui. Un alt fiu al lui Zebedei, el a fost „ucenicul pe care l-a iubit Isus". Lui îi datorăm Evanghelia a patra, cele trei Epistole care îi poartă numele şi cartea Apocalipsa.

5. Filip. Cetăţean al oraşului Betsaida, el este cel care l-a adus pe Natanael la Isus. A nu se confunda cu Filip Evanghelistul, din cartea Faptele Apostolilor.

6. Bartolomeu, despre care se crede că ar fi fost una şi aceeaşi persoană cu Natanael, israelitul în care Isus nu a găsit vicleşug (Ioan 1:47).

7. Toma, numit şi Geamănul. Cunoscut îndeobşte sub denumirea de „Toma necredinciosul". În realitate, îndoielile sale de la început au dat naştere acelei mărturisiri splendide a lui Cristos (Ioan 20:28).

8. Matei. Fostul vameş, care a redactat evanghelia de faţă.

9. Iacov, fiul lui Alfeu: Se cunosc puţine date sigure despre el.

10. Levi, zis şi Tadeu. Mai este cunoscut şi cu numele de Iuda, fiul lui Iacov (Luca 6:16). Singurele cuvinte care i-au fost consemnate se găsesc la Ioan 14:22.

11. Simon, Canaanitul, pe care Luca îl numeşte Zilotul (6:15).

12. Iuda, Iscarioteanul, cel care L-a vândut pe Domnul.

Ucenicii aveau, probabil, în această perioadă între douăzeci şi treizeci de ani. Proveniţi din diverse pături sociale, ei nu se deosebeau, probabil, de majoritatea oamenilor cu un nivel mediu de dotare. Ei străluceau însă prin faptul că erau asociaţi cu Isus.

C. Misiunea către Israel (10:5-33)

Restul capitolului conţine instrucţiunile lui Isus pentru un turneu special de propovăduire, adresat casei lui Israel. Această trimitere nu trebuie confundată cu trimiterea ulterioară a celor şaptezeci (Luca 10:l) sau cu Marea însărcinare (Matei 28:19,20). Misiunea de faţă a fost una temporară, având un scop bine definit: acela de a vesti că împărăţia cerurilor s-a apropiat. Deşi unele din principiile enunţate aici au valoare universală, pentru toţi copiii lui Dumnezeu, din toate veacurile, totuşi trebuie precizat că faptul că unele din ele au fost ulterior revocate de Domnul Isus dovedeşte că nu au fost rânduite să aibă caracter permanent (Luca 22:35,36).

Mai întâi, se precizează traseul. Li s-a spus să nu se ducă la Neamuri sau la samariteni (un popor cu diversitate etnica, foarte detestat de iudei). Misiunea lor s-a mărginit de data aceasta la oile pierdute ale casei lui Israel.

Mesajul consta în vestirea faptului că împărăţia cerurilor este aproape. Dacă Israelul refuză să primească mesajul, nu mai există nici o scuză, deoarece acest mesaj oficial le era adresat în exclusivitate israeliţilor. Împărăţia se apropiase prin Persoana Regelui. Israelul trebuia să se decidă dacă-L va primi sau îl va respinge pe Rege.

Ucenicii au primit acreditarea, în măsură să confirme mesajul vestit de ei. Ei urmau să vindece bolnavii, să-i cureţe pe leproşi, să învie morţii (majoritatea manuscriselor omit aici textul „învie morţii") şi să scoată afară demoni. Iudeii cereau semne (1Corinteni 1:22); prin urmare, Dumnezeu, în îndurarea Sa, a consimţit să le dea semne.

Cât despre remuneraţie, reprezentanţii Lui nu aveau voie să perceapă nici o taxă pentru serviciile prestate. Fără plată primiseră binecuvântările lor, fără plată trebuiau să le dăruiască şi altora.

Nu li se cerea să-şi asigure dinainte cele necesare călătoriei. La urma urmelor, erau israeliţi care le predicau altor israeliţi. Or, printre iudei se recunoştea principiul potrivit căruia lucrătorul este vrednic de hrana sa. Prin urmare, nu va fi nevoie să-şi ia cu ei aur, argint, aramă, traistă cu merinde, două cămăşi, sandale sau toiege. Probabil sensul este acela de: „sandale în plus" sau „un toiag în plus". Dacă aveau deja un toiag, li se permitea să-l ia cu ei (Marcu 6:8). Ideea care se desprinde de aici este că nevoile lor aveau să fie împlinite de la o zi la alta.

Dar cum aveau ei să rezolve problema cazării? Când intrau într-o cetate, trebuiau să caute o gazdă demnă - cineva care să-i primească ca pe nişte ucenici ai Domnului şi care să fie receptiv la mesajul lor. De îndată ce au găsit o asemenea gazdă, trebuiau să stea la ea, atâta timp cât rămâneau în oraşul respectiv, mai degrabă decât să se mute în alt loc, dacă s-ar fi ivit disponibilitatea unei cazări mai comode.

Dacă erau primiţi în vreo casă, ucenicii trebuiau să-i ureze de bine, manifestându-şi amabilitatea şi recunoştinţa pentru ospitalitatea acordată lor. Pe de altă parte, dacă o familie refuza să-i primească pe mesagerii Domnului, aceştia nu mai aveau obligaţia să se roage să vină pacea lui Dumnezeu peste acea casă. Cu alte cuvinte, nu mai erau obligaţi să ceară binecuvântarea Domnului peste ea. Nu numai atât, dar ei trebuiau să exemplifice gravitatea faptului de a fi acţionat contrar voii lui Dumnezeu, scuturându-şi praful de pe picioare. Respingându-i pe ucenicii lui Cristos, membrii acestei familii îl respingeau de fapt chiar pe El.

El a avertizat că o asemenea respingere va atrage după sine în ziua judecăţii o pedeapsă mai aspră decât pedeapsa pentru perversiunile comise de Sodoma şi Gomora. De aici rezultă că există grade de intensitate a pedepsei în iad. Cum ai putea explica altfel că va fi mai uşor pentru unii decât pentru alţii?

În acest fragment Isus le dă sfaturi celor doisprezece cu privire la comportamentul pe care trebuie să-l aibă în timpul prigoanelor. Ei vor fi ca nişte oi în mijlocul lupilor, înconjuraţi de oameni răi, gata să-i sfâşie. Ei trebuie să fie înţelepţi ca porumbeii şi să se ferească de orice situaţie în care ar putea da prilej altora să se poticnească de ei, fără temei; de asemenea, refuzând să se lase atraşi în vreo situaţie compromiţătoare. În plus, ei trebuie să fie fără răutate (inofensivi), ca porumbeii, protejaţi de armura unui caracter neprihănit şi a unei credinţe neprefăcute.

Va trebui ca ei să se păzească de iudeii necredincioşi, care îi vor târî în faţa instanţelor judecătoreşti şi îi vor biciui în sinagogile lor. Atacul lansat împotriva ucenicilor va fi pe două planuri: civil şi religios.

Ei vor fi târâţi înaintea guvernatorilor şi a regilor din pricina lui Cristos. Dar cauza lui Dumnezeu va învinge răutatea oamenilor. „Omul are răutatea sa, dar Dumnezeu are căile Sale" - spune o zicală în engleză. În ceasul unei aparente înfrângeri, ucenicii vor avea privilegiul incomparabil de a depune mărturie înaintea dregătorilor şi a Neamurilor. Dumnezeu va fi la lucru, făcând ca toate lucrurile să conlucreze spre bine. Creştinismul a suferit mult din partea autorităţilor civile. Cu toate acestea „nici o altă doctrină nu le-a fost de mai mare ajutor celor rânduiţi să guverneze".

Nu va fi nevoie ca ei să facă exerciţii de repetiţie cu privire la lucrurile pe care le vor rosti la judecată. Când va veni momentul acela, Duhul lui Dumnezeu le va da înţelepciunea de a răspunde în aşa fel încât să dea slavă lui Cristos şi să le închidă gura acuzatorilor. De două extreme trebuie să ne ferim în interpretarea versetului 19. Prima este presupunerea naivă că un creştin nu trebuie să-şi pregătească niciodată mesajul din timp. A doua este concepţia că versetul de faţă nu ar avea nici o valabilitate pentru noi cei de azi. Este de dorit şi se cuvine ca un predicator să aştepte, cu rugăciune, să primească cuvântul potrivit de la Dumnezeu pentru fiecare ocazie în parte. Dar tot atât de adevărat este că toţi credincioşii au temeiul de a cere împlinirea făgăduinţei lui Dumnezeu că li se va da înţelepciunea de a rosti un mesaj de inspiraţie divină. Ei devin astfel purtători de cuvânt ai Duhului Tatălui lor.

Isus şi-a prevenit ucenicii că vor fi confruntaţi cu trădare şi viclenie. Căci un frate îl va acuza pe alt frate. Tatăl îşi va trăda propriul copil. Copiii vor deveni informatori împotriva părinţilor lor, care vor fi executaţi din pricina lor.

J.C. Macaulay face câteva comentarii pertinente pe marginea acestui subiect: îndurând ura lumii, nu facem altceva decât să ne alăturăm unei cete nobile... Căci robul nu poate să se aştepte la un tratament mai omenos din partea vrăjmaşului decât cel care I-a fost aplicat şi Domnului Isus. Daca lumea nu a avut altceva mai bun să-I ofere lui Isus decât o cruce, nici urmaşii Lui nu trebuie să se aştepte la o caleaşca împărătească. Dacă El n-a avut decât spini, putem noi cere ghirlande? Numai să avem grija ca ura îndreptată de lume asupra noastră să fie «din pricina lui Cristos», şi nu pentru vreo trăsătură negativă care a fost sesizată în noi sau vreun alt lucru nevrednic de scumpul nostru Domn, pe care îl reprezentăm în faţa lumii.

Ucenicii vor fi urâţi de toţi - nu de toţi fără excepţie, ci de oameni din toate culturile, naţionalităţile, clasele etc. „Dar cine va răbda până la sfârşit va fi mântuit." Scos din context, acest verset ar putea fi interpretat în sensul că mântuirea se poate câştiga prin răbdare statornică. Noi ştim însă că nu acesta e sensul lui, deoarece de la un capăt la altul al Scripturii vedem că mântuirea este darul fără plată al harului lui Dumnezeu, prin credinţă (Efeseni 2:8,9). Tot aşa, nu se poate deduce din acest verset că cei care rămân credincioşi lui Cristos vor fi salvaţi de la moartea fizică, întrucât chiar în versetul dinainte se prezice moartea unora dintre ucenicii credincioşi. Cea mai simplă explicaţie este că răbdarea este semnul distinctiv al celor cu adevărat mântuiţi. Cei care vor răbda până la sfârşit în vremuri de prigoană vor dovedi prin statornicia lor că sunt cu adevărat credincioşi. Aceeaşi afirmaţie o găsim la Matei 24.13, unde se referă la o rămăşiţă credincioasă de evrei în timpul Marii Strâmtorări, care vor refuza să-şi compromită loialitatea lor faţă de Domnul Isus. Răbdarea lor va demonstra că sunt ucenici veritabili.

În fragmentele din Biblie care se ocupă de viitor, Duhul lui Dumnezeu adesea trece de la viitorul imediat la un viitor mai îndepărtat. O profeţie s-ar putea să aibă o semnificaţie parţială, cu aplicaţie imediată, urmând ca sensul ei principal să fie împlinit mult mai târziu. De pilda, cele două veniri ale lui Cristos pot apărea uneori combinate într-un singur text, fără nici o explicaţie (Isaia 52:14,15;Mica 5:2-4). În versetele 22 şi 23, Domnul Isus face acest gen de tranziţie profetică. El îi previne pe cei doisprezece ucenici că vor avea de suferit pentru Numele Său. Apoi El vede în ei un prototip al urmaşilor Săi iudei devotaţi din timpul Marii Strâmtorări. El face un salt în viitor, de la încercările care vor veni peste primii creştini la cele de care vor avea parte credincioşii din perioada imediat premergătoare venirii Sale a doua oară.

Prima parte a versetului 23 se referă, probabil, la cei doisprezece ucenici. Dar „când vă vor prigoni într-o cetate, să fugiţi într-alta..." Ei nu erau obligaţi să rămână sub tirania duşmanilor lor, dacă exista o cale onorabilă de a scăpa. „Nu e greşit să fugi de pericol - greşit e să încerci să te eschivezi de la datorie."

Ultima parte a versetului 23 ne poartă în viitor, la zilele care vor preceda venirea lui Cristos, pentru a domni: „...nu veţi isprăvi de străbătut cetăţile lui Israel până va veni Fiul Omului." Aceasta nu putea să fie o referire la misiunea celor doisprezece, deoarece Fiul Omului venise deja. Unii învăţaţi văd în aceasta o referire la distrugerea Ierusalimului, din anul 70 după Cristos. Totuşi e greu să stabilim cum acest holocaust ar putea fi „venirea Fiului Omului" de care se vorbeşte aici. Pare mult mai plauzibil că aici este vorba de o referire la a doua Sa venire. În timpul Marii Tribulaţii, fraţii iudei, credincioşi, ai lui Cristos vor începe să vestească evanghelia împărăţiei. Ei vor fi persecutaţi şi urmăriţi, înainte de a ajunge ei în toate cetăţile Israelului, Domnul Isus Se va întoarce să-Şi judece duşmanii şi să stabilească împărăţia Sa.

S-ar părea că există o contradicţie între versetul 23 şi Matei 24:14. Aici se afirmă că nu se va ajunge în toate cetăţile Israelului înainte de a veni Fiul Omului. Acolo se spune că evanghelia împărăţiei va fi predicată în toată lumea, înaintea venirii a doua a lui Isus. Totuşi nu există nici o contradicţie. Evanghelia va fi predicată în toate naţiunile, deşi nu neapărat la fiecare individ. Dar acest mesaj va întâmpina rezistenţă acerbă iar vestitorii mesajului vor fi persecutaţi şi încolţiţi în Israel. Astfel, nu vor fi cuprinse toate cetăţile Israelului în această campanie.

Ucenicii Domnului vor fi avut adesea prilejul să se întrebe de ce trebuie să îndure acest tratament neomenos. Dacă Isus era cu adevărat Mesia, atunci de ce sufereau urmaşii Lui, în loc să domnească? în versetele 24 şi 25, El anticipează perplexitatea lor şi le răspunde, amintindu-le de relaţia lor cu El. Ei erau ucenici. El era învăţătorul lor. Ei erau membri ai casei (Sale). Calitatea de ucenici presupune a-L urma pe învăţător, nu a-I fi superior. Slujitorul nu trebuie să se aştepte să fie tratat mai bine decât Stăpânul său. Dacă oamenii îl numesc pe Stăpânul de drept al casei „Beelzebub" (în versiunea Cornilescu, Beelzebul „domnul muştelor" un zeu ekronit, al cărui nume însemna pentru iudei Satan, n.tr.), atunci asupra lor vor fi azvârlite insulte şi mai mari. Ucenicia presupune a avea parte de respingerea de care a avut parte şi învăţătorul.

De trei ori Domnul le-a spus adepţilor Lui să nu se teamă (v. 26,28,31). Mai întâi, nu trebuie să se teamă de triumful aparent al duşmanilor lor. Cauza Lui va fi răzbunată în chip glorios într-o bună zi. Până acum evanghelia fusese oarecum acoperită iar învăţăturile Sale fuseseră relativ ascunse. Dar curând ucenicii vor trebui să vestească cu îndrăzneală mesajul creştin, care până în acel punct fusese ţinut secret, adică în particular.

În al doilea rând, ucenicii nu trebuie să se teamă de furia ucigaşă a oamenilor. Cel mai grav lucru pe care li-l pot face oamenii este să ucidă trupul. Moartea fizică nu este însă tragedia cea mai mare pentru un creştin. A muri înseamnă a fi cu Cristos şi astfel mult mai bine. Înseamnă o izbăvire de păcat, întristare, boală, suferinţă şi moarte; şi mai este o strămutare în slava eternă. Aşadar, până şi cel mai mare rău pe care îl pot face oamenii este, în realitate, lucrul cel mai bun care i se poate întâmpla unui copil al lui Dumnezeu.

Ucenicii nu trebuie să se teamă de oameni, ci să aibă o frică plină de respect pentru Cel care este în stare să ucidă şi sufletul, şi trupul în iad. Aceasta e cea mai mare pierdere - despărţirea de Dumnezeu, de Cristos şi de nădejde. Moartea spirituală este o pierdere incalculabilă şi o condamnare care trebuie evitată cu orice preţ.

Cuvintele lui Isus din versetul 28 evocă amintiri despre acel om care a trăit o viaţă sfântă, John Knox, pe al cărui epitaf stă scris: „Aici odihneşte unul care s-a temut atât de mult de Dumnezeu încât n-a putut să se mai teamă de nici un om."

În mijlocul încercărilor de foc, ucenicii puteau avea încredere în grija lui Dumnezeu. Domnul Isus ne învaţă următorul lucru din exemplul unei păsări foarte comune: vrabia. Două din aceste păsări nesemnificative se vindeau pentru o monedă de cupru. Totuşi nici una din ele nu moare fără voia Tatălui sau fără cunoştinţa sau prezenţa Sa. După cum s-a exprimat cineva, „Dumnezeu participă la înmormântarea fiecărei vrăbii răpuse."

Acelaşi Dumnezeu care se interesează personal de vrăbioare ţine socoteala exactă a perilor din capul fiecărui copilaş al Său. Un fir de păr este cu mult mai puţin valoros decât o vrabie. Aceasta demonstrează că copiii Lui îi sunt mai de preţ decât multe vrăbii. Aşadar, ce motiv mai avem să ne temem?

Având în vedere toate cele de mai sus, ce este mai rezonabil pentru ucenicii lui Cristos decât să-L mărturisească pe El înaintea oamenilor? Orice ruşine sau ocară pe care o vor suporta eventual va fi din belşug răsplătită în cer, când Domnul Isus îi va mărturisi înaintea Tatălui Său. Mărturisirea lui Cristos din acest caz presupune o angajare şi predare în faţa Lui, ca Domn şi Mântuitor, şi recunoaşterea Lui care decurge de aici, cu cuvântul şi cu viaţa noastră. În cazul celor mai mulţi dintre cei doisprezece, lucrul acesta a condus la mărturisirea supremă a Domnului, prin martiraj.

Tăgăduirea lui Cristos pe pământ va fi plătită cu tăgăduirea înaintea lui Dumnezeu şi a cerului. A-L tăgădui pe Cristos în acest sens înseamnă a refuza să-l recunoşti autoritatea asupra vieţii tale. Cei care prin viaţa lor spun, de fapt: „Niciodată nu Te-am cunoscut" îl vor auzi odată şi pe El spunând: „Niciodată nu v-am cunoscut". Domnul nu Se referă aici la o tăgăduire temporară a Lui, făcută sub presiune, ca în cazul lui Petru, ci o tăgăduire din care s-a făcut un obicei, o lepădare finală de El.

D. Nu am venit să aduc pacea, ci o sabie (10:34-39)

Dar ideea care se desprinde de aici este că ori de câte ori persoane individuale au devenit urmaşi ai Săi, familiile lor s-au întors împotriva lor. Un tată convertit va întâmpina opoziţie din partea fiului său necredincios, o mamă creştină va avea împotrivire din partea unei fiice ne-născute din nou. Astfel, adesea trebuie făcută o alegere între Cristos şi familia cuiva. Nu trebuie să permitem nici unui fel de legături de sânge să ne abată, ca ucenici ai Domnului, de la loialitatea totală pe care I-o datoram. Mântuitorul trebuie să fie mai presus de tatăl, mama,

fiul sau fiica cuiva. Unul din preţurile uceniciei este faptul că va trebui să suferim tensiuni, certuri şi chiar înstrăinarea de propria noastră familie. Această ostilitate este adesea mai cruntă decât cea pe care o întâmpinăm în alte domenii ale vieţii.

Dar mai e un lucru şi mai periculos care-I poate răpi lui Cristos locul ce I se cuvine: iubirea propriei noastre vieţi. De aceea, Isus a adăugat: „Cine nu-şi ia crucea şi nu vine după Mine nu este vrednic de Mine." Desigur, crucea era un mod de executare a oamenilor. A-ţi lua crucea şi a-L urma pe Cristos înseamnă a trăi într-o manieră atât de consacrată pentru El, încât până şi moartea însăşi nu mai este un preţ prea mare de plătit pentru El. Nu tuturor ucenicilor li se cere să-şi dea viaţa pentru Domnul, dar toţi sunt chemaţi să-L preţuiască atât de mult, încât să nu ţină la viaţa lor.

Dragostea pentru Cristos trebuie să pună stăpânire pe instinctul de autoconservare. Cine îşi va păstra viaţa o va pierde şi cine îşi va pierde viaţa pentru Mine o va câştiga. Există ispita de a ţine din răsputeri la viaţa noastră, făcând totul pentru a evita durerile şi pierderile inerente unei vieţi de totală predare. Dar aceasta ar fi cea mai mare risipă a vieţii - să o petreci în satisfacerea dorinţelor eului. Cea mai bună întrebuinţare pe care am putea-o da vieţii noastre este de a o petrece în slujba lui Cristos. Persoana care îşi pierde viaţa în consacrare faţă de El o va câştiga şi o va găsi în toată plinătatea ei adevărată.

Nu toţi oamenii aveau să respingă mesajul ucenicilor. Unii aveau să vadă în ei pe reprezentanţii lui Mesia, primindu-i cu căldură. Ucenicii aveau mijloace limitate de a răsplăti această omenie, dar nu trebuiau să se îngrijoreze pentru asta. Orice lucru făcut pentru ucenici le era socotit oamenilor ca săvârşit chiar pentru Domnul, răsplata fiind pe măsură.

A primi un ucenic al lui Cristos echivala cu a-L primi pe Cristos însuşi iar a-L primi pe El era la fel cu a-L primi pe Tatăl care L-a trimis, întrucât cel trimis îl reprezintă pe ce-l ce l-a trimis. A-l primi pe un ambasador, care reprezintă guvernul care l-a trimis şi însărcinat să-l reprezinte, înseamnă a beneficia de relaţii diplomatice cu ţara respectivă.

Oricine îl primeşte pe un prooroc, în numele proorocului, va primi răsplata unui prooroc. A. T. Pierson comentează pe marginea acestui verset următoarele:

Iudeii considerau răsplata proorocilor drept cea mai mare, deoarece, deşi regii domneau în numele Domnului şi preoţii slujeau în numele Domnului, proorocul venea din partea Domnului, învăţându-i atât pe preot, cât ţi pe rege. Cristos spune că dacă nu faci altceva decât să-l primeşti pe un prooroc în calitatea sa de prooroc, vei primi aceeaşi răsplată de care are parte proorocul, dacă îl ajuţi pe acesta. Când veţi fi din nou înclinaţi să criticaţi un vorbitor, gândiţi-vă la acest lucru! Dacă îl veţi ajuta să vorbească pentru Dumnezeu îl veţi încuraja, veţi avea parte de răsplata lui. Dimpotrivă, dacă îi veţi îngreuna slujba, vă veţi pierde răsplata. Mare lucru este să-l ajuţi pe cel care se străduieşte să facă binele. Nu judecaţi îmbrăcămintea lui, atitudinea sa, manierele sau vocea sa, ci priviţi dincolo de toate acestea şi spuneţi: „Nu cumva acesta e mesajul pe care mi-l transmite Dumnezeu mie? Oare nu este acesta un profet al lui Dumnezeu pentru sufletul meu?" Dacă este, atunci primiţi-l, preamăriţi cuvântul şi lucrarea lui şi veţi obţine o parte din răsplata lui.

Cine primeşte un om neprihănit, din pricina faptului că acesta este neprihănit, va primi răsplata omului neprihănit Cei care îi judecă pe alţii după înfăţişarea lor atrăgătoare sau bogăţia materială nu îşi dau seama că, în realitate, adevărata valoare morali e îmbrăcată adesea într-o haină foarte umilă. Modul în care îl va trata cineva pe cel mai nepretenţios ucenic va fi exact tratamentul pe care i-l va aplica chiar Domnului.

Nici un act de bunătate arătat unui adept al lui Isus nu va rămâne neobservat. Chiar şi un pahar de apă rece va fi amplu răsplătit, dacă este dăruit unui ucenic, din pricina faptului că acesta este un adept al Domnului.

Astfel Domnul îşi încheie seria de instrucţiuni speciale date celor doisprezece investindu-i cu demnitate regală. Este adevărat că ei vor avea parte de împotrivire, vor fi respinşi, arestaţi, judecaţi, întemniţaţi şi poate chiar omorâţi. Dar ucenicii nu trebui au să uite niciodată că sunt reprezentanţii Regelui şi că aveau privilegiul slăvit de a vorbi şi acţiona în numele Lui.

După ce i-a trimis pe cei doisprezece în această misiune specială, temporară, către casa lui Israel, Isus a plecat din acel loc, ca să înveţe şi să predice în cetăţile Galileii, unde locuiseră anterior ucenicii.

Între timp, Ioan fusese aruncat în închisoare de Irod. Singur şi descurajat, Ioan a căzut pe gânduri, întrebându-se dacă Isus o fi cu adevărat Mesia, atunci de ce îngăduie ca predecesorul Său să zacă în închisoare? Asemenea altor oameni mari ai lui Dumnezeu, Ioan a suferit o temporară alunecare de la credinţă. Şi aşa se face că a trimis doi din ucenicii săi la Isus, să-L întrebe dacă El era cu adevărat cel promis de prooroci, sau dacă mai trebuia să-L aştepte încă pe Cel Uns.

Isus a răspuns amintindu-i lui Ioan că El face minunile prezise în cazul lui Mesia, şi anume că orbii văd (Isaia 35:6); surzii aud (Isaia 35:5); morţii sunt înviaţi (acest fapt nu a fost profeţit în legătură cu Mesia, ci a depăşit minunile pe care le preziseseră proorocii). De asemenea, Isus i-a amintit lui Ioan că evanghelia se vesteşte la cei săraci, conform profeţiei mesianice de la Isaia 61.1. În mod obişnuit, conducătorii religioşi îşi concentrează adesea atenţia asupra celor bogaţi, ce provin din medii aristocratice. Mesia aducea însă vestea bună celor săraci.

Apoi Mântuitorul a adăugat: „Ferice de acela pentru care Eu nu voi fi un prilej de poticnire." Rostite de alte buze, aceste cuvinte ar fi fost etichetate drept cea mai mare lăudăroşenie. Dar ieşite de pe buzele lui Isus, ele constituie validarea perfecţiunii Sale personale. În loc să se comporte ca un general pompos, Mesia a venit sub forma unui tâmplar umil. Blândeţea Sa, starea Sa umilă, smerenia Sa contrastau cu caracterul unui Mesia militant. Oameni animaţi de pornirile firii puteau să se îndoiască de faptul că e cu adevărat Regele. Dar binecuvântarea lui Dumnezeu se odihnea peste cei care, cu ochii lor spirituali, recunoşteau în Isus din Nazaret pe Mesia Cel Promis.

Versetul 6 nu trebuie interpretat ca o dojana la adresa lui Ioan. Fiecare din noi simte nevoia, din când în când, să i se confirme şi întărească credinţa. Una e să ai o trecătoare abatere de la credinţă, şi cu totul alta să te poticneşti pentru totdeauna cu privire la identitatea Domnului Isus. Nici un capitol separat din viaţa cuiva nu poate fi considerat drept reprezentativ pentru întreaga viaţă a acelui om. Luând viaţa lui Ioan în totalitatea ei, vom descoperi mărturia unei trăiri pline de credincioşie şi perseverenţă.

De îndată ce au plecat ucenicii lui Ioan, îmbărbătaţi de asigurarea dată de Isus, Domnul s-a adresat mulţimilor, cu cuvinte pline de elogiu la adresa lui Ioan Botezătorul. Aceeaşi mulţime de oameni dăduse năvală în pustie să-l audă pe Ioan, când vestea acesta cuvântul. De ce? Doar pentru a vedea un om slab, şovăitor, o trestie scuturată de orice rafală de vânt a opiniei oamenilor? Nu, cu siguranţă că nu! Ioan era un predicator neînfricat, cu un puternic simţ al conştiinţei, care prefera să sufere, decât să fie redus la tăcere, gata să moară decât să stea cu

mâinile în sân. Veniseră aceşti oameni să vadă un curtean de la palat, îmbrăcat în straie luxoase? Nicidecum! Ioan era un om simplu al lui Dumnezeu, a cărui viaţă austeră constituia o mustrare la adresa spiritului nespus de lumesc al poporului.

Ieşiseră ei să vadă un prooroc? Ei bine, Ioan era prooroc - în realitate, cel mai mare dintre prooroci. Domnul nu a lăsat să se înţeleagă aici că Ioan era mai mare în ce priveşte caracterul său, elocvenţa sau puterea sa de convingere. Ioan era mai mare datorită poziţiei pe care o ocupa, de premergător al Regelui-Mesia.

Ideea aceasta e confirmată de versetul 10. Ioan era împlinirea profeţiei lui Maleahi (3:1) - solul care avea să-L preceadă pe Domnul, pregătindu-i pe oameni pentru venirea Sa. Şi alţii mai profeţiseră Venirea lui Cristos, dar Ioan fusese ales să vestească actul propriu-zis al sosirii lui Mesia. Bine a zis cineva: „Ioan a deschis calea pentru Cristos, după care s-a dat la o parte din calea lui Cristos."

Afirmaţia „cel mai mic în împărăţia cerurilor este mai mare decât el" dovedeşte că Isus se referea la privilegiul lui Ioan, nu la caracterul său. Cel mai mic din împărăţia cerurilor nu posedă neapărat un caracter mai bun decât al lui Ioan, dar are un privilegiu mai mare. A fi un cetăţean al împărăţiei este un lucru mai mare decât a anunţa venirea împărăţiei. Privilegiul lui Ioan a fost mare în sensul că el a pregătit calea pentru Domnul, dar el nu a trăit ca să se bucure de binecuvântările împărăţiei.

De la inaugurarea lucrării lui Ioan şi până la această întemniţare a sa, împărăţia cerurilor fusese supusă la violenţă. Fariseii şi cărturarii i se împotriviseră cu îndârjire. Regele Irod făcuse tot ce-i stătuse în putinţă pentru a zădărnici împărăţia, punând mâna pe vestitorul ei.

„...şi cei ce dau năvală (violenţii) pun mâna pe ea (o iau cu forţa)." Această afirmaţie se pretează la două interpretări. Mai întâi, vrăjmaşii împărăţiei au făcut tot ce le-a stat în putinţă pentru a lua cu forţa împărăţia şi a o distruge. Faptul că l-au respins pe Ioan a prefigurat faptul că-L vor respinge chiar pe Rege şi împărăţia adusă de El. Dar mai poate însemna că cei care erau gata pentru venirea Regelui au răspuns cu o dorinţă nestăvilită la anunţul făcut în acest sens şi s-au străduit din răsputeri să intre în împărăţie. Acesta este sensul la Luca 16:16: „Legea şi Proorocii au ţinut până la Ioan. De atunci încoace, Evanghelia se propovăduieşte: şi fiecare, ca să intre, dă năvală." Aici împărăţia e înfăţişată ca o cetate asediată, în care vor să intre toate clasele de oameni. Se cere pentru aceasta un anumit grad de violenţă spirituală.

Indiferent care sens îl adoptăm, gândul care se desprinde de aici este că propovăduirea lui Ioan a declanşat o reacţie violentă, cu înrâurii profunde şi larg răspândite.

„Căci până la Ioan au proorocit toţi proorocii şi legea." întreg volumul, de la Geneza la Maleahi, a proorocit despre venirea lui Mesia. Când Ioan a ieşit pe scena istoriei, rolul său unic nu a constat doar în prorocie, ci în vestirea împlinirii tuturor profeţiilor privitoare la Prima Venire a lui Cristos.

Maleahi prezisese că înaintea de a Se arăta Mesia, va veni Ilie ca predecesor (Maleahi 4:5,6). Dacă oamenii ar fi fost dispuşi să-L primească pe Isus ca Mesia, Ioan ar fi îndeplinit rolul lui Ilie. Ioan nu era întruparea lui Ilie, după cum arată el clar la Ioan 1.21. Dar el a mers înaintea lui Cristos în spiritul şi puterea lui Ilie (Luca 1:17).

Nu toţi l-au apreciat pe Ioan Botezătorul şi nu toţi i-au înţeles misiunea. Prin urmare, Domnul a adăugat: „Cine are urechi de auzit să audă!" Cu alte cuvinte, aveţi grijă să nu scăpaţi semnificaţia celor auzite! Dacă Ioan a îndeplinit profeţia privitoare la Ilie, atunci înseamnă că Isus este Mesia cel promis! Prin acreditarea lui Ioan Botezătorul, Isus reafirma pretenţia Sa, că este Cristosul Dumnezeului. A-L accepta pe Unul duce inevitabil la acceptarea Celuilalt.

Dar generaţia căreia i se adresa Isus nu era interesată să-L accepte pe nici unul! Iudeii, care au avut privilegiul de a asista la venirea Regelui-Mesia, nu au avut nici un confort de la El sau de la premergătorul Său. Ei erau o piatră de încercare. Isus i-a comparat cu nişte copii răsfăţaţi, care stăteau la piaţă şi nu puteau fi mulţumiţi deloc, indiferent ce oferta li se făcea. Dacă prietenii lor cereau să cânte din fluier, pentru ca ei să poată dansa, aceşti copii refuzau. Dacă prietenii le cereau să se joace de-a înmormântarea, ei refuzau să bocească.

Ioan a venit ca ascetic şi iudeii l-au acuzat că este posedat de demoni. Pe de altă parte, Fiul Omului a mâncat şi a băut, în mod normal. Dacă ascetismul lui Ioan i-a făcut să se simtă incomozi, atunci te-ai fi aşteptat ca manierele mai obişnuite ale lui Isus la masă să fie acceptate de ei. Dimpotrivă însă ei L-au numit „om mâncăcios şi băutor de vin şi prieten al vameşilor şi păcătoşilor." Desigur, Isus nu a mâncat şi nu a băut niciodată fără măsură. Acuzaţia lor era pură născocire. Este adevărat că El era prieten al vameşilor şi al păcătoşilor, dar nu în modul sugerat de ei. Da, El s-a împrietenit cu păcătoşii, pentru a-i salva de păcatele lor, dar niciodată nu a împărtăşit sau a aprobat păcatele lor.

„Totuşi înţelepciunea a fost îndreptăţită prin lucrările ei." Desigur, Domnul Isus este înţelepciunea personificată (1Corinteni 1:30). Oamenii necredincioşi n-au decât să-L vorbească de rău, El este răzbunat şi îndreptăţit de faptele Sale şi de cele săvârşite în adepţii Lui. Deşi marea majoritate a iudeilor refuza să-L recunoască în calitatea Sa de Rege-Mesia, afirmaţiile care le-a făcut despre Sine au fost pe deplin adeverite de minunile Sale şi de transformarea spirituală produsă în ucenicii Săi devotaţi.

Cu cât e mai mare privilegiul acordat cuiva, cu atât creşte şi responsabilitatea care apasă pe umerii acelei persoane. Nici o altă cetate nu fusese mai privilegiată decât fuseseră Horazinul, Betsaida şi Capernaumul. Fiul lui Dumnezeu întrupat umblase pe străzile lor prăfuite, le învăţase fiii şi săvârşise câteva dintre cele mai măreţe fapte ale Sale în interiorul zidurilor lor. În faţa acestor dovezi copleşitoare, locuitorii lor au continuat să refuze cu încăpăţânare să se pocăiască. Prin urmare, nici nu e de mirare că Domnul a rostit cea mai solemnă condamnare la adresa lor.

El a început cu Horazinul şi Betsaida. Aceste cetăţi auziseră invitaţiile pline de har ale Dumnezeului-Mântuitor, şi totuşi îi întorseseră spatele. Gândul Lui a zburat apoi la oraşele Tir şi Sidon, care căzuseră sub judecata lui Dumnezeu din pricina idolatriei şi răutăţii lor. Dacă ar fi avut ele privilegiul de a vedea minunile săvârşite de Isus, aceste cetăţi negreşit s-ar fi smerit cu adâncă pocăinţă. Prin urmare, în ziua judecăţii, Tirului şi Sidonului le va fi mai uşor decât Horazinului şi Betsaidei.

Cuvintele „în ziua judecăţii va fi mai uşor" indică faptul că vor exista diverse grade de pedepsire în iad, după cum sunt grade diferite de răsplată în cer (1Corinteni 3.12-15). Păcatul unic care îi trimite pe oameni în iad este refuzul lor de a se supune lui Isus Cristos (Ioan 3.36b). Dar profunzimea suferinţei din iad depinde de privilegiile pe care le-a nesocotit cineva şi de păcatele în care s-a complăcut.

Puţine cetăţi fuseseră atât de favorizate cum fusese Capernaumul. Acesta devenise oraşul adoptat de Isus după respingerea Sa la Nazaret (9.1, cf. Marcu 2.1-12), şi unele din cele mai extraordinare miracole ale Sale - dovezi de netăgăduit ale faptului că El era Mesia cel Promis -

fuseseră săvârşite aici. Dacă Sodoma, infama capitală a homosexualităţii, ar fi avut aceste privilegii, s-ar fi pocăit şi ar fi fost cruţată. Dar privilegiul Capernaumului a fost mult mai mare. Locuitorii săi ar fi trebuit să se pocăiască şi să-L accepte cu bucurie pe Domnul. Dar Capernaumul a pierdut prilejul ce i se oferise. Păcatul perversiunii Sodomei a fost, într-adevăr, mare, dar nici un păcat nu e mai mare decât faptul că Capernaumul a respins pe Fiul sfânt al lui Dumnezeu! Prin urmare, Sodoma nu va fi pedepsită atât de aspru ca şi Capernaumul, în ziua judecăţii. Deşi iniţial înălţat la cer, în ce priveşte privilegiile acordate, Capernaumul va fi coborât până în Hades, la judecată. Dacă toate acestea sunt adevărate despre Capernaum, cu cât mai valabilă este afirmaţia în cazul acelor locuri unde Bibliile abundă, unde evanghelia se vesteşte de la radio şi televiziune şi unde puţini, ba poate chiar nici unul nu va avea scuze!

În zilele Domnului nostru, existau patru cetăţi (oraşe) de frunte în Galileea: Horazin, Betsaida, Capernaum şi Tiberiada. Care a fost urmarea? Nimicirea Horazinului şi a Betsaidei a fost atât de profundă încât azi nici nu se cunoaşte locul exact unde au fost aceste oraşe. Nici chiar despre Capernaum nu se ştie exact unde era plasat. Tiberiada încă mai dăinuie. Această împlinire extraordinar de remarcabilă a profeţiei este încă o dovadă în plus despre atotştiinţa Mântuitorului şi inspiraţia Bibliei.

C. Reacţia Mântuitorului la respingere (11:25-30)

Cele trei oraşe din Galileea nu aveau nici ochi, nici inimă să-L iubească pe Cristosul lui Dumnezeu. El ştia însă că atitudinea lor era doar o anticipare a respingerii la scară mult mai mare. Cum a reacţionat El la lipsa lor de pocăinţă? Nu cu vrăjmăşie, cinism sau răzbunare. Mai degrabă, El Şi-a ridicat glasul către Dumnezeu cu mulţumire că nimic nu poate zădărnici planurile Sale suverane. „Te laud, Tată, Doamne, al cerului şi al pământului, pentru că ai ascuns aceste lucruri de cei înţelepţi şi pricepuţi şi le-ai descoperit pruncilor."

Două greşeli de înţelegere trebuiesc evitate aici. Mai întâi, Isus nu-Şi exprima satisfacţia faţă de judecata ce avea să se abată în mod inevitabil asupra cetăţilor Galileene. În al doilea rând, El nu a lăsat să se înţeleagă că Dumnezeu ar fi privat în mod arbitrar pe cei înţelepţi şi pricepuţi de lumină. Cetăţile avuseseră toate ocaziile de a-L primi pe Domnul Isus. Dar ele refuzaseră în mod deliberat să I se supună. Când au refuzat ele lumina, şi Dumnezeu a luat lumina de la ele. Dar planurile lui Dumnezeu nu au suferit înfrângere, ci ele se vor împlini întocmai. Dacă intelectualii nu vor să creadă, atunci Dumnezeu se va descoperi inimilor oamenilor simpli şi smeriţi. El îi satură pe cei flămânzi cu bunătăţi şi-i trimite pe cei bogaţi cu mâinile goale (Luca 1:53). Cei care se consideră prea înţelepţi ca să mai aibă nevoie de Cristos ajung să sufere de o orbire juridică. Dar cei care recunosc că le lipseşte înţelepciunea primesc revelaţii de la Cel „în care sunt ascunse toate comorile înţelepciunii şi cunoştinţei" (Coloseni 2:3). Isus I-a mulţumit Tatălui pentru faptul că a rânduit ca, şi dacă unii nu-L vor accepta, alţii să-L primească totuşi. În faţa unei necredinţe de proporţii gigantice, El a găsit consolare în planul şi scopul suveran al lui Dumnezeu.

Toate lucrurile I-au fost încredinţate lui Cristos de către Tatăl Său. Această afirmaţie ar fi foarte absurdă, dacă ar fi făcută de oricine altcineva, dar rostită de Domnul Isus, ea este o simplă enunţare a adevărul ui. La ora aceea, când începuse să se înteţească opoziţia, nu se părea să El este stăpân pe situaţie. Dar aparenţele erau înşelătoare. El era stăpân pe situaţie. Programul vieţii Sale se desfăşura fără să poată fi zădărnicit, în direcţia gloriosului triumf de la sfârşit. „Nimeni nu-L cunoaşte deplin pe Tatăl, afară de Fiul." Persoana lui Cristos e învăluită într-un mister de nepătruns. Îngemănarea naturii dumnezeieşti cu cea omenească într-o singură Persoană ridică probleme copleşitor de mari pentru mintea omului. De pildă, să luăm doar problema morţii: Dumnezeu nu poate muri. Dar Isus este Dumnezeu şi Isus a murit. Totuşi natura sa divină şi cea umană sunt inseparabile. Astfel, deşi îl putem cunoaşte şi iubi şi ne putem pune încrederea în El, există un sens în care numai Tatăl îl poate înţelege deplin pe Fiul.

Dar tainele de nepătruns ale Numelui Tău Depăşesc puterea creaturii de a le înţelege; Doar Fiul - slăvit adevăr - Pe Tatăl îl poate cunoaşte cu adevărat. Vrednic eşti, o, Miel al lui Dumnezeu, Ca orice genunchi să Ţi se plece! - Josiah Conder

„Tot aşa, nimeni nu cunoaşte deplin pe Tatăl, afară de Fiul şi acela căruia vrea Fiul să i-L descopere." Şi Tatăl este de nepătruns. În ultimă instanţă, numai Dumnezeu este suficient de mare pentru a-L înţelege pe Dumnezeu. Omul nu poate să-L cunoască prin propriile sale forţe sau prin intelectul Său. Dar Domnul Isus poate să-L descopere pe Tatăl şi-L descoperă cui binevoieşte. Oricine ajunge să-L cunoască pe Fiul ajunge să-L cunoască şi pe Tatăl (Ioan 14.7).

Totuşi, după ce am spus toate acestea, trebuie să mărturisim că în încercarea de a explica versetul 27, ne-am lovit de adevăruri care ne depăşesc. Noi vedem lucrurile palid, ca într-o oglindă. Nici măcar în eternitate, minţile noastre mărginite nu vor fi în stare să aprecieze îndeajuns măreţia lui Dumnezeu sau să înţeleagă taina întrupării. Când citim că Tatăl este descoperit numai celor cărora Fiul binevoieşte să i-L descopere, am putea fi ispitiţi să credem că ar fi vorba de un proces arbitrar de selecţie, aplicat unui număr restrâns de oameni. Dar versetul următor ne păzeşte de o atare interpretare eronată. Domnul Isus lansează o invitaţie universală către toţi cei trudiţi şi apăsaţi să vină la El pentru a primi odihnă. Cu alte cuvinte, cei cărora binevoieşte El să li-L descopere pe Tatăl sunt cei care îşi pun încrederea în Domnul Isus, luându-L ca Domn şi Mântuitor al lor. Analizând această invitaţie de infinită tandreţe, să ne amintim că a fost făcută după flagranta respingere a lui Isus de către oraşele privilegiate din Galileea. Ura şi încăpăţânarea omului nu au putut stinge dragostea şi harul Său. După cum s-a exprimat A. J. McClain:

”Deşi naţiunea Israel se îndreaptă spre grozăvia judecăţii divine, Regele, în cadrul ultimului Său apel, deschide larg uşa mântuirii personale. Şi astfel, El dovedeşte că este un Dumnezeu al harului, chiar atunci când poporul este în pragul judecăţii.”

Veniţi... A veni înseamnă a crede (Fapte 16:31); a primi (Ioan 1:12); a mânca (Ioan 6:35); a bea (Ioan 7:37); a privi (Isaia 45:22); a mărturisi (1Ioan 4:2); a auzi (Ioan 5:24,25); a intra pe uşă (Ioan 10:9); a deschide o uşă (Apocalipsa 3:20); a te atinge de poala hainei Lui (Matei 9:20,21); şi a accepta darul vieţii veşnice prin Cristos, Domnul nostru (Romani 6:23).

la Mine... Obiectivul credinţei nu este o biserică, un crez sau un cleric, ci Cristosul cel viu. Mântuirea este într-o Persoană. Cei care îl au pe Isus sunt mântuiţi în măsura deplină în care îi poate mântui Dumnezeu.

toţi cei trudiţi şi împovăraţi. Pentru a veni cu adevărat la Isus, cineva trebuie să creadă că este împovărat de păcat. Numai cei care recunosc că sunt pierduţi pot fi mântuiţi. Credinţa în Domnul Isus Cristos este precedată de pocăinţa faţă de Dumnezeu.

şi Eu vă voi da odihnă. Observaţi că odihna nu poate fi câştigată sau dobândită pe baza meritelor, ci este dată în dar. Aceasta este odihna mântuirii care provine din faptul că ţi-ai dat seama că Cristos a isprăvit lucrarea de răscumpărare pe crucea de la Calvar. Este odihna conştiinţei care intervine în urma realizării faptului că pedeapsa pentru păcatele tale a fost plătită odată pentru totdeauna şi că Dumnezeu nu va mai cere plata a doua oară.

În versetele 29 şi 30, invitaţia trece de la mântuire la slujire.

Luaţi jugul Meu asupra voastră. Aceasta înseamnă a te preda voii Lui, a-I da lui controlul asupra vieţii Tale (Romani 12:1,2).

şi învăţaţi de la Mine. Pe măsură ce recunoaştem domnia Sa în fiecare aspect al vieţii noastre, El ne îndrumă pe căile Sale.

căci Eu sunt blând şi smerit cu inima. În contrast cu fariseii, care erau aspri şi mândri, adevăratul învăţător este blând şi smerit. Cei care iau jugul Lui vor învăţa să ocupe locul cel mai de jos.

şi veţi găsi odihnă pentru sufletele voastre. Aici nu este vorba despre odihna conştiinţei, ci odihna inimii, care se dobândeşte prin ocuparea locului celui mai de jos înaintea lui Dumnezeu şi. a omului. De asemenea, este odihna pe care o cunoaşte cineva în slujba lui Cristos, când încetează de a mai fi „mare".

Căci jugul Meu este bun şi sarcina Mea uşoară. Iarăşi întâlnim un contrast puternic cu fariseii. Isus a spus despre ei: „Ei leagă sarcini grele şi cu anevoie de purtat; şi le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le mişte" (Matei 23:4), Jugul lui Isus este uşor: nu lasă urme pe grumaz. Cineva a sugerat că dacă ar fi fost ca Isus să-şi pună o firmă pe uşa atelierului său de tâmplărie, ar fi sunat astfel: „Juguri uşor de purtat". Povara Lui este uşoară. Asta nu înseamnă că în viaţa creştină nu vor veni peste noi probleme, încercări, chinuri şi dureri în inimă. Numai că nu vom fi nevoiţi să purtăm singuri aceste poveri. Suntem înjugaţi alături de Cel care ne va da suficient har pentru toate situaţiile întâmpinate de noi. A-L sluji pe El nu este robie, ci libertate perfectă, după cum s-a exprimat J.H. Jowett:

”Greşeala fatală a credinciosului ar fi să încerce să poarte povara vieţii de unul singur, punându-şi o zgardă.” Dumnezeu nu a rânduit niciodată ca omul să-şi poarte singur povara. Cristos nu dă decât juguri! Jugul este, prin definiţie, un dispozitiv conceput pentru două grumazuri. Şi Domnul Isus însuşi vrea să ocupe unul din cele doua spaţii ale jugului. El vrea să împărtăşească orice trudă şi sarcină grea. Secretul păcii şi biruinţei în viaţa creştină îl aflăm atunci când renunţăm la „zgardă" şi acceptăm, jugul" relaxant al învăţătorului.

Capitolul acesta consemnează criza tot mai mare de respingere a Sa. Animozitatea şi răutatea tot mai mare a fariseilor faţă de El sunt gata să se reverse acum. Problema prin care se sparg zăgazurile, lăsând să se reverse ura lor, este întrebarea despre Sabat. În această zi de Sabat, Isus împreună cu ucenicii treceau printre lanurile de grâu. Ucenicii au început să smulgă spice de grâu şi să le mănânce. Legea le îngăduia să mănânce spice de grâu din ogorul vecinului, atâta timp cât nu foloseau secera (Deuteronom 23:25).

Dar fariseii, care făceau caz de orice amănunt din lege, oricât de minuscul şi nesemnificativ ar fi fost, au lansat imediat acuzaţia că a fost călcat Sabatul. Deşi nu se redau concret toate acuzaţiile lor, ucenicii au fost învinuiţi de următoarele:

1 că au recoltat (au cules spice);

2 că au treierat (frecând în mână spicele);

3 că au vânturat (separând grâul de pleavă).

Isus s-a adresat plângerii lor ridicole, amintindu-le de un incident din viaţa lui David. Odată, când se afla în exil, împreună cu oamenii lui, s-au dus în pustie şi au mâncat pâinea punerii înainte - cele douăsprezece pâini memoriale, hrană interzisă pentru orice altă persoană decât preoţii. Dar nici David, nici oamenii lui nu erau preoţi şi totuşi Dumnezeu nu le-a imputat niciodată faptul că au consumat pâinea respectivă. De ce? Răspunsul este că legea lui Dumnezeu nu a avut niciodată menirea de a provoca suferinţă credincioşilor Săi. Nu era vina lui David că se afla în exil. Vina o purta naţiunea păcătoasă, care-l respinsese. Dacă i s-ar fi acordat locul ce i se cuvenea, nici el, nici însoţitorii lui n-ar fi fost nevoiţi să mănânce pâinea punerii înainte. Dar, din pricina păcatului care exista în Israel, Dumnezeu a îngăduit un act care, în alte împrejurări, ar fi fost interzis.

Analogia este clară: Domnul Isus a fost Regele de drept al Israelului, dar naţiunea nu a vrut să-L recunoască de Suveran. Dacă I s-ar fi acordat locul ce I se cuvine, adepţii Lui nu ar fi fost nevoiţi să-şi potolească foamea în modul acesta, în ziua de Sabat ori în oricare altă zi din săptămână. Istoria se repeta. Domnul nu Şi-a mustrat ucenicii, deoarece aceştia nu greşiseră cu nimic.

Isus le-a amintit fariseilor că preoţii profanează Sabatul prin uciderea şi jertfirea animalelor şi executarea multor altor treburi mecanice, dar necesare (Numeri 28.9,10); cu toate acestea, ei sunt fără vină, pentru că sunt angajaţi în slujba lui Dumnezeu.

Fariseii ştiau că preoţii lucrau în fiecare zi de Sabat la templu, fără ca prin aceasta să-l profaneze. Prin urmare, ce i-a determinat să-i critice pe ucenici pentru fapta lor, comisă în prezenţa Celui care este mai mare decât templul? Cuvântul „Celui" redat prin italice, ar putea fi citit drept „Ceva mai mare decât templul este aici.". Acest „ceva" este împărăţia lui Dumnezeu, prezentă în persoana Regelui.

Fariseii nu înţeleseseră niciodată inima lui Dumnezeu. În Osea 6.6 El spusese: „Milă voiesc, iar nu jertfa." Dumnezeu aşează compasiunea mai presus de ritual. Mai degrabă, El vrea să-i vadă pe copiii Lui culegând spice de grâu, decât să respecte ziua aceasta cu atâta strictețe încât să-şi provoace suferinţe fizice. Dacă fariseii şi-ar fi dat seama de acest lucru, nu i-ar fi condamnat pe ucenici. Dar ei puneau mai mult preţ pe hipercorectitudinea lor exterioară decât pe bunăstarea oamenilor.

Apoi Mântuitorul a adăugat: „Căci Fiul Omului este Domn şi al Sabatului". El este cel care a instituit, din capul locului, legea şi, prin urmare, El era cel mai calificat să-i interpreteze sensul.

E. W. Rogers a declarat următoarele: Se pare că Matei, învăţat aici de Duhul, trece rapid în revistă numeroasele nume şi funcţii deţinute de Domnul Isus: El este Fiul Omului; Domnul Sabatului; Robul Meu; Fiul Meu Preaiubit; Fiul lui David; mai mare decât templul; mai mare decât Iona; mai mare decât Solomon. El procedează aşa pentru a arăta enormitatea păcatului de respingere a Lui şi a refuzului de a-I acorda drepturile ce I se cuvin.

Înainte de a trece la următorul incident, vindecarea de către Isus a omului cu mâna uscată, se cuvine să ne oprim asupra subiectului Sabatului.

Ieşind din lanurile de grâu, Isus Se duce în sinagogă. Luca ne spune că cărturarii şi fariseii îl urmăreau să vadă ce pârâ să aducă împotriva Lui (Luca 6:6,7).

În sinagogă era un om cu mâna uscată - mărturie fără cuvinte a neputinţei fariseilor de a-l ajuta. Până în acest moment ei îl trataseră pe omul respectiv cu răceală şi indiferenţă. Dar deodată el devine valoros în ochii lor, ca mijloc prin care să-L prindă în cursă pe Isus. Ei ştiau că Mântuitorul era întotdeauna dispus să aline suferinţa umană. Prin urmare, dacă-l va vindeca în ziua de Sabat, ei îl vor prinde cu o faptă pasibilă de pedeapsă - gândeau ei. Şi astfel au început printr-o întrebare lipsită de sens: „E drept să vindeci în ziua de Sabat?"

Mântuitorul le-a răspuns punându-le şi El întrebarea dacă ei ar fi dispuşi să scoată o oaie din fântână în ziua de Sabat. Desigur că ar scoate-o! Dar de ce? Poate pretextul pe care l-ar invoca ar fi că aceasta trebuie considerată o faptă de milostenie - însă un alt considerent ar fi faptul că oaia valora bani or, ei nu ar dori să sufere o pierdere financiară, nici măcar în ziua de Sabat.

După ce i-a prins pe liderii iudeilor în capcana propriei lor lăcomii, Isus l-a vindecat pe omul cu mâna uscată. Spunându-i omului să-şi întindă mâna, a apelat la credinţă şi la voinţa umană. Ascultarea a fost apoi răsplătită cu vindecare. Mâna a fost refăcută, devenind ca cealaltă, prin acţiunea miraculoasă a Minunatului Creator. Te-ai fi aşteptat ca fariseii să se bucure că omul pe care ei n-au avut nici puterea, nici înclinaţia de a-l vindeca a fost tămăduit. Mai degrabă însă ei s-au mâniat pe Isus şi au uneltit cum să-L ucidă. Dacă ei ar fi avut o mână uscată, s-ar fi bucurat să fie vindecată în oricare zi a săptămânii.

F. Vindecarea pentru toţi (12:15-21)

Cunoscând gândurile vrăjmaşilor Lui, Isus S-a retras. Dar oriunde mergea, mulţimile veneau după El. Şi oriunde se adunau bolnavii, El îi vindeca pe toţi. Dar le-a poruncit să nu spună la nimeni despre vindecările Sale miraculoase, nu pentru că ar fi dorit să Se protejeze pe El însuşi, ci pentru a evita mişcarea lipsită de profunzime a oamenilor de a încerca să facă din El eroul popular al unei revoluţii populare. El trebuia să Se ţină de programul divin. Revoluţia Lui avea să survină, dar nu prin vărsare de sânge roman, ci prin vărsarea propriului Său sânge.

Lucrarea Sa plină de har se făcea ca împlinire a profeţiei de la Isaia 4l:9 şi 42:1-4. Profetul Îl văzuse cu mult timp înainte pe Mesia ca un Cuceritor. El Îl înfăţişează pe Isus ca Robul pe care L-a ales Iehova, Preaiubitul, în care îşi găseşte plăcerea sufletul lui Dumnezeu. Dumnezeu avea să pună Duhul Lui asupra Sa - o profeţie împlinită la botezul lui Isus. Iar lucrarea Sa avea să depăşească graniţele Israelului. El avea să vestească neamurilor dreptatea. Această notă de la sfârşit devine tot mai dominantă, pe măsură ce creşte refuzul Israelului.

Isaia a mai prezis că Mesia nu se va certa şi nu-Şi va ridica glasul pe uliţe. Cu alte cuvinte, El nu va fi un politician abil, cu capacitatea de a incita masele. McClain scrie, în acest sens:

„Regele, care este «robul» lui Dumnezeu, nu îşi va ocupa locul ce I se cuvine, de eminenţă, prin vreunul din mijloacele obişnuite, de forţă carnală sau demagogie politică - după cum nu va apela la forţele supranaturale, ce-I stau la îndemână."

El nu va frânge trestia ruptă şi nici nu va stinge fitilul care fumegă. Nu va călca în picioare drepturilor celor deposedaţi sau lipsiţi de privilegii, pentru a-Şi atinge scopu-rile. Ci va încuraja şi întări pe cei cu inima zdrobită, pe cei asupriţi. Până şi o simplă scânteie de credinţă o va face să crească, până va deveni o flacără. Lucrarea Sa va continua până când va face să biruie dreptatea. Grija Sa smerită şi plină de iubire pentru alţii nu va fi stinsă de ura şi ingratitudinea oamenilor.

Şi Neamurile vor nădăjdui în Numele Lui. În Isaia această expresie sună astfel: „Şi ţinuturile de pe coastă vor aştepta Legea Sa" - dar sensul e acelaşi. Ţinuturile de pe coastă se referă la naţiunile neevreieşti, la Neamuri. Ele sunt prezentate aici ca aşteptând domnia Sa, pentru ca să-I fie supuşi loiali. Kleeist şi Lilly aduc elogii acestui citat din profeţia lui Isaia, în următorii termeni:

„...unul din giuvaierurile de mare preţ ale Evangheliei, o imagine de rară frumuseţe, a lui Cristos... Isaia înfăţişează uniunea dintre Cristos şi Tatăl, misiunea Lui de a instrui naţiunile, tandreţea cu care se ocupă de omenirea suferindă, şi apoi victoria Sa finală: căci nu există nici o speranţă pentru lume, decât în Numele Său. Cristos - Mântuitorul lumii - nu un limbaj arid, scolastic, ci o expresie vie, plină de savoarea orientală."

G. Păcatul de neiertat (12:22-32)

Când Isus a vindecat un demoniac orb şi mut, oamenii de rând au început să se gândească serios la faptul că El ar putea fi Fiul lui David, Mesia lui Israel. Acest lucru a atras însă furia fariseilor. Neputând suferi nici o sugestie de simpatie pentru Isus, ei au explodat, acuzându-L pe Isus că ar fi săvârşit minunea prin puterea lui Beelzebub, domnul dracilor. Această groaznică învinuire constituie prima oară când ei îl acuză pe Domnul Isus că ar acţiona animat de puterea demonilor.

Isus, citindu-le gândurile, S-a grăbit să le demaşte nechibzuinţa. El a scos în evidenţă că nici o împărăţie, oraş sau casă care este dezbinată împotriva ei însăşi nu va putea dăinui. Dacă ar fi adevărat că El scoate afară demonii prin puterea Satanei, atunci ar însemna că Satana acţionează împotriva lui însuşi. Or, asta ar fi absurd!

Domnul nostru a avut încă un răspuns devastator la adresa fariseilor. Unii din asociaţii lor iudaici, cunoscuţi ca exorcişti, pretindeau că posedă puterea de a scoate afară demoni. Isus nici nu a recunoscut, nici nu a negat pretenţia lor, ci s-a folosit de ea pentru a scoate în evidenţă că dacă El scoate demonii prin puterea lui Beelzebub, atunci fiii fariseilor (adică aceşti exorcişti) procedează la fel. Fariseii nu ar fi recunoscut acest lucru, nici în ruptul capului, însă ei nu au putut infirma logica argumentului. Proprii lor asociaţi îi vor condamna pentru faptul de a fi sugerat că făceau exorcizarea în calitate de agenţi ai Satanei. Iată ce spune Scofield în această privinţă:

„Fariseii nu suportau să fie acuzaţi că ei sau fiii lor ar acţiona prin puterea Satanei, dar plecând de la poziţia pe care au adoptat-o, că Cristos ar scoate demonii prin puterea lui Beelzebub, s-au făcut pasibili de a fi învinuiţi de inconsecvenţă, de proprii lor fii. Căci dacă puterea de a scoate demoni este satanică, atunci urmează că oricine exercită acea putere este în colaborare cu sursa acelei puteri."

Ei nu erau deloc logici, când atribuiau efecte similare unor cauze diferite.

Desigur, adevărul era că Isus scotea demonii prin puterea Duhului lui Dumnezeu. Întreaga Sa viaţă de Om pe acest pământ a fost trăită prin puterea Duhului Sfânt. El a fost Mesia cel plin de Duhul, despre care profeţise Isaia (Isaia 11:2;42:1;61:1-3). De aceea, El le-a spus fariseilor: „...dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăţia lui Dumnezeu a venit peste voi." Acest enunţ trebuie să fi constituit o lovitura zdrobitoare pentru ei, care se mândreau cu cunoştinţele lor teologice. Totuşi, împărăţia lui Dumnezeu a venit peste ei, deoarece

Regele era în mijlocul lor iar ei nici măcar nu şi-au dat seama de acest lucru! Erau total inconştienţi că El se afla acolo!

Departe de a colabora cu Satan, Domnul Isus era, în realitate, învingătorul Satanei. Lucrul acesta îl ilustrează Domnul prin istoria omului puternic. Omul puternic este Satana. Casa lui este sfera în care are el putere. Gospodăria (sau bunurile lui) sunt demonii săi. În realitate, legarea Satanei are loc în mai multe faze. Ea a început în timpul lucrării publice a lui Isus. Apoi legarea Satanei a fost decisiv garantată prin moartea şi învierea lui Cristos. Iar apoi, în timpul domniei de o mie de ani a Regelui, ea va avea un caracter mult mai tangibil (Apocalipsa 20:2). În momentul de faţă, diavolul nu pare să fie legat. El continuă să exercite o putere considerabilă. Dar soarta lui e pecetluită iar timpul care i-a mai rămas e foarte scurt.

Apoi Isus a zis: „Cine nu este cu Mine este împotriva Mea şi cine nu strânge cu Mine risipeşte." Prin atitudinea lor blasfemiatoare, fariseii au demonstrat că nu erau cu Domnul. Atunci înseamnă că erau împotriva Lui. Refuzând să culeagă cu El, ei nu făceau altceva decât să risipească grânele. Ei îl acuzaseră pe Isus că scoate demonii prin puterea Satanei, când, de fapt, ei înşişi erau robii Satanei, căutând să zădărnicească lucrarea lui Dumnezeu.

La Marcu 9:40 Isus a spus: „Cine nu este împotriva noastră este pentru noi." Această afirmaţie pare să răstoarne cuvintele Domnului de la Matei 12:30. Dar dificultatea e rezolvată atunci când observăm că la Matei se pune problema mântuirii. Un om va fi ori pentru Cristos, ori împotriva Lui. Nu există teren neutru. La Marcu însă subiectul este slujirea. Între ucenicii lui Isus există deosebiri uriaşe - ei provin din diverse biserici locale, folosesc metode diferite de lucru şi reflectă diverse nuanţe de interpretare teologică. Dar aici se stabileşte regula potrivit căreia dacă cineva nu este împotriva Domnului, este de partea Lui, fiind demn de respect.

Aceste versete marchează o criză în raporturile lui Cristos cu liderii Israelului. El îi acuză de a fi comis păcatul de neiertat: hula împotriva Duhului Sfânt, adică susţinând că Isus ar fi săvârşit minunile Sale prin puterea Satanei, când, în realitate, El le-a înfăptuit prin puterea Duhului Sfânt, în realitate, ei Îl numeau pe Duhul Sfânt Beelzebub, domnul dracilor.

Există iertare pentru alte forme de păcat şi hulă (blasfemie). Cineva putea chiar vorbi împotriva Fiului Omului, şi totuşi să fie iertat. Dar a-L huli (sau blasfemia) pe Duhul Sfânt este un păcat pentru care nu există iertare, nici în veacul acesta, nici în veacul viitor, al mileniului. Prin „veacul acesta" Isus s-a referit la zilele lucrării Sale publice pe acest pământ. Exista temeiuri să ne îndoim că acest păcat de neiertat ar putea fi comis astăzi, deoarece acum El nu e prezent cu trupul şi nu săvârşeşte minuni în acelaşi fel.

Păcatul de neiertat nu este totuna cu respingerea Evangheliei. S-ar putea ca un om să-L respingă pe Mântuitorul ani de zile, şi apoi să se pocăiască, să creadă şi să fie mântuit. (Desigur, dacă moare în necredinţă, rămâne neiertat.) Tot aşa, păcatul de neiertat nu este totuna cu aşa-numita cădere sau alunecare de la credinţă. S-ar putea ca un credincios să se îndepărteze de Domnul, dar până la urmă să fie readus la părtăşia cu Dumnezeu şi cu copiii Lui.

Mulţi oameni se tem ca nu cumva să fi comis păcatul de neiertat. Chiar dacă acest păcat ar putea fi comis în zilele noastre, faptul că o persoană este îngrijorată e, în sine, o dovadă că nu e vinovată de acest păcat. Cei care au comis acest păcat erau împietriţi şi neînduplecaţi în opoziţia lor faţă de Cristos. Ei nu se jenau deloc să-L insulte pe Duhul Sfânt şi nu şovăiau să unelteaască omorârea Fiului lui Dumnezeu. Ei nu dădeau nici un semn de remuşcare sau pocăinţă.

Chiar şi fariseii trebuia să fi recunoscut că Domnul săvârşise o faptă bună, scoţând afară demonii. Dar ei L-au acuzat că ar fi rău. Aici Domnul le demască inconsecvenţa, spunând, de fapt: „Hotărâţi-vă! Dacă un pom este bun, şi roadele sale vor fi bune şi vice versa!" Roadele reflectă calitatea pomului care le-a produs. Roada lucrării Sale fusese bună. El vindecase bolnavii, orbii, surzii şi muţii, scosese demonii şi înviase morţii. Oare un pom stricat ar fi putut produce asemenea roade? Nicidecum! Atunci de ce au refuzat ei cu atâta încăpăţânare să-L recunoască?

Motivul a fost faptul că erau pui de năpârci. Răutatea manifestată de ei împotriva Fiului Omului, pusă în evidenţă de cuvintele lor pline de venin, a constituit revărsarea răului din inimile lor rele (deşi atât textul critic, cât cel majoritar omit cuvintele: „din inima sa", sensul nu ar suferi nici o modificare). O inimă plină de bunătate se va evidenţia prin cuvintele pline de har şi neprihănire; O inimă rea, în schimb, se va exprima prin blasfemii, amărăciune şi injurii.

Isus i-a avertizat solemn pe ei (şi pe noi) că oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor pe care-l vor fi rostit, întrucât cuvintele pe care le-au rostit constituie barometrul cel mai fidel al caracterului vieţii lor, ele vor forma baza condamnării sau achitării. Prin urmare, ce groaznică va fi osânda fariseilor, pentru cuvintele pline de dispreţ şi răutate pe care le-au rostit împotriva Fiului lui Dumnezeu!

„Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină şi din cuvintele tale vei fi osândit". În cazul credincioşilor, pedeapsa pentru uşurătatea în vorbire a fost plătită prin moartea lui Cristos. Totuşi, cuvintele noastre neatente, păcatul nemărturisit şi neiertat, vor duce la pierderea răsplăţii, la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

În pofida tuturor minunilor pe care le-a săvârşit Isus, cărturarii şi fariseii s-au încumetat să-I ceară un semn, lăsând să se înţeleagă că ar crede dacă le-ar putea dovedi că este Mesia! Dar făţărnicia lor era cusută cu aţă albă. Dacă n-au crezut ei ca urmare a atâtor minuni câte săvârşise El deja, ce i-ar fi făcut să se lase convinşi prin încă o minune? Atitudinea care cere semne miraculoase, ca o condiţie a credinţei, nu-I este plăcută lui Dumnezeu. După cum i-a spus Isus lui Toma: „Binecuvântaţi sunt cei ce n-au văzut şi totuşi au crezut!" (Ioan 20:29). În economia lui Dumnezeu, văzul urmează credinţei.

Domnul li s-a adresat, numindu-i o generaţie rea şi adulteră. Rea pentru că erau orbi care nu voiau să-L vadă pe Mesia al lor, şi adulteri pentru că erau necredincioşi duhovniceşte Dumnezeului lor. Creatorul şi Dumnezeul lor, o Persoană unică, întrunind în El atât Dumnezeirea perfectă, cât şi natura umană perfectă, se afla chiar în mijlocul lor, vorbindu-le, şi totuşi ei îndrăzneau să-I ceară un semn!

El le-a spus, pe scurt, că nici un semn nu li se va da, în afară de semnul profetului Iona - o referire la propria Sa moarte, îngropare şi înviere. Experienţa lui Iona, care a fost salvat de peşte şi apoi depus pe uscat (Iona 1:17;2:10) prefigurează patimile Domnului şi învierea Sa. Învierea Sa din morţi avea să fie semnul final, culminant al lucrării Sale pentru naţiunea Israel. După cum Iona a stat trei zile şi trei nopţi în pântecele chitului, tot aşa Domnul a prezis că va sta trei zile şi trei nopţi în inima pământului. Aici se ridică o problemă. Dacă, aşa cum se crede, Isus a fost îngropat în după amiaza zilei de vineri şi a înviat duminică dimineaţă, cum de se afirmă că a stat trei zile şi trei nopţi în mormânt? Răspunsul e că în modul iudaic de a socoti timpul, orice parte a zilei sau a nopţii contează cât ziua sau noaptea unei perioade complete. Sau,

cum spune zicala evreiască: „O zi şi o noapte echivalează cu o onah iar o parte din onah este ca întregul."

Isus a descris vinovăţia conducătorilor iudei prin recurgerea la două contraste. Mai întâi, Neamurile din Ninive erau mult mai puţin privilegiate, şi totuşi când acestea au auzit propovăduirea lui Iona, s-au pocăit cu căinţă adâncă. Locuitorii din Ninive se vor scula la judecată, condamnându-i pe oamenii din vremea lui Isus, pentru că nu L-au primit pe Cel care este mai mare decât Iona: pe însuşi Fiul întrupat al lui Dumnezeu.

În al doilea rând, regina din Şeba, cea dintre Neamuri, iarăşi lipsită de privilegiile acordate iudeilor, a venit din sud, cu mare cheltuială şi efort, ca să aibă o întrevedere cu Solomon. Iudeii din vremea lui Isus nu aveau nevoie să călătorească pentru ca să-L vadă pe Isus, deoarece El însuşi Se deplasase din cer, coborându-Se la starea lor umilă, pentru a le fi Regele-Mesia. Şi totuşi ei n-au găsit loc în inima lor pentru El, care era infinit mai mare decât Solomon. O regină dintre Neamuri îi va condamna la judecată pentru o nepăsare atât de condamnabilă şi nejustificată. În capitolul acesta Domnul nostru a fost prezentat ca fiind mai mare decât templul (v. 6); mai mare decât Iona (v. 41) şi mai mare decât Solomon (v. 42). El este „mai mare decât cel mai mare şi cu mult mai bun decât cel mai bun."

J. Revenirea duhului necurat

Acum Isus redă, sub formă de parabole, un rezumat al trecutului, prezentului şi viitorului Israelului necredincios. Omul reprezintă poporul Israel iar duhul necurat idolatria care a caracterizat această naţiune încă din perioada când era sub robia egiptenilor şi până la captivitatea babiloneană (care a lecuit, pentru o vreme, Israelul de idolatria sa). Se părea că duhul necurat a ieşit din omul respectiv. De la sfârşitul captivităţii babiloniene şi până în ziua de azi, poporul iudeu nu s-a mai închinat la idoli. Iudeii sunt ca o casă goală, măturată şi împodobită.

Cu peste o mie nouă sute de ani în urmă, Mântuitorul a cerut să fie primit în această casă goală, al cărei Locatar de drept era El, Stăpânul casei, dar poporul a refuzat cu încăpăţânare să-L primească înăuntru. Deşi israeliţii nu se mai închinau la idoli, ei nu voiau nici să se închine Dumnezeului adevărat.

Casa goală denotă vidul spiritual - o condiţie periculoasă, aşa cum se va vedea din cele ce urmează. Reforma nu este de ajuns. Trebuie să existe o acceptare pozitivă a Mântuitorului.

În zilele viitoare, duhul de idolatrie se va decide să se întoarcă în această casă, însoţit de şapte duhuri mai rele decât el. Întrucât numărul şapte este cifra perfecţiunii sau a completeţii, lucrul acesta se referă probabil la idolatrie în forma ei deplin dezvoltată. Imaginea aceasta ne duce la vremea Marii Strâmtorări, când naţiunea apostată se va închina lui Antichrist. A se pleca înaintea omului păcatului şi a i se închina lui, ca şi când ar fi Dumnezeu, este o formă mult mai groaznică de idolatrie decât cele de care s-a făcut vinovată naţiunea Israel în trecut. Şi astfel starea din urmă a omului acestuia devine mai rea decât cea dintâi. Israelul necredincios va suferi judecata groaznică a Marii Strâmtorări şi suferinţele prin care vor trece evreii vor depăşi cu mult tot ce au suferit în timpul captivităţii babiloniene. Acea parte a naţiunii care s-a făcut vinovată de idolatrie va fi cu totul nimicită la a Doua Venire a lui Cristos.

„Tocmai aşa se va întâmpla şi cu această generaţie rea." Acelaşi popor apostat, care L-a respins pe Cristosul şi Dumnezeul lui la prima Sa venire, va suferi groaznica judecată la a doua Sa venire.

K. Mama şi fraţii lui Isus

Aceste versete descriu un incident aparent comun în care membri ai familiei Sale vin să stea de vorbă cu El. Dar de ce au venit? Marcu ne oferă un posibil răspuns. Unii dintre prietenii lui Isus credeau că El şi-ar fi pierdut minţile (Marcu 3:21,31-35). Astfel, s-ar putea ca familia Lui să fi venit cu scopul de a-L aduce acasă, pentru a nu se face vâlvă în jurul Lui (vezi şi Ioan 7:5). Când I s-a spus că mama şi fraţii Lui sunt afara şi că doresc să vorbească cu El, Domnul a răspuns însă cu întrebare, zicând: „Cine este mama Mea şi cine sunt fraţii Mei?" Apoi, arătând cu degetul spre ucenici, a spus: „Oricine face voia Tatălui Meu din cer este fratele meu şi sora mea."

Acest enunţ uluitor este încărcat de semnificaţii spirituale. El marchează un punct de cotitură în relaţiile lui Isus cu Israelul. Mama şi fiii ei reprezentau naţiunea Israel, rudele de sânge ale lui Isus. Dar, după cum reieşea tot mai clar, propriul Său popor nu-L dorea. În loc să se plece în faţa lui Mesia al lor, fariseii L-au acuzat că ar fi stăpânit de Satan!

Prin urmare, acum Isus anunţă o nouă ordine a lucrurilor. De aici încolo, legăturile Sale cu Israelul nu vor mai constitui factorul determinant în lucrarea Sa. Deşi inima Lui plină de compasiune avea să-i roage în continuare pe compatrioţii Săi după sânge să-L accepte, este însă limpede că în acest punct din capitolul 12 întâlnim momentul rupturii cu poporul Israel. Nu mai este nici o îndoială care va fi urmarea. Întrucât Israelul nu-L vrea, El se va îndrepta către cei care îl vor. Relaţia de sânge va fi înlocuită cu consideraţii spirituale. Ascultarea de Dumnezeu îi va aduce pe bărbaţi şi femei -fie că sunt iudei, fie că nu sunt - într-o relaţie vitală cu El. Înainte de a părăsi acest incident, trebuie să menţionăm două puncte în legătură cu mama lui Isus. Mai întâi, este evident că Mama nu a ocupat vreun loc deosebit sau privilegiat în ce priveşte accesul ei în prezenţa Sa. În al doilea rând, faptul că se vorbeşte de fraţii lui Isus dă o lovitură fatală învăţăturii propagate şi astăzi, potrivit căreia Mama ar fi rămas fecioară. Implicaţia care se desprinde de aici este clară: că ei erau realmente fiii Mariei şi, prin urmare, fraţi vitregi ai Domnului. Această concepţie este întărită de alte texte din Scriptură cum ar fi cele de la Psalmi 69:8;Matei 13:55;Marcu 3:31,32;6:3;Ioan 7:3,5;Fapte 1:14;1Corinteni 9:5;Galateni 1:19.

Isus a ieşit din casa unde vindecase demoniacul şi şedea lângă marea Galileii. Mulţi învăţaţi ai Bibliei văd în această casă o imagine a naţiunii Israel şi a mării, adică a Neamurilor. Astfel, ieşirea Domnului din casă simbolizează ruptura cu Israelul; în timpul acestei faze interimare, împărăţia va fi vestită naţiunilor.

Şi, în timp ce se adunau mulţimi mari de oameni pe malul mării, El s-a urcat într-o corabie şi a început să-i înveţe pe oameni, prin intermediul parabolelor. O parabolă sau o pildă este o istorie care are la bază o învăţătură spirituală sau morală, ce devine aparentă pe parcursul ei. Cele şapte parabole care urmează ne spun cum va fi împărăţia în perioada de la prima Sa venire până la a doua Sa venire.

Primele patru parabole au fost adresate mulţimii. Ultimele trei au fost adresate doar ucenicilor. Domnul le-a explicat ucenicilor sensul primelor două parabole şi respectiv celei de-a şaptea, lăsându-ne, pe ucenici şi pe noi, să le interpretăm pe celelalte, ajutându-ne de cheile pe care El ni le-a pus deja la dispoziţie.

Prima parabolă se referă la un semănător, care a ieşit să semene sămânţa, în patru feluri de soluri diferite. Cum era de aşteptat, şi rezultatele au fost de patru feluri.

SOLUL	REZULTATELE
1. Pe cărare (adică sol bătătorit)	1. Seminţele au fost mâncate de păsări.
2. Un strat subţire de sol, având dedesubt un strat de rocă	2. Seminţele au încolţit repede, dau nu au prins rădăcini. Fiind arse de dogoarea soarelui, s-au uscat.
3. Solul infestat de spini.	3. Seminţele au încolţit, dar n-au putut să se dezvolte, din pricina spinilor.
4. Pământ bun.	4. Seminţele au încolţit, au crescut şi au dat roadă. Un grăunte a dat o sută, altul şaizeci, altul treizeci.

Isus a încheiat parabola cu un sfat enigmatic: „Cine are urechi de auzit să audă!" În cadrul parabolei, El a transmis mulţimii un mesaj important iar ucenicilor un alt mesaj. Nimănui nu trebuie să-i scape semnificaţia cuvintelor Sale. Întrucât Domnul Însuşi este Cel care interpretează pilda, în versetele 18-23, ne vom stăpâni curiozitatea până când vom ajunge la acel paragraf.

Ucenicii erau miraţi de faptul că Domnul le vorbeşte oamenilor în acest limbaj voalat al parabolelor. Prin urmare, L-au rugat să le explice metoda folosită.

În răspunsul Său, Isus a făcut distincţie între mulţimea necredincioasă şi ucenicii credincioşi. Mulţimea, care era un segment reprezentativ al societăţii iudaice, în mod evident L-a respins pe Domnul, cu toate că această respingere nu s-a maturizat decât la cruce. Mulţimii nu i se va permite să cunoască tainele împărăţiei cerurilor, pe când adevăraţilor Săi adepţi li se va înlesni înţelegerea ei.

O taină în Noul Testament este un fapt nedezvăluit până atunci oamenilor, pe care aceştia nu l-ar putea cunoaşte decât prin revelaţia divină, care le este dăruită acum. Tainele împărăţiei fuseseră până în acest punct adevăruri necunoscute, privitoare la împărăţie în forma ei interimară, însuşi faptul că împărăţia urma să aibă o fază interimară fusese o taină până acum. Parabolele descriu câteva din trăsăturile împărăţiei în perioada cât va lipsi Regele. De aceea unii au numit această fază drept „forma tainică a împărăţiei" - prin asta înţelegându-se nu că ar mai fi învăluită în mister, ci, pur şi simplu, că până în acest punct al istoriei nu fusese cunoscută.

Poate ni s-ar părea o acţiune arbitrară faptul că aceste taine nu au fost explicate mulţimii, dar au fost revelate ucenicilor. Dar Domnul ne oferă motivaţia acestei acţiuni: „Căci celui ce are i se va mai da, şi va avea de prisos; iar de la cel ce n-are se va lua chiar şi ce are." Ucenicii aveau credinţă în Domnul Isus; de aceea, ei vor primi capacitate pentru credinţă sporită. Ei primiseră lumina, iar acum urmează să primească şi mai multă lumină. Pe de altă parte, poporul Israel respinsese Lumina lumii şi, ca atare, nu numai că nu vor mai primi altă lumină, dar li se va lua până şi lumina pe care o mai aveau. A respinge lumina înseamnă a te priva de lumină.

Matthew Henry compară parabolele cu stâlpul de nor şi de foc ce au luminat poporul Israel, în vreme ce pe egipteni acelaşi stâlp i-a pus în încurcătură. Înţelesul parabolelor avea să fie descoperit celor care erau sincer interesaţi, aceste parabole dovedindu-se, în schimb, „doar o sursă de iritaţie pentru cei care erau ostili faţă de Isus."

Aşadar, nu era vorba de un capriciu al Domnului, ci, pur şi simplu, de urmarea practică a unui principiu care e întreţesut în orice sferă a vieţii: orbirea intenţionată este urmată de o orbire judiciară (cine refuză să vadă va ajunge să nu mai poată vedea, chiar atunci când va voi să vadă). De aceea le-a vorbit El mulţimilor în pilde. H.C. Woodring s-a exprimat astfel, în această privinţă: „Pentru că ei nu iubeau adevărul, nu aveau să primească nici lumina adevărului." Ei pretindeau că văd, că sunt la curent cu adevărul divin, dar Adevărul încarnat stătea înaintea lor iar ei refuzau cu încăpăţânare să-L vadă. Ei pretindeau că aud Cuvântul lui Dumnezeu, dar, în realitate, însuşi Cuvântul viu al lui Dumnezeu stătea în mijlocul lor iar ei refuzau să asculte de El. Ei nu voiau să priceapă faptul minunat al întrupării. Ca atare, le-a fost retrasă însăşi capacitatea de a înţelege.

Ei constituiau împlinirea profeţiei de la Isaia 6:9,10. Inima poporului Israel se împietrise iar urechile lor nu mai auzeau glasul lui Dumnezeu. Ei refuzau în mod intenţionat să vadă cu ochii lor. Ei ştiau că dacă ar fi văzut, ar fi auzit şi s-ar fi pocăit, Dumnezeu i-ar fi vindecat. Dar, în nevoia lor acută şi boala care i-a cuprins, ei au refuzat ajutorul Său. Prin urmare, pedeapsa lor a constat în a auzi fără să înţeleagă şi în a vedea fără să priceapă.

Ucenicii erau extraordinar de privilegiaţi, întrucât ei vedeau ceea ce nici unii nu mai văzuseră. Profeţii şi oamenii neprihăniţi din Vechiul Testament ar fi dorit nespus de mult să trăiască în această perioadă, când a venit Mesia, dar dorinţa nu le-a fost împlinită. Ucenicii se bucurau însă de harul de a trăi în acest punct crucial din istorie, când Îl vedeau pe Mesia, asistau la minunile Sale şi auzeau învăţăturile de o neasemuită frumuseţe şi înţelepciune care se revărsau de pe buzele Sale.

După ce a explicat de ce a recurs la parabole, Domnul începe acum să expună parabola celor patru soluri. El nu-l identifică pe semănător, dar noi putem fi siguri că se referă la Domnul însuşi (vezi versetul 37) sau la cei care propovăduiesc mesajul împărăţiei (v. 19). Solurile îi reprezintă pe cei care aud mesajul.

Cărarea bătătorită se referă la oamenii care refuză să primească mesajul. Ei aud evanghelia dar nu o înţeleg - nu pentru că nu au capacitatea de a o înţelege, ci pentru că nu vor! Păsările îl reprezintă pe Satana. El fură sămânţa din inimile acestor ascultători. El le dă concursul, pentru ca ei să persiste în această stare aridă şi neroditoare pe care şi-au ales-o singuri. Fariseii erau ascultători din această categorie, a solului bătătorit.

Când Isus S-a referit la solul pietros, El a avut în vedere un strat subţire de pământ, care acoperea o pantă muntoasă formată din rocă. Această imagine îi înfăţişează pe cei care aud cuvântul şi răspund cu bucurie. La început, semănătorul ar putea avea motive să se bucure că propovăduirea sa a avut atâta succes. Curând însă el descoperă realitatea mai profundă, conform căreia nu este bine când mesajul e primit cu zâmbete şi urale. Mai întâi trebuie să existe o stare de convingere de păcat, de remuşcare şi pocăinţă. Mult mai promiţătoare este imaginea unei persoane doritoare de mântuire care se îndreaptă cu lacrimi în ochi spre Calvar, decât aceea a unui om care păşeşte în faţă fără grijă, ba chiar cu o anumită exuberanţă. Solul puţin adânc rodeşte o mărturisire foarte superficială, stratul fiind prea subţire pentru ca rădăcinile să se poată înfige adânc în el. Când acea mărturisire de credinţă este pusă la încercare de dogoarea soarelui strămtorării şi prigoanelor, omul respectiv se decide că nu merită să sufere toate acestea pentru credinţă şi, prin urmare, se leapădă de orice mărturie pe care o dăduse

anterior în favoarea lui Cristos.

Terenul infestat de spini reprezintă o altă clasă a celor care aud cuvântul în manieră superficială. În exterior, ei par să fie supuşi autentici ai împărăţiei, dar, cu timpul, interesul lor este înăbuşit de grijile acestei lumi şi de plăcerea lor pentru bogăţii. În viaţa lor nu mai poate fi găsită nici o roadă pentru Dumnezeu. Lang ilustrează acest adevăr, prin exemplul fiului unui tată iubitor de bani, proprietar al unei întreprinderi uriaşe. Fiul acesta auzise în tinereţea sa Cuvântul, dar cu timpul a fost furat de afaceri.

Curând a trebuit să aleagă între a-l fi plăcut Domnului şi a-i face tatălui său pe plac. Astfel, spinii erau deja în pământ, când a fost semănată şi a germinat sămânţa. Grijile acestui veac şi înşelăciunea bogăţiilor îşi făceau deja efectul. Deci tânărul s-a conformat dorinţelor tatălui său, consacrându-şi toate energiile întreprinderii familiei. După un timp, a ajuns şeful conglomeratului şi, după ce a atins o vârstă apreciabilă, şi-a dat seama că neglijase tot ceea ce ţine de cer. Era pe punctul de a se retrage la pensie, când şi-a exprimat intenţia de a căuta mai cu stăruinţă lucrurile spirituale. Dar Dumnezeu nu se lasă batjocorit. Omul s-a pensionat şi a murit subit, la numai câteva luni de la pensionare. A lăsat o avere de 90 de mii de lire sterline şi o viaţă risipită din punct de vedere spiritual. Spinii înăbuşiseră cuvântul, care nu a mai putut rodi.

Pământul bun îl reprezintă pe credinciosul adevărat. El e receptiv la cuvântul pe care-l aude şi-l înţelege, transpunând în viaţă ceea ce aude, prin ascultare. Deşi aceşti credincioşi nu produc cu toţii aceeaşi cantitate de roade, cu toţii demonstrează, prin roada lor, că au viaţă divină. Roadă este probabil aici manifestarea caracterului creştin, mai degrabă decât suflete câştigate pentru Cristos. Când apare termenul roadă în Noul Testament, în general se referă la roadă Duhului (Galateni 5:22,23).

Care e mesajul pe care trebuia să-l transmită această parabolă mulţimilor? Evident, le avertiza de pericolul de a auzi fără a pune în practică ceea ce ai auzit. De asemenea, parabola avea menirea de a încuraja persoane individuale să primească Cuvântul într-o inimă sinceră, dovedind apoi realitatea care s-a săvârşit în fiinţa lor prin aducerea de roade pentru Dumnezeu. Cât despre ucenici, parabolele îi pregăteau pe ei şi pe adepţii din viitor ai lui Isus pentru constatarea tristă pe care o vor face, că numai un număr relativ mic de oameni din cei care vor auzi mesajul vor fi mântuiţi cu adevărat. De asemenea, are darul de a-i scuti pe supuşii loiali ai lui Cristos de zădărnicia de a crede că toată lumea va fi convertită prin răspândirea evangheliei. Ucenicilor li se atrăgea, de asemenea, atenţia în această parabolă cu privire la cei trei mai împotrivitori ai evangheliei: (1) diavolul (păsările - cel rău); (2) firea veche, carnea (soarele dogorâtor - strâmtorările sau prigoanele); şi (3) lumea (spinii - grijile acestei lumi şi goana după avuţii).

În cele din urmă, ucenicilor li se oferă o viziune a recoltei extraordinar de mari pe care o vor culege, din investiţiile făcute de ei în personalitatea umană. De treizeci de ori cantitatea însămânţată înseamnă trei mii la sută, iar de şaizeci de ori cantitatea însămânţată înseamnă un venit de şase mii la sută. Iar de o sută de ori cantitatea însămânţată înseamnă 10 mii la sută din investiţia iniţială, în fapt, nu se pot măsura rezultatele unui singur caz de întoarcere reală la Domnul, de convertire autentică a unui singur suflet. Un învăţător de şcoala duminicală, aproape total necunoscut, a investit în cel care avea să devină vestitul evanghelist şi câştigător de suflete, Dwight L. Moody. La rândul lui, Moody i-a câştigat pe alţii la Cristos. Iar aceştia au câştigat şi ei alte suflete pentru Domnul. Acel învăţător iniţial de la şcoala duminicală a declanşat astfel o reacţie în lanţ, care nu se va sfârşi niciodată.

D. Parabola grâului şi a neghinei (13:24-30)

Parabola de care ne-am ocupat înainte este o ilustraţie vie a faptului că împărăţia cerurilor îi cuprinde atât pe cei care L-au slujit doar de formă pe Rege, cât şi pe ucenicii autentici. Primele trei soluri simbolizează împărăţia în aspectul cuprins de cercul cel mare - mărturisirea exterioară. Al patrulea sol reprezintă împărăţia simbolizată de cercul mic, al celor care au fost convertiţi cu adevărat.

A doua parabolă - cea a grâului şi a neghinei - prezintă, de asemenea, împărăţia în aceste două aspecte. Grâul îi înfăţişează pe credincioşii adevăraţi, iar neghina pe cei credincioşi doar cu gura. Isus aseamănă împărăţia cu un om care a semănat sămânţă bună în ogorul său. Dar pe când dormea omul, a venit duşmanul său şi a semănat neghină printre grâu. Unger arată că cea mai răspândită formă de neghină care se găseşte în lanurile din Ţara Sfântă este aşa-numita hearded darnel (în româneşte: „sălbăţie" sau „zizanie" (Lolium temulentum, Lolium perenne), „o iarbă otrăvitoare, aproape imposibil de depistat în mijlocul grâului, cât cele două plante sunt în faza de fir verde. Dar când dau în spic, ele se pot zări şi despărţi cu uşurinţă."

Când servitorii au văzut neghina amestecată cu grâul, l-au întrebat pe gospodar cum de s-a întâmplat una ca asta. Gospodarul a recunoscut imediat mâna duşmanului său. Servitorii erau gata să smulgă imediat rădăcinile.

Dar fermierul le-a ordonat să aştepte până la seceriş. Atunci secerătorii aveau să le separe pe cele două. Grâul avea să fie adunat în hambare iar neghina avea să fie arsă.

De ce a poruncit fermierul această întârziere a separării? În natură, rădăcinile de grâu şi cele de neghină sunt atât de întrepătrunse unele în altele încât e cu neputinţă s-o smulgi pe una din ele fără s-o smulgi şi cealaltă.

Parabola aceasta este explicată de Domnul nostru în versetele 37-43, aşa că ne vom abţine de la alte comentarii până atunci.

E. Parabola seminţei de muştar

Apoi, Mântuitorul aseamănă împărăţia cu o sămânţă de muştar, pe care El a numit-o cea mai mică dintre seminţe, adică cea mai mică din experienţa ascultătorilor Săi. Când un om a semănat una din aceste seminţe, aceasta a crescut şi s-a făcut un pom -ceea ce constituie o creştere fenomenală. Planta obişnuită de muştar este mai degrabă ca o tufă, decât un pom. Şi pomul a fost atât de mare încât păsările şi-au făcut cuibul în ramurile lui.

Sămânţa reprezintă începuturile umile ale împărăţiei. La început împărăţia a fost păstrată relativ mică şi curată, ca urmare a persecuţiilor. Dar, când a început să beneficieze de sponsorizarea şi protecţia statului, ea a avut o creştere anormal de mare. Apoi au venit păsările şi şi-au făcut cuiburile în ea. Aici se foloseşte acelaşi termen pentru păsări ca în versetul 4. Isus a explicat că păsările îl reprezentă pe cel rău (v. 19). Împărăţia a devenit cuib pentru Satana şi agenţii lui. Astăzi sub umbrela creştinătăţii se ascund sisteme care îl resping în mod categoric pe Cristos, cum ar fi Unitarianismul, Studenţii creştini (Christian Science), Mormonismul şi Martorii lui Iehova, precum şi Biserica Unificării (Moonies).

Aşadar, aici Domnul i-a avertizat pe ucenici că în timpul absenţei Sale, împărăţia va cunoaşte o creştere fenomenal de mare. Ei nu trebuie să fie amăgiţi, crezând că orice dezvoltare înseamnă neapărat un succes. Ci, mai degrabă, o creştere nesănătoasă. Deşi sămânţa minusculă va deveni un pom anormal de mare, mărimea sa nu va fi spre bine, întrucât pomul respectiv va deveni „un locaş al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate şi urâte" (Apocalipsa 18:2).

De data aceasta, Domnul Isus compară împărăţia cerurilor cu aluatul pe care o femeie l-a pus în trei măsuri de făină de grâu, până s-a dospit toată plămădeala. O interpretare foarte răspândită a acestei pilde susţine că făina de grâu este lumea iar aluatul este evanghelia ce va fi vestită în toată lumea, până când toţi vor fi mântuiţi. Dar această concepţie este infirmată de Scriptură, de istorie şi actualele evenimente la care asistăm.

Aluatul este întotdeauna un simbol al răului în Biblie. Când Dumnezeu le-a poruncit membrilor poporului Său că scoată din casele lor aluatul (Exod 12:15), ei au înţeles că acesta era un lucru rău. Dacă mânca cineva vreun lucru dospit, din prima până în a şaptea zi a Praznicului Pâinii Nedospite, urma să fie nimicit din Israel. Isus ne-a prevenit împotriva aluatului fariseilor şi al saducheilor (Matei 16:6,12) şi a aluatului lui Irod (Marcu 8:15). La 1Corinteni 5:6-8, aluatul este definit drept răutate şi rău, iar contextul versetului 9 din Galateni 5 arată că, acolo aluatul înseamnă învăţătura falsă. În general, aluatul înseamnă fie o doctrină nefastă, fie o purtare rea.

Aşadar, în această pildă, Domnul ne previne asupra puterii de pătrundere a răului, care lucrează în împărăţia cerurilor. Parabola seminţei de muştar ne arată răul în caracterul extern al împărăţiei. Pilda de faţă ne arată procesul intern de stricăciune care avea să se producă.

Noi credem că în această parabolă făina reprezintă hrana copiilor lui Dumnezeu, aşa cum se găseşte aceasta în Biblie. Aluatul este doctrina nefastă. Femeia este o profetească falsă, care propagă învăţături greşite şi îi ademeneşte pe oameni (Apocalipsa 2:20). Oare nu este semnificativ faptul că femeile au fost în istorie întemeietoare ale mai multor culte false? Deşi Biblia le interzice să-i înveţe pe bărbaţi în biserică (1Corinteni 14:34;1Timotei 2:12), unele au sfidat această interdicţie clară a Cuvântului lui Dumnezeu, asumându-şi roluri de autoritate doctrinară şi alterând hrana curată a copiilor lui Dumnezeu cu învăţături şi erezii distructive, iată ce spune J.H. Brookes în această privinţă:

„Celor care obiectează că nu s-ar putea ca Cristos să compare împărăţia cerurilor cu ceva rău le răspundem doar atât că El a comparat împărăţia cu ceva care conţine şi grâu, şi neghină, în care sunt cuprinşi şi peşti buni, şi răi, care se extinde asupra unui rob rău (Matei 18:23-32), şi care primeşte în ea un om ce nu avusese haina de nuntă şi care a fost pierdut (Matei 22:1-13).”

G. Metoda parabolelor a fost o împlinire a profeţiilor

Isus a adresat primele patru parabole mulţimii. Recurgerea de către Domnul la această metodă de predare a împlinit profeţia lui Asaf din Psalmul 78:2, potrivit căreia Mesia va vorbi în parabole, rostind lucrurile care fuseseră tăinuite de la întemeierea lumii. Aceste trăsături ale împărăţiei cerurilor în forma ei interimară, ce fuseseră ascunse până acum, iată că în aceste clipe erau descoperite!

Restul discursului Domnului a fost adresat ucenicilor, pe când aceştia se aflau în casă. Aici ucenicii ar putea reprezenta rămăşiţa credincioasă din cadrul poporului Israel. Faptul că din nou este menţionat cuvântul „casă" înseamnă că Dumnezeu nu Şi-a respins pentru totdeauna poporul, pe care 1-a cunoscut mai dinainte (Romani 11:2).

În interpretarea pe care o dă parabolei grâului şi neghinei, Isus se identifică pe Sine cu semănătorul. El a semănat nemijlocit, în timpul lucrării Sale pe acest pământ, iar de la înălţarea Sa la cer, El continuă să semene prin slujitorii Săi, din toate veacurile.

Ogorul este lumea. Trebuie să subliniem faptul că ogorul este lumea, nu biserica! Sămânţa bună înseamnă fiii împărăţiei. Poate părea, la prima vedere, un fapt bizar şi incongruent ca fiinţele umane să fie semănate în pământ. Dar ideea subliniată aici este faptul că fiii aceştia ai împărăţiei au fost semănaţi în lume. În timpul anilor Săi de activitate publică, Isus a însămânţat lumea cu ucenici care erau supuşi loiali ai împărăţiei. Neghina sunt fiii celui rău. Pentru orice realitate divină, Satan are şi el o copie falsă. El însămânţează lumea cu cei care seamănă cu ucenicii, vorbesc ca ucenicii şi, într-o anumită măsură, umblă ca ucenicii adevăraţi. Dar aceştia nu sunt deloc ucenici autentici ai Regelui.

Vrăjmaşul este Satan, duşmanul lui Dumnezeu şi al tuturor copiilor lui Dumnezeu. Secerişul este sfârşitul veacului, adică sfârşitul epocii împărăţiei, în forma ei interimară, care va avea loc când se va întoarce Isus Cristos cu putere şi slavă, ca să domnească în calitate de Rege. Domnul nu se referă la sfârşitul epocii bisericii. A introduce biserica în acest context nu ar face decât să complice lucrurile.

Secerătorii sunt îngerii (vezi Apocalipsa 14:14-20). În faza actuală a împărăţiei, nu se face nici o separare intenţionată a grâului de neghină. Aceste două elemente sunt lăsate să crească împreună. Dar la a doua venire a lui Cristos, îngerii vor strânge toate pricinile de păcătuire, toate sursele păcatului şi pe toţi răufăcătorii, aruncându-i în cuptorul de foc, unde va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor.

Supuşii neprihăniţi ai împărăţiei care se vor afla pe pământ în timpul Marii Strâmtorări vor intra în împărăţia Tatălui lor, pentru a se bucura de Domnia de o mie de ani a lui Cristos. Ei vor străluci ca soarele - adică vor fi îmbrăcaţi cu slavă strălucitoare.

Din nou, Isus adaugă acel îndemn criptic: „Cine are urechi de auzit să audă!"

Această parabolă nu permite interpretarea susţinută în mod eronat de unii, potrivit căreia oamenii nelegiuiţi trebuiesc toleraţi în biserica creştină locală. Nu uitaţi că ogorul (ţarina) este lumea, nu biserica. Bisericilor locale li se porunceşte expres să scoată din cadrul părtăşiei lor pe toţi cei vinovaţi de anumite forme de răutate (1Corinteni 5:9-13). Parabola ne învaţă doar atât, că în faza ei de taină, împărăţia cerurilor va cuprinde atât elementul autentic, cât şi falsul sau imitaţia şi că această stare de lucruri va continua până la sfârşitul epocii (veacului). Atunci mesagerii lui Dumnezeu îi vor despărţi pe cei falşi de cei adevăraţi, ducându-i pe primii la judecată, pe când cei adevăraţi vor domni în slavă, împreună cu Cristos pe pământ.

Toate parabolele rostite de Domnul până în acest punct ne-au învăţat că va exista şi bine, şi rău în împărăţie, şi supuşi neprihăniţi, şi supuşi răi. Următoarele două parabole ne arată că vor exista două clase de supuşi:

(1) iudeii credincioşi din perioada premergătoare Bisericii şi din timpul de după epoca Bisericii.

(2) Iudeii credincioşi şi Neamurile din actuala epocă.

În parabola comorii, Isus compară împărăţia cu o comoară ascunsă într-un ogor. Un om o găseşte, o acoperă şi apoi se duce şi vinde tot ce are pentru a cumpăra ogorul respectiv.

Noi susţinem că omul este chiar Domnul Isus. (El a fost omul din parabola cu grâul şi neghina, v. 37). Comoara reprezintă rămăşiţa evlavioasă de iudei credincioşi, cei care existau şi pe vremea lucrării Domnului Isus pe pământ şi care vor exista din nou după răpirea Bisericii (vezi Psalmul 135:4, unde Israel este numit comoara aleasă a lui Dumnezeu). Iudeii credincioşi sunt ascunşi în ţarină în sensul că ei sunt împrăştiaţi în toată lumea şi într-un sens nimeni nu ştie de ei, decât Dumnezeu. Isus este înfăţişat aici ca descoperind comoara, mergând apoi la cruce, pentru a da tot ce avea cu scopul de a cumpăra lumea (2Corinteni. 5:19;1Ioan 2:2), în care se află ascunsă comoara. Israelul răscumpărat va fi dat la iveală, scos din ascunzătoare, când va veni Izbăvitorul din Sion şi-şi va întemeia mult-aşteptata împărăţie mesianică. Unii interpretează parabola aceasta ca pe o referire la un păcătos, care renunţă la tot ce are pentru a-L găsi pe Cristos, comoara cea mai mare. Dar această interpretare încalcă doctrina harului, care afirmă răspicat că mântuirea se dă cu totul şi cu totul fără plată. E absolut gratuită (Isaia 55:1;Efeseni 2:8,9).

J. Parabola perlei de mare preţ

Împărăţia se mai aseamănă cu un negustor, care caută mărgăritare („perle" în original) frumoase. Când dă peste un mărgăritar de foarte mare preţ, el sacrifică totul pentru a cumpăra acest mărgăritar.

În binecunoscuta (în engleză, n.tr.) cântare: „Am găsit mărgăritarul de mare preţ", găsitorul este păcătosul iar mărgăritarul este Mântuitorul. Oricât de frumoasă ar fi cântarea, trebuie să menţionăm că nu suntem de acord cu învăţătura ei, căci păcătosul nu trebuie să vândă nimic pentru a-L dobândi pe Cristos şi că, oricum, pe Cristos nu-L poate cumpăra!

Noi credem, dimpotrivă, că negustorul este Domnul Isus, Mărgăritarul (perla) este biserica. La Calvar El a vândut tot ce a avut pentru a cumpăra acest mărgăritar de mare preţ. După cum o perlă se formează în interiorul unei stridii prin multă suferinţă, cauzată de iritarea produsă de un grăunte de nisip ce pătrunde în corpul ei, tot aşa biserica s-a format prin străpungerea şi rănirea trupului Mântuitorului.

Este interesant de remarcat că în parabola comorii împărăţia este asemănată cu însăşi comoara. Aici împărăţia nu este comparată cu perla, ci cu negustorul. De ce această deosebire?

În parabola precedentă, accentul se punea pe comoară - adică pe Israelul răscumpărat, împărăţia este strâns legată de naţiunea Israel. Ea fusese oferită iniţial poporului iar în forma ei viitoare principalii ei supuşi vor fi tot din poporul iudeu.

După cum am menţionat, biserica nu este totuna cu împărăţia. Toţi cei din biserică se află în împărăţie, în faza ei interimară, dar nu toţi cei care sunt în împărăţie se află şi în biserică. Biserica nu va fi în împărăţie, în forma viitoare a împărăţiei, ci va domni cu Cristos peste pământul reînnoit.

În a doua parabolă, accentul se pune asupra Regelui însuşi şi asupra preţului extraordinar de mare pe care l-a plătit pentru a curta şi a câştiga o mireasă cu care să-Şi împartă slava în ziua Arătării Sale.

După cum perla iese din mare, tot aşa şi biserica, uneori numită şi mireasa lui Cristos, cea dintre Neamuri, provine, în principal, din rândul naţiunilor. Aceasta nu exclude faptul că în biserică există şi israeliţi convertiţi, ci subliniază doar că trăsătura dominantă a bisericii este faptul că membrii ei au fost chemaţi din rândul naţiunilor, pentru Numele Său. La Fapte 15:14 Iacov confirmă că acesta este planul măreţ al lui Dumnezeu pentru epoca actuală.

K. Parabola năvodului (13:47-50)

Ultima parabolă din seria celor consacrate împărăţiei o aseamănă pe aceasta cu o sită sau un năvod, care a fost aruncat în mare şi a prins tot felul de peşti. Pescarul a triat peştii, reţinându-i pe cei buni în vase şi aruncându-i pe cei răi.

Domnul nostru este Cel care tălmăceşte această pildă. Timpul este vremea de pe urmă, adică sfârşitul perioadei Marii Strâmtorări. Este timpul celei de-a doua veniri a lui Cristos. Pescarii sunt îngerii. Peştii buni sunt cei neprihăniţi, adică cei salvaţi, atât dintre iudei, cât şi dintre Neamuri. Peştii răi sunt cei nelegiuiţi, adică oamenii necredincioşi din toate rasele. Are loc un proces de separaţie, după cum am văzut în parabola cu grâul şi neghina (v. 30,39-43). Cei neprihăniţi intră în împărăţia Tatălui lor, în vreme ce nelegiuiţii sunt trimişi în locul de foc, unde va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor. Totuşi aceasta nu este judecata de pe urmă. Judecata din textul nostru are loc la începutul Miei de ani (Mileniului), pe când judecata finală are loc după ce s-au scurs cei o mie de ani (Apocalipsa 20:7-15). Gaebelein comentează în felul următor această parabolă:

„Năvodul este aruncat în mare, care, după cum am văzut, reprezintă naţiunile pământului. Parabola se referă la predicarea evangheliei veşnice, ce va avea loc în timpul marii strâmtorări (Apocalipsa 34:6,7). Separarea celor buni de cei răi se face de către îngeri. Toate acestea fac imposibilă aplicarea parabolei la perioada actuală sau la biserică. Toate indică faptul că este vorba de perioada în care se va întemeia împărăţia. Se va recurge la serviciile îngerilor, după cum reiese foarte clar şi din cartea Apocalipsei. Cei răi vor fi aruncaţi în cuptorul de foc iar cei neprihăniţi vor rămâne pe pământ, în vederea împărăţiei de o mie de ani.”

După ce a terminat de rostit parabolele, învăţătorul şi Stăpânul Isus i-a întrebat pe ucenici dacă au înţeles. Ei au răspuns afirmativ. Asta s-ar putea să ne mire sau chiar să ne stârnească gelozia. Poate că noi n-am putea spune „da" cu atâta încredere.

Şi fiindcă ei au priceput au avut obligaţia de a împărtăşi şi altora cele învăţate. Ucenicii trebuie să fie canale, nu terminale ale binecuvântării. Cei doisprezece erau acum cărturari, echipaţi pentru împărăţia cerurilor. Adică, învăţători şi tălmăcitori ai adevărului. Ei erau ca gospodarul care scoate din comoara lui lucruri noi şi vechi. În Vechiul Testament ei aveau resurse însemnate din ceea ce am putea numi „adevărul vechi". În cadrul învăţăturilor parabolice date de Cristos, ei au primit acum ceva cu totul nou. Din această magazie vastă de cunoştinţe ei aveau acum datoria să împărtăşească slăvitul adevăr şi altora.

M. Isus este respins la Nazaret (13:53-58)

După ce a terminat de rostit aceste parabole, Isus a părăsit malurile Galileii, ducându-se la Nazaret, în cadrul ultimei Sale vizite în acea localitate. Pe când îi învăţa pe oameni în sinagogă, aceştia erau uimiţi de înţelepciunea Lui şi de vestea minunilor pe care le săvârşise. Pentru ei El nu era decât fiul tâmplarului. Ei ştiau că mama Lui era Maria iar fraţii Săi Iacov, Iose, Simon şi Iuda şi surorile Sale - locuiau încă la Nazaret! Prin urmare, cum ar putea unul din flăcăii oraşului lor să afirme şi să săvârşească lucrurile pentru care I se dusese Lui vestea că le-a făcut? Ei nu puteau pricepe deloc cum e posibil una ca asta şi astfel le-a venit mai uşor să se agate de ignoranţa lor, decât să recunoască adevărul.

Ei au găsit în El o pricină de poticnire. Asta I-a dat prilejul lui Isus să scoată în evidenţă că un profet adevărat este, în general, mai apreciat în alte localităţi, decât în propriul său oraş sau sat. Locuitorii ţinutului Său şi propriile Sale rudenii n-au fost în stare să recunoască meritele Sale divine, datorită dispreţului care îl genera în ei faptul că-L cunoşteau atât de bine (pe plan uman)! Domnul nu a vindecat decât câţiva oameni acolo (cf. Marcu 6:5). Asta nu s-a datorat unei neputinţe din partea Sa, căci răutatea omului nu poate frâna puterea lui Dumnezeu. Ci, mai degrabă, dacă Domnul făcea mai multe minuni acolo, asta ar fi însemnat să binecuvânteze oameni care n-aveau nici o dorinţă de a fi binecuvântaţi şi ar fi împlinit nişte nevoi în oameni care nu-şi dădeau seama că sunt nevoiaşi şi, în sfârşit, ar fi vindecat oameni cărora nu le-ar fi plăcut deloc să li se spună că sunt bolnavi.

A. Decapitarea lui Ioan Botezătorul (14:1-12)

Vestea despre lucrarea lui Isus s-a răspândit până la Irod Tetrarhul. Acest fiu infam al lui Irod cel Mare era cunoscut şi sub numele de Irod Antipa. El este cel care ordonase executarea lui Ioan Botezătorul. Când a auzit despre minunile săvârşite de Cristos, a început să-l mustre conştiinţa. Nu putea să scape de imaginea profetului pe care îl decapitase! De aceea, le-a spus slujitorilor săi: „Este Ioan, înviat din morţi! Numai aşa se pot explica toate minunile acestea! "

În versetele 3-12 întâlnim procedeul literar numit: flashback, în care autorul descrie întâmplări ce precedă acţiunea principală. Matei îşi întrerupe firul povestirii, pentru a trece în revistă împrejurările în care şi-a pierdut viaţa Ioan.

Irod îşi părăsise nevasta şi trăise în adulter, în incest cu Irodiada, soţia fratelui său Filip. Ca profet al lui Dumnezeu, Ioan nu putea rămâne nepăsător în faţa acestei fărădelegi cumplite. De aceea, cuprins de indignare şi fără cea mai mică urmă de teamă, el îl mustră pe Irod, îndreptând spre el un deget acuzator şi denunţându-l pentru imoralitatea lui.

Regele s-a mâniat atât de tare încât ar fi vrut să-l omoare, dar împrejurările politice nu-i surâdeau. Oamenii îl aclamau pe Ioan ca pe un profet şi ar fi avut, probabil, o reacţie violentă la executarea lui Ioan. Şi astfel tiranul şi-a potolit, pentru moment, ura, aruncându-l pe Ioan Botezătorul în temniţă. „Cei fărădelege îndrăgesc religia cam tot atât cât îndrăgesc leii, pe care nu doresc să-i vadă decât fie morţi, fie după gratii! Căci ei se tem de religie, când aceasta sparge cătuşele şi începe să-i pună faţă în faţă cu conştiinţa lor."

De ziua lui Irod, fiica Irodiadei a plăcut atât de mult regelui, prin dansul ei, încât acesta, acţionând necugetat, i-a oferit tot ce-şi dorea aceasta. Sfătuită de mama ei rea, fiica Irodiadei a cerut, cu neruşinare, capul lui Ioan Botezătorul pe o farfurie! Între timp, furia regelui faţă de Ioan se mai potolise. Ba e posibil ca să-l fi şi admirat, într-o anumită măsură, pentru curajul şi integritatea sa. Şi astfel, cu părere de rău, s-a considerat obligat să-şi ţină promisiunea. Ordinul a fost dat. Ioan a fost decapitat şi sinistra cerere a dansatoarei a fost satisfăcută.

Ucenicii lui Ioan au făcut o înmormântare cu tot respectul cuvenit stăpânului lor, după care s-au dus şi I-au spus lui Isus. Nu puteau să se ducă la altul mai bun, căruia să-şi verse toată întristarea şi indignarea, după cum nu ar fi putut lăsa o pildă mai bună de urmat. În vremuri de prigoană, de asuprire, de suferinţă şi de întristare, şi noi ar trebui să ne ducem şi să-I spunem lui Isus!

Cât despre Irod, crima odată consumată, a rămas întipărită amintirea ei. Când a auzit despre activităţile lui Isus, a năvălit în mintea sa întreg episodul sângeros.

B. Hrănirea celor cinci mii (14:13-21)

Când a auzit Isus că Irod este tulburat de vestea cu privire la minunile Sale, S-a retras cu barca într-un loc tainic lângă Marea Galileii. Putem fi siguri că nu frica L-a mânat acolo. El ştia că nimic nu I se putea întâmpla până ce nu I-a sosit ceasul. Nu cunoaştem motivul principal care L-a determinat să plece, dar un motiv secundar a fost probabil faptul că ucenicii tocmai se întorseseră din misiunea lor de propovăduire (Marcu 6:30;Luca 9:10) şi aveau nevoie de o perioadă de odihnă şi linişte.

Numai că mulţimile au dat năvală din oraşele şi satele dimprejur, luându-Se după El pe jos. Când a tras la mal, oamenii îl şi aşteptau deja acolo. Departe de a fi iritat de această intruziune, Domnul nostru, plin de compasiune, S-a apucat imediat de lucru şi i-a vindecat pe bolnavi.

Când s-a lăsat seara, adică după ora 3 după-amiază, ucenicii Lui şi-au dat seama că sunt confruntaţi cu o criză. Atâta lume era adunată acolo şi nu aveau ce să dea oamenilor să mănânce! I-au cerut voie lui Isus să se ducă în satele din jur să facă rost de mâncare. Cât de puţin înţelegeau ei inima lui Cristos şi ce greu le era să pătrundă puterea Lui!

Domnul i-a asigurat că nu e nevoie să facă acest lucru. De ce să plece oamenii de la Cel care, cu braţele deschise, hrăneşte orice fiinţă vie? Apoi i-a surprins pe ucenici, spunându-le: „Daţi-le voi să mănânce!" Au rămas total descumpăniţi. „Cum să le dăm să mănânce? Când nu avem decât cinci pâini şi doi peşti?" Ei au uitat complet că-L aveau şi pe Isus cu ei. Cu multă răbdare, Mântuitorul le-a spus: „Aduceţi-i aici la Mine." Aceasta era atribuţia lor.

Parcă-L vedem pe Domnul Isus, spunându-le oamenilor să se aşeze pe iarbă. Luând cele cinci pâini şi cei doi peşti, El a mulţumit şi le-a dat ucenicilor, care le-au împărţit mulţimilor. După ce s-au săturat cu toţii, s-au strâns douăsprezece coşuri pline cu rămăşiţe. A rămas mai mult când a terminat de hrănit mulţimile, decât atunci când a început. Remarcabil e că s-a strâns câte un coş de fiecare ucenic necredincios. Şi o mulţime de circa 10 000 până la 15 000 de oameni a fost hrănită (cinci mii plus femei şi copii).

Minunea aceasta constituie o lecţie spirituală pentru ucenicii din orice generaţie. Nu vor lipsi nicicând mulţimile de oameni flămânzi. Întotdeauna se va găsi un mic grup de ucenici cu resurse aparent jalnic de mici. Şi întotdeauna va fi alături şi Mântuitorul plin de compasiune. Când ucenicii sunt dornici să-I dea Lui tot puţinul lor, El va înmulţi acel puţin, făcându-l îndestulător pentru a hrăni mii de oameni. Deosebirea semnificativă este că cei cinci mii care au fost hrăniţi la Marea Galileii şi-au potolit foamea doar pentru scurtă vreme, în timp ce aceia care se hrănesc din Cristosul Cel Viu vor fi săturaţi pe vecie (vezi Ioan 6:35).

Minunea anterioară i-a asigurat pe ucenici că Îl urmează pe Unul care poate să le împlinească din belşug nevoile. Acum ei învaţă că El poate să-i şi apere şi să-i umple de putere ca nimeni altul.

În timp ce trimitea mulţimile la casele lor, Isus le-a spus ucenicilor să intre în barcă şi să pornească înapoi, spre malul celălalt al lacului. Apoi El s-a suit pe un munte, să se roage. Când s-a înnoptat, adică după asfinţitul soarelui, El se afla singur acolo. (În sistemul iudaic erau două „seri", (vezi Exod 12:6 text marginal, ediţia Revised Standard Version în limba engleză). Una, la care se face aluzie în versetul 15, începea pe la mijlocul după-amiezii iar cealaltă, despre care este vorba aici, începea la asfinţitul soarelui.)

Între timp, corabia era învăluită de valuri, în mijlocul mării, având împotrivă un vânt puternic. Pe când valurile izbeau în corabie, Isus a văzut necazul ucenicilor. La a patra strajă din noapte (adică între 3 şi 6 dimineaţa), El a venit la ei, umblând pe mare. Crezând că este o nălucă, ucenicii au fost cuprinşi de panică. Dar imediat ei au auzit glasul liniştitor al Stăpânului şi Prietenului lor, care le-a spus: „Îndrăzniţi! Eu sunt; nu vă temeţi!"

Cât de bine se potriveşte acest îndemn cu propria noastră experienţă! Şi noi suntem adesea loviţi de furtunile vieţii, descumpăniţi şi disperaţi. Mântuitorul pare atât de departe de noi. Dar El se roagă tot timpul pentru noi. Când ni se pare că noaptea este cea mai întunecată, El este, în realitate, lângă noi. Adesea nu suntem în stare să-L recunoaştem nici în aceste clipe critice şi, prin urmare, tragem semnalul de alarmă. Iar apoi auzim glasul Său plin de mângâiere şi ne aducem aminte că valurile care ne-au îngrozit se află sub picioarele Sale!

Când Petru a auzit binecunoscutul glas al Mântuitorului, atât de îndrăgit de el, a fost cuprins de entuziasm şi afecţiune pentru Isus. „Doamne, dacă eşti Tu, porunceşte să vin la Tine pe ape." Departe de a ne poticni de acest „dacă" din cererea lui Petru, ca o expresie a micii sale credinţe, mai degrabă ar trebui să remarcăm cât de mare a fost, în realitate, încrederea sa în Domnul Isus. Petru a sesizat că poruncile Domnului au capacitatea de a-l învrednici pe cel căruia îi erau adresate, că El furnizează puterea de a duce la îndeplinire toate poruncile pe care le rosteşte.

De îndată ce Isus a spus: „Vino,".... Petru a sărit afară din corabie şi a început să umble pe apă, venind către El. Cât timp a avut privirea aţintită asupra lui Isus, a fost în stare să înfăptuiască imposibilul; dar de îndată ce s-a îngrijorat cu privire la vântul puternic, a început să se scufunde. Disperat, el a strigat atunci: „Doamne, scapă-mă!" Domnul l-a luat de mână, l-a dojenit cu blândeţe pentru puţina credinţă de care a dat dovadă şi l-a dus înapoi în corabie. De îndată ce a urcat Isus în corabie, vântul a încetat. A urmat apoi un serviciu de închinăciune, ucenicii spunându-I lui Isus: „Cu adevărat, Tu eşti Fiul lui Dumnezeu!"

Ca umblatul pe apă, viaţa creştină este imposibil de trăit doar cu puterile noastre omeneşti. Ea poate fi trăită numai prin puterea Duhului Sfânt. Atâta timp cât ne dezlipim privirea de la orice obiecte din jurul nostru, aţintindu-ne ochii doar asupra lui Isus (Evrei 12:2), vom trăi experienţa unei vieţi supranaturale. Dar în clipa în care devenim preocupaţi de noi înşine sau de împrejurările prin care trecem, începem să ne scufundăm. Atunci va trebui să strigăm către Cristos, cerând refacerea şi învrednicirea divină.

D. Isus face vindecări la Ghenesaret

Corabia a ancorat la Ghenesaret, pe malul de nord-vest al Mării Galileii. De îndată ce oamenii L-au zărit pe Isus, au cutreierat toată regiunea, căutându-i pe toţi cei ce erau bolnavi şi aducându-i la El pentru ca să se poată atinge doar de poala hainei Lui şi să fie vindecaţi. Şi astfel medicii din zonă au fost, pentru o vreme, şomeri! Cel puţin o perioadă de timp după aceea, n-au mai fost oameni bolnavi prin partea locului. Toată regiunea s-a bucurat de sănătate, în urma vizitei Marelui Medic.

S-a afirmat adesea că Matei nu urmează evenimentele în ordine cronologică, cel puţin în primele capitole din cartea sa. Dar începând cu capitolul 14 şi continuând până la sfârşit, evenimentele sunt redate, în mare parte, exact în ordinea în care s-au petrecut.

În capitolul 15, se evidenţiază, de asemenea, o structură dispensaţională. Mai întâi, veşnicele certuri şi ciorovăieli ale fariseilor şi cărturarilor (versetele 1-20) anticipează actul respingerii lui Mesia de către Israel. În al doilea rând, credinţa cananitei (versetele 21-28) înfăţişează vestirea evangheliei către Neamuri, în epoca actuală. Şi, în final, vindecarea marilor mulţimi (versetele 29-31) şi hrănirea celor 4000 (versetele 32-3.9) trimit la viitoarea epocă a Mileniului, când vor domni condiţiile de sănătate şi prosperitate.

Cărturarii şi fariseii nu renunţau deloc la eforturile lor de a-L prinde în cursă pe Mântuitorul. O delegaţie a acestora a venit expres de la Ierusalim, acuzându-i pe ucenici de necurăţie, pentru faptul că mâncau fără să se spele pe mâini, încălcând astfel datinile bătrânilor.

Pentru a putea evalua corect acest incident, trebuie să înţelegem mai întâi referirile la ideea de curat şi necurat şi ce înţelegeau fariseii prin spălare. Întreg conceptul de curat şi necurat îşi are originea în Vechiul Testament. Necurăţia de care erau acuzaţi ucenicii era doar o chestiune ceremonială. De pildă, dacă cineva se atingea de un mort sau mânca anumite lucruri, se contamina pe plan ceremonial - cu alte cuvinte, nu mai corespundea din punct de vedere ritualistic pentru a se putea închina lui Dumnezeu, înainte de a se putea apropia din nou de Dumnezeu, legea lui Dumnezeu cerea ca el să se supună unui ritual de curăţire.

Dar bătrânii au adăugat datinile lor la ritualurile de curăţire. Astfel ei insistau ca un iudeu, înainte de a putea mânca, să-şi supună mâinile unui proces minuţios de spălare nu doar a mâinilor; ci şi a braţelor, până la coate. Dacă a fost la piaţă, trebuia să facă o baie ceremonială. Astfel, fariseii i-au criticat pe ucenici, pentru faptul de a nu fi executat toate operaţiile minuţioase implicate în procesul de spălare prescris de datina iudaică.

Domnul Isus le-a amintit criticilor Săi că ei sunt aceia care au călcat porunca lui Dumnezeu, şi nu doar datina bătrânilor. Legea poruncea oamenilor să-şi cinstească părinţii şi chiar să-i sprijine financiar, dacă era nevoie. Dar cărturarii şi fariseii (precum şi mulţi alţii) nu erau dispuşi să-şi cheltuiască banii pentru întreţinerea părinţilor lor bătrâni. Prin urmare, au conceput o datină, care să le dea posibilitatea să scape de responsabilitate. Când erau rugaţi de tatăl sau de mama lor să îi ajute, nu aveau decât să recite cuvintele: „Orice bani disponibili care ar putea fi folosiţi la întreţinerea voastră, au fost consacraţi lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă că nu pot să vi-i dau vouă." După ce recitau această formulă, ei se considerau absolviţi de responsabilitatea financiară faţă de părinţii lor. Recurgând la această stratagemă şireată, ei anulau Cuvântul lui Dumnezeu, care le poruncea să aibă grijă de părinţii lor.

Prin aceste denaturări meşteşugite ale Cuvântului, ei împlineau profeţia rostită de Isaia, la 29:13. Ei mărturiseau cu buzele lor că-L cinstesc pe Dumnezeu, dar, în realitate, inima lor era departe de El. Închinarea lor nu valora nimic, pentru că ei acordau mai mare prioritate datinilor

oamenilor, decât Cuvântului lui Dumnezeu.

Întorcându-se spre mulţime, Isus a făcut o afirmaţie de o extraordinară semnificaţie. El a declarat că nu ceea ce intră în gură îl întinează pe un om, ci mai degrabă ceea ce iese din gura lui. Nu se poate aprecia îndeajuns caracterul revoluţionar al acestei afirmaţii. În cadrul codului levitic, ceea ce intra pe gura cuiva îl întina. Iudeilor li se interzicea să consume carnea oricărui animal rumegător sau cu copita despicată. Nu aveau voie să mănânce peşte, decât dacă avea solzi şi aripioare. Dumnezeu dăduse instrucţiuni minuţioase pentru alimentele curate şi necurate.

Acum Dătătorul legii a pavat calea pentru abrogarea întregului sistem de întinare ceremonială. El a afirmat că hrana pe care au consumat-o ucenicii cu mâinile nespălate nu i-a întinat. În schimb, făţărnicia cărturarilor şi a fariseilor - iată ce îi întina, cu adevărat, pe aceştia.

Când ucenicii Lui i-au dat de ştire că fariseii au fost ofensaţi de această condamnare, Isus a răspuns, compărându-i cu plantele ce nu fuseseră sădite în mod divin. Cărturarii şi fariseii erau neghină, şi nu grâu. Ei şi învăţăturile lor aveau să fie, la un moment dat, smulşi - adică nimiciţi. Apoi El a adăugat: „Lăsaţi-i. Sunt nişte călăuze oarbe". Deşi se dădeau autorităţi în privinţa lucrurilor spirituale, ei erau orbi cu privire la realităţile spirituale, după cum orbi erau şi oamenii pe care-i conduceau ei. Prin urmare, era inevitabil ca atât liderii, cât şi cei ce îi urmau, să nu cadă în şanţ.

Ucenicii au fost, negreşit, zguduiţi de această răsturnare valorică a tot ce fuseseră învăţaţi cu privire la alimentele curate şi cele necurate. Pentru ei lucrurile acestea erau acum ca o parabolă - deci prezentate într-o formă nedesluşită. Petru a dat glas nedumeririi lor, când a cerut Domnului o explicaţie.

Domnul Şi-a exprimat mai întâi mirarea faţă de faptul că lor le venea atât de greu să înţeleagă. Apoi le-a explicat că adevărata întinare este de natură morală, nu fizică. Alimentele comestibile nu sunt, în ele însele, curate sau necurate. În fapt, nici un lucru material nu este rău în el însuşi; a abuza de acel lucru - asta e greşit. Hrana pe care o consumă cineva intră în gură, apoi pătrunde în stomac, unde este digerată, şi apoi resturile neasimilate sunt eliminate. Fiinţa morală a cuiva nu este afectată - numai trupul lui. Astăzi noi ştim că „orice făptură a lui Dumnezeu este bună şi nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulţumiri; pentru că este sfinţit prin Cuvântul lui Dumnezeu şi prin rugăciune" (1Timotei 4:4,5). Desigur, pasajul acesta nu se referă la plante otrăvitoare, ci la alimente desemnate de Dumnezeu pentru a fi consumate de om. Toate sunt bune şi trebuiesc luate cu mulţumire. Dacă cineva este alergic la unele alimente sau nu le poate suferi pe altele, nu trebuie să consume acele alimente, dar, în general, putem mânca, având asigurarea că Dumnezeu se foloseşte de alimente pentru a ne asigura hrana fizică de care avem nevoie.

Dacă hrana nu întinează, atunci ce întinează? Isus răspunde la această întrebare: „...ce iese din gură vine din inimă şi aceea spurcă pe om." Aici prin inimă nu se înţelege organul care asigura circulaţia sângelui în organism, ci sursa coruptă a mobilurilor şi dorinţelor rele ale omului. Această parte a naturii morale a omului se manifestă prin gânduri necurate, care se materializează apoi în cuvinte depravate, care sunt, la rândul lor, urmate de fapte rele.

Unele din lucrurile care îl întinează pe om sunt: gândurile rele, uciderile, preacurviile, curviile, furtişagurile, mărturiile mincinoase şi hulile (sensul acestui termen în greacă, adică blasfemii, cuprinde şi vorbirea de rău a altora).

Fariseii şi cărturarii erau extrem de atenţi cu privire la respectarea ostentativă, minuţioasă a ceremonial urilor de spălare a mâinilor, dar viaţa lor lăuntrică era poluată. Ei se ocupau excesiv de lucrurile mărunte, dar neglijau chestiunile de importanţă majoră. Aşa, de pildă, ei au fost în stare să critice eşecul ucenicilor de a respecta aceste datini neinspirate, în schimb, ei nu s-au sfiit să pună la cale omorârea Fiului lui Dumnezeu şi să se facă vinovaţi de o sumedenie de păcate, ca cele enumerate în versetul 19.

F. O femeie dintre Neamuri este binecuvântată pentru credinţa ei (15:21-28)

Isus S-a retras în regiunea Tirului şi Sidonului, pe coasta Mediteranei. După câte ştim, acesta este singurul caz în care Domnul S-a aflat, în timpul lucrării Sale publice, în afara teritoriului iudaic. Aici, în Fenicia, o cananeancă L-a rugat să-i vindece fiica, ce era posedată de demon.

Este important să ne dăm seama că această femeie nu era iudaică, ci provenea dintre Neamuri. Era o descendentă a canaaniţilor, un neam imoral, pe care Dumnezeu îl rânduise să fie eliminat. Prin neascultarea Israelului, unii canaaniţi au supravieţuiţi invadării Canaanului de către Iosua şi astfel femeia aceasta se trăgea din aceşti supravieţuitori. Ca femeie dintre Neamuri (deci neevreică), ea nu se bucura de privilegiile acordate poporului ales pe acest pământ să fie al lui Dumnezeu. Ea era o străina, fără nici o nădejde. Din punct de vedere al poziţiei pe care o ocupa, ea nu putea avea nici o pretenţie de acces la Dumnezeu sau la Mesia.

Ea I s-a adresat lui Isus cu cuvintele Domn şi Fiul lui David - titlu folosit de iudei când se refereau la Mesia. Deşi Isus era, într-adevăr, Fiul lui David, nici o persoană dintre Neamuri nu avea dreptul să-L abordeze de pe această temelie. De aceea nu i-a răspuns Domnul de prima oară.

Ucenicii Lui s-au apropiat şi L-au rugat stăruitor: „Dă-i drumul, căci strigă după noi". În mod evident, pe ei femeia îi agasa. Dar pentru Domnul a fost un prilej minunat de a ilustra credinţa unui vas omenesc, în care avea să strălucească harul Său. Mai întâi însă El trebuia să demonstreze şi să educe credinţa ei!

El i-a amintit că misiunea Lui era îndreptată spre oile pierdute ale casei lui Israel, nu spre Neamuri şi, desigur, nu spre canaaniţi. Ea nu s-a lăsat descurajată de acest refuz aparent. Făcând uz de titlul Fiul lui David, ea I s-a închiriat, spunând: „Doamne, ajută-mă!" Dacă nu se putea apropia de El cum se apropie o evreică de Mesia al ei, atunci ea va veni la El ca o creatură care se apropie de Creatorul ei.

Pentru a verifica şi mai mult realitatea credinţei ei, Isus i-a spus că nu e bine ca El să lase hrănirea copiilor iudei, pentru a da pâine câinilor neevrei. Dacă aceste cuvinte ni se par aspre, să nu uităm că ele, asemenea unui bisturiu în mâna chirurgului, au avut rolul de a vindeca, nu de a vătăma, în fond, ea era dintre Neamuri! Or, iudeii priveau Neamurile ca pe nişte câini care scurmă în gunoaie, cutreierând străzile în căutarea unor resturi de mâncare. Totuşi, Isus a folosit aici termenul cu care sunt alintaţi căţeluşii. Întrebarea se punea: „Avea să-şi recunoască ea nevrednicia, pentru a putea primi cea mai mică dintre îndurările Sale?"

Răspunsul ei a fost minunat. Ea s-a învoit întrutotul cu felul în care a descris-o El. Luându-şi locul unei persoane total nevrednice, dintre Neamuri, ea s-a aruncat asupra îndurării, iubirii şi harului Său. În realitate, ea a spus: „Da, ai dreptate! Eu nu sunt decât unui dintre căţeii de sub masă. Dar am observat că uneori cad firimituri de la masă pe podea. N-ai vrea să mă laşi să culeg câteva din aceste firimituri? Nu sunt

vrednică să-mi vindeci fiica, dar Te rog fierbinte să faci acest lucru pentru una din creaturile Tale nedemne."

Isus a elogiat-o pentru credinţa ei mare. În timp ce iudeii - copii ai lui Dumnezeu, dar necredincioşi - nu simţeau nici o foame pentru pâine, iată că această femeie, care nu se sfia să se numească căţeluşă, striga după pâine! Credinţa ei a fost răsplătită. Fiica ei s-a vindecat pe loc. Faptul că Domnul nostru a vindecat această fiică a unei femei dintre Neamuri ce se afla la distanţă sugerează actuala Sa misiune, când se află la dreapta lui Dumnezeu, oferind vindecare spirituală Neamurilor, în timpul actualei ere, când poporul Său străvechi este pus deoparte ca naţiune.

G. Isus vindecă mulţimi mari de oameni

La Marcu 7:31 aflăm că Domnul a părăsit oraşul Tir, S-a deplasat spre nord, până la Sidon, apoi spre răsărit, traversând râul Iordan, şi apoi spre sud, prin regiunea Decapolisului. Acolo, în apropiere de Marea Galileii, a vindecat şchiopi, orbi, muţi, ciungi şi alţi bolnavi. Mulţimile uluite de aceste vindecări slăveau pe Dumnezeul Israelului. Există indicii puternice că Domnul se afla aici pe teritoriu neevreu, printre Neamuri. Oamenii, asociindu-i pe Isus şi pe ucenici cu Israel, au dedus corect că Dumnezeul lui Israel era la lucru în mijlocul lor.

Unii cititori neatenţi ai Scripturilor sau alţii pătrunşi de spirit de critică, confundând această hrănire cu hrănirea celor cinci mii, au acuzat Biblia de repetiţii, contradicţii şi calcule greşite. În realitate însă avem de a face cu două incidente separate, care se suplimentează, mai degrabă decât să se contrazică, cum susţin unii.

După ce au petrecut trei zile cu Domnul, oamenilor li s-au terminat proviziile de hrană. Dar Domnul nu voia să-i lase să plece flămânzi, ca nu cumva să leşine pe drum.

Din nou, ucenicii s-au simţit frustraţi de sarcina aparent imposibilă de a răni o mulţime aşa de mare de oameni. De data aceasta, ei nu aveau decât şapte pâini şi câţiva peştişori.

Ca în cazul hrănirii celor cinci mii, Isus le-a spus oamenilor să se aşeze jos, a mulţumit, a frânt pâinile şi peştii, dându-le ucenicilor, ca ei să le distribuie. El aşteaptă ca ucenicii Săi să facă tot ce pot. Abia apoi intervine El şi face ceea ce le este lor cu neputinţă.

După ce oamenii s-au săturat, au mai rămas şapte coşuri largi cu resturile de mâncare. Numărul celor hrăniţi a fost de patru mii de bărbaţi, pe lângă femei şi copii.

În capitolul următor vom vedea că statisticile referitoare la cele două hrăniri sunt şi ele semnificative (16:8-12). Orice amănunt din cadrul unei povestiri din Biblie este încărcat de înţelesuri adânci. După ce a dat drumul oamenilor să plece, Domnul s-a dus cu corabia la Magdala, pe malul de vest al Mării Galileii.

Fariseii şi saducheii. Două tabere antagoniste pe plan teologic, reprezentau două extreme doctrinare. Dar ostilitatea lor i-a făcut acum să se unească în scopul comun de a-L prinde în cursă pe Mântuitorul. Pentru a-L pune la încercare, ei I-au cerut să facă demonstraţia unui semn din cer. Într-un mod care ne este greu de deslușit nouă înșine, ei încercau să-L prindă într-o situaţie compromiţătoare. Cerându-I un semn din cer, poate că ei lăsau să se înţeleagă că sursa minunilor pe care le săvârşise El ar fi fost exact în direcţia opusă. Sau poate că doreau să se petreacă vreun semn supranatural pe cer. Toate minunile lui Isus fuseseră săvârşite pe pământ. Poate El săvârşi şi minuni pe cer? - se vor fi întrebat ei acum.

El le-a răspuns, continuând pe tema cerului. Când vedeau ei cerul roşu seara, acesta era un semn că vremea va fi frumoasă a doua zi. Ei mai ştiau şi faptul că cer roşu, amenințător, dimineaţa însemna că în ziua aceea vremea va fi furtunoasă (desigur aceste amănunte legate de vreme sunt valabile pentru Israel, nu pentru America de Nord, Marea Britanie sau pentru România, n.tr.) Cu alte cuvinte, ei se pricepeau să interpreteze înfăţişarea cerului, dar nu puteau interpreta semnele vremurilor.

Care erau aceste semne? Profetul care a vestit sosirea lui Mesia se arătase în persoana lui Ioan Botezătorul. Minunile profeţite despre Mesia - lucruri pe care nici un alt om nu le mai săvârşise vreodată - au fost săvârşite acum în prezenţa lor. Un alt semn al vremurilor a fost respingerea evidentă a lui Mesia de către iudei şi transferul Evangheliei la Neamuri, toate fiind împliniri directe ale profeţiei. În pofida tuturor acestor dovezi de netăgăduit, ei nu-şi dădeau seama că istoria prindea contur înaintea ochilor lor, că în jurul lor se împlineau profeţii cruciale.

Căutând un semn, când Domnul însuşi stătea în prezenţa lor, fariseii şi saducheii s-au trădat, arătând că sunt o generaţie adulteră. Nici un semn nu li se va mai da decât semnul profetului Iona. După cum am explicat la notele asupra textului de la 12:39, semnul acesta avea să fie învierea lui Cristos a treia zi. O generaţie rea şi adulteră avea să-L răstignească pe Mesia, dar Dumnezeu avea să-L învie din morţi. Acesta avea să fie un semn de condamnare pentru toţi cei care refuză să se plece în faţa Lui, Stăpânitorul de drept.

Paragraful acesta se încheie cu cuvintele foarte grave: „Apoi i-a lăsat şi a plecat" Implicaţiile spirituale ale acestor cuvinte nu ar trebui să necesite nici o explicaţie pentru nimeni.

Când ucenicii Domnului I s-au alăturat din nou, pe coasta de răsărit a lacului, au constat că uitaseră să ia cu ei pâine. De aceea, când i-a salutat Isus cu avertismentul să se ferească de aluatul fariseilor şi al saducheilor, ei au crezut că El le spune, de fapt: „Nu vă duceţi să vă aprovizionaţi cu alimente de la conducătorii aceia ai evreilor!" Grija lor pentru hrana fizică i-a făcut să caute o explicaţie naturală, literală, acolo unde era, de fapt, vorba despre o lecţie spirituală.

Ei încă se temeau că nu vor avea suficientă hrană, în ciuda faptului că îl aveau cu ei pe Cel care hrănise o dată cinci mii de oameni iar altă dată patru mii. Şi astfel, Domnul a trecut în revistă pentru ei cele două hrăniri miraculoase. Lecţia care s-a desprins de aici a avut de a face cu aritmetica divină şi resursele divine, căci cu cât avea Isus mai puţin material cu care să lucreze, cu atât hrănea mai mulţi oameni, şi cu cât hrănea mai mulţi oameni, cu atât mai multă hrană rămânea în urmă. Când nu se aflau decât cinci pâini şi doi peşti, El a hrănit peste 5 mii de persoane şi au rămas douăsprezece coşuri de hrană. Dar când au fost disponibile mai multe pâini şi peşti, El a hrănit doar cu puţin peste patru mii de persoane, rămânând doar şapte coşuri cu resturi de hrană. Dacă îi punem la dispoziţia Sa resursele noastre limitate, El le poate înmulţi

În ordine invers proporţională cu cantitatea lor. Cum spune şi zicala: „Puţinul e mult în mâna lui Dumnezeu,"

În textul de aici se foloseşte un alt termen pentru „coşuri" (cele douăsprezece kophinoi pentru cei 5000 aveau probabil o capacitate mai mică decât cele şapte spurides pentru cei 4000) decât în cazul hrănirii celor cinci mii. Cele şapte coşuri din acest incident sunt considerate a fi fost mai mari decât cele douăsprezece din cazul precedent. Dar lecţia spirituală este aceeaşi: De ce să ne îngrijorăm că vom suferi de foame sau lipsuri, când suntem legaţi de Cel care are puteri şi resurse nemărginite?

Când a pomenit de aluatul fariseilor şi al saducheilor, Domnul nu s-a referit la pâine, ci la doctrine şi conduite rele. La Luca 12:1, aluatul fariseilor este definit drept făţărnicie. Ei declarau că aderă la Cuvântul lui Dumnezeu în cele mai mici amănunte, şi totuşi ascultarea lor era doar exterioară, de formă, superficială. În lăuntrul lor ei fiind răi şi corupţi.

Aluatul saducheilor era raţionalismul. Asemenea liberalilor din vremea noastră, aceşti „liberi cugetători" ai vremii aceleia îşi clădiseră un sistem de îndoieli şi negaţii. Ei negau existenţa îngerilor şi a duhurilor (spiritelor), negau învierea cu trupul, nemurirea sufletului şi pedeapsa veşnică. Aluatul acesta al scepticismului, dacă nu era oprit, risca să se răspândească şi să penetreze, ca drojdia în făină.

A. Marea mărturisire a lui Petru (16:13-20)

Cezarea Filipi (Cezarea lui Filip) se afla la circa 40 de km. nord de Marea Galileii şi 8 km. est de Iordan. Când Isus a venit în satele din partea locului (Marcu 8:27), a avut loc un incident considerat cota maximă a lucrării Sale publice. Până în acest punct El îi condusese pe ucenici către o cunoaştere adevărată a Persoanei Sale. Odată înfăptuită această lucrare, El îşi îndreaptă acum faţa cu hotărâre spre cruce.

El a început printr-o întrebare adresată ucenicilor Săi: Ce spun oamenii despre identitatea Sa? S-a înregistrat o gamă variată de răspunsuri: de la cei care afirmau că este Ioan Botezătorul, la cei care susţineau că este Ilie, Ieremia, sau unul dintre prooroci. Pentru oamenii de rând El nu era decât o Personalitate între multe altele. Bun, dar nu cel mai bun. Mare, dar nu cel mai mare. Un profet, dar nu Profetul. Dar această evaluare nu corespundea realităţii, căci îl situa pe Domnul doar pe o poziţie omenească. Cu alte cuvinte, dacă El nu era decât un alt om - oricât de mare ar fi fost acesta - asta îl făcea pasibil de fraudă, întrucât El pretinsese egalitate cu Dumnezeu Tatăl.

Şi atunci El i-a întrebat pe ucenici cine cred ei că este El. Această întrebare a prilejuit acea istorică mărturisire din partea lui Petru: „Tu eşti Cristosul, Fiul Dumnezeului celui viu." Cu alte cuvinte, Domnul Isus este Mesia al lui Israel şi Dumnezeu Fiul.

Domnul nostru a rostit o binecuvântare asupra lui Simon, fiul lui Iona. Pescarul acesta nu dobândise această concepţie despre Domnul Isus prin intermediul intelectului său sau al înţelepciunii naturale, ci-i fusese revelată pe cale supranaturală, de către Dumnezeu Tatăl. Dar Fiul a avut şi El ceva important să-i comunice lui Petru. Şi astfel, Isus a adăugat: „Şi Eu îţi spun: tu eşti Petru şi pe această piatră voi zidi Biserica Mea şi porţile Hadesului („locuinţei morţilor", în versiunea Cornilescu, n.tr.) nu o vor birui." Ştim cu toţii că nici un alt verset din Evanghelie nu a fost învăluit de mai multe controverse decât acesta. Întrebarea care se pune este aceasta: „Cine sau ce este piatra?" Problema consta şi în faptul că termenii din greacă pentru „Petru" şi „piatră" sunt foarte similari, dar având înţelesuri diferite. Primul, petros, înseamnă o piatră sau o rocă desprinsă dintr-un munte. Al doilea, petra, înseamnă stâncă sau versant stâncos pe un munte. Deci, reluând versetul, vom vedea că Isus a spus, de fapt, „...tu eşti Petru (piatră), şi pe această stâncă voi zidi biserica Mea." El nu a afirmat că-Şi va zidi biserica pe o piatră, ci pe o stâncă.

Dacă nu Petru e stânca, atunci ce este această stâncă? Rămânând în context, vom conchide că răspunsul cel mai evident este că stânca este mărturia lui Petru privitoare la faptul că Cristos este Fiul Dumnezeului celui Viu, adevărul pe care se întemeiază biserica. Efeseni 2:20 ne învaţă că biserica este clădită pe Isus Cristos, piatra unghiulară (cheia de boltă). Afirmaţia de acolo, potrivit căreia suntem zidiţi pe temelia apostolilor şi a profeţilor se referă nu la ei, ci la temelia pusă în cadrul învăţăturilor lor cu privire la Domnul Isus Cristos.

Cristos este numit Stânca la 1Corinteni 10:4. Morgan face în această privinţă un important comentariu:

Nu uitaţi că El se adresa unor iudei. Dacă urmărim sensurile figurate sub care apare termenul „stâncă" în Scripturile ebraice, constatăm că nu este folosit niciodată în chip simbolic cu referire la om, ci întotdeauna la Dumnezeu. Deci aici, la Cezarea lui Filip, sensul este că nu pe Petru e zidită Biserica. Isus nu S-a jucat cu figurile de stil. El a preluat acea străveche ilustraţie ebraică - în care stânca este întotdeauna simbolul Dumnezeirii - şi a spus: „Pe Dumnezeu însuşi, adică pe Cristos, Fiul Dumnezeului celui viu - îmi voi zidi biserica."

Petru nu s-a descris niciodată pe sine drept temelia bisericii. În schimb el îl numeşte de două ori pe Cristos „Piatra" (Fapte 4:11,12;1Petru 2:4-8), dar în textele acestea avem de a face cu o altă metaforă. „Piatra" este capul unghiului, nu al temeliei.

„Îmi voi zidi biserica". Aici este menţionată prima oară biserica în Biblie. Ea nu existase în Vechiul Testament. Biserica, ce încă nu se apăruse când a rostit Isus aceste cuvinte, ci urma să ia fiinţă în viitor, când avea să se pogoare Duhul Sfânt, la Rusalii, este compusă din toţi credincioşii în Cristos, atât evrei, cât şi ne-evrei (Neamuri). Fiind o societate distinctă, cunoscută sub denumirea de „trupul şi mireasa lui Cristos", ea are o chemare cerească unică şi un destin aparte.

În mod normal, nu ne-am fi aşteptat ca biserica să fie prezentată în Evanghelia după Matei, unde predomină temele legate de Israel şi de împărăţie. Dar, de îndată ce avea să fie respins Cristos, începea o paranteză: perioada bisericii, ce se va încheia cu Răpirea Bisericii. Atunci Dumnezeu îşi va relua relaţiile Sale cu. Israelul la scară naţională. Aşadar, este absolut normal şi adecvat ca Dumnezeu să introducă subiectul bisericii aici, ca pas imediat următor din cadrul programului Său dispensaţional, de îndată ce a avut loc respingerea lui Mesia de către Israel.

„Porţile Hadesului nu o vor birui" poate fi înţeleasă în două moduri: Mai întâi, porţile Hadesului sunt înfăţişate ca o ofensivă fără izbândă, dezlănţuită împotriva bisericii (biserica va supravieţui tuturor atacurilor lansate împotriva ei). Sau, o altă interpretare, biserica însăşi ar putea fi înfăţişată ca fiind în ofensivă şi ieşind biruitoare. În ambele cazuri, forţele morţii vor fi învinse prin strămutarea credincioşilor aflaţi încă în viaţă la Venirea Domnului şi prin învierea celor adormiţi în Cristos.

„Îţi voi da cheile împărăţiei cerurilor" nu înseamnă că lui Petru i s-a dat autoritatea de a-i primi pe oameni în cer, ci se referă la împărăţia cerurilor pe pământ - acea sferă în care sunt cuprinşi toţi cei care mărturisesc supunerea şi loialitatea lor faţă de Regele, toţi cei care susţin că sunt creştini. Cheile se referă la acces sau pătrundere, intrare. Cheile ce descuie uşa prin care se pătrunde în sfera mărturisirii sunt sugerate în Marea Poruncă de la Matei 28:19 - „faceţi ucenici, botezaţi-i şi învăţaţi-i". (Cu menţiunea că botezul nu este necesar pentru mântuire, ci este doar un ritual de iniţiere, prin care oamenii mărturisesc în public supunerea şi loialitatea lor faţă de Rege.) Petru s-a folosit prima oară de aceste Chei în Ziua Rusaliilor. Dar cheile nu i-au fost date lui, în exclusivitate, ci sunt reprezentative pentru toţi ucenicii. (Vezi Matei 18:18,

unde li se face tuturor aceeaşi făgăduinţă.)

„Orice vei lega pe pământ va fi legat în ceruri şi orice vei dezlega pe pământ va fi dezlegat în ceruri." Mulţi recurg la textul acesta şi la cel de la Ioan 20:23 pentru a propovădui că Petru şi cei pe care-i consideră ei urmaşii lui Petru ar fi primit autoritatea de a ierta păcatele. Noi ştim însă că lucrul acesta nu este cu putinţă. Numai Dumnezeu poate ierta păcatele.

Există două modalităţi de a înţelege acest verset. Mai întâi, ar putea însemna că apostolii au avut puterea de a lega şi de a dezlega - putere pe care noi, cei de azi, nu o posedăm. De pildă, Petru a legat asupra lor păcatele lui Anania şi Safira, drept care aceştia au fost pedepsiţi instantaneu cu moarte (Fapte 5:1-10), în vreme ce Pavel l-a dezlegat pe omul din Corint, ce fusese supus la disciplină, de consecinţele păcatului său, datorită faptului că omul s-a pocăit (2Corinteni 2:10).

Sau versetul ar putea însemna că orice au legat sau au dezlegat apostolii pe pământ va fi fost deja legat sau dezlegat în cer (vezi adnotarea din versiunea New King James). Astfel, Ryrie spune: „Cerul, nu apostolii, iniţiază orice legare sau dezlegare, iar apostolii nu fac altceva decât să vestească împlinirea acestor acţiuni."

Singurul mod în care se poate aplica acest verset în contextul zilelor noastre este sensul declarativ. Când un păcătos se pocăieşte cu adevărat de păcatele sale şi-L primeşte pe Isus Cristos ca Domn şi Mântuitor, un creştin poate să declare că păcatele acelei persoane au fost iertate. Când un păcătos îl respinge pe Mântuitorul, un lucrător creştin poate declara că păcatele sale au rămas asupra acelei persoane. William Kelly scrie următoarele, în această privinţă: „Ori de câte ori Biserica acţionează în numele Domnului şi face într-adevăr voia Lui, faptele membrilor Bisericii poartă pecetea lui Dumnezeu."

Din nou, îl vedem pe Domnul Isus poruncindu-le ucenicilor să nu spună la nimeni că El este Mesia. Din pricina necredinţei Israelului, o asemenea dezvăluire nu putea duce la nimic bun. Dimpotrivă, o mişcare populistă menită să-L încoroneze ca Rege, ar fi putut dăuna lucrării Sale. O atare mişcare nesăbuită ar fi fost, probabil, înăbuşită de romani.

Stewart, care afirmă că în acest verset din evanghelia după Matei s-a atins punctul culminant al lucrării lui Isus, scrie următoarele:

Ziua petrecută în Cezarea lui Filip marchează cumpăna apelor în Evanghelii. Din acest punct, cursurile de apă încep să curgă în altă direcţie. Curentul popularităţii, care părea în zilele anterioare ale lucrării lui Isus să-L poarte către un tron, a fost lăsat acum în urmă. Curentul duce acum hotărât către Cruce. La Cezarea, Isus a stat pe linia de demarcaţie, ca să spunem aşa. Parcă stătea pe un deal, de unde, privind îndărăt, putea urmări toată calea parcursă până în acel punct, iar în faţă se vedea drumul întunecat şi neîmbietor care-L aştepta. După ce a aruncat o privire înapoi, spre zilele aureolate din trecut, Domnul Şi-a întors faţa hotărât spre calea înnegurată ce-I stătea înainte, pornind apoi fără şovăire spre Calvar.

Acum, când ucenicii şi-au dat seama că Isus este Mesia, Fiul Dumnezeului celui viu, ei au fost, în sfârşit, gata să audă din gura Lui prezicerea nemijlocită privitoare la moartea şi învierea Sa. Cauza Lui nu va suferi nici o înfrângere - de asta erau siguri! Ei erau de partea învingătorului, convinşi că indiferent ce s-ar întâmpla, victoria era asigurată. Şi astfel Domnul a adus această veste crucială unor inimi pregătite. El va trebui să Se ducă la Ierusalim, unde va suferi multe lucruri din partea liderilor religioşi, va trebui să fie omorât şi va trebui să învie a treia zi. O atare veste avea darul să spulbere orice speranţe omeneşti de reuşită a unei asemenea mişcări. Numai că vestea se termină cu expresia (în original): „va trebui să învie a treia zi." Aici era punctul cheie, care alunga deznădejdea!

Petru s-a umplut de indignare la gândul că Stăpânul lui va îndura un asemenea tratament. Apucându-L, ca şi când ar fi dorit să-I ţină calea, el a protestat: „Să Te ferească Dumnezeu, Doamne! Să nu Ţi se întâmple aşa ceva!"

Asta a atras din partea Domnului o mustrare. Doar El venise în lume pentru a muri pentru păcătoşi! Orice lucru sau persoană care încerca să-L împiedice de a-Şi aduce la îndeplinire acest scop contravenea voii lui Dumnezeu. De aceea, El i-a spus lui Petru: „Înapoia Mea, Satano! Tu eşti o piatră de poticnire pentru Mine, căci gândurile tale nu sunt gânduri ale lui Dumnezeu, ci gânduri ale oamenilor." Spunându-i: „Satano", Domnul nu a afirmat deloc că Petru ar fi fost posedat de demoni sau stăpânit de Satana, ci, pur şi simplu, a lăsat să se înţeleagă că acţiunile şi cuvintele lui Petru erau (în momentul acela) exact cele pe care te aşteptai să le vezi de la Satana (al cărui nume înseamnă (adversarul sau vrăjmaşul). Protestând împotriva Calvarului, Petru a devenit o piedică în calea Mântuitorului.

Toţi creştinii sunt chemaţi să-şi ia crucea şi să-L urmeze pe Domnul Isus, dar atunci când crucea se prefigurează la orizont, un glas lăuntric îţi va şopti: „Doamne fereşte! Salvează-te!" Sau poate că vocea celor dragi din jurul nostru caută să ne îndepărteze de la calea ascultării. În asemenea momente, trebuie să spunem: „înapoia mea, Satano! Tu îmi eşti o piedică."

Acum Domnul afirmă limpede ce înseamnă a fi ucenicul Său, A te lepăda de eul tău nu este totuna cu lepădarea de sine. Înseamnă a-I ceda Lui controlul asupra vieţii tale, într-o măsură atât de mare, încât eul tău să nu mai aibă nici un fel de drepturi. A-ţi lua crucea înseamnă a fi dispus să înduri ruşine, suferinţe şi poate chiar martirajul pentru El. Înseamnă să mori faţă de păcat, faţă de eu şi faţă de lume. A-L urma pe El înseamnă a trăi cum a trăit El, cu toate implicaţiile de smerenie, sărăcie, compasiune, dragoste, har şi toate celelalte virtuţi dumnezeieşti.

Domnul anticipează două din piedicile care se vor ivi pe calea uceniciei: prima este tentaţia naturală de a ne cruţa, de a ne scuti de orice lipsă de confort, de orice durere, singurătate sau pierdere. Cealaltă este tentaţia de a ne îmbogăţi. Cu privire la prima, Isus a avertizat că cei care-şi îmbrăţişează viaţa în scopuri egoiste nu vor găsi niciodată împlinire în viaţă. În schimb cei care se dăruiesc fără nici o reţinere Lui, fără să se uite la preţ, vor găsi semnificaţia deplină pentru viaţa lor.

A doua ispită - de îmbogăţire - este iraţională. „Să zicem, spune Isus, că unui om i-ar merge atât de bine afacerile, încât ar câştiga toată lumea. Această goană nebună după succes i-ar consuma atât de mult timp şi atâtea energii, încât el ar pierde scopul central al vieţii. Ce rost ar avea să câştigi atâţia bani, pentru ca apoi să mori şi să-i laşi în urma ta, petrecându-ţi veşnicia cu mâinile goale?" Omul se află aici pe pământ pentru „afaceri" sau „treburi" mult mai mari decât acelea de a strânge bani. El este chemat să reprezinte interesele Regelui. Dacă a pierdut acest scop, a pierdut totul. În versetul 24, Isus le-a revelat partea cea mai dificilă. Aceasta este trăsătura creştinismului: cunoşti chiar şi lucrul cel mai rău care ţi s-ar putea întâmpla încă de la început, ştii ce te aşteaptă în viitor. Dar, în acelaşi timp, nu încetezi să descoperi comorile şi binecuvântările care te vor însoţi pe această cărare. Bine s-a exprimat Barnhouse în această privinţă:

Când ai văzut tot ce este mai înfiorător în Scriptură, nu mai exista nici un lucru care să te mire. Orice lucru nou pe care-l învăţăm în viaţa aceasta sau în cea viitoare este o desfătare.

Acum Domnul le aminteşte alor Săi despre slava care va însoţi suferinţele. El le îndreaptă privirile înainte, spre a doua Sa venire, când Se va întoarce pe pământ cu îngerii Săi, în slava transcendentă a Tatălui Său. Atunci îi va răsplăti pe cei care trăiesc pentru El. Singurul mod în care putem trăi o viaţa împlinită aici pe pământ este să ne transpunem în acea clipă slăvită, să decidem ce va fi cu adevărat important atunci, şi apoi să urmărim acele lucruri, cu toată tăria noastră.

Apoi El face uluitoarea afirmaţie că unii din cei ce stăteau acolo cu El nu vor gusta moartea până când nu îl vor vedea pe El venind în împărăţia Sa. Problema care se pune aici este, desigur, faptul că toţi ucenicii aceia au murit între timp, şi totuşi, Cristos nu a venit în puterea şi slava Sa, pentru a-Şi întemeia împărăţia! Problema este rezolvată însă dacă nu ţinem seama de diviziunea artificială dintre sfârşitul acestui capitol şi începutul celui următor, ci considerăm primele opt versete ale capitolului 17 o explicaţie a enigmaticei afirmaţii rostite de Domnul Isus la sfârşitul capitolului 16. Versetele acestea descriu incidentul de pe Muntele Schimbării la faţă. Acolo Petru, Iacov şi Ioan L-au văzut pe Cristos schimbat la faţă. Ei au avut realmente privilegiul de a-L vedea „în avanpremieră" pe Cristos, venind în slava împărăţiei Sale.

Suntem îndreptăţiţi să considerăm schimbarea la faţă a lui Cristos drept o anticipare a imaginii împărăţiei Sale viitoare. Petru descrie evenimentul, la 2Petru 1:16, în cuvintele următoare: „În adevăr, v-am făcut cunoscut puterea şi venirea Domnului nostru Isus Cristos, nu întemeindu-ne pe nişte basme meşteşugit alcătuite, ci ca unii care am văzut noi înşine cu ochii noştri mărirea Lui." Puterea şi venirea Domnului Isus se referă la a doua Sa venire. Iar Ioan vorbeşte despre experienţa de pe Muntele Schimbării la faţă ca fiind acel timp în care „...noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl" (Ioan 1:14). Prima venire a lui Cristos a avut loc în smerenie. A doua Sa venire va fi însoţită de slavă. Astfel, prezicerea din versetul 28 s-a împlinit pe Muntele Schimbării la Faţă. Petru Iacov şi Ioan L-au văzut pe Fiul Omului, de data aceasta nemaifiind doar Nazarineanul umil, ci slăvitul Rege.

D. Pregătirea ucenicilor pentru glorie: Schimbarea la faţă (17:1-8)

La şase zile după incidentul de la Cezarea lui Filip, Isus i-a dus pe Petru, Iacov şi Ioan pe un munte înalt, undeva în Galileea. Mulţi comentatori găsesc drept semnificativ numărul de şase zile. Gaebelein, de pilda, spune: „Şase este numărul omului, numărul zilelor lucrătoare. După şase zile - după ce s-a terminat lucrul, s-a încheiat ziua omului, urmând ziua Domnului, Împărăţia."

Când Luca spune că Schimbarea la faţă a avut loc „cu circa opt zile" (9:28) mai târziu, evident el include zilele de la începutul şi de la sfârşitul perioadei, precum şi cele din mijloc. Întrucât opt este numărul învierii şi al unui nou început, se cuvine ca Luca să identifice împărăţia cu un nou început.

Petru, Iacov şi Ioan, care par să fi ocupat un loc special, de deosebită apropiere şi afecţiune în relaţia lor cu Mântuitorul, au avut privilegiul de a-L vedea schimbat la faţă. Până în acel moment, slava Sa fusese ascunsă într-un trup de carne. Dar acum faţa şi hainele Sale au strălucit ca soarele, pline de o lumină orbitoare, o manifestare vizibilă a Dumnezeirii Sale, aşa după cum norul de slavă sau Şechinah din Vechiul Testament simboliza prezenţa lui Dumnezeu. Scena era o anticipare a ceea ce va fi Domnul nostru când Se va întoarce să-şi întemeieze împărăţia. El nu va mai apărea atunci ca Miel de jertfă, ci ca Leul din seminţia lui Iuda. Toţi cei ce-L vor vedea îl vor recunoaşte imediat ca Dumnezeu Fiul, Regele regilor şi Domnul domnilor.

Moise şi Ilie s-au arătat pe Muntele Schimbării la faţă şi au discutat apropiata Sa moarte la Ierusalim (Luca 9:30,31). Moise şi Ilie ar putea reprezenta sfinţii. Ori, dacă-l luăm pe Moise ca reprezentant al Legii, iar pe Ilie ca reprezentant al Profeţilor, atunci vedem aici ambele secţiuni ale Vechiului Testament îndreptând privirile către suferinţele lui Cristos şi gloriile ce vor urma. O a treia posibilitate este că Moise, care s-a dus în cer pe calea morţii, îi reprezintă pe toţi cei care vor fi înviaţi din morţi, pentru a intra în Mileniu, în vreme ce Ilie, care a fost strămutat la cer, îi înfăţişează pe cei care vor intra în împărăţie prin intermediul strămutării (răpirii).

Ucenicii Petru, Iacov şi Ioan ar putea reprezenta sfinţii din Noul Testament în general. De asemenea, ei ar putea prefigura rămăşiţa credincioasă de evrei care vor fi în viaţă la a doua venire a lui Cristos şi vor intra în împărăţie cu El.

Mulţimea de la poalele muntelui (versetul 14, compară cu Luca 9:37) a fost asemănată cu naţiunile neevreieşti sau Neamurile care vor avea şi ele parte de binecuvântările domniei de o mie de ani a lui Cristos.

Petru a fost adânc mişcat de această scenă. El era foarte receptiv la istoria aflată în desfăşurare. Dorind să capteze splendoarea momentului, s-a grăbit să sugereze ridicarea a trei corturi sau colibe - una pentru Isus, una pentru Moise şi una pentru Ilie. Desigur, a procedat corect, aşezându-L pe Isus pe locul întâi, dar incorect prin faptul că nu l-a acordat pre-eminenţa. Isus nu este doar unul dintre mai mulţi egali, ci Domn peste toţi. Pentru a-i învăţa această lecţie importanţă, Dumnezeu Tatăl i-a acoperit pe toţi cu un nor strălucitor, anunţând apoi: „Acesta este Fiul Meu Preaiubit, în care îmi găsesc plăcerea mea. De El să ascultaţi!" În împărăţie, Cristos va fi Cel fără seamăn, Monarhul suprem, al cărui Cuvânt va avea autoritatea finală. Aşa trebuie să fie şi în inimile adepţilor Săi la ora actuală.

Uluiţi de norul de slavă şi de glasul lui Dumnezeu, ucenicii au căzut cu feţele la pământ. Dar Isus le-a spus să se ridice şi să nu se teamă. Ridicându-se, ei n-au mai văzut pe nimeni decât pe Isus. Tot aşa va fi şi în împărăţie - Domnul Isus va fi „toată slava în ţara lui Emanuel", cum spune cântarea.

Coborând de pe munte, Isus le-a poruncit ucenicilor să nu spună la nimeni ceea ce au văzut până când va fi înviat El din morţi. Iudeii, plini de un exces de zel pentru oricine ar fi putut să-i elibereze de sub jugul roman, L-ar fi primit cu braţele deschise, ca să-i scape de Roma, dar ei nu doreau să le fie Salvator care să-i salveze de păcat. Practic, naţiunea Israel îl respinsese deja pe Mesia al ei şi nu ar fi avut rost să le spună iudeilor despre viziunea aceasta a slavei mesianice. După învierea lui Isus însă, mesajul avea să fie vestit în toată lumea.

Ucenicii tocmai asistaseră la o anticipare a venirii lui Cristos în puterea şi slava Sa. Dar precursorul Său nu se arătase. Maleahi profeţise că Ilie trebuie să vină înainte de a sosi Mesia (Maleahi 4:5,6), şi astfel ucenicii îl întreabă pe Isus cu privire la aceasta. Domnul a fost de acord că, într-adevăr, Ilie trebuia să vină mai întâi, ca reformator, dar a explicat că Ilie venise deja. Evident, Domnul se referea la Ioan Botezătorul (vezi versetul 13). Ioan nu a fost Ilie (Ioan 1:21), dar venise „în duhul şi puterea lui Ilie" (Luca 1:17). Dacă Israelul l-ar fi acceptat pe Ioan şi mesajul său, el ar fi împlinit rolul profeţit cu privire la Ilie (Matei 11:14). Dar naţiunea nu a recunoscut semnificaţia misiunii lui Ioan şi l-a tratat cum a voit. Moartea lui Ioan a fost un semn prealabil al felului în care aveau să-L trateze pe Fiul Omului. L-au respins pe precursorul Regelui şi L-au

respins pe însuşi Regele. Când Isus le-a explicat lucrul acesta, ucenicii şi-au dat seama că se referea la Ioan Botezătorul.

Avem toate motivele să credem că înainte de venirea a doua a lui Cristos se va ridica un profet, care să pregătească Israelul pentru Regele care va veni. Dacă va fi chiar Ilie în persoană sau altcineva, cu o misiune similară - acesta e un fapt cu neputinţă de precizat la ora actuală.

Viaţa nu constă însă doar din experienţe înălţătoare, de genul celei descrise mai sus, petrecute pe piscul muntelui. Clipele de înălţare spirituală sunt urmate de ceasuri şi zile de trudă şi consum. Vine timpul când va trebui să părăsim muntele, pentru a sluji în valea nevoilor omeneşti.

La poalele muntelui, un tată îndurerat îl aştepta pe Mântuitorul. Îngenunchind înaintea Lui, el L-a rugat fierbinte să-i vindece fiul posedat de demon. Fiul suferea de accese violente de epilepsie, care îl făceau uneori să cadă în foc iar alteori în apă, aşa încât, la posesiunea demonică se adăugau şi suferinţele provocate de arsuri şi pericolul de înecare. Era un caz clasic de suferinţă cauzată de Satana, cel mai crud stăpân de sclavi.

Tatăl băiatului îi rugase pe ucenici să-l ajute, dar a constatat că ajutorul oamenilor este zadarnic. Ucenicii n-au putut să-l vindece.

„O, generaţie perversă şi necredincioasă, câtă vreme voi mai fi cu voi?" - cuvintele acestea au fost adresate ucenicilor. Ei au fost cei cărora le-a lipsit credinţa de a-l vindeca pe epileptic, dar ei erau, în această privinţă, un segment reprezentativ al poporului evreu din vremea aceea - necredincios şi pervers.

De îndată ce a fost adus epilepticul la El, Isus a certat demonul şi îndrăcitul a fost imediat vindecat.

Intrigaţi de neputinţa lor, ucenicii l-au cerut Domnului, în particular, o explicaţie. Răspunsul Lui a fost foarte direct: necredinţă. Dacă ar fi avut credinţă, măcar cât o sămânţă de muştar (care, după cum se ştie, este cea mai mică dintre seminţe), ar fi putut porunci unui munte să se arunce în mare şi aceasta s-ar fi întâmplat. Desigur, se subînţelege că adevărata credinţă trebuie să se bazeze pe o poruncă sau o făgăduinţă a lui Dumnezeu. Pe când, rostirea unei porunci doar de dragul de a satisface un capriciu personal, sau din dorinţa de afişaj, de a fi senzaţional, nu mai este credinţă, ci nesăbuinţă. Dar dacă Dumnezeu îl va călăuzi pe un credincios într-o anumită direcţie sau va emite o poruncă, creştinul poate avea, în acest caz, toată încrederea că muntele de dificultăţi se va muta din loc. Nimic nu este cu neputinţă celui care crede.

Cuvintele: „Acest fel nu iese decât cu rugăciune şi post" lipsesc din versiunea americană Revised Standard Version şi din majoritatea Bibliilor moderne, deoarece nu apar în manuscrisele mai vechi. Totuşi ele apar în foarte multe alte manuscrise şi sunt în ton perfect cu contextul acestei probleme extrem de dificile.

G. Pregătirea ucenicilor pentru trădarea Sa

Din nou, fără vâlvă, Domnul Isus i-a prevenit pe ucenicii Săi că va fi dat la moarte. Dar iarăşi apar imediat şi cuvintele de izbândă şi reabilitare: anume că va învia a treia zi. Dacă nu le-ar fi spus mai dinainte despre moartea Sa, negreşit ei ar fi fost deziluzionaţi cu totul, atunci când a venit momentul crucial. O moarte copleşită de ruşine şi suferinţă nu corespundea ideilor pe care le aveau ei cu privire la Mesia.

Cu toată prevenirea pe care le-a făcut-o Domnul, ei au fost foarte întristaţi la gândul că El avea să-i părăsească şi că va fi dat la moarte. Ei au auzit cuvintele Sale care prevesteau moartea Sa, dar nu păreau să fi luat în seamă promisiunea privitoare la învierea Sa.

H. Petru şi învăţătorul său plătesc impozitul (17:24-27)

La Capernaum, perceptorii impozitului pentru templu l-au întrebat pe Petru dacă Învăţătorul său a plătit jumătatea de siclu necesară pentru costisitoarele taxe de întreţinere a serviciilor de la templu. Petru a răspuns „da". Probabil ucenicul bine intenţionat, dar neinspirat, a dorit să-L salveze pe Cristos de o posibilă situaţie jenantă.

Din cele ce urmează rezultă atotştiinţa Domnului. Când Petru s-a întors acasă, Isus este Cel care a deschis subiectul - înainte ca Petru să aibă ocazia să-l spună ce s-a întâmplat. „Ce crezi, Simon?....." Întrebarea trebuie înţeleasă în contextul acelor zile. Un dregător percepea impozite de la supuşii săi, pentru întreţinerea împărăţiei şi familiei sale, dar nu percepea impozite de la propria lui familie. În cadrul actualului nostru sistem de guvernământ, toată lumea trebuie să plătească impozit, inclusiv guvernanţii şi familiile acestora.

Petru a răspuns corect, că dregătorii colectau tribut de la străini. Isus a scos în evidenţă faptul că fiii sunt liberi. Ideea care se desprinde de aici e faptul că templul constituie casa lui Dumnezeu. Pentru Isus, Fiul lui Dumnezeu, a plăti tribut pentru întreţinerea templului era echivalent cu a plăti tribut Lui însuşi.

Totuşi, pentru a nu provoca o pricină de poticnire inutilă, Domnul S-a învoit să plătească impozitul. Dar cum avea să rezolve problema banilor? Căci nu se consemnează nicăieri că Isus personal ar fi purtat bani asupra Sa. El l-a trimis pe Petru la Marea Galileii, spunându-i să aducă primul peşte pe care-l va prinde. În gura peştelui se găsea o monedă - un statir - cu care Petru a plătit tributul, jumătate pentru Domnul Isus şi jumătate pentru el însuşi.

Acest miracol uimitor, relatat cu extraordinară economie de cuvinte, demonstrează în mod incontestabil atotştiinţa lui Cristos. El ştia care dintre peştii din Marea Galileii avea un statir în gura sa. Şi ştia poziţia exactă a acelui peşte, după cum ştia că va fi primul peşte pe care-l va prinde Petru.

Dacă ar fi fost implicate unele principii divine, Isus nu ar fi achitat impozitul respectiv. Pentru El însă, din punct de vedere moral, chestiunea era indiferentă, şi astfel a decis că e mai bine să plătească impozitul, decât să dea naştere la o pricină de poticnire. Noi, credincioşii, suntem eliberaţi de lege, dar în chestiuni care nu au un substrat moral, trebuie să respectăm conştiinţa altora şi să nu facem nimic care ar putea să-i lezeze în cugetul lor.

Ucenicii întotdeauna concepuseră împărăţia cerurilor ca o epocă de aur, a păcii şi prosperităţii. Acum ei au început să jinduiască după poziţii privilegiate în cadrul acestei împărăţii. Duhul lor egoist şi-a găsit, până la urmă, exprimarea în întrebarea: „Cine este cel mai mare în împărăţia cerurilor?"

Isus a răspuns printr-o lecţie practică. Luând un copilaş şi aşezându-l în mijlocul lor, El a spus că oamenii trebuie să fie convertiţi şi să devină ca nişte copilaşi, pentru a putea intra în împărăţia cerurilor. El se referea la împărăţie în sensul realităţii sale lăuntrice. Pentru a fi un credincios autentic, o persoană trebuie să renunţe la gândurile sale de preamărire proprie şi să ocupe poziţia smerită a unui copilaş. Aceasta începe să se întâmple atunci când persoana respectivă îşi recunoaşte păcătoşenia şi nevrednicia şi-L primeşte pe Isus Cristos, ca singura lui nădejde. Această atitudine trebuie să continue pe tot parcursul vieţii creştine. Isus nu a vrut să spună că ucenicii Săi nu erau mântuiţi. Cu excepţia lui Iuda, toţi credeau în El şi, prin urmare, erau justificaţi (îndreptăţiţi). Dar ei nu-L primiseră încă pe Duhul Sfânt, ca Persoană care să locuiască în ei şi, prin urmare, le lipsea puterea unei adevărate smerenii pe care noi, cei de azi, o avem (dar n-o folosim cum ar trebui!). De asemenea, ei trebuiau să fie convertiţi în sensul de a li se schimba toată gândirea falsă cu privire la împărăţie.

Persoana cea mai mare din împărăţia cerurilor este aceea care se smereşte ca un copilaş. Evident, normele şi valorile împărăţiei sunt diametral opuse celor ale lumii. Întregul nostru mod de gândire trebuie să fie inversat; noi trebuie să gândim gândurile lui Cristos, urmându-I pilda (vezi Filipeni 2:5-8).

Aici Domnul Isus trece aproape neobservat de la subiectul unui copil natural la un copil spiritual. Oricine îl primeşte pe unul din adepţii Lui smeriţi, în numele Lui, va fi răsplătit ca şi când L-ar fi primit pe Domnul însuşi. Ceea ce s-a făcut pentru ucenicul Domnului va fi considerat ca fiind făcut chiar pentru învăţător.

Pe de altă parte, oricine seduce un credincios, făcându-l să păcătuiască, îşi atrage o enormă condamnare; ar fi fost mai de folos să i se atârne de gât o piatră mare de moară şi să fie înecat în adâncul mării. (Pietrele de moară menţionate aici erau atât de grele încât era nevoie de un animal de povară să le pună în mişcare, spre deosebire de alte pietre de moară, mai mici, care puteau fi învârtite cu mâna.) Este destul de grav să păcătuieşti împotriva ta însuţi, dar a-l face pe un credincios să păcătuiască înseamnă a-i distruge nevinovăţia, a-i corupe mintea şi a-i păta reputaţia. În acest caz, ar fi mai bine pentru persoana aceea să moară de o moarte năpraznică, decât să întineze curăţia de cuget a altuia!

Isus a continuat apoi, explicând că prilejurile de păcătuire sunt inevitabile. Lumea, firea veche şi diavolul acţionează în colaborare, pentru a ne ademeni şi a ne perverti. Dar dacă o persoană devine agent al forţelor răului, mare va fi vinovăţia acelei persoane! Şi astfel Mântuitorul îi somează pe oameni să ia măsuri drastice pentru a se ţine în frâu, impunându-şi o disciplină proprie, ca nu cumva să ajungă să ispitească un copil al lui Dumnezeu.

Indiferent care mădular a comis păcatul - mâna sau piciorul sau ochiul - este mai bine să sacrifici acel mădular, supunându-l acţiunii bisturiului, decât să-i permiţi să distrugă lucrarea lui Dumnezeu în viaţa altcuiva. Este mai bine să intri în viaţă fără braţ, fără picior, sau fără vedere, decât să fii trimis în iad cu toate mădularele intacte. Domnul nostru nu lasă să se înţeleagă prin asta că unii vor intra în cer cu mădulare lipsă, ci doar descrie condiţia fizică în momentul în care credinciosul trece din viaţa aceasta în cealaltă. Nu există nici o îndoială asupra faptului că trupul învierii va fi complet şi desăvârşit.

Apoi Fiul lui Dumnezeu atrage atenţia asupra pericolului de a-l dispreţui pe vreunul din cei micuţi ai Săi - fie că e vorba de copii, fie de cei care aparţin împărăţiei. Pentru a sublinia şi mai mult importanţa lor, El adaugă faptul că îngerii acestora stau mereu în prezenţa lui Dumnezeu, privindu-I faţa. Îngerii aceştia sunt, probabil, îngerii păzitori (vezi şi Evrei 1:14).

Deşi e omis în versiunea RSV şi în multe alte Biblii moderne, versetul acesta referitor la misiunea Mântuitorului constituie un foarte adecvat punct culminant al întregului pasaj şi, pe baza analizei textuale, trebuie inclus neapărat în text.

Aceşti micuţi, oiţele acestea, sunt obiectul grijii pline de iubire şi tandreţe a Păstorului, care a venit să-i mântuiască. Chiar dacă numai una din o sută de oi se rătăceşte, El le lasă pe cele nouăzeci şi nouă şi Se duce s-o caute pe cea pierdută, nelăsându-Se până n-o găseşte. Bucuria Păstorului pentru faptul că a găsit oaia pierdută ar trebui să ne înveţe valoarea şi respectul pe care le are El pentru cei micuţi ai Săi.

Cei micuţi sunt importanţi nu numai pentru îngeri şi pentru Păstor, ci şi pentru Dumnezeu Tatăl. Voia Lui este ca nici unul din aceşti micuţi să nu piară! Dacă ei sunt atât de importanţi încât să angajeze acţiunea îngerilor, a Domnului Isus şi a lui Dumnezeu Tatăl, atunci este limpede că nu avem voie sub nici o formă să-i dispreţuim, indiferent cât de neatrăgători sau de umili ni s-ar părea.

Se dau instrucţiuni precise cu privire la îndatoririle care-i revin creştinului atunci când este nedreptăţit de un alt credincios. Mai întâi, chestiunea trebuie rezolvată în particular, între cei doi. Dacă cel care a greşit îşi recunoaşte vinovăţia, împăcarea deja s-a realizat. Necazul însă este că noi nu procedăm aşa, ci, bârfind, îi informăm pe toţi cu privire la ce s-a întâmplat. Iar apoi cazul devine cunoscut cât ai bate din palme, ducând la agravarea dezbinării. Să nu uităm însă că pasul numărul unu este acesta: „du-te şi mustră-1 între tine şi el singur."

Dacă fratele vinovat nu ascultă, atunci cel vătămat trebuie să ia cu el încă unu sau doi şi să caute restauraţia. Aceasta va sublinia gravitatea tot mai mare a refuzului său de a se înmuia. Dar, şi mai important, va furniza o mărturie competentă, aşa cum cere Scriptura: „pentru ca orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori." (Deuteronom 19:15). Nimeni nu va fi în stare să măsoare necazurile pe care şi le-a atras biserica datorită eşecului de a respecta această regulă simplă, anume aceea că acuza adusă împotriva altei persoane trebuie sprijinită de mărturia a două sau trei persoane. În această privinţă, instanţele judecătoreşti din lume adesea procedează cu mai multă dreptate decât bisericile sau adunările creştine.

Dacă acuzatul refuză în continuare să-şi recunoască vina şi să-şi ceară iertare, chestiunea trebuie adusă înaintea bisericii locale. Este important de reţinut că adunarea locală este corpul îndrituit să audieze cazul, şi nu o instanţă civilă. Creştinului i se interzice să se ducă în faţa legii cu o plângere împotriva altui credincios (1Corinteni 6:1-8).

Dacă reclamatul refuză să-şi recunoască vina în faţa bisericii, atunci urmează să fie considerat ca un păgân şi ca un vameş. Sensul cel mai evident care se desprinde din acest enunţ este că persoana respectivă trebuie privită ca aflându-se în afara sferei bisericii. Deşi el poate fi un credincios adevărat, nu este însă un credincios viu şi, prin urmare, trebuie tratat ca atare. Deşi aparţine în continuare bisericii universale, lui trebuie să i se ridice privilegiile acordate de biserica locală. Acesta este un act foarte grav de disciplinare, căci temporar îl va expune pe credincios puterii Satanei, „pentru nimicirea cărnii, pentru ca duhul lui să poată fi salvat în ziua Domnului Isus" (1Corinteni 5:5). Scopul acestei acţiuni este de a-l face să-şi vină în fire şi să-l determine să-şi mărturisească păcatul. Până la data când se va atinge acest obiectiv, credincioşii trebuie să se poarte curtenitor faţă de el, dar, în acelaşi timp, să arate prin atitudinea lor că nu aprobă şi nu tolerează păcatul lui şi că nu pot avea cu el părtăşia pe care o au în mod obişnuit cu ceilalţi credincioşi adevăraţi. Adunarea trebuie să aibă grijă să-l reprimească

de îndată ce se vor fi arătat dovezile adecvate că s-a petrecut o pocăinţă adevărată.

Versetul 18 este legat de cele precedente. Atunci când o adunare, după ce s-a rugat şi a ascultat de Cuvântul lui Dumnezeu, leagă printr-o acţiune disciplinară o anumită persoană, acea acţiune este onorată în cer. Când persoana respectivă s-a pocăit şi şi-a mărturisit păcatul iar adunarea o reprimeşte în mijlocul ei, acordându-i din nou părtăşia, şi această acţiune de dezlegare este ratificată de Dumnezeu (vezi Ioan 20:23).

Întrebarea care se ridică este următoarea: „Cât de mare trebuie să fie o adunare înainte de a avea căderea să lege şi să dezlege, în sensul celor de mai sus?" Răspunsul este că doi credincioşi pot aduce asemenea chestiuni înaintea lui Dumnezeu în rugăciune, cu asigurarea că vor fi auziţi. Deşi versetul 19 poate fi folosit ca o făgăduinţă generală că vom primi răspuns la rugăciunile noastre, în contextul nostru el se referă la rugăciunea privitoare la acţiunile de punere sub disciplină din cadrul bisericii. Când este folosit în legătură cu rugăciunea colectivă, în general, el trebuie interpretat în lumina altor învăţături privitoare la rugăciune. Astfel, rugăciunile noastre trebuie să fie:

1. În conformitate cu voia revelată a lui Dumnezeu (1Ioan 5:14, 15).

2. Făcute cu credinţă (Iacov 1:6-8).

3. Cu sinceritate (Evrei 10:22a), şi aşa mai departe.

Versetul 20 trebuie interpretat în lumina contextului său. El nu se referă, în principal, la alcătuirea bisericii nou-testamentale în forma ei cea mai simplă, nici la o adunare obişnuită de rugăciune, în cadrul căreia biserica încearcă să obţină împăcarea a doi creştini pe care-i separă un păcat. Versetul se poate aplica cu legitimitate la toate strângerile credincioşilor în care Cristos este Centrul, însă aici este vorba despre un anumit tip de strângere.

A te aduna „în numele Lui" înseamnă a face acest lucru pe baza autorităţii Lui, recunoscând tot ceea ce este El, şi în ascultare de Cuvântul Lui. Nici un grup nu poate avea pretenţia de a constitui singurul grup de credincioşi care se adună în numele Lui, căci dacă ar fi aşa, prezenţa Lui s-ar mărgini la un foarte îngust segment al trupului Său de pe pământ. Oriunde sunt adunaţi doi sau trei în semn de recunoaştere a faptului că El este Domn şi Mântuitor, El este acolo, în mijlocul lor.

D. Cu privire la iertarea nemărginită (18:21-35)

În acest punct, Petru formulează întrebarea: „de câte ori trebuie să-i ierte el pe un frate care a păcătuit împotriva lui." Probabil el s-a gândit că dă dovadă de multă mărinimie dacă atinge cifra şapte, ca număr maxim de ocazii în care trebuie să-l ierte. Isus i-a răspuns: „nu de şapte ori, ci de şaptezeci de ori câte şapte." Noi nu trebuie să înţelegem că El ar fi avut în vedere, la propriu, cifra de 490 (de iertări), ci, mai degrabă, El S-a referit, în mod figurat la faptul că trebuie să iertăm „la nesfârşit".

„Bine, bine", va spune cineva, „dar ce rost mai are să urmăreşti pas cu pas toată procedura descrisă mai sus - adică să te duci la el şi să-i vorbeşti între patru ochi, apoi să mai iei alte două persoane cu tine şi apoi să-l duci în faţa bisericii - când ai putea foarte bine să-i ierţi de la bun început?!"

Răspunsul îl găsim în existenţa unor etape ale administrării iertării, după cum urmează:

1. Când un frate greşeşte faţă de mine sau păcătuieşte împotriva mea, eu am datoria să-i iert imediat în inima mea (Efeseni 4:32). Asta mă va elibera de duhul neiertător de amărăciune şi va lăsa ca întreaga chestiune să apese pe umerii săi.

2. Deşi l-am iertat în inima mea, eu nu-i comunic încă faptul că este iertat. Nu ar fi drept să-i administrez iertarea în mod public până când el nu s-a pocăit. Astfel sunt obligat să mă duc la el şi să-l mustru cu dragoste, sperând să-l conving să-şi mărturisească păcatul (Luca 17:3).

3. De îndată ce şi-a cerut iertare şi şi-a mărturisit păcatul, îi spun că este iertat (Luca 17:4).

Isus le spune apoi pilda împărăţiei cerurilor, pentru a-i preveni cu privire la consecinţele unui spirit neiertător de care ar putea da dovadă nişte supuşi care au fost ei înşişi iertaţi, fără plată.

Istoria se referă la un anumit rege care a dorit să încheie conturile sale privitoare la nişte datorii scadente. Un slujitor care îi datora zece mii de talanţi a devenit insolvent, şi astfel stăpânul lui a poruncit ca el şi familia lui să fie vânduţi robi, ca plată pentru achitarea datoriei. Îndurerat, slujitorul l-a implorat pe rege să-l mai păsuiască, promiţând că va achita toată datoria, când va avea posibilitatea.

Asemenea multor datornici, şi omul acesta era incredibil de optimist cu privire la posibilităţile sale de a rambursa datoria, cu o singură condiţie: să i se îngăduie o prelungire (v. 26). Întreg venitul Galileii se ridica doar la 300 de talanţi, iar omul acesta datora 10000 de talanţi! Amănuntul privitor la imensitatea datoriei nu trebuie scăpat, deoarece intenţionat s-a accentuat suma. S-a avut în vedere captarea atenţiei ascultătorilor, prin şocarea lor şi sublinierea uriaşei datorii a omului faţă de Dumnezeu. Martin Luther obişnuit să spună că suntem cu toţii nişte cerşetori înaintea Lui. Nu avem nici o speranţă că vom putea plăti vreodată datoria (din Daily Notes ofthe Scripture Union)

Când stăpânul a văzut atitudinea spăşită a slujitorului său, l-a iertat de întreaga datorie de 10000 de talanţi, într-un gest extraordinar de har, făcându-se o derogare de la cerinţele dreptăţii.

Slujitorul acesta avea însă un alt slujitor, care-i datora doar o sută de dinari (câteva sute de dolari). În loc să-l ierte, l-a luat pe om de gât şi l-a obligat să-i plătească toată datoria. Bietul debitor a cerut să i se prelungească termenul de scadenţă, dar creditorul nici n-a vrut să audă. Şi astfel a fost aruncat în închisoare până când a plătit datoria - sarcină foarte grea de îndeplinit, dacă nu chiar imposibilă, întrucât fiind închis, nu mai avea cum să câştige bani.

Ceilalţi slujitori, profund revoltaţi de această comportare total inconsecventă, l-au reclamat stăpânului lor, care s-a mâniat pe creditorul nemilostiv. El, care fusese iertat de o mare datorie, nu consimţea să ierte pe altul, care-i datora doar o fărâmă din cât fusese propria lui datorie! Şi astfel a fost pus în custodia temnicerului, până la achitarea datoriei lui.

Aplicaţia este cât se poate de limpede: Dumnezeu este Regele. Toţi slujitorii Lui s-au înglodat într-o datorie uriaşă a păcatului, pe care n-aveau cum s-o plătească. În harul Său minunat şi în compasiunea Sa, Domnul a plătit datoria şi le-a acordat, complet gratuit, iertare deplină. Să zicem acum că un creştin greşeşte faţă de altul. Când este mustrat, el îşi recunoaşte vina şi-şi cere iertare. Dar creştinul vătămat refuză să-l ierte. Asta în ciuda faptului că el însuşi a fost iertat de milioane de dolari! Şi când te gândeşti că el nu trebuie să ierte decât pentru câteva sute de dolari! Dar el refuză. Oare va permite Regele ca o asemenea purtare să rămână nepedepsită? Cu siguranţă că nu! Cel vinovat de asemenea purtare va fi disciplinat în viaţa aceasta şi va suferi o pierdere la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

E. Cu privire la căsătorie, divorţ şi celibat (19:1-12)

După ce Şi-a încheiat misiunea în Galileea, Domnul S-a îndreptat spre Ierusalim, oraş situat în sud. Deşi nu se cunoaşte traseul exact pe care l-a străbătut, pare cert faptul că a străbătut Pereea, de-a lungul malului de răsărit al Iordanului. Matei descrie regiunea drept ţinutul Iudeii, dincolo de Iordan. Lucrarea din Pereea e cuprinsă între 19:1 şi 20:16 sau 20:28, căci nu se precizează când a traversat Iordanul, trecând în Iudeea.

Probabil mulţimile care L-au urmat, în căutare de vindecare, au fost acelea care i-au alertat pe farisei, descoperindu-le locul unde se afla Domnul. Ca o haită de câini sălbatici, fariseii au început să-L încolţească, sperând să-L poată prinde în capcana propriilor Sale cuvinte. Ei au întrebat dacă divorţul e legal, indiferent de împrejurări şi din orice temei. Indiferent cum răspundea El, o parte din iudei avea să fie oricum înfuriată. O parte din ei adopta o atitudine foarte liberală faţă de divorţ, în vreme ce alta era foarte strictă cu privire la divorţ.

Domnul nostru a explicat că intenţia iniţială a lui Dumnezeu a fost ca un bărbat să aibă doar o singură soţie. Dumnezeul care l-a creat pe om bărbat şi femeie a decretat ca relaţia de căsnicie să depăşească relaţia părintească. De asemenea, El a spus că căsătoria este unirea dintre un bărbat şi o femeie. Idealul lui Dumnezeu este ca această unire divin rânduită să nu fie desfăcută prin nici un act sau decret al omului.

Fariseii au crezut că L-au prins pe Domnul într-o contradicţie flagrantă a Vechiului Testament. Oare nu asigurase Moise posibilitatea divorţului? (au întrebat ei). Un om putea să renunţe la nevasta lui printr-o simplă declaraţie scrisă, dând-o apoi afară din casă (Deuteronom 24:1-4).

Isus a convenit că Moise permisese divorţul, dar nu ca ideal al lui Dumnezeu pentru omenire, ci din pricina condiţiei de alunecare în păcat a Israelului: Din pricina împietririi inimilor voastre a îngăduit Moise să vă lăsaţi nevestele; dar de la început n-a fost aşa." Idealul lui Dumnezeu a fost să nu existe nici un divorţ. Dar Dumnezeu tolerează condiţii care nu constituie voia Lui directoare.

Apoi Domnul a afirmat, cu autoritate absolută, că din acel moment se va renunţa la îngăduinţa din trecut cu privire la divorţ. De acum înainte nu va mai fi decât un singur motiv valabil pentru divorţ: infidelitatea. Dacă o persoană avea să divorţeze pentru orice alt motiv şi să se recăsătorească, se va face vinovată de adulter.

Deşi nu se exprimă acest lucru în mod expres, se poate deduce din cuvintele Domnului nostru că acolo unde s-a obţinut divorţul din motive de adulter, partea nevinovată poate să se recăsătorească. Altfel divorţul nu ar mai sluji nici un alt scop pe care să nu-l poată împlini şi simpla separare a celor doi.

Prin imoralitate sexuală sau curvie se înţelege, în general, adulter. Dar mulţi cercetători experţi ai Sfintelor Scripturi cred că termenul se referă numai la imoralitatea comisă înainte de căsătorie, care este descoperită după căsătorie (vezi Deuteronom 22:13-21). Alţii cred că se referă doar la datinile iudaice privitoare la căsătorie şi că acesta ar fi motivul pentru care această „clauză de excepţie" se află doar la Matei, evanghelia cu un pronunţat caracter iudaic.

În ce priveşte tratarea mai aprofundată a chestiunii divorţului, vezi notele asupra pasajului de la Matei 5:31,32.

Când ucenicii au auzit învăţătura Domnului privitoare la divorţ, s-au dovedit tributari unei concepţii extremiste, ca să spunem aşa, adoptând o poziţie absurdă, conform căreia dacă divorţul se poate acorda doar pe baza unui singur motiv, atunci urmează că pentru a evita păcatul în căsnicie ar fi mai bine să nu te căsătoreşti deloc! Dar asta nu-i împiedica să păcătuiască şi în starea de celibatari!

Şi astfel Mântuitorul le-a reamintit că regula generală nu este să poţi rămâne celibatar. Numai cei cărora li s-a dat harul special pot să renunţe la căsătorie. Dictonul:

„Nu toţi pot primi cuvântul acesta, ci numai aceia cărora le este dat" nu înseamnă că toţi sunt incapabili de a înţelege ce urmează, ci că ei nu pot trăi o viaţă de înfrânare decât dacă au fost chemaţi la aceasta.

Domnul Isus a explicat că există trei tipuri de eunuci. Unii oameni sunt eunuci deoarece s-au născut fără capacitatea reproductivă. Alţii sunt aşa deoarece au fost castraţi de oameni; despoţii orientali adesea supuneau paznicii haremurilor la intervenţia chirurgicală prin care îi făceau eunuci. Dar Isus i-a avut în vedere în special pe cei care s-au făcut pe ei înşişi eunuci pentru împărăţia cerurilor. Oamenii aceştia s-ar putea să fie chiar căsătoriţi şi să nu aibă nici un defect fizic. Dar, din consacrare faţă de Rege şi împărăţia Sa, ei renunţă de bună voie la căsătorie, pentru a se dedica pe dea-ntregul cauzei lui Cristos. După cum s-a exprimat apostolul Pavel mai târziu: „Cine nu este însurat se îngrijeşte de lucrurile Domnului, cum ar putea să placă Domnului." (1Corinteni 7:32). Celibatul nu este de natură fizică, ci o chestiune de abstinenţă voluntară.

Nu toţi oamenii pot trăi o asemenea viaţă, ci numai acei care au fost învredniciţi de Dumnezeu. „Eu aş vrea ca toţi oamenii să fie ca mine; dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul într-un fel, altul într-altul." (1Corinteni 7:7)

F. Cu privire la copii

Este interesant că copiii sunt introduşi la scurt timp după discursul asupra divorţului (vezi şi Marcu 10:1-16); adesea ei sunt cei care suferă cel mai mult de pe urma căsniciilor destrămate.

Părinţii şi-au adus copilaşii la Isus ca să fie binecuvântaţi de învăţătorul şi Păstorul Isus. Ucenicii au considerat acest act o întrerupere şi un lucru supărător, drept care i-au mustrat pe părinţi. Dar Isus a intervenit cu cuvintele care i-au făcut pe copiii dintotdeauna să-L îndrăgească: „Lăsaţi - copilaşii să vină la Mine, şi nu-i opriţi, căci împărăţia cerurilor este a celor ca ei."

Mai multe învăţăminte importante se desprind din aceste cuvinte. Mai întâi, ele sunt adresate slujitorului Domnului, care trebuie să înţeleagă importanţa de a se ocupa şi de copii, ale căror minţi sunt receptive, vestindu-le Cuvântul lui Dumnezeu. În al doilea rând, copiii care doresc să-şi mărturisească credinţa în Domnul Isus nu trebuiesc opriţi de a face acest lucru, ci încurajaţi. Nimeni nu cunoaşte vârsta minimă a celor din iad. Dacă un copil doreşte cu adevărat să fie salvat, nu trebuie să i se spună că e prea tânăr. În acelaşi timp, nu trebuie exercitate presiuni asupra copiilor, ca aceştia să facă o mărturisire falsă, neizvorâtă din convingere proprie. Întrucât ei sunt mai susceptibili decât adulţii la apelurile emoţionale, ei trebuiesc protejaţi de metodele dure de evanghelizare. Copiii nu trebuie să devină adulţi înainte de a fi mântuiţi, dar adulţii trebuie să devină asemenea copiilor (Matei 18;3,4;Marcu 10:15).

În al treilea rând, aceste cuvinte ale Domnului nostru oferă un răspuns la întrebarea: „Ce se întâmplă cu copiii care mor înainte de a atinge vârsta responsabilităţii?" Isus a spus: „a unora ca ei este împărăţia cerurilor". Aceasta ar trebui să constituie o suficientă asigurare pentru părinţii care au suferit pierderea unuia sau a mai multor copilaşi.

Uneori pasajul acesta este folosit de unii în sprijinul ideii potrivit căreia copiii trebuie botezaţi, pentru a deveni membri ai trupului lui Cristos şi moştenitori ai împărăţiei Sale. O lectură mai atentă ne va arăta însă că părinţii şi-au adus copilaşii la Isus, nu la botez. De asemenea ne va arăta că copiii erau deja posesori ai împărăţiei. În plus, nu găsim nici o picături de apă în pasajul acesta!

Incidentul acesta ne oferă un studiu al contrastelor. După ce am văzut că împărăţia aparţine copilaşilor, vom vedea cât de greu este pentru adulţi să intre în ea.

Un bogat L-a interpelat pe Domnul cu o întrebare aparent sinceră. Adresându-se lui Isus cu cuvintele „Bunule învăţător", el L-a întrebat ce trebuie să facă pentru a avea viaţa veşnică. Întrebarea a pus în evidenţă ignoranţa lui cu privire la adevărata identitate a lui Isus şi cu privire la calea mântuirii. L-a numit pe Isus „învăţător", aşezându-L la acelaşi nivel cu alţi oameni mari. Şi când şi-a exprimat dorinţa de a obţine viaţa veşnică, a formulat dorinţa ca o datorie, mai degrabă decât ca dar.

Domnul nostru l-a verificat în privinţa a două puncte importante: întrebându-l: „De ce Mă numeşti bun? Nu este nici unul bun, decât Unul, adică Dumnezeu." Isus nu îşi declina Dumnezeirea, ci îi dădea tânărului bogat prilejul de a spune: „De aceea Te numesc Bun, pentru că eşti Dumnezeu!" (N.tr.: s-a reprodus aici traducerea textului englez, din versiunea New King James, întrucât comentariul e întemeiat pe această versiune, care diferă în acest punct, şi în altele, de versiunile româneşti.)

Pentru a-l verifica cu privire la calea mântuirii, Isus a spus: „Dar dacă vrei să intri în viaţă, păzeşte poruncile." Mântuitorul nu a vrut să spună prin aceasta că mântuirea se poate obţine prin păzirea poruncilor. Mai degrabă, El a recurs la lege pentru a produce în acest om căinţa de păcat, sentimentul de condamnare pe care îl aduce păcatul. Căci omul respectiv încă trăia sub iluzia că ar putea moşteni împărăţia doar pe baza principiului „de a face" ceva. Or, dacă aşa stau lucrurile, ei bine, atunci să respecte legea, care îi spunea ce să „facă".

Domnul nostru a citat cele cinci porunci care se ocupă în principal cu aproapele, toate culminând cu afirmaţia supremă: „Să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuţi!" întrucât nu-şi vedea deloc egoismul şi egocentrismul său, omul nostru s-a lăudat că întotdeauna a păzit cu grijă poruncile acestea.

În loc să facă aşa, tânărul a plecat foarte întristat.

Răspunsul dat de tânărul bogat l-a oferit lui Isus prilejul de a remarca cât de greu este pentru un om bogat să intre în împărăţia cerurilor. Bogăţiile riscă să devină un idol pentru oameni. Este greu să posezi bogăţii fără să nu ajungi să-ţi pui încrederea în ele. Domnul nostru a declarat că: „este mai uşor să treacă o cămilă prin urechea acului, decât să intre un bogat în împărăţia lui Dumnezeu." Aici Domnul recurge la hiperbolă, adică la exagerarea dimensiunilor sau importanţei lucrurilor, cu scopul de a accentua învăţătura pe care trebuie s-o transmită această figură de stil.

Evident, este imposibil ca o cămilă să treacă prin urechea unui ac! Sintagma: „urechea acului" s-ar referi, după unii comentatori, la uşa mică din cadrul porţii de la intrarea în cetate. O cămilă ar putea trece prin ea, mergând în genunchi, dar cu multă dificultate. Dar dacă cercetăm textul paralel de la Luca observăm că se foloseşte termenul „ac" cu sensul acului folosit de chirurg. Reiese deci din context că Domnul nu s-a referit la un fapt greu de înfăptuit, ci la unul imposibil. Omeneşte vorbind, un bogat pur şi simplu nu poate fi mântuit.

Ucenicii au fost uimiţi de aceste remarci. Ca evrei, care trăiau sub codul mozaic, prin care Dumnezeu promitea prosperitate celor care ascultau de El, era şi normal ca ei să considere bogăţiile drept un indiciu al binecuvântărilor lui Dumnezeu. Or, dacă cei care se bucurau de asemenea binecuvântări din partea lui Dumnezeu nu puteau fi mântuiţi, ei bine, atunci cine putea fi mântuit?

Domnul a răspuns: „La oameni lucrul acesta este cu neputinţă, dar la Dumnezeu toate lucrurile sunt cu putinţă." Omeneşte vorbind, ar fi imposibil pentru orice fiinţă omenească să fie mântuită, căci numai Dumnezeu poate mântui un suflet. Dar este cu mult mai greu pentru un om bogat să se predea cu toată voinţa sa lui Cristos, decât este lucrul acesta pentru un- om sărac, aşa cum o dovedeşte şi realitatea faptului că puţini oameni bogaţi ajung să fie convertiţi. Căci acestor oameni le vine greu să nu se mai încreadă în mijloacele lor vizibile de întreţinere, ci să-şi pună, în schimb, încrederea într-un Mântuitor nevăzut. Numai Dumnezeu poate înfăptui o asemenea schimbare.

Comentatorii şi predicatorii intervin în acest punct al Evangheliei, susţinând că este absolut normal ca creştinii să fie bogaţi. E cel puţin ciudat faptul că ei pleacă de la un pasaj în care Domnul condamnă bogăţiile, pe care le consideră o piedică în calea fericirii veşnice a omului, pentru a justifica acumularea de averi pământeşti! În plus, este greu de conceput cum un creştin poate să ţină cu dinţii de bogăţiile sale, când vede în jurul lui atâtea nevoi care se cer cu disperare acoperite şi când întoarcerea lui Cristos este atât de aproape iar Domnul ne-a atras atenţia să nu ne adunăm comori aici pe pământ! Bogăţiile adunate cu înfrigurare ne condamnă la o stare de a nu ne mai iubi aproapele ca pe noi înşine.

Petru a prins miezul învăţăturii Mântuitorului. Dându-şi seama că Isus spunea de fapt: „Lăsaţi totul şi urmaţi-Mă pe Mine!", Petru a afirmat satisfăcut că, în ce-l priveşte pe el şi pe ceilalţi ucenici, ei au procedat exact aşa, după care a adăugat: „Ce răsplată vom avea?" Aici se trăda viaţa egocentrică a lui Petru, reafirmându-se firea lui veche. El era cuprins în acel moment de un duh de care şi noi trebuie să ne păzim. Petru se târguia cu Domnul.

Domnul l-a asigurat pe Petru că tot ce se face pentru El va fi răsplătit din plin. Concret, cu privire la cei doisprezece, aceştia vor deţine poziţii de autoritate în Mileniu. Înnoirea tuturor lucrurilor sau „regenerarea", în textul englez, se referă la domnia viitoare a lui Cristos pe pământ şi

este explicată prin expresia: „când Fiul Omului va sta pe scaunul de domnie al măririi Sale". Ne-am referit anterior la această fază a împărăţiei, pe care am numit-o împărăţia în faza ei de manifestare. La acea dată cei doisprezece vor sta pe douăsprezece scaune de domnie şi vor judeca pe cele douăsprezece seminţii ale lui Israel. Răsplăţile în Noul Testament sunt strâns legate de poziţiile de administraţie ocupate în timpul Mileniului (al miei de ani, vezi Luca 19:17,19). Ele vor fi acordate la scaunul de judecată al lui Cristos, dar se vor manifesta când se va întoarce Domnul pe pământ, să domnească.

Cât priveşte credincioşii în general, Isus a adăugat că toţi cei care au lăsat case, sau fraţi, sau surori, sau tată, sau mamă, sau nevastă, sau feciori, sau holde, pentru Numele Său, vor primi însutit şi vor moşteni viaţa veşnică. În viaţa aceasta ei se bucură de părtăşia cu toţi credincioşii, de pe întreg pământul, care compensează dincolo de orice aşteptări orice legături pe care le-au întrerupt cu necredincioşii. Pentru casa la care au renunţat ei primesc o sută de case creştine, unde sunt primiţi cu toată căldura.

Pentru pământurile sau alte forme de avere la care au renunţat, ei primesc bogăţii spirituale inimaginabil de mari.

Dar răsplata viitoare pentru toţi credincioşii este viaţa veşnică. Asta nu înseamnă că noi câştigăm viaţa veşnică prin renunţarea la toate şi prin atitudinea noastră jertfitoare. Viaţa veşnică este un dar, care nu poate fi câştigat prin meritele cuiva. Ideea subliniată în acest pasaj este că cei care renunţă la toate sunt răsplătiţi cu o capacitate sporită de a se bucura de viaţa veşnică în cer. Toţi credincioşii vor avea parte de viaţa aceea, dar nu toţi se vor bucura de ea în egală măsură.

Domnul Şi-a încheiat remarcile cu un avertisment împotriva unui spirit de târguiala. El i-a spus, de fapt, lui Petru: „Tot ce vei face pentru Mine va fi răsplătit, dar ai grijă ca nu cumva să fii animat în aceste fapte bune de considerente egoiste, deoarece, în acest caz, mulţi din cei dintâi vor fi cei din urmă, şi mulţi din cei din urmă vor fi cei dintâi. Adevărul acesta este ilustrat de parabola din capitolul următor. Această afirmaţie a fost rostită, probabil, şi ca avertisment potrivit căruia nu este de ajuns să porneşti bine pe calea uceniciei, ci ceea ce contează este cum sfârşim pe această cale.

Înainte de a trece mai departe, se cuvine să notăm că expresiile: „Împărăţia cerurilor" şi „Împărăţia lui Dumnezeu" sunt folosite cu acelaşi sens, putând fi oricând inversate, în versetele 23 şi 24, prin urmare, ele sunt sinonime.

I. Cu privire la răsplăţile pentru munca la vie (20:1-l6)

Această parabolă, care continuă discursul privitor la răsplăţile de la sfârşitul capitolului 19, ilustrează adevărul potrivit căruia toţi ucenicii adevăraţi vor fi răsplătiţi, ordinea răsplăţilor fiind stabilită de duhul în care a slujit ucenicul respectiv.

Parabola descrie un gospodar, care a ieşit dis-de-dimineaţă, să-şi tocmească lucrători la vie. Oamenii aceştia s-au învoit printr-un contract să lucreze pentru câte un dinar pe zi, ceea ce constituia un salar rezonabil pentru vremea aceea. Să zicem că au început să lucreze la ora 6 dimineaţa.

La ora 9 dimineaţa gospodarul a găsit alţi lucrători neangajaţi în piaţă. N-a fost vorba aici de nici un acord între muncitori şi patronat. Lucrătorii aceştia s-au apucat de lucru bazaţi doar pe cuvântul stăpânului viei, că acesta le va da tot ce se cuvine.

La amiază şi la ora 3 după masă, gospodarul a mai angajat alţi oameni, pe temeiul că le va da plata cuvenită. La ora 5 după amiază încă a mai găsit oameni care nu fuseseră angajaţi. Aceştia nu erau leneşi. Ei doreau să muncească, dar nu ştiu cum se făcea că nu găseau de lucru. Aşadar, gospodarul i-a trimis în via sa, fără să discute condiţiile de plată.

E important să observăm că primii oameni au fost angajaţi ca urmare a unui acord de negocieri; toţi ceilalţi au lăsat chestiunea plăţii pe seama proprietarului.

La sfârşitul zilei, fermierul şi-a instruit contabilul să le achite oamenilor plata, începând cu ultimii angajaţi şi terminând cu cei ce fuseseră tocmiţi primii să lucreze în via sa. (în felul acesta, cei angajaţi mai târziu puteau vedea cât au primit ceilalţi.)

Plata primită de ei a fost egală pentru toţi: un dinar. Cei ce începuseră munca la ora 6 dimineaţa au crezut că vor primi mai mult, dar iată că şi ei au primit doar un dinar. Îndată aceştia au fost cuprinşi de resentimente, căci, la urma urmelor, oare nu lucraseră ei mai mult decât ceilalţi, îndurând arşiţa zilei?

În răspunsul dat de fermier unuia dintre aceştia vom găsi învăţăturile pline de miez care se desprind din această parabolă. Mai întâi el a spus: „Prietene, ţie nu-ţi fac nici o nedreptate; nu te-ai tocmit cu mine cu un leu (dinar, în original, n.tr.)? Ia-ţi ce ţi se cuvine şi pleacă. Eu vreau să plătesc şi acestuia din urmă ca şi ţie." Primul se tocmise pentru un dinar pe zi şi a primit exact plata asupra căreia s-a înţeles cu stăpânul viei. Ceilalţi s-au aruncat asupra harului gospodarului şi au primit har. Harul este mai bun decât dreptatea. Mai bine să laşi chestiunea răsplăţilor pe seama Domnului, decât să te târguieşti cu El.

Atunci gospodarul a spus: „Nu pot să fac ceea ce vreau cu ce-i al meu?" Învăţătura care se desprinde de aici este, desigur, faptul că Dumnezeu este suveran. El poate face ce vrea. Şi tot ceea ce găseşte El de cuviinţă să facă va fi întotdeauna bun, drept şi corect. Gospodarul a adăugat apoi: „Ori este ochiul tău rău, fiindcă eu sunt bun?" Întrebarea aceasta scoate la iveală trăsătura vicleană din firea omenească. Cei care au început lucrul la 6 dimineaţa au primit exact ceea ce meritau, dar au fost cuprinşi de gelozie, deoarece alţii au primit exact aceeaşi plată, pentru o muncă care a durat mult mai puţine ore. Mulţi dintre noi trebuie să recunoaştem că am gândit la fel, considerând această modalitate de plată cam nedreaptă, nu-i aşa? Asta înseamnă însă că în împărăţia cerurilor va trebui să adoptăm un mod cu totul nou de a gândi. Va trebui să renunţăm la spiritul nostru lacom, competitiv, şi să gândim ca Domnul nostru.

Gospodarul ştia că toţi oamenii aceştia aveau nevoie de bani, şi, prin urmare, i-a plătit după nevoia lor, mai degrabă decât după lăcomia lor. Nimeni nu a primit mai mult decât a meritat, dar toţi au primit suficient cât să acopere nevoile lor şi ale familiilor lor. După James Stewart, învăţătura care se desprinde din această pildă este că persoana „care se gândeşte să se târguiască cu privire la răsplata finală întotdeauna va greşi, iar bunătatea şi îndurarea lui Dumnezeu vor avea întotdeauna ultimul cuvânt de spus, cuvânt care nu va putea fi combătut." Cu cât studiem mai mult parabola în această lumină, cu atât mai mult ne dăm seama că este nu numai dreaptă, ci şi minunată. Cei care au fost angajaţi la 6 dimineaţa trebuiau să considere o recompensă în plus: privilegiul de a-1 sluji pe un stăpân aşa de minunat, toată ziua.

Isus a încheiat parabola cu cuvintele: „Tot aşa, cei din urmă vor fi cei dintâi, şi cei dintâi vor fi cei din urmă" (vezi 19:30). Se vor înregistra surprize la împărţirea răsplăţilor. Unii care au crezut că vor fi primii vor fi, în realitate, ultimii, deoarece slujirea lor a fost inspirată de mândrie şi de ambiţii egoiste. Alţii care au slujit din dragoste şi recunoştinţă vor fi onoraţi peste măsură.

Faptele pe care le credeam meritorii El ne va arăta că nu fuseseră decât păcat. În schimb, gesturi mărunte, pe care le-am dat uitării El ne va arăta că au fost făcute pentru El.

Anonim

J. Cu privire la moartea şi învierea Sa

E evident că Domnul părăsea acum ţinutul Pereea, urmând să se îndrepte spre Ierusalim, prin Ierihon (vezi versetul 29). Încă o dată, El i-a luat pe cei doisprezece deoparte să le explice ce se va întâmpla după ce vor ajunge în Cetatea Sfântă. El avea să fie trădat de mai marii preoţilor şi de cărturari - o referire evidentă la perfidia lui Iuda. Apoi avea să fie condamnat la moarte de liderii evreilor. Nedispunând de autoritatea de a aplica pedeapsa capitală, ei aveau să-L dea pe mâna Neamurilor (a romanilor).

El avea să fie batjocorit, biciuit şi răstignit. Dar moartea nu-L va putea ţine captiv, ci El va învia a treia zi.

Ce trist e să vedem manifestările firii omeneşti! N-a trecut decât foarte puţin timp de când Domnul a prezis suferinţa şi moartea Sa, şi discipolii Săi au şi început să se gândească mai mult la propria lor glorie, decât la suferinţele Sale.

Prima dată când a prezis Cristos suferinţele de care avea să aibă parte, anunţul a generat un protest din partea lui Petru (16:22); a doua oară când a prezis Domnul aceste lucruri, vestea a fost urmată imediat de întrebările ucenicilor: „Cine este cel mai mare...?" Dar a treia oară când prezice Domnul suferinţele şi moartea Sa, răspunsul ucenicilor parcă le întrece pe cele două precedente, căci Iacov şi Ioan îşi fac cunoscută ambiţia lor. Ei şi-au închis ochii la toate prevenirile faţă de necazul care se apropia, deschizându-i doar la gloria promisă - trădând astfel o concepţie greşită, materialistă cu privire la împărăţie (Daily Notes of the Scripture Union).

Mama lui Iacov şi a Ioan a venit la Domnul, cerând ca fiii ei să poată şedea de o parte şi de alta a Lui, în împărăţie. A fost meritul ei de a fi dorit ca fiii ei să stea cât mai aproape de Isus, şi de a nu-şi fi pierdut încrederea că într-o zi El avea să domnească. Dar ea nu a înţeles criteriile care stau la baza acordării de onoruri în împărăţie.

Marcu afirmă că fiii au formulat ei înşişi această cerere (Marcu 10:35); poate că au făcut-o la îndemnul ei sau poate că atât ea, cât şi cei doi s-au apropiat împreună de Domnul. Nu există nici o contradicţie între textul de la Matei şi cel de la Marcu.

Drept răspuns, Isus le-a spus că ei nu ştiau ce cer. Ei doreau o cunună fără cruce, un tron fără altarul jertfei, gloria fără suferinţa care conduce la ea. Prin urmare, Domnul i-a întrebat direct: „Puteţi voi bea paharul pe care am sa-l beau Eu?" Nu ne este greu să înţelegem ce a însemnat paharul, căci Domnul tocmai îl descrisese în versetele 18 şi 19. El trebuia să sufere şi să moară.

Iacov şi Ioan au afirmat că vor putea lua parte la suferinţele Sale, deşi încrederea lor se baza mai mult pe râvnă, decât pe o cunoaştere reală a ceea ce avea să urmeze.

Isus i-a asigurat că aveau să bea, într-adevăr, din paharul Său. Iacov avea să sufere martiraj iar Ioan avea să fie prigonit şi exilat pe Insula Patmos. În legătură cu aceasta, Robert Little scrie următoarele: „Iacov a murit moarte de martir; Ioan a trăit moarte de martir,"

Apoi Isus a explicat că El nu putea să acorde în mod arbitrar locuri de onoare în împărăţia Sa; Tatăl stabilise temeiuri speciale de pe baza cărora să fie repartizate aceste locuri. Ei considerau aceste locuri o chestiune de privilegii, acordate pe baza relaţiei lor cu Domnul, anume că, întrucât ei erau atât de apropiaţi de Cristos, puteau pretinde locuri preferate. Dar aici nu era vorba de favoritism. În planul lui Dumnezeu, locurile de la dreapta şi de la stânga Lui sunt acordate în funcţie de suferinţa îndurată pentru El. Aceasta înseamnă că onorurile principale în cadrul împărăţiei nu se limitează la creştinii primului secol, ci chiar unii dintre noi, cei de azi, ar putea avea parte de ele, dacă suferim pentru Domnul.

Ceilalţi zece ucenici s-au supărat foarte pe cererea fiilor lui Zebedei. Ei s-au mâniat probabil deoarece ei înşişi ar fi dorit să fie cei mai mari şi le era ciudă că alţii, ca Iacov şi Ioan, le-au luat-o înainte!

Situaţia care s-a creat I-a dat Domnului prilejul de a face revoluţionara afirmaţie cu privire la măreţia în împărăţia Sa. Neamurile concep măreţia în termenii stăpânirii şi domniei. În împărăţia lui Cristos însă, măreţia se manifestă prin slujire. Oricine aspiră la măreţie trebuie să devină un slujitor şi oricine doreşte să fie cel dintâi, trebuie să fie rob.

Fiul Omului este exemplul desăvârşit de slujire umilă, care a venit în lume nu pentru a I se sluji, ci pentru ca El însuşi să slujească şi să-Şi dea viaţa ca preţ de răscumpărare pentru mulţi. Întreg scopul încarnării poate fi rezumat în două verbe: să slujească şi să dea. Este uimitor să vedem cât de mult S-a smerit Domnul nostru preamărit, coborându-Se în ieslea Betleemului şi apoi ducându-Se la cruce. Măreţia Sa s-a manifestat în profunzimea smeririi Sale. Şi tot aşa ar trebui să fie şi cu noi.

El Şi-a dat viaţa ca preţ de răscumpărare pentru mulţi. Moartea Sa a împlinit toate cerinţele neprihănirii lui Dumnezeu în privinţa păcatului. Ea a fost suficientă pentru a îndepărta toate păcatele lumii, dar devine eficace numai pentru cei care Îl acceptă ca Domn şi Mântuitor. Ai făcut tu acest lucru, iubite cititor?

L. Vindecarea celor doi orbi (20:29-34)

Între timp, Isus a traversat Iordanul, din Pereea, ajungând la Ierihon. Pe când părăsea oraşul, doi orbi I s-au adresat cu glas tare: „Ai milă de noi, o, Doamne, Fiul lui David!" Faptul că I s-au adresat cu titlul „Fiul lui David" dovedeşte că, deşi erau orbi fizic, vederea lor spirituală era suficient de ageră pentru a fi recunoscut în Isus pe Mesia cel promis. Orbii ar putea reprezenta rămăşiţa credincioasă a Israelului orbit, care îl va recunoaşte că este Cristosul, când se va întoarce să domnească (Isaia 35:5;42:7;Romani 11:25,26;2Corinteni 3:16;Apocalipsa 1:7).

Mulţimea a încercat să-i reducă la tăcere, dar ei au strigat către El şi mai tare. Când Isus i-a întrebat ce doresc, ei nu s-au pierdut în generalităţi, aşa cum procedăm noi adesea, când ne rugăm, ci au trecut imediat la subiect: „Doamne, să ni se deschidă ochii." Cererea lor

concretă a primit un răspuns concret. Lui Isus I s-a făcut milă şi s-a atins de ochii lor. Şi îndată ei şi-au căpătat vederea şi L-au urmat.

Referitor la faptul că Isus s-a atins de ei, Gaebelein face următoarea observaţie pertinenta:

Am aflat deja sensul obişnuit al vindecării prin atingere, în Evanghelie. Oriunde Domnul vindecă prin atingere, asta are legătură, pe plan dispensaţional, cu prezenţa Sa personală pe pământ şi purtarea Sa plină de îndurare faţă de Israel. Când vindecă prin Cuvântul Său, fiind absent cu trupul... sau dacă este atins prin credinţă, aceasta se referă la perioada când El lipseşte de pe pământ iar Neamurile care se apropie de El prin credinţă sunt vindecate de El.

Există dificultăţi în reconcilierea relatării pe care o face Matei despre acest incident cu aceea de la Marcu 10:46-52 şi Luca 18:35-43;19:1. Aici avem doi orbi; pe când, la Marcu şi Luca se aminteşte doar de unu. S-a avansat teoria conform căreia Marcu şi Luca ar fi pomenit doar pe acela dintre ei care era mai binecunoscut, respectiv Bartimeu, în vreme ce Matei, întrucât şi-a redactat evanghelia pentru evrei, aminteşte de doi, acesta fiind numărul minim necesar pentru ca o mărturie să stea în picioare (2Corinteni 13:1). La Matei şi Marcu, se spune că incidentul a avut loc pe când Isus părăsea Ierihonul. La Luca se spune că incidentul a avut loc pe când se apropia de oraş. În realitate, existau două Ierihonuri, cel vechi şi cel nou iar minunea vindecării a avut probabil loc pe când Isus părăsea primul dintre ele şi intra în al doilea.

A. Intrarea triumfală (21:1-11)

Suindu-Se de la Ierihon, Isus a ajuns pe versantul de răsărit al Muntelui Măslinilor, unde se aflau localităţile Betania şi Betfaghe. De acolo drumul ocolea partea de sud a Muntelui Măslinilor, cobora în Valea lui Iosafat, traversa Pârâul Chedron şi urca din nou, până la Ierusalim.

Domnul a trimis doi ucenici în Betania, ştiind dinainte că aceştia vor găsi o măgăriţă cu mânzul ei. Ei trebuiau să dezlege animalele şi să le aducă la Isus. Dacă le va cere cineva socoteală, ei trebuiau să explice că Domnul avea nevoie de aceste animale. Atunci proprietarul lor avea să le permită să le ia cu ei. Poate că proprietarul Îl cunoştea pe Isus şi se oferise dinainte să-L ajute. Sau poate că acest episod demonstrează atotştiinţa lui Isus şi autoritatea Sa supremă. Toate s-au petrecut exact aşa cum prezisese Domnul.

Preluarea animalelor a împlinit prezicerile profeţilor Isaia şi Zaharia: „Spuneţi fiicei Sionului: «Iată, împăratul tău vine la tine blând şi călare pe un măgar, pe un măgăruş, mânzul unui animal de povară

După ce ucenicii şi-au aşternut hainele pe animale, Isus a încălecat pe mânz (Marcu 11:7) şi S-a îndreptat călare spre Ierusalim. A fost un moment istoric. Conform explicaţiei lui Sir Robert Anderson, cu aceasta s-au împlinit cele şaizeci şi nouă de săptămâni din profeţia lui Daniel (vezi calculele sale, în cartea sa, intitulată Tke Corning Prince, Prinţul Care Vine). Acum urma uciderea lui Mesia (Dan 9:26).

Intrând astfel în Ierusalim, călare, Domnul Isus oferea o demonstraţie intenţionată, practică, a faptului că este Mesia - exact aşa cum declarase despre Sine. Lange remarcă următoarele:

El împlineşte intenţionat o profeţie care, în vremea Sa, era unanim acceptată ca fiind o referire directă la Mesia. Dacă anterior considerase declaraţiile privitoare la dregătoria Sa drept primejdioase, acum El consideră tăcerea pur şi simplu de neconceput... De aici încolo nu va mai fi posibil să se spună că El niciodată nu S-a declarat pe Sine într-o manieră fără echivoc. Când, mai târziu, Ierusalimul avea să fie acuzat de a-L fi omorât pe Mesia, acesta nu mai putea spune că Mesia a omis să ofere un semn pe înţelesul tuturor.

Domnul a intrat în cetatea Ierusalim pe un covor de haine şi ramuri de finic, în aclamaţiile mulţimii. Cel puţin pentru o clipă, El era recunoscut ca Rege.

Mulţimile strigau: „Osana Fiului lui David! Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului." Evident, acest citat din Psalmul 118:25, 26 se referă la venirea lui Mesia. „Osana" a însemnat iniţial „salvează acum". Poate că oamenii voiau să spună: „Salvează-ne de asupritorii noştri romani!" Ulterior termenul a dobândit sensul unei exclamaţii de laudă. Ambele expresii, „fiul lui David" şi „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului", arată limpede că Isus era recunoscut ca Mesia. El este Cel Binecuvântat, care vine prin autoritatea lui Iehova, ca să împlinească voia Lui.

Relatarea lui Marcu consemnează ca parte din aclamaţiile mulţimii expresia: „Binecuvântată este împărăţia tatălui nostru David, care vine în numele Domnului" (Marcu 11:10). De aici rezultă convingerea lor că împărăţia era pe punctul de a fi întemeiată, urmând ca Cristos să ocupe tronul lui David. Strigând „Osana în locurile cele mai înalte" mulţimea chema cerurile să se alăture pământului în a-I aduce laude lui Mesia şi probabil mai era şi un apel adresat Lui, să aducă salvare din cerurile cele mai înalte.

Marcu 11:11 consemnează că, după ce a intrat în Ierusalim, Isus S-a dus la templu - dar n-a intrat în templul propriu-zis, ci doar în curtea sa. Aparent, era în casa lui Dumnezeu, dar Domnul Isus nu se simţea acasă în templul acesta, deoarece preoţii şi oamenii în general refuzau să-I acorde locul ce I se cuvenea. După ce a aruncat o scurtă privire în jur, Mântuitorul s-a retras în Betania, cu cei doisprezece. Era duminică seara.

Între timp, în interiorul cetăţii se manifesta o nedumerire cu privire la identitatea Sa. Celor care întrebau li se răspundea doar că El este Isus, proorocul din Nazaretul Galileii. De aici rezultă că prea puţini erau aceia care înţelegeau că El este Mesia. În mai puţin de o săptămână, mulţimea instabilă avea să strige: „Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!"

La începutul lucrării Sale publice, Isus alungase spiritul comercial din zona templului (Ioan 2:13-16). Dar acţiunile speculative ale comercianţilor, prin perceperea unei taxe excesive, au prins, între timp, rădăcini în curtea exterioară. Acolo erau aduse animale şi păsări de jertfa, care erau cumpărate şi vândute la preţuri exorbitante. Schimbătorii de bani schimbau alte monede în jumătatea de siclu pe care bărbaţii evrei trebuiau să o achite ca impozit al templului - pentru acest schimb valutar percepându-se o taxă excesivă. Acum, pe când se apropia de sfârşit lucrarea lui Isus, El i-a alungat iarăşi pe cei care profitau fără ruşine de pe urma activităţilor sacre.

Combinând citate din Isaia şi Ieremia, El a condamnat profanarea templului, comercialismul şi exclusivismul. Citând din Isaia 56:7, El le-a reamintit că Dumnezeu rânduise templul să fie o casă de rugăciune. Or, ei făcuseră din el o peşteră de tâlhari! (Ieremia 7:11)

Curăţirea templului a fost primul Său act oficial, după ce a intrat în Ierusalim. Prin acest act, El şi-a afirmat fără şovăire domnia Sa asupra templului.

Acest incident are două învăţăminte pentru noi cei de azi. În viaţa noastră în cadrul bisericii, noi avem nevoie de puterea Lui curăţitoare, pentru a alunga bazarurile, mesele de tot felul şi alte metode de strângere a banilor, Iar în viaţa noastră personală, există mereu nevoia lucrării curăţitoare a Domnului în trupurile noastre, care sunt temple ale Duhului Sfânt.

În cadrul următor îl găsim pe Domnul vindecând orbii şi şchiopii din curtea templului. Oamenii sărmani erau atraşi la El, oriunde se ducea, iar El nu-i trimitea niciodată fără să le împlinească nevoia.

Dar asupra Sa erau aţintiţi ochi plini de duşmănie. Şi când i-au auzit mai marii preoţilor şi cărturarii pe copii aclamându-L pe Isus, drept Fiul lui David, s-au umplut de mânie.

Ei au spus: „Auzi ce spun aceştia?" - ca şi când s-ar fi aşteptat ca El să-i oprească pe copii de a I se adresa cu titlul de Mesia! Dacă Isus n-ar fi fost Mesia, atunci negreşit acesta ar fi fost momentul potrivit să precizeze acest lucru, odată pentru totdeauna! Dar din răspunsul Lui reiese clar că aceşti copii au rostit adevărul. Domnul a citat Psalmul 8:2 din Septuaginta: „TU ai scos laude din gura pruncilor şi din gura celor ce sug" Cu alte cuvinte, dacă aceşti preoţi şi cărturari, care se cuvenea să ştie ce trebuie să facă, refuzau să-L laude, ca pe Unsul, atunci copilaşii aveau să I se închine Domnului. Este interesant să observăm cum copiii au adesea mai multă pătrundere spirituală decât cei maturi, unii din ei dând dovadă de maturitate, în pofida vârstei lor fragede. La fel şi aici, cuvintele pline de credinţă şi dragoste aduc slavă neobişnuită Numelui Domnului (Matei 21:17). lăsându-i pe conducătorii religioşi să mediteze la acest adevăr, Isus s-a întors în Betania, rămânând acolo peste noapte.

D. Smochinul fără rod (21:18-22)

Întorcându-se la Ierusalim dimineaţa, Domnul a văzut un smochin lângă drum, şi S-a apropiat de el, sperând să găsească smochine, cu care să-Şi astâmpere foamea. Negăsind însă decât frunze, i-a zis: „De acum încolo în veac să nu mai dea rod din tine!" Şi pe dată smochinul s-a uscat.

În relatarea lui Marcu (11:12-14) se adaugă comentariul că nu era vremea smochinelor. Prin urmare, la prima vedere, faptul că Domnul a condamnat pomul pentru faptul că nu avea rod, ne-ar putea face să credem că Domnul a acţionat la supărare, nefiind rezonabil. Ştiind însă că acest lucru nu poate fi adevărat, care este totuşi explicaţia acestui verset dificil?

Smochinii din ţările biblice produceau un fruct comestibil, la o dată timpurie, înainte de a apărea frunzele. Acest rod prevestea recolta ce avea să urmeze. Dacă nu se iveau aceste smochine timpurii - ca în cazul acestui smochin - aceasta însemna că nu se va face recolta propriu-zisă, la timpul obişnuit.

Acesta a fost singurul miracol în care Cristos a blestemat, mai degrabă decât să binecuvânteze - distrugând, în loc să redea viaţa. Iarăşi, unii s-au poticnit de acest lucru. Dar asemenea critici trădează necunoaşterea Persoanei lui Cristos. El este Dumnezeu, Suveranul universului. Unele din faptele Sale sunt de nepătruns pentru noi. Totuşi, trebuie să plecăm de la premisa că ele sunt întotdeauna drepte. În cazul acesta, Domnul ştia că pomul nu avea să mai dea roadă şi, prin urmare, a procedat ca un pomicultor, eliminând acest pom neroditor din livada sa.

Chiar cei care îl critică pe Domnul pentru că a blestemat smochinul recunosc că a fost o acţiune simbolică. Incidentul acesta este modul Mântuitorului de a interpreta tumultoasa primire ce I s-a făcut la Ierusalim. Ca mlădiţa şi măslinul, smochinul reprezintă naţiunea Israel. Când Isus a coborât în mijlocul acestui popor, existau frunze, ce indica mărturisirea de credinţă, dar nu se puteau găsi roade pentru Dumnezeu. Isus era flămând, aştepta roade de la poporul Israel.

Întrucât nu au apărut roadele timpurii, El ştia că nu se vor face nici roadele ulterioare la acest popor necredincios, şi astfel a blestemat smochinul, aceasta fiind o anticipare ilustrată a căderii naţiunii, ce avea să se întâmple în anul 70 d.Cr.

Să reţinem că deşi Israelul necredincios va rămâne fără rod în veci, o rămăşiţă din poporul Israel se va întoarce la Mesia, după Răpire. Israeliţii din această rămăşiţă îi vor aduce roadă în timpul Marii Strâmtorări şi în timpul Domniei Sale de o mie de ani.

Deşi interpretarea primordială a acestui pasaj se referă la naţiunea Israel, ea se aplică şi la oamenii din toate veacurile care sunt grozavi cu vorba, dar foarte neroditori cu fapta.

Când ucenicii şi-au exprimat uimirea faţă de uscarea bruscă a pomului, Domnul le-a spus că ei înşişi ar putea face lucrări şi mai mari, dacă ar avea credinţă. De pildă, ei ar putea spune unui munte: „Ridică-te de aici, şi aruncă-te în mare", şi s-ar face întocmai. Şi „Tot ce veţi cere cu credinţă, prin rugăciune, veţi primi."

Din nou, se cuvine să explicăm că aceste făgăduinţe - aparent total necondiţionate - cu privire la rugăciune trebuie înţelese în lumina tuturor învăţăturilor Bibliei asupra acestui subiect. Versetul 22 nu înseamnă că orice creştin poate cere tot ce doreşte, aşteptându-se să primească ceea ce a cerut. El trebuie să se roage în conformitate cu condiţiile expuse în Biblie.

Când Isus S-a dus în curtea din Templul propriu-zis, preoţii cei mai de seamă şi bătrânii norodului L-au întrerupt din predare, pentru a-L întreba cine I-a dat autoritatea de a-i învăţa pe oameni, de a face minuni şi de a curaţi templul. Ei sperau astfel să-L prindă în cursă, indiferent ce răspuns va da. Dacă pretindea că are autoritate de la Sine, ca Fiu al lui Dumnezeu, atunci aveau să-L acuze de blasfemie. Dacă pretindea că are autoritate de la oameni, ei aveau să-L discrediteze. Iar dacă pretindea că are autoritatea de la Dumnezeu, ei aveau să-l conteste această autoritate. Căci ei se considerau pe ei înşişi păzitorii credinţei, profesioniştii, care prin pregătirea lor formală şi faptul că au fost desemnaţi de oameni în funcţia pe care o deţineau, se considerau autorizaţi să conducă viaţa religioasă a poporului. Dar Isus nu avusese parte de nici o educaţie formală şi, bineînţeles, nu se bucura de nici o autorizaţie din partea conducătorilor Israelului. Contestaţia lor reflecta resentimentul manifestat dintotdeauna de profesioniştii în materie de religie, împotriva unor oameni dotaţi cu puterea ungerii divine!

Domnul S-a oferit să le explice autoritatea Lui, cu condiţia ca ei să răspundă la o întrebare: „A fost botezul lui Ioan din cer, sau de la oameni?" Prin botezul lui Ioan se înţelege „semnificaţia lucrării lui Ioan". Prin urmare, întrebarea reală era: „Cine l-a autorizat pe Ioan să-şi desfăşoare lucrarea? Fusese el ordinat de oameni, sau de Dumnezeu? De ce acreditări dispunea el din partea conducătorilor Israelului?" La toate acestea, răspunsul evident a fost că Ioan fusese un om trimis de Dumnezeu. Puterea Lui provenea din ungerea sa divină, nu din aprobarea oamenilor.

Preoţii şi bătrânii poporului s-au trezit dintr-odată într-o dilemă: Dacă recunoşteau că Ioan a fost trimis de la Dumnezeu, cădeau în cursă. Doar Ioan le îndreptase oamenilor privirea spre Isus, ca Mesia. Dacă autoritatea lui Ioan era de provenienţă divină, atunci de ce nu s-au pocăit şi nu au crezut în Cristos?

Pe de altă parte, dacă spuneau că Ioan nu a fost împuternicit de Dumnezeu, ei adoptau o poziţie prin care s-ar fi expus batjocurilor oamenilor, întrucât cei mai mulţi din popor îl considerau pe Ioan drept prooroc, venit de la Dumnezeu. Dacă ar fi dat răspunsul corect, că Ioan fusese trimis de Dumnezeu, ar fi obţinut răspunsul la propria lor întrebare, anume că Isus era Mesia, al cărui premergător fusese Ioan.

Dar ei au refuzat să privească faptele drept în faţă, prefacându-se că sunt neştiutori. Nu, nu ştiau de unde vine puterea lui Ioan! Atunci Isus a spus: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac aceste lucruri." Ce rost avea să le spună un lucru pe care deja îl cunoşteau, dar nu erau dispuşi să-l recunoască?

F. Parabola celor doi fii (21:28-32)

Pilda aceasta reprezintă o mustrare severă la adresa preoţilor celor mai de seamă şi a bătrânilor poporului, pentru eşecul acestora de a da curs chemării lui Ioan la pocăinţă şi credinţă. Este vorba despre un om care avea doi fii, pe care i-a rugat să lucreze în via sa. Unul a refuzat, dar până la urmă s-a răzgândit şi s-a dus. În schimb celălalt, deşi s-a învoit imediat să se ducă, în realitate nu s-a dus.

Când au fost întrebaţi care din cei doi fii a făcut voia tatălui său, conducătorii religioşi s-au osândit pe ei înşişi, fără să-şi dea seama, spunând: „Cel dintâi".

Domnul însuşi a tălmăcit pilda, spunând că: vameşii şi prostituatele erau aidoma primului fiu. Aceştia nu au făcut caz, la început, că îl vor asculta pe Ioan Botezătorul, dar în cele din urmă s-au pocăit şi au crezut în Isus. În schimb, conducătorii religioşi erau ca fiul al doilea. Cu gura ei aprobau propovăduirea lui Ioan, dar niciodată nu şi-au mărturisit păcatele şi nu şi-au pus încrederea în Mântuitorul. De aceea, păcătoşii cei mai răi au intrat în împărăţia lui Dumnezeu, în vreme ce conducătorii religioşi, plini de sine şi îngâmfaţi, au rămas afară. La fel este şi în ziua de astăzi. Oameni cărora nu le este ruşine să se numească păcătoşi primesc evanghelia, mai degrabă decât cei acoperiţi cu o pojghiţă subţire de falsă pioşenie.

Sintagma „Ioan a venit la voi umblând în calea neprihănirii" înseamnă că el a venit propovăduind necesitatea dobândirii neprihănirii prin pocăinţă şi credinţă.

G. Parabola viticultorilor răi (21:33-46)

Răspunzând în continuare la întrebarea despre autoritate, Isus a rostit o altă pildă, despre un gospodar, care a sădit o vie. A împrejmuit-o cu un gard, a săpat un teasc în ea, şi a zidit un turn. Apoi a dat-o în arendă unor viticultori, şi a plecat în altă ţară îndepărtată. Când a venit vremea roadelor, i-a trimis pe robii săi la viticultori, ca să ia partea lui de rod. Dar viticultorii pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorât, iar pe altul l-au ucis cu pietre. Când a mai trimis alţi robi, aceştia au avut parte de acelaşi tratament. A treia oară, l-a trimis... pe fiul său, crezând că-l vor trata respectuos. Ştiind bine că acesta era moştenitorul, ei l-au omorât, cu gând să pună mâna pe moştenirea lui.

În acest punct, Domnul i-a întrebat pe preoţi şi pe bătrâni ce va face stăpânul viei viticultorilor acelora? Ei au răspuns: „Pe ticăloşii aceia ticălos îi va pierde, şi via o va da altor viticultori, care-i vor da rodurile la vremea lor."

Parabola aceasta nu este greu de tălmăcit. Dumnezeu este proprietarul viei iar Israel este via (Psalmul 80:8;Isaia 5:1-7;Ieremia 2:21).

Gardul este Legea lui Moise, care separa Israelul de Neamuri şi-i păstra pe israeliţi ca popor distinct pus deoparte pentru Domnul. Prin procedeul metonimiei, teascul reprezintă roadă pe care Israel trebuia s-o fi produs pentru Dumnezeu. Turnul sugerează ochiul veghetor, cu care Iehova avea grijă de poporul Său. Viticultorii sunt preoţii cei mai de seamă şi cărturarii.

De nenumărate ori, Dumnezeu Şi-a trimis robii, proorocii, la poporul Israel, căutând în via Sa roadele părtăşiei, sfinţeniei şi iubirii. Dar ei i-au prigonit pe proorocii iar pe unii dintre ei i-au omorât. În cele din urmă, Dumnezeu Şi-a trimis Fiul, spunând: „Vor primi cu cinste pe Fiul Meu" (v. 37). Mai marii preoţilor şi cărturarii au spus însă: .Acesta este moştenitorul" - o recunoaştere fatală. Căci în particular ei recunoşteau că Isus este Fiul lui Dumnezeu (deşi în public tăgăduiau acest lucru), şi astfel au răspuns la propria lor întrebare referitoare la autoritatea Lui. Autoritatea Lui provenea din faptul că era şi este Dumnezeu Fiul.

În parabolă este citată declaraţia lor, care sună astfel: „Iată moştenitorul. Veniţi să-L omoram şi să punem mâna pe moştenirea lui" (v. 38). În realitate ei au spus: „Dacă-L lăsăm aşa, toţi vor crede în El şi vor veni romanii şi ne vor nimici, şi locul nostru, şi neamul" (Ioan 11:48). Şi astfel L-au respins şi L-au răstignit.

Când Mântuitorul a întrebat ce va face proprietarul viei, răspunsul lor i-a osândit, aşa cum reiese din versetele 42 şi 43. El a citat cuvintele din Psalmul 118:22: „Piatra pe care au lepădat-o zidarii a ajuns să fie pusă în capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, şi este minunat în ochii noştri." Când Cristos, Piatra, S-a înfăţişat zidarilor - adică liderilor Israelului - ei nu au găsit nici un loc pentru El în cadrul planurilor lor de construcţie, ci L-au dat la o parte, ca nefolositor. Dar după moartea Sa, El a fost înviat din morţi şi I s-a dat un loc de pre-eminenţă de către Dumnezeu. El a fost făcut piatra cea mai importantă (cheia de boltă) a clădirii lui Dumnezeu: „De aceea şi Dumnezeu L-a înălţat nespus de mult, şi I-a dat Numele care este mai presus de orice nume." (Filipeni 2:9)

Apoi Isus a vestit fără înconjur că împărăţia lui Dumnezeu va fi luată de la Israel şi dată unui neam, care va aduce roadele cuvenite. Şi exact aşa s-a întâmplat. Israel a fost pus deoparte ca popor ales al lui Dumnezeu şi a fost orbit din punct de vedere judiciar. Peste poporul care L-a respins pe Mesia al său a venit o împietrire. Profeţia conform căreia împărăţia lui Dumnezeu avea să fie luată de la Israel şi dată unui neam care aduce roadele cuvenite a fost interpretată ca o referire la:

(1) biserică, întrucât este alcătuită din evrei credincioşi şi Neamuri (ne-evrei) - „un neam sfânt, un popor pe care Dumnezeu Şi l-a câştigat ca să fie al Lui" (1Petru 2:9); sau

(2) la acea parte credincioasă din Israel, care va rămâne în viaţă la a Doua Venire a Domnului. Israelul răscumpărat va aduce roadă pentru Dumnezeu.

„Cine va cădea peste piatra aceasta va fi zdrobit de ea; iar pe acela peste care va cădea ea îl va spulbera." În prima parte a versetului, piatra este pământul (terenul); în a doua parte, se coboară din cer. Asta ne sugerează cele două veniri ale lui Cristos. Când a venit El prima oară, liderii evrei s-au poticnit de El şi au fost zdrobiţi. Când va veni a doua oară, va cobori cu judecata, spulberându-i pe vrăjmaşii Lui.

Mai marii preoţilor şi fariseii şi-au dat seama că aceste parabole se referă direct la ei, ca răspuns la întrebarea pusă de ei cu privire la autoritatea lui Cristos. Ei ar fi dorit să-L prindă chiar atunci, acolo unde se găsea, dar s-au temut de mulţimi, care încă îl considerau pe Isus un profet.

H. Parabola nunţii fiului de împărat (22:1-14)

Isus nu a terminat cu preoţii cei mai de seamă şi fariseii. Recurgând la parabola nunţii fiului de împărat, El l-a înfăţişat din nou pe Israelul cel binecuvântat ca fiind dat la o parte, iar Neamurile dispreţuite aşezate la masă, ca oaspeţi. El a asemănat împărăţia cerurilor cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său. Invitaţia a fost făcută în două etape. Mai întâi, a fost făcută invitaţia personal, de către slujitori, invitaţie care a fost respinsă. A doua invitaţie anunţa că ospăţul a fost lărgit. Dar şi această a doua invitaţie a fost tratată cu dispreţ de unii, care au fost prea ocupaţi cu munca lor la gospodăriile şi afacerile lor, iar de alţii a fost tratată cu violenţă, aceştia punând mâna pe robi, bătându-şi joc de ei şi omorându-i.

Regele s-a mâniat atât de tare încât i-a nimicit pe ucigaşii aceia şi le-a ars cetatea. Renunţând la prima listă cu invitaţi, el a emis o invitaţie generală, poftindu-i pe toţi să vină. De data aceasta n-a mai rămas nici un loc liber în sala unde se ţinea nunta.

Dar între oaspeţi s-a găsit unul care nu avea haina de nuntă. Întrebat de ce nu este îmbrăcat ca de nuntă, acesta a amuţit, împăratul a poruncit să fie aruncat în noaptea de afară, unde va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor. Trebuie menţionat că slujitorii din versetul 13 nu sunt aceiaşi cu slujitorii din versetul 3.

Domnul nostru a încheiat parabola cu cuvintele: „Căci mulţi sunt chemaţi, dar puţini sunt aleşi."

Cât priveşte semnificaţia parabolei, împăratul este Dumnezeu şi Fiul Său este Domnul Isus. Ospăţul de nuntă este o descriere adecvată a bucuriei şi însufleţirii care caracterizează împărăţia cerurilor. A introduce biserica în calitatea ei de mireasă a lui Cristos în acest punct ar complica în mod inutil tabloul. Gândul principal este darea la o parte a Israelului - nu chemarea distinctivă a bisericii şi destinul ei special.

Prima etapă a invitaţiei îl înfăţişează pe Ioan Botezătorul şi pe cei doisprezece ucenici, invitând cu căldură Israelul la ospăţul de nuntă. Dar poporul Israel a refuzat invitaţia. Cuvintele „dar ei n-au vrut să vină" (v. 3) au atins apogeul în momentul răstignirii.

A doua etapă a invitaţiei sugerează vestirea evangheliei către iudeii din cartea Faptelor Apostolilor. Unii au tratat mesajul cu dispreţ. Alţii i-au tratat pe mesageri cu violenţă; cei mai mulţi dintre apostoli au fost martirizaţi.

Regele, pe bună dreptate mâniat pe Israel, şi-a trimis „ostile sale", adică pe împăratul Titus şi legiunile romane, ca să distrugă Ierusalimul şi majoritatea locuitorilor săi, în anul 70 după Cristos. Acestea erau „oştile Sale" în sensul că El s-a folosit de ele ca instrumente ale Sale, prin care să-l pedepsească pe Israel. Oştile erau, oficial, ale Sale, chiar dacă ele nu-L cunoşteau pe El personal.

Acum Israelul este dat la o parte, pe plan naţional, iar evanghelia este vestită Neamurilor, atât celor buni, cât şi celor răi, tuturor categoriilor de oameni, din toate gradele de respectabilitate (Fapte 13:45,46;28:28). Dar realitatea fiecărui individ care vine este pusă la încercare. Omul care nu avea haina de nuntă este cel care mărturiseşte cu buzele că este gata pentru împărăţie, dar care nu a fost niciodată îmbrăcat cu neprihănirea lui Dumnezeu prin Domnul Isus Cristos (2Corinteni 5:21). În realitate, nu a fost şi nu este nici o scuză pentru omul fără haina de nuntă. După cum remarcă comentatorul biblic Ryrie, pe vremea aceea era obiceiul ca oaspeţilor care nu aveau hainele corespunzătoare să li se pună la dispoziţie asemenea haine. Evident, omul din parabolă nu a profitat de situaţia avantajoasă care i s-a pus la dispoziţie. Fără Cristos, el rămâne mut, când este întrebat cu ce drept are pretenţia să intre în împărăţie (Romani 3:19). Pierzarea lui este întunericul de afară, unde este plânsul şi scrâşnirea dinţilor. Plânsul sugerează suferinţa din iad. Unii sunt de părere că scrâşnirea dinţilor ar însemna că persoanele respective continuă să-L urască şi să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu chiar şi în iad. În acest caz, se demolează opinia unora, care susţin că flăcările iadului ar exercita un efect purificator asupra celor afectaţi de ele.

Versetul 14 se referă la întreaga parabolă, nu doar la incidentul cu omul lipsit de haina de nuntă. Mulţi sunt chemaţi, adică, chemarea evangheliei este adresată multora. Dar puţini sunt aleşi. Unii resping chemarea şi chiar şi dintre cei care o acceptă se dovedeşte, până la urmă, că unii nu au acceptat-o decât cu gura, în realitate inima lor respingând-o. Toţi cei care răspund la vestea cea bună sunt aleşi. Singurul mod în care poate şti cineva dacă este ales este acela de a vedea ce va face cu Domnul Isus Cristos. După cum se exprimă comentatorul Jennings: „Toţi sunt chemaţi să se bucure de ospăţ, dar nu toţi sunt dispuşi să-şi pună încrederea în Dătătorul, lăsându-L pe acesta să-i îmbrace cu haina corespunzătoare pentru ospăţ."

Capitolul 22 este un capitol alcătuit din întrebări, care consemnează încercările a trei echipe diferite de a-L prinde în cursă pe Fiul lui Dumnezeu.

Avem mai întâi încercarea fariseilor şi a irodienilor. Deşi aceste două grupări se aflau în relaţie de vrăjmăşie aprigă, acum sunt unite prin ura lor comună împotriva Mântuitorului. Ei urmăreau să-L determine pe Cristos să facă o afirmaţie de natură politică, cu grave implicaţii pentru naţiune. În acest scop, ei s-au servit de deosebirea de păreri care exista între evrei cu privire la loialitatea faţă de Cezar. Unii se opunea cu îndârjire ideii de a fi supuşi unui împărat neevreu. Alţii, ca irodienii, adoptau o poziţie mai moderată.

Mai întâi, ei au făcut aprecieri nesincere cu privire la puritatea caracterului Său, la curăţia Sa lăuntrică şi curajul Său, după care au lansat întrebarea-bombă: „Se cade să plătim bir Cezarului sau nu?"

Dacă Isus răspundea „Nu", risca nu numai să-i antagonizeze pe irodieni, ci şi să fie acuzat de rebeliune împotriva guvernului roman. În cazul unui răspuns negativ, fariseii L-ar fi ridicat imediat, formulând capete de acuzare împotriva Lui. Dar dacă răspundea afirmativ, risca să intre în contradicţie cu spiritul intens naţionalist al iudeilor şi risca să piardă sprijinul oamenilor de rând - sprijin care, până în acest punct, i-a împiedicat pe liderii religioşi să scape de El.

Isus i-a acuzat pe faţă, făcându-i făţarnici, care încearcă să-L prindă în cursă. Apoi i-a rugat să-I arate banul birului - în realitate, un dinar, adică moneda cu care se plătea impozitul către guvernul roman. Ori de câte ori evreii vedeau chipul şi titlul Cezarului pe această monedă, îşi aduceau aminte, cu tristeţe, că se aflau sub autoritatea Neamurilor, care au impus impozite asupra lor. Dinarul ar fi trebuit să le reamintească însă că robia lor faţă de Roma era urmarea păcatului lor. Căci dacă ar fi rămas credincioşi lui Iehova, întrebarea dacă se cuvenea să plătească impozit Cezarului nu s-ar fi ivit niciodată.

Isus i-a întrebat: „Chipul acesta şi slovele scrise pe el, ale cui sunt?" Ei n-au avut încotro şi au răspuns: „Ale Cezarului." Atunci Domnul le-a spus: „Daţi dar Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!"

Întrebarea pusă iniţial de ei s-a întors împotriva lor, ca un bumerang. Ei speraseră să-L poată prinde pe Isus în cursă, cu întrebarea despre birul datorat Cezarului. El însă le-a demascat eşecul de a-I da lui Dumnezeu tributul care I se cuvine. Deşi profund nemulţumiţi, ei îi dădeau Cezarului ce i se cuvenea, dar nesocoteau lucrurile pe care le cerea Dumnezeu în viaţa lor. Iar acum în faţa lor se afla Acela care este oglindirea Slavei lui Dumnezeu şi întipărirea fiinţei Lui (Evrei 1:3), dar ei nu I-au acordat locul ce I se cuvenea.

Răspunsul lui Isus arată că credinciosul deţine cetăţenie dublă. El poartă răspunderea de a fi supus şi a sprijini financiar forma de guvernământ lăsată de Dumnezeu pe pământ. El nu are voie să-i vorbească de rău pe cei care guvernează asupra sa, după cum nu-i este îngăduit să se lase antrenat în eforturi menite să răstoarne autoritatea sub care se află. Dimpotrivă, el trebuie Să se roage pentru toţi cei aflaţi în poziţii de autoritate. Ca cetăţean al cerului, el are răspunderea de a fi supus lui Dumnezeu. Dacă se iveşte vreodată un conflict între aceste două loialităţi, prima lui loialitate va fi întotdeauna faţă de Dumnezeu (Fapte 5:29).

Când citim versetul 21, cei mai mulţi dintre noi avem tendinţa de a sublinia partea care se referă la Cezar, trecând cu multă uşurinţă peste cea referitoare la Dumnezeu - exact greşeala pentru care i-a mustrat Isus pe farisei!

Când au auzit fariseii răspunsul Lui, şi-au dat îndată seama că au pierdut partida şi, profund miraţi, au plecat.

J. Saducheii şi întrebarea încuietoare despre înviere (22:23-33)

După cum am arătat deja, saducheii erau echivalentul teologilor liberali din vremea noastră, cei care negau învierea cu trupul, existenţa îngerilor şi miracolele. În realitate, negările lor depăşeau la număr aserţiunile lor.

Mai mulţi saduchei au venit la Isus, cu o istorie ticluită dinainte pentru a discredita ideea învierii. Ei I-au amintit lui Isus despre legea privitoare la căsătoria levirată (între cumnat şi cumnată), de la Deuteronom 25:5. Potrivit prevederilor legii, dacă un israelit murea fără să lase copii, fratele lui avea datoria să se căsătorească cu văduva rămasă, pentru a păstra numele familiei în Israel şi a nu fi înstrăinată moştenirea (averea).

Întrebarea încuietoare se referea la o femeie care şi-a pierdut soţul, căsătorindu-se apoi cu unul din fraţii acestuia. Când a murit al doilea frate, ea s-a căsătorit cu al treilea - şi aşa mai departe, până la al şaptelea. În cele din urmă, a murit şi femeia, în acest punct ei lansează întrebarea, menită să-L umilească pe Domnul, care este învierea (Ioan 11:25): „La înviere, nevasta căruia din cei şapte va fi ea? Fiindcă toţi au avut-o de nevastă."

Ceea ce voiau ei să spună era că ideea învierii presupunea dificultăţi insurmontabile şi, prin urmare, nu era rezonabilă şi deci nu era reală. Isus a răspuns că dificultatea nu consta în doctrina propriu-zisă, ci în mintea lor, căci ei nu cunoşteau Scripturile şi puterea lui Dumnezeu.

Mai întâi de toate, ei nu cunoşteau Scripturile. Biblia nu afirmă nicăieri că relaţia soţ-soţie va continua în cer. Deşi bărbaţii se vor distinge ca bărbaţi iar femeile ca femei, şi unii şi alţii vor fi ca îngerii, în sensul că aceştia nici nu se căsătoresc: nici nu se însoară, nici nu se mărită.

În al doilea rând, ei nu cunoşteau puterea lui Dumnezeu. Dacă a putut El crea oameni din ţărâna pământului, oare nu putea El tot atât de lesne să învie ţărâna celor care muriseră deja, refăcând trupurile lor în trupuri slăvite?

Apoi Domnul Isus a adus un argument din Scriptura, care arată că învierea este o necesitate absolută. În Exod 3:6 Dumnezeu se numeşte pe Sine Dumnezeul lui Avraam... Isaac şi... Iacov. Dar Isus subliniază că „Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morţi, ci ai celor vii." Dumnezeu a încheiat legăminte cu aceşti oameni, dar ei au murit înainte ca aceste legăminte să se împlinească pe deplin. Prin urmare, cum poate Dumnezeu să se numească Dumnezeul a trei oameni ale căror trupuri se află în mormânt? Cum ar putea Cel care nu poate să nu-Şi ţină promisiunile Să-Şi respecte promisiunile făcute către oameni care au murit deja? Singurul răspuns posibil este: Învierea!

Nici nu e de mirare că mulţimile au rămas înmărmurite de învăţătura Sa! Noi, cei de azi, suntem la fel de înmărmuriţi!

K. Marea Poruncă (22:34-40)

Când au auzit Fariseii că Isus le-a astupat gura Saducheilor, cei care erau antagoniştii lor, au venit la El să-L descoase. Purtătorul lor de cuvânt, un avocat, L-a rugat pe Isus să numească cea mai mare dintre poruncile legii.

Cu multă iscusinţa, Domnul Isus a rezumat obligaţia omului faţă de Dumnezeu, ca prima şi cea mai mare poruncă: „Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, şi cu tot cugetul tău." În relatarea lui Marcu apare şi expresia: „şi cu toată tăria ta" (Marcu 12:30). Asta înseamnă că prima obligaţie a omului este de a-L iubi pe Dumnezeu cu întreaga sa fiinţă. După cum a remarcat cineva: inima se referă la emoţii, sufletul la voinţă, mintea la intelect iar tăria la natura fizică.

Atunci Isus a adăugat că a doua responsabilitate a omului este aceea de a-şi iubi aproapele ca pe sine însuşi. Bames remarcă următoarele: „Dragostea faţă de Dumnezeu şi faţă de om cuprinde toată sfera religiei - exact ceea ce avuseseră în vedere Moise, proorocii, Mântuitorul şi apostolii." Ar trebui să ne gândim adesea la cuvintele acestea: „Iubeşte-ţi aproapele ca pe tine însuţi!" Ar trebui să ne gândim cât de mult ne iubim pe noi înşine, cât de multe din activităţile noastre se concentrează asupra asigurării de confort şi îngrijire maximă pentru noi înşine. Apoi trebuie să încercăm să ne imaginăm cum ar fi dacă am revărsa aceasta dragoste asupra semenilor noştri. Şi, făcând un pas mai departe, ar trebui să trecem la acţiune şi să punem în practică acest lucru. Un asemenea comportament nu este natural, nu vine de la sine, ci este supranatural. Numai cei care au fost născuţi din nou pot să-l facă şi chiar şi atunci numai când îi permit lui Cristos să realizeze acest lucru prin ei.

L. Fiul lui David este Domnul lui David (22:41-46)

Pe când fariseii erau încă uimiţi de răspunsul dat de Isus avocatului, El i-a confruntat cu o problemă: „Ce credeau ei despre Cristos? Al cui Fiu este El?"

Majoritatea fariseilor nu credea că Isus este Cristosul; ei încă îl aşteptau pe Mesia. Prin urmare, Isus nu i-a întrebat: „Ce credeţi despre Mine?" (deşi, desigur, despre aceasta era vorba). El a întrebat la modul general, al cărui Fiu ar fi Mesia când ar apare.

Ei au răspuns corect, că Mesia va fi urmaşul lui David.

Atunci Domnul Isus a citat Psalmul 110:1, unde David spune următoarele: „Domnul a zis Domnului meu: «Şezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmaşii Tăi sub picioarele Tale. Prima dată termenul „Domnul" se referă la Dumnezeul Tatăl iar a doua oară la Mesia. Deci David L-a numit pe Mesia Domnul său.

Apoi Isus a pus următoarea întrebare: „Deci, dacă David îl numeşte Domn, cum este El fiul lui?" Răspunsul este că Mesia este şi Domnul lui David, şi Fiul lui David - şi Dumnezeu, şi om! Ca Dumnezeu, El este Domnul lui David; ca Om, El este Fiul lui David.

Dacă fariseii s-ar fi lăsat învăţaţi, ei şi-ar fi dat seama că Isus este Mesia - Fiul lui David, prin spiţa Mariei, şi Fiul lui Dumnezeu, revelat de cuvintele, faptele şt purtările Sale.

Dar ei au refuzat să vadă. Complet derutaţi de înţelepciunea Lui, ei au încercat să-L păcălească cu întrebările lor. Dar după această confruntare, au recurs la o alte metodă: violenţa.

M. Avertismentul împotriva pericolului de a rosti cuvinte frumoase, dar a avea o purtare contrară acestora (23:1-12)

În versetele cu care începe capitolul acesta Mântuitorul avertizează mulţimile şi pe ucenicii Săi faţă de pericolul cărturarilor şi fariseilor. Aceşti lideri şedeau pe scaunul lui Moise sau predau Legea lui Moise. În general, învăţăturile lor erau mai bune decât conduita lor. Crezul lor era mai bun decât practica de viaţă. Era un caz clasic de cuvinte frumoase, fără acoperire în practică. Aşadar Isus le-a spus: „...toate lucrurile pe care vă spun ei să le păziţi păziţi-le şi faceţi-le: dar după faptele lor să nu faceţi."

Ei impuneau cerinţe extrem de stringente (probabil interpretări extrem de literale ale legii - „litera legii") asupra poporului, dar nu dădeau nimănui ajutor să poarte aceste poveri insuportabile.

Ei respectau ritualuri şi datini religioase, ca să fie văzuţi de oameni, şi nu din convingerea lor lăuntrică. Un exemplu, în acest sens, îl constituia folosirea filacteriilor. Când le-a poruncit israeliţilor să lege cuvintele Sale ca semn pe mâinile lor şi ca fruntarii între ochii lor (Exod 13:9,16;Deuteronom 6:8;11:18), gândul avut în vedere de Dumnezeu a fost ca legea să fie mereu înaintea lor, călăuzindu-le activităţile. Ei au redus această poruncă spirituală la o interpretare fizică, literală. Şi astfel au încapsulat versete din Scriptură în cutii de piele, pe care le-au legat de mâini sau de frunte. Ei nu erau preocupaţi de împlinirea legii, cât de purtarea acestor filacterii ridicol de mari, care să le dea înfăţişarea de oameni superspirituali. Legea mai poruncea ca evreii să poarte ciucuri cu fir albastru la colţurile hainelor lor (Numeri 15:37-41;Deuteronom 22:12). Aceste trăsături distinctive aveau menirea să le reamintească faptul că erau un popor deosebit şi că trebuiau să aibă o purtare net separată de restul popoarelor, de Neamuri. Fariseii nesocoteau învăţămintele spirituale şi se mulţumeau să-şi facă ciucurii cât mai lungi.

Ei îşi dădeau importanţă prin faptul că se luptau după locurile de onoare la ospeţe şi în sinagogi. Ei îşi gâdilau eul lor propriu şi le plăcea să li se facă plecăciuni prin pieţe şi să le zică oamenii Rabi (care înseamnă „învăţătorul meu" sau „Cel mare").

Aici Domnul Şi-a avertizat ucenicii asupra pericolului de a folosi titluri distinctive, care se cuvin, de fapt, doar lui Dumnezeu. Nu trebuie să ni se spună „Rabi" ca titlu distinctiv, deoarece numai Unul este învăţătorul nostru: Cristos. Nici unui om nu avem voie să-i spunem Părinte, deoarece numai Dumnezeu este Părintele sau Tatăl nostru. Iată ce scrie Weston pe această temă:

Este o declaraţie a relaţiei esenţiale a omului cu Dumnezeu. Credinciosul e definit de trei lucruri: ceea ce este, ceea ce crede şi ceea ce face - sau doctrina, experienţă şi practică. Fiinţa spirituală a omului are nevoie de trei lucruri: viaţă, instruire, călăuzire; sau exact ceea ce proclamă Domnul în şase cuvinte, în Evanghelie: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa". Nu-i acordaţi nimănui titlul de „Părinte", căci nici un om nu poate dărui sau susţine viaţa spirituală; nu-1 ridicaţi pe nici un om pe un piedestal, ca învăţător infailibil; nu-i permiteţi nimănui să-şi aroge titlul de director spiritual; relaţia dumneavoastră cu Dumnezeu şi cu Cristos este la fel de apropiată ca a oricărei alte persoane.

Semnificaţia evidentă a cuvintelor Mântuitorului este aceea că în împărăţia cerurilor toţi credincioşii formează o frăţie, fiind în raporturi de egalitate şi neexistând titluri distinctive care să-l aşeze pe unul deasupra celuilalt. Şi totuşi, câte titluri pompoase s-au încetăţenit în creştinismul contemporan: Reverend, Părinte, Sfinţia voastră, înalt prea sfinţia voastră, şi o mulţime de alte titluri. Chiar şi termenul aparent inofensiv de „Doctor" înseamnă învăţător în latină. (Acest avertisment se referă, neîndoios, la latura spirituală mai degrabă decât la relaţia academică sau la profesia de medic. Firește, nu vom împiedica un copil să se adreseze tatălui său cu termenul de părinte, după cum nu am concepe ca pacientul să se adreseze unui medic decât cu formula „Domnule Doctor".) în ce privește relaţiile pământești, regula de care trebuie să ţinem seama este: „daţi cinste tuturor celor cărora li se cuvine cinstea" (Romani 13:7).

Din nou, caracterul revoluţionar al împărăţiei cerurilor reiese din faptul că adevărata măreţie este exact opusul concepţiei majorităţii oamenilor. Isus a spus: „Cine este cel mai mare între voi trebuie să fie robul vostru. Iar cine se înalţă pe sine va fi smerit şi cine se smereşte pe sine va fi înălţat." Adevărata măreţie se arată când cineva se apleacă să slujească. Fariseii care se înălţau pe ei înşişi aveau să fie smeriţi. Adevăraţii ucenici care se smeresc vor fi înălţaţi la vremea cuvenită.

Primul „vai" este îndreptat împotriva îndărătniciei şi obstrucţionismului lor. Ei refuzau să intre în împărăţie şi, în acelaşi timp, îi împiedicau şi pe alţii să intre. Ciudat este că liderii religioşi sunt adesea cei mai activi împotrivitori ai evangheliei harului! Ei ar tolera orice, numai vestea bună a evangheliei nu! Omul firesc nu vrea să fie obiectul harului lui Dumnezeu şi nu vrea ca Dumnezeu să-Şi arate harul şi altora.

Al doilea „vai"(textul critic omite al doilea vai) atacă acţiunea prin care ei îşi însuşeau casele văduvelor, căutând să-şi acopere fapta prin rugăciuni lungi. Unele culte deraiate din vremea noastră folosesc tehnici similare, căutând să înduplece văduve în vârstă sau uneori chiar

credincioşi lipsiţi de discernământ să treacă averea lor în numele şi contul aşa-numitei „biserici". Asemenea pretinşi posesori ai evlaviei vor primi o osândă şi mai mare.

A treia acuzaţie împotriva lor se referă la râvna lor greşit canalizată. Astfel, ei mergeau până în pânzele albe să facă un singur convertit, dar după ce acesta era câştigat, îl făceau să fie de două ori mai rău decât ei înşişi. Iarăşi, putem stabili o analogie cu zelul cultelor deraiate din vremea noastră. Grupurile acestea se duc din casă în casă, vizitând cartiere întregi, doar să poată câştiga un singur convertit, pe care să-l corupă apoi cu învăţăturile lor stricate. Aici se aplică ceea ce a spus cineva: „Cei mai convertiţi devin cei mai pervertiţi."

În al patrulea rând, Domnul i-a condamnat pentru cazuistica lor, pentru priceperea de a se juca cu cuvintele, în scopuri necinstite. Ei şi-au clădit un întreg sistem de raţionamente false, numai să nu trebuiască să plătească ceea ce datorau, doar pentru a evita să-şi ţină promisiunile. De exemplu, ei propovăduiau că dacă jură cineva pe templu, nu este obligat să plătească, dar dacă jură pe aurul din templu, atunci trebuie să-şi îndeplinească juruinţa. Ei afirmau că cine jură pe darul de pe altar are obligativitatea legală de a-şi ţine promisiunea, în vreme ce persoana care jura pe altarul gol nu are această obligativitate. Astfel, ei puneau mai mult preţ pe aurul care se afla deasupra lui Dumnezeu (căci templul era casa lui Dumnezeu), şi pe darul care era pe altar (o valoare materială oarecare), care era tratat mai presus de altarul însuşi. Astfel ei dovedeau că sunt mai interesaţi de partea materială, decât de cea spirituală. Erau mai preocupaţi de a primi (darul), decât de a da (căci altarul era locul unde se făceau daruri).

Adresânduli-se cu termenul: „povăţuitori orbi", Isus le-a demascat cazuistica. Aurul din templu căpăta valoare specială doar pentru că era asociat cu locuinţa lui Dumnezeu. Altarul era acela care conferea valoare darului aflat deasupra lui. Oamenii care cred că aurul are o valoare proprie, intrinsecă sunt orbi; el dobândeşte valoare doar în măsura în care este folosit spre slava lui Dumnezeu. Darurile făcute din motive carnale (fireşti) sunt lipsite de valoare; în schimb, cele pe care le facem Domnului sau în Numele Domnului au valoare eternă.

Realitatea este că indiferent pe ce jurau aceşti farisei, Dumnezeu era implicat iar ei erau obligaţi să-şi respecte jurământul. Oamenii nu pot scăpa de obligaţiile lor doar prin construirea unor argumente, oricât de sofisticate ar fi acestea. Jurămintele făcute trebuiesc aduse la îndeplinire iar promisiunile trebuiesc respectate. Este inutil să încercăm să recurgem la detalii de natură tehnică, pentru a ne eschiva de la îndatoririle noastre.

Al cincilea „vai" este rostit împotriva ritualismului golit de realitate. Cărturarii şi fariseii dăruiau cu meticulozitate Domnului a zecea parte din cele mai nesemnificative ierburi şi plante din grădina lor. Isus nu i-a condamnat pentru această minuţiozitate în privinţa ascultării, dar i-a osândit pentru că erau total lipsiţi de scrupule când era vorba să dea dovadă de dreptate, de îndurare şi de omenie faţă de alţii. Recurgând la o expresie de o neîntrecută măiestrie, Isus i-a descris pe aceşti lideri ca pe unii care încearcă să strecoare ţânţarul, dar înghit cămila. Specia de ţânţar despre care este vorba în text era o insectă mică, ce adesea cădea în paharul cu vin, era strecurată prin absorbţia vinului printre dinţi. Cât de ridicolă era grija deosebită de care dădeau ei dovadă în cazul unei insecte nesemnificative, „înghiţind" apoi cel mai mare animal necurat din Palestina! Fariseii erau mult mai preocupaţi de lucrurile mărunte şi nesemnificative, fiind însă orbi cu privire la păcatele enorme, cum ar fi ipocrizia, necinstea, cruzimea şi lăcomia. Ei şi-au pierdut orice simţ al proporţiilor.

Al şaselea „vai" se referă la îndeplinirea formală a unor reguli exterioare. Fariseii, care aveau grijă să menţină în afară o imagine de religiozitate şi morală, erau plini, în inimile lor, de răpire şi de necumpătare - textul majoritar conţine termenul adiftia (prihană), în loc de akrasia (neînfrânare). Ei trebuiau să cureţe mai întâi partea din afară a paharului şi a blidului, adică să se asigure că inimile lor au fost curăţite prin pocăinţă şi credinţă. Abia apoi putea fi acceptabilă purtarea lor exterioară! E o deosebire între persoana şi personalitatea noastră. Noi avem tendinţa de a sublinia personalitatea - modul în care am dori să ne vadă alţii. Dumnezeu, în schimb, subliniază persoana - ceea ce suntem cu adevărat. El doreşte adevărul în lăuntrul fiinţei noastre (Psalmul 51:6).

Al şaptelea „vai" este tot o condamnare la adresa formalismului exterior, cu deosebirea că al şaselea „vai" condamnă escamotarea avariţiei, în timp ce al şaptelea „vai" condamnă muşamalizarea ipocriziei şi a fărădelegii.

Mormintele erau văruite, pentru ca evreii să nu le atingă din greşeală şi astfel să se întineze ceremonial. Isus i-a comparat pe farisei cu mormintele văruite, care păreau curate pe dinafară, dar erau pline de putreziciune pe dinăuntru. Oamenii credeau că dacă intrau în contact cu aceşti lideri religioşi erau într-un fel sfinţiţi, dar în realitate se întinau, deoarece liderii religioşi erau plini de ipocrizie şi fărădelege.

Ultimul „vai" loveşte în ceea ce am putea numi drept „omagiu exterior, omucidere interioară". Cărturarii şi fariseii pretindeau că îi cinsteau pe proorocii Vechiului testament, prin faptul că le zideau sau le reparau mormintele şi depuneau coroane pe monumentele lor. În cadrul unor cuvântări memoriale, ei afirmau că, dacă ar fi trăit pe vremea strămoşilor lor, nu s-ar fi unit cu aceştia la vărsarea sângelui proorocilor.

Isus le-a spus: „Prin aceasta mărturisiţi despre voi înşivă că sunteţi fiii celor ce au omorât pe prooroci." Dar cum mărturiseau ei? S-ar părea, din versetul precedent, că ei s-au desolidarizat de strămoşii lor, care i-au ucis pe profeţi. Mai întâi, ei au recunoscut că strămoşii lor, ai căror descendenţi erau, au vărsat sângele profeţilor. Dar Isus a folosit termenul fii în sensul de oameni care împărtăşeau aceleaşi trăsături cu cei din prima categorie. El ştia că tocmai în acea perioadă, pe când ei împodobeau mormintele profeţilor, în ascuns puneau la cale moartea Sa. În al doilea rând, prin respectul pe care-l acordau profeţilor spuneau, în realitate, „Singurii profeţi pe care îi agreăm sunt cei morţi!" Şi astfel, erau fiii părinţilor lor şi în această privinţă.

Apoi Domnul a adăugat: „Voi dar umpleţi măsura părinţilor voştri! Părinţii lor umpluseră cupa uciderii prin faptul că i-au omorât pe profeţi. Cărturarii şi fariseii aveau să umple măsura în curând, prin uciderea Domnului Isus şi a urmaşilor Lui, punând capac la ceea ce începuseră părinţii lor.

În acest punct, Cristosul lui Dumnezeu rosteşte acele cuvinte tunătoare: „Şerpi, pui de năpârci! Cum veţi scăpa de pedeapsa gheenei?" E posibil oare ca Dragostea întruchipată să rostească cuvinte atât de tăioase? Da, întrucât adevărata dragoste trebuie să fie şi neprihănită şi sfântă. Concepţia populară despre Isus, potrivit căreia El ar fi doar un reformator inofensiv, incapabil de alte emoţii decât acelea de iubire, este nebiblică. Dragostea poate da dovadă de fermitate şi întotdeauna trebuie să fie dreaptă.

Este un gând solemn să ne amintim că aceste cuvinte de condamnare au fost rostite la adresa liderilor religioşi, nu la aceea a unor beţivi sau desfrânaţi. În perioada actuală, când ecumenismul câştigă foarte mulţi adepţi, când unii creştini evanghelici îşi unesc forţele cu duşmani declaraţi ai crucii lui Cristos, este bine să luăm aminte la exemplul lui Isus şi să ne amintim cuvintele rostite de profetul Iehu către Iosafat: „Cum de-ai ajutat tu pe cel rău, şi ai iubit pe cei ce urăsc pe Domnul?" (2Cronici 19:2).

Isus nu numai că a prevăzut moartea Sa, dar le-a spus cărturarilor şi fariseilor pe faţă că îi vor omori pe unii dintre solii pe care El avea să-i trimită - prooroci, înţelepţi şi cărturari. Unii, dacă au scăpat de martiraj, au fost, în schimb, biciuiţi în sinagogi şi persecutaţi din oraş în oraş. Astfel, liderii religioşi ai Israelului îşi îngrămădeau asupra lor vinovăţia acumulată de-a lungul istoriei martirajelor. Asupra lor aveau să vină tot sângele nevinovat, care a fost vărsat pe pământ, de la sângele neprihănitului Abel până la sângele lui Zaharia, fiul lui Barachia, a cărui ucidere este consemnată la 2Cronici 24:20,21, ultima carte din Biblia Ebraică (nu este vorba de Zaharia, autorul cărţii cu acelaşi nume din Vechiul testament).

Culpabilitatea întregului trecut avea să cadă peste generaţia sau rasa căreia i se adresa Cristos, ca şi când tot sângele nevinovat se combina şi culmina în moartea Mântuitorului fără păcat. Un potop de pedeapsă avea să fie vărsat peste naţiunea care L-a urât pe Mesia fără pricină şi L-a răstignit pe o cruce de tâlhar.

Este foarte semnificativ acest capitol din Biblie, care, deşi conţine atâtea condamnări rostite de Domnul Isus, se încheie însă cu lacrimile Sale! După ce a fost respins cu atâta furie de farisei, El rosteşte o plângere zguduitoare la adresa cetăţii care a pierdut prilejul. Repetarea numelui: „O, Ierusalime, Ierusalime!" este încărcată de emoţie nespus de adâncă. Este cetatea care i-a ucis pe profeţi şi i-a omorât cu pietre pe solii trimişi de Dumnezeu. Cu toate acestea, Domnul a iubit-o şi, cu dragă inimă, i-ar fi strâns la piept pe copiii ei - cum îşi strânge găina puii sub aripi - dar ea nu a vrut să se lase îmbrăţişată.

În încheierea acestei lamentaţii, Domnul Isus spune: „Iată că vi se lasă casa pustie." În esenţă, casa de aici este templul, dar s-ar putea referi şi la cetatea Ierusalim şi la însăşi naţiunea Israel. De la moartea Sa şi până la a Doua Venire a Sa avea să urmeze un interval în timpul căruia Israelul necredincios nu avea să-L vadă (după învierea Sa El a fost văzut doar de credincioşi).

Versetul 39 anticipează a doua Sa venire, când o parte credincioasă a Israelului îl va accepta ca Regele-Mesia al ei. Această acceptare se deduce implicit din cuvintele: „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului."

Nu se sugerează că cei care L-au ucis pe Cristos vor mai avea o şansă. Domnul vorbise despre Ierusalim şi astfel, prin metonimie, despre locuitorii săi şi despre Israel în general. A doua oară când locuitorii Ierusalimului îl vor vedea după moartea Sa va fi când îl vor privi pe Cel ce L-au străpuns şi-L vor jeli cum e jelit un singur fiu (Zaharia 12:10). În concepţia iudaică, nu există jale mai mare decât aceea pentru unicul fiu al unei familii.

A. Isus prezice distrugerea templului

Discursul este introdus prin afirmaţia semnificativă că Isus a părăsit templul. Această mişcare este deosebit de semnificativă, mai ales în lumina cuvintelor pe care tocmai le-a rostit: „Iată că vi se lasă casa pustie" (23:38). Aceasta ne duce cu gândul la modul în care descrie Ezechel gloria care s-a depărtat din templu (Ezechel 9:3;10:4;11:23).

Ucenicii doreau ca Domnul să admire şi El frumuseţea arhitectonică a templului, aşa cum îi impresionase aceasta pe ei. Ei se ocupau de lucrurile trecătoare, şi nu de cele eterne; erau preocupaţi de umbre, mai degrabă decât de substanţă. Isus i-a avertizat că clădirea avea să fie distrusă, aşa încât nu va mai rămâne piatră pe piatră, care să nu fie dărâmată. Titus a încercat, fără succes, să salveze templul, dar soldaţii de sub comanda lui l-au incendiat, împlinind astfel profeţia lui Cristos. Când focul a mistuit podoabele de aur, preţiosul metal topit s-a scurs printre pietre. Pentru a-l recupera, soldaţii au fost nevoiţi să scoată pietrele, una câte una, exact aşa cum prezisese Domnul. Această judecată a fost executată în anul 70 după Cristos, când romanii, sub conducerea lui Titus, au prădat Ierusalimul.

„El a şezut jos pe muntele Măslinilor. Şi ucenicii Lui au venit la El la o parte, şi I-au zis: «Spune-ne, când se vor întâmpla aceste lucruri? Şi care va fi semnul venirii Tale şi al sfârşitului veacului acestuia? Să examinăm pe rând cele trei întrebări puse de ucenici:

1. Când se vor întâmpla aceste lucruri?

Cu alte cuvinte, când va fi distrus templul?

2. Care va fi semnul venirii Sale? Adică, ce eveniment supranatural va preceda revenirea Sa pe pământ, pentru a-Şi instaura împărăţia?

3. Care va fi semnul... sfârşitului veacului? Adică ce anume va vesti sfârşitul epocii imediat premergătoare glorioasei Sale reveniri? (A doua şi a treia întrebare constituie, în esenţă, o singură întrebare.) Trebuie să nu scăpăm din vedere faptul că modul de a gândi al acestor ucenici evrei era concentrat în jurul glorioasei epoci a lui Mesia pe pământ. Ei nu se gândeau la venirea lui Cristos pentru biserică; ei nu cunoşteau aproape nimic despre această etapă din cadrul venirii Sale. Expectaţia lor se baza pe venirea Sa cu putere şi slavă, pentru a-Şi distruge vrăjmaşii şi a-Şi instaura domnia peste întreaga lume.

De asemenea, trebuie să ne fie clar că ei nu s-au referit nici la sfârşitul lumii (cum se spune în versiunea King James), ci la sfârşitul veacului (în greacă: aioti).

Prima întrebare pusă de ei nu se bucură de un răspuns direct. Mai degrabă, Mântuitorul pare să comaseze asediul Ierusalimului, care avea să se întâmple în anul 70 d.Cr. (vezi Luca 21:20-24) cu un asediu similar ce se va întâmpla în zilele de pe urmă. Când studiem profeţiile, adesea vedem cum Domnul trece aproape imperceptibil de la o împlinire timpurie, parţială la o împlinire ulterioară, finală.

Întrebările a doua şi a treia îşi primesc răspunsul în versetele 4-44 din capitolul 24. Aceste versete descriu Perioada de sate ani a Tribulaţiei (sau a Marii Strâmtorări, cum mai este ea cunoscută), perioadă care va precede glorioasa venire a lui Cristos. Primii trei ani şi jumătate sunt descrişi în versetele 4 la 14. Ultimii trei ani şi jumătate, cunoscuţi sub denumirea de Marea Strâmtorare şi aceea de Vremea Necazului lui Iacov (Ieremia 30:7), vor fi ani de suferinţe fără precedent pentru locuitorii pământului.

Multe din condiţiile care caracterizează prima jumătate a Marii Strâmtorări s-au manifestat, într-o oarecare măsură, în mai toată istoria omenirii, dar în perioada de care ne ocupăm acum aceste condiţii vor fi extrem de mult intensificate. Celor care fac parte din biserică li s-a promis strâmtorare (Ioan 16:33), dar aceasta se deosebeşte foarte mult de Marea Strâmtorare, care va fi turnată peste o lume care L-a respins pe Fiul lui Dumnezeu.

Noi credem că biserica va fi luată din lume (1Tesaloniceni 4:13-18) înainte de a începe ziua mâniei lui Dumnezeu (1Tesaloniceni 1:10;5:9;2Tesaloniceni 2:1-12;Apocalipsa 3:10).

În timpul primei jumătăţi a Marii Strâmtorări, se vor ivi mulţi Mesia falşi, care vor reuşi să înşele mulţimi mari de oameni. Actualul curent de apariţie a atâtor culte deviate ar putea constitui un preludiu al acestei perioade, dar încă nu este adevăra împlinire a profeţiei. Aceşti lideri religioşi falşi vor fi evrei, care vor pretinde că sunt Cristosul.

Vor fi războaie şi veşti de războaie.... Un neam se va scula împotriva altui neam, şi o împărăţie împotriva altei împărăţii. Din nou, la prima vedere s-ar părea că deja vedem împlinirea acestei zile, dar evenimentele la care asistăm pălesc în faţa a ceea ce va fi atunci când se va împlini cu adevărat profeţia aceasta. De fapt, următorul eveniment din cadrul programului calendaristic al lui Dumnezeu este Răpirea bisericii (Ioan 14:1-6;1Corinteni 15:51-57). Nu mai e nici o profeţie care trebuie să se împlinească înaintea de Răpire. După ce va fi ridicată biserica de pe pământ, va începe să se deruleze programul profetic al lui Dumnezeu şi condiţiile descrise în acest capitol vor începe să se manifeste cu repeziciune. Foamete, ciumi şi cutremure se vor petrece în diverse locuri de pe pământ. Chiar şi astăzi liderii din toată lumea sunt alarmaţi de spectrul foamei, datorită exploziei demografice. Dar această condiţie va fi mult accentuată, prin penuria de alimente cauzată de războaie.

Cutremurele de pământ atrag atenţia lumii - nu numai cele care s-au petrecut deja, ci mai ales, cele care sunt aşteptate să vină. Din nou, acestea sunt doar paie în bătaia vântului, şi nu împlinirea reală a cuvintelor Mântuitorului.

Versetul 8 identifică această perioadă drept începutul durerilor - adică declanşarea durerilor naşterii, prin care se va instaura o nouă orânduire (ordine), sub conducerea Regelui-Mesia al Israelului.

Credincioşii statornici vor trece prin mari încercări personale în timpul Marii Strâmtorări. Naţiunile lumii vor dezlănţui o campanie aprigă de ură împotriva tuturor celor care îi sunt credincioşi Lui. Ei nu vor fi doar judecaţi în instanţele civile şi religioase (Marcu 13:9), ci mulţi vor muri ca martiri, datorită refuzului lor de a se lepăda de credinţă. Deşi credincioşii din toate timpurile epocii creştine au avut parte de aceste încercări şi suferinţe, datorită mărturiei lor, versetele de aici par să se refere la cei 144 000 de credincioşi evrei, care vor desfăşura o lucrare deosebită în timpul acestei perioade.

Mulţi vor alege apostazia, numai să nu sufere şi să nu moară. Membri ai familiilor îşi vor pâri propriile rude, trădându-i şi vânzându-i în mâinile unor prigonitori bestiali.

Se vor scula mulţi prooroci mincinoşi şi vor înşela mulţimi mari de oameni. Aceşti profeţi falşi nu trebuie confundaţi cu falşii mesia din versetul 5. Profeţii falşi se pretind a fi purtători de cuvânt al lui Dumnezeu. Două sunt modalităţile prin care pot fi depistaţi aceştia: profeţiile lor nu se împlinesc întotdeauna şi învăţăturile lor întotdeauna îi îndepărtează pe oameni de la adevăratul Dumnezeu. Faptul că se pomeneşte de prooroci (profeţi) întăreşte convingerea noastră, exprimată anterior, că Marea Strâmtorare are, cu precădere, un caracter iudaic. Proorocii mincinoşi sunt asociaţi cu poporul Israel, pe când, în biserică, pericolul vine din partea învăţătorilor mincinoşi (falşi) (2Petru 2:1).

În contextul răspândirii fără precedent a răutăţii, sentimentele umane de afecţiune se vor întâlni tot mai rar; în schimb, vor abunda actele de ură şi răutate.

„Dar cine va răbda până la sfârşit va fi mântuit". Evident, acest verset nu înseamnă că sufletele oamenilor vor fi mântuite în acel timp prin răbdarea lor; mântuirea este întotdeauna prezentată în Biblie ca fiind dăruită de Dumnezeu, prin harul Său şi primită sau însuşită prin credinţa în moartea înlocuitoare a lui Cristos şi învierea Sa. Nici nu înseamnă că toţi cei care vor răbda vor scăpa de vătămare fizică - căci deja am aflat că mulţi credincioşi vor fi martirizaţi (v. 9). Este, mai degrabă, o afirmaţie cu caracter general, potrivit căreia, cei care rămân statornici, suferind prigoanele fără să se lepede de credinţă, vor fi izbăviţi la a Doua Venirea lui Cristos. Nimeni să nu-şi închipuie că apostazia le va da prilejul să scape sau să se pună la adăpost. Numai cei care au credinţă adevărată vor fi mântuiţi. Deşi credinţa autentică, mântuitoare, poate înregistra uneori scăpări şi alunecări, pe ansamblu, ea rămâne totdeauna statornică, are caracterul de permanenţă.

În timpul acestei perioade, evanghelia împărăţiei va fi vestită în toată lumea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. După cum am explicat în notiţele asupra versetului 23 din capitolul 4, evanghelia împărăţiei este vestea bună că Cristos vine să-şi instaureze împărăţia pe pământ şi că cei care-L primesc prin credinţă în timpul Marii Strâmtorări vor beneficia de binecuvântările Domniei Sale de o mie de ani (Mileniul).

Versetul 14 din capitolul 24 este adesea greşit interpretat de unii, care încearcă să demonstreze că Cristos nu ar putea să vină în orice moment, să-Şi ia biserica, deoarece atâtea triburi încă nu au auzit evanghelia. Dar această aparentă dificultate este eliminată de îndată ce ne dăm seama că versetul 14 se referă la venirea Sa cu sfinţii Săi, mai degrabă decât pentru sfinţii Săi. În plus, versetul se refera la evanghelia împărăţiei, nu la evanghelia harului lui Dumnezeu (vezi notele de la 4:23).

Există o paralelă izbitoare între evenimentele descrise în versetele 3-14 şi cele de la Apocalipsa 6:1-11. Călăreţul de pe calul alb - un mesia fals; călăreţul de pe calul roşu - război; călăreţul de pe calul negru - foamete; călăreţul de pe calul gălbui - ciuma; sau moartea. Sufletele de sub altar sunt martiri. Evenimentele descrise la Apocalipsa 6:12-17 sunt corelate cu cele de la Matei 24:19-31.

În acest punct am ajuns la mijlocul Marii Strâmtorări. Ştim că aşa stau lucrurile comparând versetul 15 cu Daniel 9:27. Daniel a prezis că la mijlocul săptămânii a şaptezecea, adică, la sfârşitul a trei ani şi jumătate, un chip idolatru va fi aşezat în locul sfânt, adică în templul din Ierusalim. Tuturor oamenilor li se va porunci să se închine acestui idol abominabil. Eşecul de a se conforma ordinului va fi plătit cu moartea (Apocalipsa 13:15).

„De aceea, când veţi vedea «urâciunea pustiirii», despre care a vorbit proorocul Daniel, «aşezată în locul sfânt» - cine citeşte să înţeleagă! - înălţarea idolului va constitui semnalul pentru cei care cunosc Cuvântul lui Dumnezeu că Marea Strâmtorare a început. Observaţi că Domnul doreşte ca cine citeşte profeţia s-o înţeleagă.

...atunci cei ce vor fi în Iudeea să fugă la munţi, deoarece în vecinătatea Ierusalimului refuzul lor de a se închina chipului ar putea fi uşor depistat.

Totul va trebui făcut în mare grabă. Dacă cineva va sta pe acoperişul casei, va trebui să-şi lase toate lucrurile şi să fugă. Timpul petrecut cu strângerea lucrurilor personale ar putea însemna diferenţa dintre viaţă şi moarte. Cel care va lucra la câmp nu trebuie să se întoarcă să-şi ia

hainele, oriunde şi le-ar fi lăsat. Femeile gravide şi mamele care alăptează vor fi foarte dezavantajate - căci va fi greu pentru ele să poată fugi.

Credincioşii trebuie să se roage ca această criză să nu vină iarna, când s-ar crea alte probleme pentru călătorit, şi să nu vină în ziua de Sabat, când distanţa pe care ar putea-o parcurge ar fi limitată, conform legii (Exod 16:29). O călătorie ca pentru o zi de Sabat nu ar fi de ajuns să le permită să se refugieze în afara zonei de pericol.

„Pentru că atunci va fi un necaz aşa de mare, cum n-a fost niciodată de la începutul lumii până acum, şi nici nu va mai fi." Aceste cuvinte delimitează net perioada Marii Strâmtorări de toate celelalte suferinţe, cum ar fi inchiziţia, pogromurile, epurările, masacrele şi genocidele istoriei. Profeţia aceasta nu putea fi împlinită până acum de toate celelalte persecuţii care au avut deja loc, deoarece se spune limpede că se va sfârşi cu a Doua Venire a lui Cristos.

Marea Strâmtorare va fi atât de intensă încât dacă zilele acelea n-ar fi scurtate, nimeni n-ar scăpa. Asta nu înseamnă însă că Marea Tribulaţie, a cărei durată este precizată, ca fiind de trei ani şi jumătate, va fi scurtată. Explicaţia probabilă este că Dumnezeu în chip miraculos va scurta ziua, să rămână mai puţine ore cu lumină, întrucât majoritatea luptelor au loc la lumina zilei. Din pricina celor aleşi (adică a celor care L-au primit pe Isus), Domnul va uşura suferinţa, făcând ca întunericul să vină mai repede decât de obicei.

Versetele 23 şi 24 reiau avertismentele faţă de pericolul mesiilor falşi şi al profeţilor falşi. Într-o atmosferă de criză, vor circula ştiri că Mesia se află deja într-un loc secret. Asemenea veşti vor putea fi folosite pentru a-i prinde în cursă pe cei care-L vor căuta cu dragoste şt sinceritate pe Cristos. De aceea, Domnul îi avertizează pe toţi ucenicii să nu creadă veştile privitoare la o sosire locală, secretă. Chiar cei care fac minuni nu provin, neapărat, de la Dumnezeu; minunile pot avea o origine satanică. Omul păcatului va fi învestit cu putere satanică, pentru a face minuni (2Tesaloniceni 2:9,10).

Venirea lui Cristos va fi un eveniment inconfundabil - ea se va produce dintr-odată, va fi publică, universală şi slăvită. Asemenea fulgerului, ea va fi imediat vizibilă şi clară tuturor.

Şi nici o stricăciune morală nu va scăpa furiei şi judecăţii ei. „Oriunde va fi stârvul, acolo se vor aduna vulturii." Stârvul întruchipează iudaismul apostat, creştinătatea apostată şi întregul sistem al lumii, care s-a unit împotriva lui Dumnezeu şi a Cristosului Său. Vulturii reprezintă judecăţile lui Dumnezeu, care vor fi dezlănţuite în legătură cu apariţia lui Mesia.

La încheierea Marii Strâmtorări, se vor produce groaznice perturbaţii în ceruri. Soarele se va întuneca şi, întrucât lumina lunii este doar o reflecţie a luminii soarelui, luna nu-şi va mai da lumina. Stelele vor cădea din cer iar planetele vor fi deviate de la orbitele lor obişnuite. E inutil să menţionăm că aceste perturbaţii cosmice de o aşa anvergură vor afecta clima, mareele şi anotimpurile de pe pământ.

Ne putem forma o imagine vagă a ceea ce se va întâmpla atunci, dacă citim descrierea pe care o face Velikovsky schimbărilor care s-ar produce în cazul în care doar un alt corp ceresc s-ar apropia de pământ, provocând o înclinaţie a axei sale:

În acel moment, un seism extraordinar de puternic ar cutremura întregul pământ. Aerul şi apa ar continua să se mişte prin inerţie; uraganele ar cuprinde pământul iar mările ar inunda continentele, purtând cu ele pietriş, nisip şi fauna marină, pe care le-ar depozita pe uscat. S-ar dezvolta o temperatura foarte ridicată, care ar topi rocile; ar erupe vulcanii; lava s-ar revărsa, pătrunzând în fisuri şi acoperind mase uriaşe de teren. Munţii ar ţâşni în mijlocul şesurilor, mulţi dintre ei încălecând peste alţi munţi existenţi, provocând sciziuni şi rupturi masive. Lacurile s-ar goli de apă, râurile şi-ar schimba cursul; regiuni uriaşe ale pământului, împreună cu toţi locuitorii lor, ar cădea sub valurile mării. Pădurile ar arde iar uraganul şi mările învolburate le-ar smulge din rădăcini, adunându-le în grămezi uriaşe. Mări s-ar transforma în deserturi iar apele ar dispare.

„Atunci se va arăta în cer semnul Fiului." Nu ni se spune care va fi semnul acela. Prima Sa venire a fost însoţită de un semn pe cer - steaua. Poate că tot o stea miraculoasă va vesti a doua Sa venire. Unii cred că Fiul Omului însuşi va fi semnul.

Indiferent de semnificaţia reală a versetului, semnul va fi văzut de toţi când se va arăta. Toate seminţiile (triburile) pământului se vor boci şi vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului, cu putere şi cu o mare slavă." Ce clipă minunată va fi! Cel care a fost scuipat şi răstignit va fi răzbunat, ca Domn al vieţii şi gloriei! Blândul şi umilul Isus se va arăta ca Iehova însuşi. Mielul de jertfă va descinde ca Leu cuceritor. Dispreţuitul tâmplar din Nazaret va veni ca Rege al regilor şi Domn al domnilor. Carele Sale vor fi norii cerului. El va veni îmbrăcat cu toată puterea şi splendoarea - acesta fiind momentul aşteptat cu atâta ardoare de toată creaţia, ce a suspinat atâtea mii de ani!

Când va coborî El, va trimite pe îngerii Săi pe tot pământul, ca să adune pe aleşii Lui - Israelul credincios - în ţara Palestinei. De pe tot pământul ei se vor aduna să-L salute pe Mesia şi să se bucure de domnia Sa slăvită.

„De la smochin învăţaţi pilda lui". Din nou, Domnul nostru trage învăţăminte spirituale din natură. Când ramurile smochinului se frăgezesc şi înfrunzesc, ştiţi că vara este aproape. Am văzut că smochinul întruchipează poporul Israel (21:18-22). Veacuri de-a rândul, Israelul a zăcut latent, fără să aibă nici un guvern al său, nici o structură statală, nici un sistem monetar, nici o administraţie. Spiritual, naţiunea rămâne în continuare rece şi stearpă. Nu dă nici un rod pentru Dumnezeu. Dar pe plan naţional, am putea spune că ramurile sale au frăgezit şi au înverzit.

„Tot aşa, şi voi, când veţi vedea toate aceste lucruri, să ştiţi că Fiul omului este aproape, este chiar la uşi." Reapariţia Israelului ca naţiune suverană înseamnă nu numai că începutul Marii Strâmtorări este aproape, dar şi că Domnul însuşi este aproape, chiar la uşi!

Dacă venirea lui Cristos ca să domnească este atât de aproape, cu cât mai iminentă este Răpirea bisericii? Dacă zărim deja umbrele evenimentelor care trebuie să preceadă apariţia Sa în slavă, cu cât mai aproape suntem noi de prima etapă a Parusiei sau Venirii Sale (1Tesaloniceni 4:13-18)?!

După ce s-a referit la smochin, Isus a adăugat: „Adevărat vă spun că nu va trece cu nici un chip această generaţie până nu se vor întâmpla toate aceste lucruri." (Versetul a fost tradus după versiunea engleză din textul original al comentariului, n.tr.) „Această generaţie" nu poate să se refere la oamenii care au trăit pe vremea când era Cristos pe pământ; toţi aceia au murit, dar evenimentele descrise în capitolul 24 nu au avut încă loc. Ce a vrut atunci Domnul să spună prin acest termen: „generaţia aceasta"? Există două explicaţii plauzibile:

F.W. Grant şi alţi comentatori cred că este vorba despre „însăşi generaţia care vede începutul acestor lucruri, şi care va apuca să vadă şi sfârşitul." Aceiaşi oameni care văd ridicarea Israelului ca naţiune, (sau care văd începutul Marii Strâmtorări) îl va vedea pe Domnul Isus venind pe norii cerului ca să domnească.

Cealaltă explicaţie este că termenul generaţie trebuie luat în sensul de rasă (sau „neam", cum redă versiunea Cornilescu acest verset, n.tr.). Este o traducere legitimă a termenului original din greacă, care înseamnă „oameni din acelaşi stoc", „rasă" sau „familie" (Matei 12:45;23:35,36). Aşadar Isus a prezis că rasa iudaică va supravieţui, pentru a vedea toate aceste lucruri împlinindu-se. Este un miracol al istoriei faptul că evreii continuă să supravieţuiască, după toate persecuţiile şi atrocităţile la care au fost supuşi.

Dar eu cred că de aici se mai desprinde un gând. Pe vremea lui Isus, termenul „neamul acesta" (sau „generaţia aceasta", n.tr.) se referea la un popor care refuza cu încăpăţânare să-L recunoască pe El ca Mesia. Cred că El a prezis că Israelul ca naţiune va continua să-L respingă pe Cristos până la a doua Sa venire. Atunci toată răzvrătirea va fi zdrobită şi numai aceia care se vor supune de bună voie guvernării Sale vor fi cruţaţi, pentru a putea intra în Mia de ani.

Pentru a sublinia caracterul infailibil al prezicerilor Sale, Isus a adăugat că cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Lui nu vor trece. Prin cer Domnul s-a referit la cerurile atmosferice, la bolta cerească de deasupra noastră, nu la cerul care este locuinţa lui Dumnezeu (2Corinteni 12:2-4). Dizolvarea cerului şi a pământului este descrisă la 2Petru 3:10-13 şi apoi la Apocalipsa 20:11.

Cât priveşte ziua şi ceasul venirii Sale a doua oară, „nu ştie nimeni: nici Îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl [Meu]". Acesta trebuie să fie un avertisment suficient pentru a ne feri de ispita de a stabili date sau de a crede în cei care se ocupă cu acest lucru. Nu ne miră că îngerii nu ştiu, deoarece ei sunt creaturi mărginite, cu o cunoaştere mărginită.

Deşi cei care vor trăi înainte de revenirea lui Cristos nu vor cunoaşte ziua şi ceasul, se pare că cei care cunosc profeţiile vor putea cunoaşte anul. De pildă, ei vor şti că va fi la aproximativ trei ani şi jumătate după ce va fi înălţat în templu chipul idolului (Daniel 9:27; vezi şi Daniel 7:25;12:7,11;Apocalipsa 11:2,3;12:14;13:5).

În zilele acelea însă cei mai mulţi oameni vor fi nepăsători, exact ca în zilele lui Noe. Deşi zilele dinaintea potopului au fost pline de o cumplită răutate, nu această trăsătură este subliniată aici. Oamenii mâncau, beau, se însurau şi se măritau. Cu alte cuvinte, îşi vedeau de treburile lor obişnuite, ca şi când ar fi trăit în veci. Deşi au fost avertizaţi că va veni un mare potop, ei au trăit ca şi când ar fi fost imuni la acest potop. Dar când, în cele din urmă, a venit potopul, i-a găsit total nepregătiţi, situaţi în afara singurului loc de adăpost. Exact aşa va fi şi la revenirea lui Cristos. Numai cei găsiţi în Cristos, arca mântuirii, vor fi izbăviţi.

Atunci din doi bărbaţi care vor fi la câmp, unul va fi luat ca să fie judecat, şi altul va fi lăsat, ca să intre în Mileniu. Din două femei care vor măcina la moară, una va fi luată ca să fie judecată, şi alta va fi lăsată, ca să se bucure de binecuvântările domniei lui Cristos. (Versetele 40 şi 41 sunt adesea folosite ca argument, atunci când sunt avertizaţi cei nemântuiţi, în legătură cu Răpirea - adică prima etapă a venirii lui Cristos pe pământ, pentru ca să-Şi ia toţi credincioşii la cer, lăsându-i pe necredincioşi aici jos, ca să înfrunte judecata. Deşi acest text poate constitui o aplicaţie valabilă a acestei preveniri, contextul ne arată fără echivoc că interpretarea are de a face cu venirea lui Cristos, pentru a domni.)

Având în vedere incertitudinea cu privire la ziua şi ceasul venirii Sale, oamenii ar trebui să vegheze. Dacă cineva ştie că-i va fi prădată casa, se va pregăti, chiar dacă nu va cunoaşte momentul exact când se va întâmpla acest lucru. Fiul Omului va veni când mulţimile de oameni se vor aştepta cel mai puţin. Prin urmare, copiii Lui trebuie să-L aştepte cu înfrigurare.

G. Parabola robului înţelept şi a celui rău (24:45-51)

În ultimele versete din acest capitol, Domnul Isus arată că un slujitor (sau rob) îşi va trăda adevăratul caracter prin modul în care se va purta cu privire la revenirea Stăpânului său. Toţi slujitorii au datoria să hrănească, la timp, membrii casei. Dar nu toţi cei care susţin că sunt slujitorii lui Cristos sunt, cu adevărat, ai Lui.

Robul înţelept este cel care va fi găsit având grijă de copiii lui Dumnezeu. Un asemenea slujitor va fi onorat cu vaste responsabilităţi în împărăţie. Stăpânul îl va pune peste toate averile sale.

Robul rău îl reprezintă pe cel care e credincios doar cu numele, pe cel a cărui comportare nu este afectată de perspectiva revenirii apropiate a stăpânului său. Acest slujitor începe să bată pe ceilalţi slujitori, să mănânce şi să bea la un loc cu beţivii. O asemenea comportare demonstrează că el nu este gata pentru împărăţie. Când va veni Regele, îl va pedepsi şi soarta lui va fi soarta făţarnicilor; acolo va fi plânsul şi scrâşnirea dinţilor.

Parabola aceasta se referă la revenirea vizibilă a Regelui-Mesia. Dar principiul se aplică la fel de bine şi la Răpire. Mulţi oameni care susţin că sunt creştini dovedesc, în realitate, prin ostilitatea lor faţă de copiii lui Dumnezeu şi uşurinţa cu care se alipesc de cei nelegiuiţi, că, în realitate, nu aşteaptă Revenirea lui Cristos. Pentru ei venirea Domnului va însemna judecată, şi nu binecuvântare.

H. Parabola celor zece fecioare (25:1-13)

Primul cuvânt, „Atunci", stabilind legătura cu capitolul 24, plasează în mod evident această, parabolă în perioada precedentă şi concomitentă cu revenirea Regelui pe pământ. Isus aseamănă împărăţia cerurilor din vremea aceea cu zece fecioare, care şi-au luat candelele, şi au ieşit în întâmpinarea mirelui. Cinci din ele au fost înţelepte, luându-şi untdelemn pentru candelele lor. Celelalte cinci nu au fost înţelepte, căci nu şi-au luat untdelemn. Pe când aşteptau, toate au adormit.

Cele cinci fecioare înţelepte reprezintă adevăraţii ucenici ai lui Cristos în timpul Marii Strâmtorări. Candelele simbolizează mărturia iar uleiul (untdelemnul) 11 simbolizează pe Duhul Sfânt. Fecioarele nechibzuite îi reprezintă pe cei care mărturisesc că au nădejdea venirii lui Mesia, dar n-au fost niciodată convertiţi şi astfel nu îl au pe Duhul Sfânt. Mirele este Cristos, Regele; întârzierea Lui simbolizează perioada dintre cele două Veniri ale Sale. Faptul că toate cele zece fecioare au dormit ne arată că pe dinafară nu se deosebeau prea mult unele de altele.

La miezul nopţii s-a auzit strigarea că vine mirele. În capitolul precedent am aflat că sosirea Sa va fi vestită de semne cutremurătoare.

Fecioarele s-au sculat şi şi-au pregătit candelele - căci toate doreau să fie gata. Însă cele nechibzuite, neavând untdelemn, au cerut puţin de la cele înţelepte, dar acestea le-au trimis să-şi cumpere untdelemn. Refuzul celor înţelepte pare egoist, la prima vedere, dar în domeniul spiritual, nimeni nu poate împărtăşi Duhul la altul. Desigur, Duhul Sfânt nu poate fi cumpărat, dar Biblia recurge aici la o figură de stil, în legătură cu cumpărarea mântuirii fără bani şi fără plată.

Pe când se duceau ele să cumpere untdelemn, a venit mirele. Versiunea Syriacă şi Vulgata spun că el a venit cu mireasa sa. Acest amănunt corespunde perfect tabloului profetic. Domnul Isus se va întoarce de la nuntă cu mireasa Sa, biserica (1Tesaloniceni 3:13). (Nunta are loc în cer [Efeseni 5:27] după Răpire.) Rămăşiţa credincioasă a sfinţilor din Marea Strâmtorare va intra cu El în odaia de nuntă. Ospăţul de nuntă este o descriere plastică a bucuriei şi binecuvântării împărăţiei pământeşti a lui Cristos. Fecioarele înţelepte au intrat cu el în odaia de nuntă (sau la ospăţul de nuntă, versiunea JND); şi s-a încuiat uşa. A fost prea târziu ca să mai poată intra cineva în împărăţie. Când au venit celelalte fecioare, cerând să fie lăsate să intre, mirele a declarat că nu le cunoaşte - semn clar că nu se născuseră din nou.

Învăţătura pe care trebuie să ne-o însuşim, spune Isus, este că trebuie să veghem, deoarece nu se cunoaşte ziua şi ceasul venirii Sale. Credincioşii trebuie să trăiască ca şi când Domnul ar putea veni în orice clipă. Sunt candelele noastre pregătite şi umplute cu untdelemn?

I. Parabola talanţilor (25:14-30)

Parabola aceasta ne învaţă şi ea că atunci când va reveni Domnul, vor exista slujitori autentici şi slujitori falşi. Istoria gravitează în jurul unui om, care, înainte de a pleca într-o călătorie lungă, şi-a strâns robii (slujitorii) şi le-a dat fiecăruia dintre ei diferite sume de bani, potrivit cu capacitatea lor. Unuia i-a dat cinci talanţi, altuia doi iar ultimului unu. Ei aveau datoria să folosească banii în aşa fel încât aceştia să-i aducă câştig stăpânului. Omul cu cinci talanţi a mai câştigat cinci. Cel cu doi talanţi a reuşit să-i dubleze. Dar omul cu un singur talant l-a îngropat.

Nu e greu să vedem că Cristos este stăpânul iar călătoria lungă este perioada dintre prima şi a doua Sa venire. Cei trei slujitori sunt israeliţi aflaţi în viaţă în timpul Marii Strâmtorări, însărcinaţi cu răspunderea de a purta de grijă intereselor Domnului absent. Ei primesc responsabilitatea în funcţie de capacităţile individuale ale fiecăruia.

După multa vreme, stăpânul... s-a întors şi le-a cerut socoteala. Aceasta reprezintă a doua venire a Domnului. Primii doi au primit exact aceeaşi elogiere: „Bine, rob bun şi credincios; ai fost credincios în puţine lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intră în bucuria stăpânului tău." Proba la care a fost supusă slujirea lor nu a constat în cantitatea câştigată, ci în efortul depus. Fiecare s-a folosit de capacitatea sa din plin şi a câştigat sută la sută. Aici sunt întruchipaţi credincioşii adevăraţi, a căror răsplată este să se bucure de binecuvântările împărăţiei mesianice.

Al treilea slujitor nu a avut ce să-i dea stăpânului său decât insulte şi scuze. Astfel el l-a acuzat pe stăpânul său că este aspru şi nerezonabil, că seceră de unde n-a semănat şi că strânge de unde n-a vânturat. Scuza robului acestuia a constat în aceea că teama sa l-a paralizat şi l-a determinat să îngroape talantul. Slujitorul acesta a fost negreşit un necredincios, întrucât nici un credincios autentic nu ar fi nutrit asemenea gânduri la adresa stăpânului său.

Stăpânul său l-a mustrat, făcându-l viclean şi leneş. Dacă aşa gândea despre stăpânul său, de ce nu i-a depus banii la bancă, pentru ca aceştia să câştige dobândă? Apropo, în versetul 26 stăpânul nu acceptă acuzele care i se aduc. Mai degrabă, el zice: „Dacă aşa stăpân ai crezut că sunt, atunci cu atât mai mult trebuia să pui talantul în exploatare. Cuvintele tale te condamnă, nu te scuză."

Dacă acest om ar fi câştigat un talant cu talantul ce-l avea, ar fi primit aceleaşi elogii ca ceilalţi slujitori. În schimb, singura sa recoltă a fost o groapă în pământ!

Talantul său i-a fost luat şi dat celui cu zece talanţi - în conformitatea cu o lege care funcţionează în domeniul spiritual: „Celui ce are i se va mai da, şi va avea de prisos, dar de la cel ce n-are se va lua şi ceea ce are!" Cei care doresc să se lase folosiţi pentru slava lui Dumnezeu vor primi mijloacele necesare. Cu cât vor face mai mult pentru Domnul, cu atât mai mult vor fi învredniciţi să facă pentru El. Dimpotrivă, vom pierde tot ceea ce nu punem în lucru. Atrofia este răsplata indolenţei.

Referirea la „zarafi" (sau „bancheri") în versetul 27 sugerează că dacă nu putem folosi bunurile noastre pentru Domnul, atunci ar fi indicat să le dăm altora, care ştiu cum să se folosească de ele. Bancherii, în acest caz, ar putea fi misionari, societăţi biblice, edituri creştine, programe radiofonice de vestire a evangheliei, etc. Într-o lume ca cea în care trăim, nu există scuze pentru a lăsa banii să lâncezească. Pierson ne face o recomandare utilă în acest sens:

Sufletele şovăielnice, neadecvate pentru slujirea îndrăzneaţă şi independentă în folosul împărăţiei, ar putea corela incapacitatea lor cu capacitatea şi agerimea altora, care vor fructifica darurile şi bunurile puse la dispoziţie de aceste suflete, pentru ca ele să poată fi folosite de Stăpân şi de biserica Sa... Ispravnicul (administratorul) poate avea bani ori poate avea alte daruri, care pot fi valorificate, dar îi lipseşte credinţa şi prevederea, nu are suficientă energie şi înţelepciune. „Schimbătorii" Domnului îi vor putea arăta cum poate aduce el câştig pentru Stăpânul... Biserica există şi pentru ca tăria unui membru să poată veni în ajutorul altuia, mai slab, pentru ca, prin cooperarea tuturor, puterea celor mai tari şi a celor mai slabi să poată fi mărită.

Robul netrebnic a fost aruncat afară - adică a fost exclus din împărăţie, pentru a avea parte de soarta îngrozitoare a celor răi. Nu eşecul său de a investi talantul este acela care 1-a condamnat; mai degrabă, lipsa lui de fapte bune a demonstrat că nu poseda credinţă salvatoare.

Secţiunea aceasta descrie judecata naţiunilor, care nu trebuie confundată cu judecata de la scaunul de judecata al lui Cristos sau cu judecata de la marele tron alb. Scaunul de judecată al lui Cristos - o perioadă de trecere în revistă şi de răsplătire a credincioşilor, în exclusivitate, are loc după Răpire (Romani 14:10;1Coriteni 3:11-15;2Corinteni 5:9,10). Judecata de la marele tron alb are loc în eternitate, după mia de ani (Mileniul). Morţii răi vor fi judecaţi şi aruncaţi în iazul cu foc (Apocalipsa 20:11-15).

Judecata naţiunilor sau a Neamurilor (termenul original din greacă sprijină ambele sensuri) are loc pe pământ, după ce a venit Cristos să domnească, aşa cum ne spune limpede versetul 31: „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toţi sfinţii îngeri, va şedea pe scaunul de domnie al slavei Sale." Dacă nu greşesc, conform textului de la Ioel 3, judecata va avea loc în Valea lui Iosafat, în afara Ierusalimului (3:2). Naţiunile vor fi judecate în funcţie de tratamentul pe care l-au aplicat fraţilor evrei ai lui Cristos în timpul Marii Strâmtorări (Ioel 3:1,2,12-14;Matei 25:31-46).

Este important să observăm că sunt menţionate trei categorii: oi, capre şi fraţii lui Cristos. Primele două categorii, pe care le va judeca Cristos, sunt Neamurile aflate în viaţă în timpul Marii Strâmtorări. A treia categorie o constituie fraţii evrei ai lui Cristos, care I-au fost credincioşi şi au refuzat să se lepede de Numele Lui în timpul Marii Strâmtorări, în ciuda persecuţiilor.

Regele va aşeza oile la dreapta Sa, dar caprele la stânga Sa. Apoi le va invita pe oi să intre în glorioasa Sa împărăţie, pregătită lor de la întemeierea lumii. Motivul invocat este că acestea L-au hrănit când era flămând, I-au dat să bea când I-a fost sete şi L-au primit înăuntru, când era străin, L-au îmbrăcat când era sărăcăcios îmbrăcat, L-au vizitat când era bolnav şi s-au dus să-L vadă când era la închisoare. Oile neprihănite se vor întreba, mirate, când au dat ele dovadă de asemenea bunătate faţă de Rege, când El nici nu a fost prezent pe pământ în timpul generaţiei lor! El le va explica că atunci când s-au purtat prietenos cu cei mai mici dintre fraţii Lui, cu El s-au purtat prietenos. Tot ce au făcut pentru unul din ucenicii Lui le va fi răsplătit ca şi când ar fi făcut aceste lucruri pentru El însuşi.

În schimb, caprelor nelegiuite li se va spune să plece de la El în focul veşnic, pregătit pentru diavolul şi îngerii lui, deoarece ele nu au avut grijă de El în timpul Marii Strâmtorări, numită şi Necazul cel mare al lui Iacov. Când acestea se vor scuza, spunând că nu L-au văzut niciodată, El le va aminti că eşecul lor de a fi avut grijă de urmaşii Lui a echivalat cu eşecul de a fi avut grijă chiar de El.

Astfel caprele vor merge în pedeapsa veşnică, dar oile în viaţa veşnică. Afirmaţia aceasta ridică însă două probleme: Mai întâi, fragmentul de faţă pare să propovăduiască faptul că naţiunile sunt salvate sau pierdute în masă. În al doilea rând, naraţiunea creează impresia că oile sunt mântuite prin fapte bune iar caprele sunt osândite prin eşecul de a face fapte bune. Cât priveşte prima dificultate, să nu uităm că Dumnezeu într-adevăr se poartă cu naţiunile în felul descris. Vechiul Testament e plin de cazuri în care naţiuni sau popoare sunt pedepsite din pricina păcatului lor (Isaia 10:12-19;47:5-15;Ezechiel 25:6,7;Amosl:3,6,9,11,13;2:1,4,6;Obadia 10;Zaharia 14:1-5). Prin urmare, nu este iraţional să credem că naţiunile vor continua să aibă parte de pedeapsa divină. Asta nu înseamnă că fiecare persoană individuală care face parte din acea naţiune va fi implicată în urmările care vor veni peste poporul întreg, ci, mai degrabă, că principiile justiţiei divine se vor aplica la scară naţională, cât şi individuală.

Cuvântul ethne, tradus (în versiunile engleze ale Bibliei, n.tr.) prin „naţiuni" în pasajul acesta ar putea tot atât de bine să fie traduse prin Neamuri (adică „neevrei", n.tr.). Unii cred că textul de faţă descrie judecata unor persoane individuale dintre Neamuri. Fie că e vorba de naţiuni, fie de persoane individuale, problema care se ridică este: cum ar putea fi strânse mulţimi atât de mari de oameni înaintea Domnului în Palestina? Poate că ar fi mai indicat să credem că ar fi vorba de reprezentanţi ai naţiunilor sau de categorii individuale, adunate la judecată.

Cât priveşte a doua problemă, textul de aici nu poate fi folosit în sprijinul teoriei că mântuirea s-ar putea câştiga prin fapte. Mărturia universală a Bibliei, de la un capăt la altul al ei, este că mântuirea se capătă prin credinţă, şi nu prin fapte bune (Efeseni 2:8,9). Dar Biblia insistă tot atât de mult asupra faptului că adevărata credinţă se manifestă prin fapte bune, care sunt roadele ei naturale. Dacă faptele bune lipsesc cu desăvârşire, asta dovedeşte că persoana respectivă nu a fost mântuită niciodată. Aşadar, trebuie să înţelegem că Neamurile nu sunt mântuite prin atitudinea prietenoasă faţă de rămăşiţa credincioasă a Israelului, ci bunătatea lor oglindeşte dragostea ce I-o poartă Domnului.

Am mai putea aminti trei puncte aici: Mai întâi, se spune că împărăţia a fost pregătită pentru cei neprihăniţi de la întemeierea lumii (v.34), în timp ce iadul a fost pregătit pentru diavolul şi îngerii lui (v. 41). Dumnezeu doreşte ca oamenii să fie binecuvântaţi; iadul nu a fost destinat iniţial pentru omenire. Dar dacă oamenii refuză cu încăpăţânare viaţa, atunci înseamnă că aleg, în mod necesar, moartea.

A doua idee care se desprinde de aici este că Domnul Isus a vorbit despre focul veşnic sau etern (v. 41), despre pedeapsa eternă (v. 46) şi despre viaţa veşnică (v. 46). Cel care ne-a învăţat că există viaţă veşnică ne învaţă că există şi pedeapsă veşnică, întrucât şi într-un caz, şi în celălalt ideea de veşnicie sau eternitate este redată prin acelaşi termen în textul original, ar fi o dovadă de inconsecvenţă din partea noastră să acceptăm existenţa uneia dintre cele două realităţi, respingând-o pe cealaltă. Dacă termenul tradus prin etern sau veşnic nu înseamnă „nesfârşit", atunci limba greacă nu posedă alţi termeni care să redea ideea. Dar noi ştim că termenul respectiv înseamnă „fără sfârşit", deoarece aşa îl găsim folosit în alte texte din Noul Testament, cu referire la eternitatea lui Dumnezeu (1Timotei 1:17).

În fine, Judecata Neamurilor ne aminteşte cu pregnanţă că Cristos şi oamenii Lui sunt una; tot ce-i afectează pe ei îl afectează şi pe El. Avem extraordinarul potenţial de a demonstra dragostea noastră pentru El, purtându-ne cu dragoste faţă de cei ai Săi, care îl iubesc.

A. Complotul uciderii lui Isus (26:1-5)

Pentru a patra şi ultima oară în această Evanghelie Domnul Şi-a avertizat ucenicii că El va trebui să moară (16:21;17:23;20:18). Anunţul Său a implicat o relaţie strânsă de timp între Paşte şi răstignirea Sa: „Ştiţi că după două zile vor fi Pastele; şi ca Fiul omului va fi dat ca să fie răstignit." În anul acela Pastele avea să-şi găsească adevărata semnificaţie. Mielul Pascal sosise în sfârşit, şi acum urma să fie în curând înjunghiat

Chiar pe când rostea El aceste cuvinte, preoţii cei mai de seamă şi bătrânii norodului s-au strâns în curtea marelui preot, care se numea Caiafa, pentru a-şi pune la punct strategia. Ei ar fi dorit să-L aresteze pe furiş şi să-L omoare, dar s-au gândit că nu ar fi prudent să procedeze astfel în timpul praznicului, întrucât aceasta ar putea stârni o reacţie violentă din partea oamenilor, care ar protesta împotriva execuţiei Şale. Este incredibil să constatăm că liderii religioşi ai Israelului au luat iniţiativă, uneltind uciderea lui Mesia al lor, când ei ar fi trebuit să fie primii care să-L recunoască şi să-L înscăuneze. Iată însă că ei se află printre cei mai înverşunaţi duşmani ai Săi!

B. Isus este uns la Betania (26:6-13)

Incidentul acesta sparge, pentru moment, tensiunea şi atmosfera sumbră, creată de actul de trădare al preoţilor, de meschinăria ucenicilor şi de perfidia lui Iuda. Când Isus era în Betania, în casa lui Simon leprosul, s-a apropiat de E1 o femeie cu un vas de alabastru cu mir foarte scump; şi pe când sta El la masă, ea a turnat mirul pe capul Lui. Jertfa ei costisitoare a exprimat profundul ei devotament pentru Domnul Isus, reliefând, de fapt, că nici un dar nu era prea scump pentru El.

Ucenicii, şi mai ales Iuda (Ioan 12:4,5), au considerat acest gest drept o risipă enormă. După ei, banii respectivi puteau fi folosiţi mai judicios, dându-i săracilor.

Isus a corectat gândirea lor deformată. Actul femeii nu a fost deloc o risipă, ci un gest minunat. Mai mult, momentul a fost perfect ales. Săracii pot fi ajutoraţi oricând, dar numai o dată în toată istoria lumii putea fi uns Mântuitorul în vederea îngropării Sale. Momentul sosise şi o femeie singuratică, pătrunsă însă de discernământ spiritual, a prins acest prilej - l-a fructificat. Fiind convinsă de adevărul prezicerilor Domnului cu privire la moartea Sa, ea îşi va fi zis: „Ori acum, ori niciodată!" Şi Cuvântul demonstrează că ea a avut dreptate. Intenţia femeilor care de la început au plănuit a-l unge trupul după înhumarea Sa, a fost zădărnicită de învierea Domnului Isus (Marcu 16:1-6).

Domnul Isus a imortalizat acest gest simplu de iubire profundă al femeii, prin cuvintele: „Adevărat vă spun că oriunde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune şi ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei." Orice act de adevărată închinare umple curţile raiului cu mireasma lui aleasă, fiind consemnat definitiv în memoria Domnului.

C. Actul de trădare al lui Iuda (26:14-16)

Atunci unul din cei doisprezece - unul din ucenicii care trăise alături de El, văzuse minunile săvârşite de El şi auzise învăţăturile Sale de neasemuită profunzime şi fusese martor la viaţa Sa fără de păcat - unul pe care Isus l-a numit: „prietenul meu apropiat, în care îmi puneam încrederea şi care mânca din pâinea mea" (Psalmul 41:9) - a fost acela care şi-a ridicat călcâiul împotriva Fiului lui Dumnezeu. Iuda Iscarioteanul s-a dus la preoţii cei mai de seamă şi s-a învoit să-şi vândă Stăpânul pentru treizeci de arginţi. Preoţii i-au plătit pe loc ridicola sumă de aproximativ 15 dolari.

Ce contrast izbitor între femeia care L-a uns pe Isus în casa lui Simon şi Iuda! Ea L-a preţuit pe Mântuitorul enorm de mult. Iuda n-a pus prea mult preţ asupra Lui.

Şi astfel cel care nu avusese parte decât de bunătatea Domnului Isus şi-a adus propria contribuţie la groaznicul târg.

Era prima zi a sărbătorii (prazniculuiui) Azimilor, prilej când se elimina orice aluat din casele evreilor. Ce gânduri Îl vor fi animat pe Domnul, când Şi-a trimis ucenicii să caute un om al cărui nume nu este menţionat, care urma să-i conducă la casa rânduită pentru acest scop? Probabil îndrumările au fost vagi, tocmai pentru a nu le permite conspiratorilor să le dea de urmă. În orice caz, observăm cunoaşterea perfectă a Domnului Isus cu privire la persoane individuale, la locul unde se aflau şi la gradul de disponibilitate de a coopera. Reţineţi cuvintele: „Învăţătorul zice: «Vremea Mea este aproape; voi ţine Pastele cu ucenicii Mei în casa ta.»" Domnul îşi înfrunta moartea apropriată cu un calm desăvârşit, cu o adâncă pace lăuntrică. Cu un gest de delicateţe desăvârşită, El a organizat această masă specială. Ce mare a fost privilegiul de care a avut parte acest om anonim să pună la dispoziţie casa pentru acest ultim Paşte!

Pe când mâncau, Isus a făcut cutremurătorul anunţ că unul din cei doisprezece avea să-L vândă. Ucenicii s-au umplut de întristare, consternare şi un sentiment de nesiguranţă, de îndoială cu privire le propria lor persoană. Unul din ei L-a întrebat: „Nu cumva sunt eu, Doamne?" După ce toţi, în afară de Iuda, au pus această întrebare, Isus le-a răspuns că este cel care a întins mâna în farfurie cu El. Domnul a luat apoi o bucată de pâine, a muiat-o în sos şi i-a înmânat-o lui Iuda (Ioan 13:26) - un semn de deosebită afecţiune şi prietenie. El le-a amintit că ceea ce avea să I se întâmple avea un caracter oarecum irezistibil. Dar asta nu l-a absolvit pe Iuda de responsabilitate, căci textul spune că mai bine ar fi fost dacă nu s-ar fi născut. Iuda a ales în mod deliberat să Îl vândă pe Mântuitorul şi astfel s-a făcut personal responsabil.

Când Iuda a întrebat pe şleau dacă el este acela, Isus a răspuns: „Da".

După ce a sărbătorit ultimul Său Paşte, Mântuitorul a instituit ceea ce noi numim Cina Domnului. Elementele esenţiale - pâinea şi vinul - erau deja pe masă, ca parte din masa pascală; Isus le-a îmbrăcat însă cu sensuri noi. Mai întâi, El a luat pâine şi a binecuvântat-o; a frânt-o şi a dat-o ucenicilor, zicând: „Luaţi, mâncaţi, acesta este trupul Meu." Întrucât trupul Său nu fusese aşezat pe cruce, e limpede că El S-a exprimat la figurat, folosind pâinea ca simbol al trupului Său.

Tot aşa stau lucrurile şi cu paharul (cupa). Vasul denumeşte de obicei conţinutul său. Paharul (sau cupa, în engleză, n.tr.) conţinea rodul viţei, care, la rândul ei, era simbolul sângelui noului legământ. Noul şi necondiţionatul legământ al harului avea să fie ratificat prin sângele Lui scump, vărsat pentru mulţi spre iertarea păcatelor. Sângele Lui a fost suficient pentru a asigura iertarea pentru toţi. Dar aici a fost vărsat pentru mulţi, prin faptul că devenea efectiv doar pentru iertarea păcatelor celor care au crezut.

Mântuitorul le-a amintit apoi ucenicilor că nu va mai bea din rodul viţei, împreună cu ei, până la revenirea Sa pe pământ, ca să domnească. Atunci vinul va avea o nouă semnificaţie, căci va exprima bucuria şi binecuvântarea împărăţiei Tatălui Său.

Întrebarea care se ridică adesea în acest punct este dacă trebuie să folosim pâine dospită sau nedospită, vin fermentat sau nefermentat, respectiv must, la Cina Domnului. Nu există nici o îndoială asupra faptului că Domnul a folosit pâine nedospită şi vin fermentat (de altfel, în vremea aceea orice vin era fermentat). Cei care argumentează că pâinea dospită (deci cu aluat, care ar întruchipa păcatul) ar fi neindicată, întrucât nu respectă tiparul biblic, nu trebuie să uite, în acest caz, că şi folosirea mustului, deci a vinului nefermentat, ar constituie o încălcare de la tiparul biblic. Ce trist e să devenim atât de preocupaţi cu elementele Cinei, neglijându-L pe Domnul însuşii Pavel a subliniat faptul că ceea ce contează este simbolul spiritual al pâinii, nu pâinea în sine. „Căci Cristos, Pastele nostru, a fost jertfit pentru noi. De aceea, să luam parte la sărbătoare nu cu un aluat vechi, nici cu un aluat de răutate şi de viclenie, ci cu azimile curăţiei şi ale adevărului." (1Corinteni 5:7,8). Nu aluatul din pâine contează, ci aluatul din viaţa noastră - acela ne afectează!

După Cina Domnului, micul grup a intonat o cântare de laudă, probabil luată din Psalmii 113-118 - „Marele Hallel". Apoi au părăsit Ierusalimul, au traversat pârâul Chedron şi au urcat versantul de vest al Muntelui Măslinilor, intrând în Grădina Ghetsimane.

Pe tot parcursul lucrării Sale publice, Domnul Isus i-a avertizat pe ucenicii Săi cu privire la ceea ce îi aştepta în viitor. Acum le-a spus că ei se vor desolidariza de El în noaptea aceea. Că vor fi cuprinşi de frică, când vor vedea cum se abate furia furtunii. Pentru a-şi scăpa propria lor viaţă, ei aveau să-L părăsească pe învăţătorul lor. Aici se împlinea profeţia lui Zaharia: „Loveşte pe păstor şi oile se vor risipi" (Zaharia 13:27)

Dar El nu i-a lăsat fără nădejde. Cu toate că ei aveau să se ruşineze de asocierea cu El, El nu-i va părăsi cu nici un chip. După ce a înviat din morţi, i-a întâmpinat în Galileea. Ce prieten minunat, care nu dă niciodată greş!

Impulsiv ca întotdeauna, Petru L-a întrerupt pe Domnul, ca să-L asigure că şi dacă alţii s-ar putea să-L părăsească, el unul niciodată nu va face una ca asta! Isus a corectat adverbul „ niciodată ", înlocuindu-l cu prezicerea: „chiar în noaptea aceasta... de trei ori" înainte de a cânta cocoşul, năvalnicul ucenic avea să se lepede de învăţătorul de trei ori.

Continuând să-şi susţină loialitatea, Petru a insistat că mai degrabă ar muri cu Cristos, decât să se lepede de El. Toţi ucenicii au spus acelaşi lucru. Desigur, ei au fost sinceri când au afirmat asta. Numai că ei nu-şi cunoşteau propriile lor inimi!

Nimeni nu se poate apropia de relatarea evenimentelor sacre din Grădina Ghetsimane fără să-şi dea seama că se află pe teren sfânt. Oricine doreşte să comenteze asupra pasajului încearcă un sentiment extraordinar de uimire, de sfială, de reţinere. După cum s-a exprimat Guy King: „Caracterul supranatural al evenimentului te face să te temi, ca nu cumva, atingându-te de el, să-i întinezi puritatea."

După ce au intrat în grădina Ghetsimani (care înseamnă teasc pentru stors uleiul de măsline), Isus le-a spus la opt dintre ucenicii să stea şi să aştepte, apoi i-a luat cu El pe Petru şi pe cei doi fii ai lui Zebedei, ducându-i mai în interiorul grădinii. Oare nu ar putea aceasta să însemne că diferiţi ucenici au diferite capacităţi sau aptitudini, de a înţelege şi a se uni cu Mântuitorul în agonia Sa?

Şi a început să Se întristeze şi să Se mâhnească foarte tare. Lui Petru, Iacov şi Ioan le-a spus pe faţă că sufletul Său era cuprins de o întristare de moarte. Negreşit aceasta era repulsia nespus de mare pe care o simţea sufletul Său curat şi sfânt la gândul că va deveni o jertfă de păcat pentru noi toţi. Noi, care suntem păcătoşi, nu putem concepe ce a însemnat pentru El, Cel fără păcat, să fie făcut păcat pentru noi (2Corinteni 5:21)!

Nu e de mirare că i-a lăsat pe cei trei şi s-a dus puţin mai înainte, în adâncul grădinii. Nimeni nu era. În stare să împărtăşească suferinţa Sa sau să se roage rugăciunea Sa: „Tatăl Meu, dacă este cu putinţă, să treacă de la Mine paharul acesta! Totuşi, nu cum voiesc Eu, ci cum voieşti Tu."

Pentru ca nu cumva să fim ispitiţi să credem că această rugăciune a exprimat reticenţa Lui sau dorinţa de a bate în retragere, e bine să ne reamintim cuvintele Sale de la Ioan 12:27,28: „Acum sufletul Meu este tulburat. Şi ce voi zice?... Tată, scapă-Mă din ceasul acesta?... Dar tocmai pentru aceasta am venit până în ceasul acesta. Tată, preamăreşte Numele Tău!" Prin urmare, când S-a rugat ca să treacă de la El paharul acela, Domnul nu a cerut să fie izbăvit de cruce, căci tocmai acesta a fost scopul pentru care a venit în lume!

Rugăciunea a fost retorică, adică afirmaţia nu solicita un răspuns, ci avea scopul de a ne învăţa un adevăr. Isus spunea, de fapt: „Tatăl Meu, dacă există o altă cale prin care păcătoşii pierduţi pot fi mântuiţi decât aceea care necesită moartea Mea pe cruce, descoperă-Mi acea cale! Dar în toate acestea Eu vreau să se ştie că nu doresc nici un lucru care să fie contrar voii Tale."

Care a fost răspunsul? N-a urmat nici un răspuns. Cerul tăcea! Prin această tăcere elocventă ştim că nu a existat nici o altă cale prin care Dumnezeu să-i poată îndreptăţi pe păcătoşii vinovaţi decât aceea prin care Cristos, Mântuitorul fără păcat, trebuia să moară ca înlocuitor al nostru.

Întorcându-Se la ucenici, i-a găsit dormind. Duhurile lor erau pline de râvnă, dar carnea era neputincioasă. Nu îndrăznim să-i condamnăm, când ne gândim la locul pe care îl ocupă rugăciunea în propria noastră viaţă. Mult mai uşor ne este să dormim, decât să ne rugăm şi chiar când suntem treji, gândurile ne zboară adesea la altceva decât la lucrurile asupra cărora s-ar cuveni să veghem. De câte ori nu a trebuit să ne spună Domnul şi nouă, aşa cum. i-a spus lui Petru: „Ce, un ceas n-aţi putut să vegheaţi împreună cu Mine? Vegheaţi şi rugaţi-vă ca să nu intraţi în ispită."

S-a depărtat a doua oară şi S-a rugat, exprimând supunerea Sa faţă de voia Tatălui. Da, va bea paharul suferinţei şi al morţii până la sfârşit.

În mod necesar, în viaţa Sa pe pământ El a fost singur când S-a rugat. Da, i-a învăţat pe ucenici să se roage şi S-a rugat în prezenţa lor, dar niciodată nu S-a rugat cu ei. Caracterul unic al Persoanei şi lucrării Sale a făcut imposibil ca alţii să poată lua parte la viaţa Sa de rugăciune.

Când a venit la ucenici a doua oară, i-a găsit dormind din nou. Tot aşa şi a treia oară: El Se ruga iar ei dormeau! Atunci le-a spus cuvintele: „Încă tot dormiţi şi vă odihniţi? Iată s-a apropiat ceasul, şi Fiul omului este dat în mâinile păcătoşilor." (Verset redat după ediţia Noului Testament în limba română publicată de Christliche Literatur-Verbreilung, 1993, care e conformă cu versiunea New King James, folosită de autorul Comentariului, n.tr.)

Prilejul de a veghea împreună cu El în veghea Lui a fost pierdut. Deja se auzeau paşii trădătorului. Isus a spus: „Sculaţi-vă, hai să mergem!" - nu pentru a se retrage, ci pentru a înfrunta vrăjmaşul.

Înainte de a părăsit gradina, să mai zăbovim o clipă ca să auzim plânsul Său în hohote, să medităm la durerea care I-a cuprins sufletul şi să-I mulţumim din străfundul inimii noastre.

Pe când încă le vorbea Isus celor unsprezece, a sosit Iuda, în fruntea unei cete înarmate cu săbii şi ciomege. E cert că ideea săbiilor nu i-a aparţinut lui Iuda, întrucât acesta nu-L văzuse niciodată pe Isus să se împotrivească sau să contraatace. Poate că armele au simbolizat hotărârea mai marilor preoţilor şi a bătrânilor de a-L prinde, de a se asigura că nu va avea nici o posibilitate de a scăpa.

Iuda a recurs la un sărut pentru a da prilejul gloatei să-L recunoască pe Isus în mijlocul ucenicilor. Şi astfel simbolul universal al iubirii a fost prostituat până la cel mai josnic uz la care putea fi supus.

Apropiindu-se de Domnul, Iuda a zis: „Te salut învăţătorule!" şi apoi L-a sărutat mult. În acest text se folosesc în original două cuvinte pentru termenul tradus prin „a săruta". Mai întâi, în versetul 48 se întrebuinţează cuvântul obişnuit pentru a săruta. Dar în versetul 49 se recurge la un verb mai pronunţat, care sugerează un sărut repetat sau demonstrativ.

Stăpânit de un perfect echilibru lăuntric, Isus a rostit cuvinte pătrunzătoare, care i-au mers la inimă lui Iuda: „Prietene, de ce ai venit?" Fără îndoială, întrebarea l-a opărit pe Iuda, dar în acel moment evenimentele au început să se deruleze cu repeziciune. Gloata a înaintat şi L-a prins numaidecât pe Domnul Isus.

Unul dintre ucenici - aflăm de la Ioan 18:10 că era vorba de Petru - a scos sabia şi a tăiat urechea slujitorului marelui preot. Este improbabil ca Petru să fi ţintit urechea slujitorului. Fără îndoială, că intenţia lui va fi fost să dea o lovitură mortală. Dar faptul că îndemânarea lui a fost la fel de deficitară ca înţelepciunea lui, în acest caz, trebuie neapărat atribuit Providenţei divine.

Gloria morală a Domnului Isus străluceşte în toată splendoarea ei aici. Mai întâi, El l-a mustrat pe Petru: „Pune-ţi sabia la locul ei, căci toţi cei care scot sabia de sabie vor pieri." În împărăţia lui Cristos, victoriile nu se câştigă prin mijloace carnale. A recurge la forţa armată în lupta

spirituală ar însemna a te expune pericolului unui dezastru. Duşmanii împărăţiei n-au decât să recurgă la sabie! Într-o bună zi, ei vor fi înfrânţi. Dar ostaşul lui Cristos nu are altă cale disponibilă decât cea a rugăciunii, a Cuvântului lui Dumnezeu şi a puterii care emană dintr-o viaţă plină de Duhul.

Aflăm de la Doctorul Luca că Isus a vindecat apoi urechea lui Malhus - căci aşa se numea victima (Luca 22:51;Ioan 18:10). Ce minunată etalare a harului! El i-a iubit până şi pe cei care îl urau şi S-a purtat cu mărinimie chiar şi cu cei care căutau să-I ia viaţa.

Dacă Isus ar fi dorit să se împotrivească gloatei, desigur nu ar fi avut nevoie de mica sabie a lui Petru. Într-o clipă, ar fi putut solicita şi I s-ar fi pus la dispoziţie mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri (între 36000 şi 72000 de îngeri). Dar asta ar fi compromis planul divin. Scripturile care preziceau trădarea, suferinţa, răstignirea şi învierea Sa trebuiau să se împlinească!

Atunci Isus le-a amintit mulţimilor distonanta gestului lor de a ieşi după El ca după un tâlhar, cu săbii şi cu ciomege. Doar niciodată nu-L văzuseră recurgând la violenţă sau acte de jaf. Dimpotrivă, El fusese un învăţător liniştit, stând toate zilele în templu şi învăţându-i pe oameni. Dacă ar fi vrut, ar fi putut să-L prindă cu uşurinţă atunci, dar n-au făcut-o. Prin urmare, cum se făcea că vin acum cu săbii şi cu ciomege? Omeneşte vorbind, purtarea lor era iraţională.

Dar Mântuitorul Şi-a dat seama că răutatea omului nu făcea altceva decât să împlinească planul precis al lui Dumnezeu. „Dar toate acestea s-au întâmplat ca să se împlinească scripturile prorocilor." Când au realizat că învăţătorul lor nu va fi izbăvit, toţi ucenicii L-au părăsit şi au fugit, cuprinşi de panică. Dacă laşitatea lor nu poate fi scuzată, a noastră nici atât. Ei nu fuseseră încă umpluţi cu Duhul Sfânt; noi, în schimb, am fost.

Două au fost procesele la care a fost supus Domnul Isus: unul a fost procesul religios, în faţa autorităţilor, romane. Corelând relatările tuturor evangheliilor, aflăm că fiecare proces a avut trei etape. Relatarea lui Ioan despre procesul iudaic arată că Isus a fost adus mai întâi înaintea socrului lui Caiafa, Ana. Relatarea lui Matei începe cu a doua etapă, desfăşurată la locuinţa marelui preot, Caiafa. Acolo erau întruniţi membrii sinedriului. În mod obişnuit, acuzaţilor li se dădea prilejul de a-şi pregăti apărarea. Dar liderii religioşi, în disperarea lor, I-au răpit dreptul de a-Şi pregăti apărarea (în „închisoare") şi a fost văduvit de prevederile justiţiei (vezi Isaia 53:8, unde, în versiunea King James se spune: „He was taken from prison and from jugment" - sau „El a fost luat/răpit de la închisoare şi dreptate". În ediţia de Iaşi a Bibliei, publicată în 1874, versetul e redat aproximativ la fel: „Răpitu a fostu de apăsare şi judecată." Cu alte cuvinte, cum afirmă textul comentariului: în toate privinţele I s-a negat dreptul la un proces echitabil, n.tr.)

În această noapte, fariseii, saducheii, cărturarii şi bătrânii care alcătuiau Sinedriul au demonstrat o lipsă totală de respect pentru propriile lor reguli şi proceduri, sub a căror incidenţă aveau datoria să opereze. În primul rând, era interzis să se întrunească pe timp de noapte sau în cursul oricăruia dintre praznicele iudaice. Bineînţeles, nu le era îngăduit să mituiască martorii, pentru ca aceştia să comită sperjur. Apoi o sentinţă de moarte nu putea fi emisă decât după ce s-a scurs o noapte. Şi, în sfârşit, dacă întrunirea lor nu avea loc în Sala de Piatră Săpată, din zona templului, verdictele lor nu aveau putere de lege. Dar în dorinţa lor arzătoare de a scăpa de Isus, reprezentanţii puterii în statul evreu n-au ezitat să încalce propriile lor legi.

Procesul a fost prezidat de Caiafa. Se pare că Sinedriul îndeplinea rolul dublu, de juriu, şi de procuror - din nou, o combinaţie ciudată, ca să nu spunem mai mult. Acuzatul era Isus. Iar Petru era pe post de spectator - urmărind scena de la distanţă, ferit de pericole. El a stat jos cu slujitorii, ca să vadă sfârşitul.

Liderii evreilor au întâmpinat dificultăţi în găsirea vreunei mărturii mincinoase împotriva lui Isus. Ar fi avut mult mai mult succes dacă şi-ar fi îndeplinit obligaţia anterioară din cadrul procesului juridic, străduindu-se să scoată la iveală dovezile nevinovăţiei Lui. În cele din urmă, doi martori mincinoşi au înjghebat o relatare încâlcită pe baza cuvintelor lui Isus: „Dărâmaţi templul acesta şi în trei zile îl voi ridica" (Ioan 2:19-21). Potrivit acestor martori, El ar fi ameninţat că va distruge templu! din Ierusalim, urmând să-l rezidească apoi. În realitate, El prezisese propria Sa moarte şi învierea care va urma. Această prezicere a constituit un pretext convenabil pentru ca iudeii să-L dea la moarte.

În timpul acestor acuzaţii ce I se aduceau, Domnul Isus nu a rostit nici un cuvânt, aşa cum se afirmă la Isaia 53:7: „...nu Şi-a deschis gura; ca un miel pe care-l duci la tăiere şi ca o oaie mută înaintea celor ce o tund, nu Şi-a deschis gura". Marele Preot, iritat de tăcerea Sa, I-a cerut insistent să facă o declaraţie. Dar Mântuitorul refuza să răspundă. Marele Preot I-a spus atunci: „Te jur pe Dumnezeul cel viu să ne spui dacă eşti Cristosul, Fiul lui Dumnezeu!" Legea lui Moi se reclama ca un iudeu să depună mărturie atunci când era pus sub jurământ de către Marele Preot (Levitic 5:1).

Fiind un iudeu ascultător de lege, Isus a răspuns: „Este cum ai spus" Apoi Şi-a afirmat identitatea de Mesia şi dumnezeirea în termeni şi mai accentuaţi: „Ba mai mult: vă spun că de acum încolo veţi vedea pe Fiul Omului stând la dreapta puterii şi venind pe norii cerului." În esenţă, El a declarat, de fapt: „Eu sunt Cristosul, Fiul lui Dumnezeu, aşa cum ai spus. Gloria mea este în prezent acoperită de vălul unui trup uman; acum nu par a fi altceva decât un simplu om. Mă vedeţi acum în zilele umilinţei Mele. Dar va veni o zi când voi, iudeii, Mă veţi vedea, Slăvit, egal în toate privinţele cu Dumnezeu, stând la dreapta Sa şi venind pe norii cerului."

În versetul 64 prima adresare, la persoana a doua singular (pronumele grec singular su este ortografiat în scopul sublinierii. În a doua propoziţie Domnul se adresează la persoana a doua plural humin iar la sfârşit se redă terminaţia verbului opsesthe), îi este adresată lui Caiafa. A doua şi a treia sunt la persoana a doua plural, referindu-se la iudei, ca reprezentanţi ai acelor israeliţi care vor fi în viaţă în timpul apariţiei glorioase a lui Cristos, când aceştia vor vedea limpede că El este Fiul lui Dumnezeu.

„Se face uneori aserţiunea" - scrie Lenski - „că Isus nu S-ar fi numit niciodată pe Sine «Fiul lui Dumnezeu». Ei bine, aici (în versetul 64) El jură că nu este mai puţin decât acesta."

Lui Caiafa nu i-a scăpat semnificaţia acestei afirmaţii. Isus făcuse aluzie la o profeţie a lui Daniel: „M-am uitat în timpul viziunilor nopţii şi iată, cu norii cerului a venit Unul ca un Fiu al Omului; a înaintat spre Cel Bătrân de Zile şi a fost adus înaintea Lui." (Daniel 7:13) Din reacţia Marelui Preot reiese că acesta şi-a dat seama că Isus declara egalitate cu Dumnezeu (vezi Ioan 5:18). Atunci marele preot şi-a rupt hainele, indicând prin aceasta opinia lui că martorul a rostit o blasfemie. Cuvintele sale aprinse rostite în faţa sinedriului au presupus vinovăţia lui Isus. Când i-a întrebat pe membrii soborului care este verdictul lor, aceştia au răspuns: „Este vinovat de moarte".

A doua etapă a procesului s-a sfârşit cu scena juriştilor care L-au lovit şi L-au scuipat pe Acuzat, provocându-L apoi să recurgă la puterea de care dispunea, dacă era Cristos, să-Şi identifice atacatorii. Întreaga procedură a fost nu numai lipsită de temeiuri juridice, dar de-a dreptul scandaloasă.

J. Petru se leapădă de Isus şi apoi plânge cu amar (26:69-75)

Ceasul cel mai sumbru din viaţa lui Petru a sosit. Cum stătea el afară în curte, a venit o femeie şi l-a acuzat că este din ceata lui Isus Galileeanul. Petru a negat cu înverşunare şi promptitudine, spunând: „Nu ştiu ce zici." Apoi s-a dus la poartă, probabil ca să nu fie observat. Dar o altă slujnică a venit şi l-a identificat ca fiind unul dintre cei care fuseseră cu Isus din Nazaret. De data aceasta Petru s-a jurat că nu-L cunoaşte pe Omul acela. „Omul" fiind învăţătorul său!

Peste puţin, mai mulţi oameni de la faţa locului au venit şi au spus: „Cu adevărat, şi tu eşti unul dintre ei, căci şi vorbirea te face cunoscut." De data aceasta, simpla negare nu mai era de ajuns. Petru a considerat că trebuie să blesteme şi să se jure. „Nu-L cunosc pe Omul Acesta!" Şi, cu o precizie tulburătoare, a cântat atunci cocoşul.

Sunetul acesta familiar a străpuns nu numai liniştea orelor dimineţii, ci şi inima lui Petru. Amintindu-şi de cuvintele Domnului, el a ieşit afară şi a plâns cu amar.

În evanghelii pare să existe o oarecare contradicţie cu privire la numărul şi timpul tăgăduirilor. La Matei, Luca şi Ioan, se consemnează că Isus a spus: „Înainte de a cânta cocoşul, te vei lepăda de mine de trei ori" (Matei 26:34; vezi şi Luca 22;34;Ioan 13:38). La Marcu, se face prezicerea: „...înainte de a cânta cocoşul de două ori, te vei lepăda de Mine de trei ori" (Marcu 14:30).

E posibil să fi cântat mai mulţi cocoşi, unul în timpul nopţii iar altul în zori. De asemenea, se poate ca evangheliile să consemneze cel puţin şase ocazii diferite în care Petru s-a lepădat. El L-a tăgăduit pe Cristos înaintea:

(1) unei femei tinere (Matei 26:69,70;Marcu 14:66-68);

(2) înaintea altei femei tinere (slujnice) (Matei 26:71,72;Marcu 14:69,70);

(3) înaintea mulţimii care se afla acolo (Matei 26:73,74;Marcu 14:70,71);

(4) înaintea unui om (Luca 22:58);

(5) înaintea altui om (Luca 22:59,60);

(6) înaintea slujitorului marelui preot (Ioan 18:26,27).

Credem că aceasta din urmă nu a fost o persoană distinctă de celelalte, deoarece a spus: „Nu te-am văzut eu cu El în grădină?" Despre ceilalţi nu se spune că ar fi afirmat acest lucru.

K. Procesul ţinut dimineaţa, în faţa Sinedriului

A treia etapă din cadrul procesului religios a avut loc dimineaţa, în faţa Sinedriului. Nici o pricină nu avea voie să fie soluţionată în aceeaşi zi în care a început, cu excepţia cazurilor în care acuzatul era achitat. Legea cerea ca să treacă o noapte înainte de a fi pronunţat verdictul, „pentru ca sentimentele de îndurare să aibă timp să apară". În acest caz, liderii religioşi au părut hotărâţi de la început să înăbuşe orice sentimente de îndurare. Totuşi, întrucât ar fi fost ieşit din comun să ţină procesul noaptea, au convocat o sesiune de dimineaţă, pentru a conferi verdictului lor caracter legal.

Sub legislaţia romană, liderii iudaici nu aveau autoritatea de a executa pedeapsa cu moartea. Aşa se explică de ce ei s-au grăbit să-L ducă pe Isus înaintea lui Pilat din Pont, guvernatorul roman. În pofida urii lor faţă tot ce reprezenta Roma, acum au fost dispuşi să „profite" de această putere, pentru a-şi satisface o ură şi mai mare.

L. Căinţa lui Iuda şi moartea sa (27:3-10)

Dându-şi seama ce păcat a comis, că a vândut sânge nevinovat, Iuda a adus înapoi cei treizeci de arginţi şi i-a dat preoţilor celor mai de seamă şi bătrânilor. Aceşti urzitori neîntrecuţi, care cooperaseră cu atâta râvnă cu numai câteva ore mai înainte, acum n-au mai vrut să aibă de a face nimic cu această chestiune, Iuda s-a ales astfel cu una din amarele rezultate ale trădării. L-a cuprins remuşcarea, dar nu a demonstrat acel gen de pocăinţă evlavioasă, care duce la mântuire. Mai degrabă, el a regretat urmările pe care le-a avut crima comisă asupra lui însuşi, căci nici acum el nu a fost dispus să-L recunoască pe Isus Cristos ca Domn şi Salvator.

Cuprins de disperare, Iuda a aruncat argintii în templu, unde numai preoţii puteau pătrunde, după care s-a dus şi s-a sinucis. Comparând textul acesta cu cel de la Faptele Apostolilor 1:18, putem conchide că el s-a spânzurat de un pom, şi că ştreangul sau ramura de care a atârnat s-a rupt iar trupul său a căzut în prăpastie, vărsându-i-se măruntaiele.

Preoţii cei mai de seamă, arătându-se dintr-o dată foarte atenţi la latura spirituală, au decis că nu puteau depune banii la templu, deoarece constituiau preţul sângelui. În realitate, ei erau adevăraţii autori morali ai crimei, deoarece ei au oferit suma aceasta pentru ca Mesia să fie vândut. În această privinţă nu au avut nici un fel de mustrări de conştiinţă - exact aşa cum spusese Domnul: ei spălau blidul pe dinafară, dar înăuntru acesta era plin de înşelăciune, perfidie şi ucidere.

Ei s-au folosit de bani pentru a cumpăra Ţarina Olarului, unde străinii neevrei şi necuraţi puteau fi înhumaţi - fără ca ei să ştie câte hoarde de ne-evrei aveau să le invadeze ţara şi să-i scalde pământul în sânge. De atunci ţara aceea n-a încetat să fie o ţarină a sângelui!

Preoţii cei mai de seamă au împlinit, fără să ştie, profeţia lui Zaharia, potrivit căreia banii de înhumare aveau să fie folosiţi pentru efectuarea unei achiziţii de la un olar (Zaharia 11:12,13). În mod ciudat, pasajul din Zaharia a fost tradus şi într-o altă variantă, în care termenul „olar" este înlocuit cu „trezorerie" (vezi ediţia engleză RSV).

Preoţii aveau scrupule în privinţa depunerii banilor în trezorerie, drept care au optat pentru cealaltă variantă a textului biblic, împlinind profeţia în sensul cumpărării ţarinii de la olar. (din Daily Notes of the Scripture Union).

Matei îi atribuie această profeţie lui Ieremia. deşi, evident, ea provine din cartea Zaharia. Probabil el etichetează citatul ca provenind din Ieremia, deoarece cu profeţia lui începe sulul respectiv pe care l-a folosit el, în conformitate cu ordinea străveche păstrată în numeroase manuscrise ebraice, cunoscute şi din tradiţia talmudică. Întâlnim un caz similar la Luca 24:44, unde cartea Psalmilor împrumută numele ei secţiunii a treia din canonul ebraic, în totalitatea sa.

M. Prima înfăţişare a lui Isus înaintea lui Pilat

Plângerile reale ale iudeilor împotriva lui Isus erau, în realitate, de ordin religios, şi pe acest temei L-au judecat ei. Dar acuzaţiile religioase nu aveau nici o greutate în faţa instanţelor romane. Fiind conştienţi de acest lucru, atunci când L-au dus înaintea lui Pilat, ei au formulat împotriva Lui trei acuzaţii de ordin politic (Luca 23:2):

(1) că ar fi un revoluţionar, care ar constitui o ameninţare la securitatea imperiului;

(2) că El i-ar fi îndemnat pe oameni să nu achite impozitele, subminând astfel prosperitatea imperiului;

(3) şi că El ar fi afirmat că este Rege, ameninţând prin aceasta puterea şi poziţia împăratului.

În evanghelia lui Matei vedem cum Îl anchetează Pilat cu privire la ultima din aceste trei acuzaţii. Întrebat dacă este Regele iudeilor, Isus a răspuns că este. Aceasta a stârnit un val de insulte şi calomnii din partea liderilor evreilor. Pilat s-a mirat foarte mult de tăcerea acuzatului. Domnul a considerat că nici una din acuzaţiile lor nu merită nici un răspuns. Probabil guvernatorul nu mai întâlnise niciodată vreun om care să rămână mut în faţa unui asemenea atac.

N. Isus sau Baraba? (27:15-26)

Autorităţile romane aveau obiceiul să le elibereze iudeilor câte un deţinut evreu cu ocazia Pastelor, într-o încercare evidentă de a-i îmbuna. Unul dintre cei care se calificau să fie eliberaţi de acest Paşte era Baraba, evreu ce fusese găsit vinovat de a fi incitat la insurecţie şi crimă (Marcu 15:7). Ca rebel împotriva stăpânirii romane, el se bucura, pe semne, de simpatia concetăţenilor săi. Aşa se explică faptul că atunci când Pilat le-a pus în faţă opţiunea: Isus sau Baraba, ei s-au grăbit să-l aleagă pe Baraba. Pentru guvernator acest lucru nu a constituit o surpriză, căci ştia că opinia publică era puternic influenţată de preoţii cei mai de seamă, care-L invidiau pe Isus.

Procedurile au fost întrerupte pentru scurtă vreme de solul trimis de soţia lui Pilat, care l-a îndemnat pe acesta să adopte o politică neutră faţă de Isus. Aceasta întrucât avusese un vis tulburător cu privire la El.

Din culise, preoţii cei mai de seamă şi bătrânii duceau muncă de lămurire cu masele, ca acestea să-L aleagă pe Baraba iar Isus să fie omorât. Prin urmare, când Pilat i-a întrebat din nou pe oameni pe care din cei doi voiau să li-l elibereze, ei l-au cerut pe ucigaş. Prins în mreaja propriei sale nehotărâri, Pilat a întrebat: „Dar cu Isus, care Se numeşte Cristos, ce să fac?" Ei au răspuns într-un glas: „Să fie răstignit!" - atitudine pe care Pilat a găsit-o de neînţeles. De ce să-L răstignească? În definitiv ce delict a comis? Numai că la ora aceea lucrurile luaseră o întorsătură atât de violentă încât nu mai era timp pentru dezbateri calme. Mulţimea fusese cuprinsă de isterie şi striga întruna: „Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!"

Pilat şi-a dat seama că nu se mai putea discuta cu mulţimea şi că actele de violenţă erau gata să izbucnească. Şi astfel el s-a spălat pe mâini în faţa mulţimii, declarându-se nevinovat de sângele Celui Acuzat. Dar toată apa din lume nu va fi în stare să-l absolve pe Pilat de culpabilitatea sa de a fi prezidat asupra celui mai grav simulacru de proces din istorie.

Mulţimea, cuprinsă de sălbăticie, nu se mai gândea deloc la culpabilitate, asumându-şi cu uşurătate povara vinovăţiei: „Sângele Lui să fie asupra noastră şi asupra copiilor noştri!" De atunci poporul Israel n-a mai scăpat de suferinţă - de la ghetouri la pogromuri, de la lagăre de concentrare la camere de gazare, îndurând groaznica urmare a vinovăţiei sângelui lui Mesia pe care israeliţii L-au respins. Şi la toate acestea se adaugă ce va veni în viitor, când vor trece prin Necazul lui Iacov - acei şapte ani de tribulaţie, de mare strâmtorare, descrişi la Matei 24 şi Apocalipsa 6-19. Blestemul va rămâne până când îl vor recunoaşte pe Isus, Cel pe care L-au respins, ca Rege şi Mesia al lor!

Făcând pe placul mulţimii, Pilat l-a pus în libertate pe Baraba, şi de atunci spiritul lui Baraba domină întreaga lume! Ucigaşii continuă să fie ridicaţi pe tronuri, în vreme ce Regele continuă să fie respins! Apoi, conform obiceiului, Cel condamnat a fost biciuit. Un bici mare din piele, care avea, din loc în loc, inserate ţinte de metal, a lovit spinarea Sa, fiecare lovitură sfâşiindu-I carnea şi provocând şuvoaie de sânge. De acum guvernatorul acesta fără coloană vertebrală nu a mai avut nimic de făcut decât să-L predea pe Isus soldaţilor, ca aceştia să-L răstignească.

O. Soldaţii îl batjocoresc pe Isus (27:27-31)

Atunci ostaşii guvernatorului L-au dus pe Isus în pretoriu (palatul guvernatorului) şi au adunat toată cohorta în jurul Lui - formata, probabil, din câteva sute de oameni. Ce a urmat este greu de imaginat! Creatorul şi Susţinătorul universului a suferit înjosiri de nedescris din partea unor soldaţi vulgari şi cruzi - creaturile Sale nevrednice şi păcătoase! L-au dezbrăcat de hainele Lui şi L-au îmbrăcat cu o haină stacojie, negreşit în batjocură, ca să imite veşmintele unui rege. Dar haina aceea poartă o semnificaţie profundă pentru noi. Întrucât culoarea stacojie este asociată cu păcatul (Isaia 1:18), eu înclin să cred că haina aceea întruchipează păcatele mele aşezate asupra lui Isus, pentru ca haina neprihănirii lui Dumnezeu să poată fi aşezată asupra mea (2Corinteni 5:21).

Au împletit o cunună de spini, pe care I-au pus-o pe cap. Dar dincolo de gluma lor plină de cruzime, noi înţelegem că El a purtat o cunună de spini, pentru ca noi să purtăm o cunună de slavă. Ei L-au batjocorit ca pe Regele Păcatului; noi ne închinăm Lui ca Mântuitor al păcătoşilor.

...şi I-au pus o trestie în mâna dreaptă - din nou, în semn de batjocură, trestia ţinând loc de sceptru. Ei nu ştiau că mâna care ţinea trestia este mâna care ţine şi stăpâneşte întreg universul. Mâna străpunsă de cuie a lui Isus ţine sceptrul domniei asupra întregului univers.

Apoi îngenuncheau înaintea Lui, îşi băteau joc de El şi ziceau: „Plecăciune, împăratul Iudeilor!" Nici asta nu le-a fost de ajuns, ci L-au scuipat în faţă pe singurul Om desăvârşit care a trăit vreodată pe acest pământ. Apoi I-au luat trestia şi L-au bătut peste cap cu ea.

Isus a îndurat toate acestea cu răbdare. N-a scos nici un cuvânt. „Uitaţi-vă bine la Cel care a suferit din partea păcătoşilor o împotrivire aşa de mare faţă de Sine, ca nu cumva să vă pierdeţi inima şi să cădeţi de oboseală în sufletele voastre" (Evrei 12:3).

În cele din urmă, L-au îmbrăcat cu hainele Lui şi L-au dus să-L răstignească.

Domnul nostru Şi-a purtat crucea o parte din drum (Ioan 19:17). Apoi soldaţii l-au obligat pe un om, numit Simon din Cirena, (localitate din nordul Africii) să o ducă în locul Lui. Unii cred că acesta era evreu. Alţii consideră că era negru. Important este că a avut minunatul privilegiu de a purta crucea lui Isus.

Golgota înseamnă „craniu" în aramaică. „Calvar" este forma anglicizată a termenului grec kranion. Poate că zona avea forma unei cutii craniene sau a fost numită aşa din pricina faptului că acolo se executau condamnaţii la moarte. Nu s-a putut identifica locul respectiv în actuala topografie.

Înainte de a-L răstigni, soldaţii I-au oferit lui Isus vin acru amestecat cu fiere, băutură oferită condamnaţilor la moarte ca să le atenueze durerea. Isus a refuzat băutura. El trebuia să bea toată amărăciunea nediluată a păcatelor omului, fără să I se atenueze simţurile, fără să I se uşureze durerea.

Matei descrie răstignirea în termeni simpli şi lipsiţi de încărcătură emotivă. El nu recurge la procedee dramatice, la acel gen de senzaţionalism care constituie apanajul ziaristului, după cum Matei nu se opreşte asupra unor detalii sordide. El se mulţumeşte să redea faptele, aşa cum s-au petrecut: Apoi L-au răstignit. Dar nici eternitatea nu va epuiza sensurile ascunse ale acestor cuvinte.

Cum se profeţise în Psalmul 22:18, soldaţii I-au împărţit hainele între ei, trăgând la sorţi pentru cămaşa fără cusătură. Aceasta era toată averea Lui. Iată ce spune Denney în această privinţă: „Singura viaţă perfectă care a fost trăită pe acest pământ a fost viaţa Acelui care nu a avut nici o avere, care nu a lăsat nimic decât hainele pe care le-a purtat."

Soldaţii au fost reprezentanţii unei lumi de oameni meschini. Nu reiese că aceştia şi-ar fi dat seama că înaintea lor se înscrie cel mai solemn moment al istoriei. O, dacă ar fi ştiut, n-ar fi stat jos să-L păzească! Ci ar fi îngenuncheat şi I s-ar fi închinat!

Deasupra capului lui Cristos au aşezat titlul: ACESTA ESTE ISUS, REGELE IUDEILOR. Titlul diferă întrucâtva la celelalte evanghelii (dacă părţile citate sunt adunate la un loc, se obţine textul: „Acesta este Isus din Nazaret, Regele iudeilor". O altă posibilitate ar fi că fiecare evanghelist e complet, dar citează limbi diferite, de unde şi deosebirile dintre evanghelii la acest verset). Marcu spune: „Regele iudeilor" (15:26); Luca: „Acesta este Regele iudeilor" (23:38); iar Ioan: „Isus din Nazaret, Regele iudeilor" (19:19). Preoţii cei mai de seamă au protestat împotriva titlului, afirmând, că în felul în care era formulat constituia o afirmaţie a realităţii. Şi astfel, [ei care nu credeau în această afirmaţie], au cerut să se specifice că aceasta era doar pretenţia Acuzatului. Dar Pilat nu le-a admis argumentul şi astfel a rămas adevărul, limpede pentru toată lumea, scris în ebraică, latină şi greacă (Ioan 19:19-22).

Fiul fără păcat al lui Dumnezeu a fost încadrat de doi tâlhari, căci aşa prezisese Isaia cu 700 de ani mai înainte, că El va fi numărat la un loc cu cei fărădelege (52:12). La început, ambii tâlhari L-au împroşcat cu insulte şi invective (v. 44). Dar unul s-a pocăit şi a fost salvat în ultima clipă. Peste numai câteva clipe a fost cu Cristos în Paradis (Luca 23:42,43).

Pe cât este de adevărat că crucea ne descopere dragostea lui Dumnezeu, pe atât de adevărat este că ea ne dezvăluie depravarea omului. Trecătorii s-au oprit să-şi bată joc de Păstorul, care murea pentru oi: „Tu, care distrugi templul şi îl zideşti la loc în trei zile, mântuieşte - Te pe Tine însuţi! Dacă eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, coboară - Te de pe cruce!" Acesta este limbajul necredinţei, al omului care nu se bazează, decât pe raţiune, care afirmă: „Nu cred până nu văd." Totodată, este şi limbajul liberalismului. „Coboară de pe cruce - cu alte cuvinte, renunţă la cruce şi vom crede." E pertinent aici comentariul lui William Booth: „Ei au susţinut că ar fi crezut, dacă El s-ar fi coborât de pe cruce; în schimb, noi am crezut pentru că El a rămas pe cruce."

Preoţii cei mai de seamă, împreună cu cărturarii şi bătrânii s-au unit în această sarabandă. Fără să realizeze ce au spus, au rostit un mare adevăr: „Pe alţii i-a mântuit, iar pe Sine nu Se poate mântui! Deşi ei au rostit aceste cuvinte ca o insultă, noi le adaptăm, făcând din ele un imn de laudă:

Pe El nu S-a putut mântui,

El pe cruce a trebuit să moara,

Căci altfel nu primeau îndurare

Păcătoşii de aproape şi de departe;

Da, Cristos Fiul lui Dumnezeu

a trebuit să sângereze

Pentru ca păcătoşii

de păcate să fie eliberaţi!

Albert Midlane

Da, afirmaţia a fost valabilă în viaţa Domnului şi e la fel de valabilă şi în a noastră. Nu-i putem salva pe alţii căutând să ne salvăm pe noi înşine.

Liderii religioşi au luat în batjocură afirmaţia Sa că este Mântuitorul, declaraţia Sa că este Regele Israelului, declaraţia Sa că este Fiul lui Dumnezeu. Tâlharii care erau răstigniţi împreună cu El îi aruncau aceleaşi batjocuri. Liderii religioşi s-au unit cu criminalii, hulindu-L pe Dumnezeu!

Toate suferinţele şi înjosirile pe care le-a îndurat din partea oamenilor au pălit în comparaţie cu ceea ce îl confrunta acum. De la ceasul al şaselea (adică amiază) până la ceasul al nouălea (ora 15) s-a făcut întuneric peste toată ţara Palestinei, dar şi în sufletul Său. În timpul acesta a purtat El blestemul de nedescris al păcatelor noastre. În aceste trei ore au fost comprimate: iadul pe care-l meritam noi, mânia iui Dumnezeu împotriva tuturor fărădelegilor noastre. Noi vedem acest lucru ca prin ceaţă. Pur şi simplu nu putem înţelege ce a însemnat pentru El să satisfacă toate cerinţele neprihănirii lui Dumnezeu împotriva păcatului. Ştim doar atât că în acele trei ore El a plătit preţul, a achitat datoria şi a isprăvit lucrarea ce se cerea îndeplinită pentru răscumpărarea omului.

Şi pe la ceasul al nouălea (deci pe la 3 după masă) Isus a strigat cu glas tare, zicând: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?" Răspunsul îl găsim în Psalmul 22:3: „...Tu eşti Cel Sfânt, care locuieşti în mijlocul laudelor lui Israel." Întrucât Dumnezeu este sfânt, El nu poate trece cu vederea păcatul. Dimpotrivă, El trebuie să-l pedepsească. Domnul Isus nu a avut nici un păcat al Său, propriu, dar El şi-a luat asupra Sa păcatele noastre. Când Dumnezeu, Judecătorul, a privit jos pe pământ şi a văzut păcatele noastre asupra înlocuitorului fără păcat propriu, El Şi-a retras dragostea de la Fiul. Tocmai această despărţire a fost aceea care a smuls din inima lui Isus ceea ce poeta Elizabeth Barret Browning a definit drept „strigătul de orfan al lui Emanuel":

Părăsit! Dumnezeu S-a putut separa de

esenţa Lui proprie;

Şi păcatele lui Adam au năvălit

Între Fiul neprihănit şi Tatăl:

Da, o dată, strigătul de orfan al lui Emanuel,

universul Său 1-a zguduit -

S-a ridicat strigătul singuratic, fără ecou:

„Dumnezeule! Sunt părăsit!"

Elizabeth Barret Browning

Când Isus a strigat: „Eli, Eli...", unii din cei ce stăteau acolo au zis că îl strigă pe Ilie. Dacă a fost vorba de o confuzie de nume sau dacă au rostit aceste cuvinte în batjocură - textul nu precizează. Unul din ei s-a folosit de o trestie lungă pentru a-I aduce la buze un burete înmuiat în vin acru. Judecând după Psalmul 69:21, acesta nu era un gest de îndurare, ci avea scopul de a-i mări suferinţele.

Atitudinea generală a mulţimii era de aşteptare, să vadă dacă Ilie va împlini rolul pe care i l-a atribuit tradiţia iudaică - să vină în ajutorul celor neprihăniţi. Dar nu era vremea să vină Ilie (Maleahi 4:5); era vremea să moară Isus.

După ce Isus a strigat iarăşi cu glas tare, Şi-a dat duhul. Strigătul cu glas tare demonstrează că El a murit în tărie, nu în slăbiciune. Faptul că Şi-a dat duhul distinge moartea Sa de aceea a oricăror alte persoane. Noi murim pentru că trebuie să murim, dar El a murit din proprie opţiune. Oare nu spusese El: „...îmi dau viaţa, ca iarăşi s-o iau. Nimeni nu Mi-o ia, ci o dau Eu de la Mine însumi. Am putere s-o dau şi am putere s-o iau iarăşi..." (Ioan 10:17,18).

(Nota traducătorului: în locul versurilor din engleză oferite de autorul comentariului în acest punct, am găsit de cuviinţă să redau versuri din opera regretatului poet român creştin Costache Ioanid:)

Priveam la Golgota.

Era în gândul meu un zvon de gloate...

Treceau trei cruci... şi-n urma lor,

preoţi şi demoni din cetate.

Veneau stăpânii în convoi.

Şi le-auzeam pe cale paşii.

Şi am întrebat: „Aceştia cine-s?"

iar Duhul mi-a răspuns: „Vrăjmaşii..."

Priveam la Golgota în Duh.

Şi-mi era plin de taine gândul.

Vedeam un nour de bătrâni

văzduhul culmii străbătându-1.

Ei cercetau din semn în semn

cum se-mplinea Cuvântul Vieţii.

Şi-am întrebat: „Aceştia cine-s?"

Iar Duhul mi-a răspuns: „Profeţii..."

Priveam la Golgota. Vedeam

minuni din ce în ce mai grele.

Vedeam cum se strângeau cei mulţi

Prin grohotişul din vâlcele.

Lovindu-se cu pumni-n piept,

plângeau trudiţii la răscruce.

Şi-am întrebat: „Aceştia cine-s?"

„Sunt cei ce văd doar om şi cruce."

Priveam la Golgota uimit.

Căci sus pe cruce, plin de sânge,

murea Isus... Şi-n depărtări

vedeam cum lanţ de lanţ se frânge.

Priveam la Golgota. Dar vai...

deodată, prin stihii silhue,

veni în trupul lui Isus

al doilea trup s-atârne pe cuie...

Toţi îngerii înmărmurind,

îl arătau prin nouri: „Iată-l!"

Şi-am întrebat: „Aceste cine-i?"

Şi mi-a răspuns tot cerul: „Tatăl!..."

Costache Ioanid

Când Şi-a dat Domnul duhul, perdeaua grea, împletită, care separa încăperile principale ale templului, a fost ruptă de o Mână Nevăzută, de sus până jos. Până atunci vălul acela împiedica intrarea în Sfânta Sfintelor a oricărei persoane, în afară de marele preot. Numai un singur om putea intra în sanctuarul dinăuntru, şi acela doar într-o singură zi din an.

Din cartea Evrei aflăm că vălul reprezenta trupul lui Isus. Ruperea sa a simbolizat darea la moarte a trupului Său. Prin moartea Sa, noi avem „îndrăzneala să intră în Sfânta Sfintelor, prin sângele lui Isus, printr-o cale nouă şi vie, pe care El a consacrat-o pentru noi, prin văl, adică prin trupul Său" (Evrei 10:19,20). Acum, până şi cel mai umil credincios poate intra în prezenţa lui Dumnezeu, prin rugăciune şi laudă, în orice clipă. Dar să nu uitam niciodată că privilegiul acesta a fost cumpărat pentru noi cu un preţ nespus de mare: cu însuşi sângele lui Isus.

Moartea Fiului lui Dumnezeu a produs, de asemenea, extraordinare zguduiri în natură - ca şi când ar fi fost o empatie între creaţia neînsufleţita şi Creatorul ei. S-a produs un cutremur de pământ, care a despicat stâncile şi a deschis multe morminte.

Dar observaţi că abia după învierea lui Isus au fost înviaţi ocupanţii mormintelor acestora, care au pătruns apoi în Ierusalim şi s-au arătat multora. Biblia nu spune dacă aceşti sfinţi înviaţi au murit din nou sau s-au dus în cer, cu Domnul Isus.

Convulsiile stranii ale naturii l-au convins pe sutaşul roman şi pe oamenii acestuia că Isus este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu (deşi în textul grec nu este nici un articol hotărât înaintea Fiului lui Dumnezeu, topica frazei presupune articolul hotărât - în greacă substantivele predicative articulate care preced verbul sunt redate de obicei fără articol). Ce a vrut să spună sutaşul? A fost aceasta o mărturie deplină a lui Isus Cristos, ca Domn şi Mântuitor al său, sau o recunoaştere a faptului că Isus era mai mult decât un simplu om? Nu putem fi siguri de semnificaţia adevărată a cuvintelor sutaşului, dar ştim că acesta a fost cuprins de uimire şi teamă, realizând că tulburările din natură erau legate, cumva, de moartea lui Isus, şi nu de moartea celor doi tâlhari care au fost răstigniţi împreună cu El.

S. Femeile credincioase

Se acordă un spaţiu special în evanghelia lui Matei femeilor care îl slujiseră cu credincioşie pe Domnul şi-L însoţiseră din Galileea până la Ierusalim. S-au aflat acolo Maria Magdalena, Maria mama lui Iacov şi a lui Iose, precum şi Salomeea, soţia lui Zebedei. Devotamentul neînfricat al acestor femei iese în evidenţă, cu deosebită strălucire. Ele au rămas nedespărţite de Cristos, când bărbaţii, ucenicii Domnului, au fugit cu toţii să-şi scape viaţa!

T. Îngroparea în mormântul lui Iosif (27:57-61)

Iosif din Arimateea, un om bogat şi membru al Sinedriului, nu fusese de acord şi nu luase parte la decizia Consiliului de a-L da pe Isus în mâna lui Pilat (Luca 23:51). Dacă până în acest punct fusese doar un ucenic secret al Domnului, acum nu s-a mai temut, ci a ieşit la suprafaţă. Cu mult curaj, el s-a dus la Pilat şi i-a cerut permisiunea să-L înhumeze pe Domnul, încercăm să ne imaginăm cât de surprins va fi fost Pilat şi cât de înciudaţi vor fi fost iudeii, să constate că un membru al Sinedriului a luat o poziţie publică de ataşament faţă de Cel Răstignit. Într-un sens real, Iosif s-a îngropat pe sine, din punct de vedere economic, social şi religios, atunci când a îngropat trupul lui Isus. Acest act l-a separat pe vecie de mai marii zilei, de reprezentanţii puterii, care L-au ucis pe Isus.

Pilat i-a dat permisiunea şi Iosif, pătruns de iubire sfântă, a îmbălsămat trupul lui Isus, înfăşurându-l într-o pânză curată de in şi punând mirodenii între feşe. Apoi l-a aşezat în propriul său mormânt nou, săpat în stânca solidă. Iar la gura mormântului a aşezat o piatră mare, sub formă de piatră de moară, aşezată în cant de-a lungul unui canal, săpat şi el din stâncă.

Cu multe secole înainte, Isaia prezisese:

„Groapa Lui a fost rânduită împreună cu cei răi, dar mormântul Lui a fost cu cel bogat" (Isaia 53:9). Negreşit, duşmanii Lui intenţionaseră să-I arunce trupul în Valea Hinnom, ca să fie mistuit de focurile ce incinerau gunoaiele sau să-L mănânce vulpile. Dar Dumnezeu a intervenit în planurile lor, contramandându-le şi folosindu-se de Iosif, pentru a Se asigura că El va fi îngropat cu cel bogat.

După ce a plecat Iosif, Maria Magdalena şi mama lui Iosif şi Iose, au stat de veghe în faţa mormântului.

U. Păzirea mormântului (27:62-66)

Prima zi a Paştelor, numită Ziua Pregătirii, a fost ziua răstignirii. A doua zi, preoţii cei mai de seamă şi fariseii au fost cuprinşi de nelinişte. Amintindu-şi afirmaţia lui Isus că va învia, ei s-au dus la Pilat şi l-au rugat să posteze o santinelă specială la mormânt. Asta, chipurile, pentru a-i împiedica pe ucenici să fure trupul şi să creeze astfel impresia că El ar fi înviat! Or, dacă s-ar fi întâmplat aşa, ei se temeau că înşelăciunea acesta din urmă ar fi fost mai rea decât cea dintâi. Cu alte cuvinte, vestea despre învierea Lui ar fi fost mai rea decât afirmaţia Sa că este Mesia şi Fiul lui Dumnezeu!

Pilat a răspuns: „Aveţi o strajă; duceţi-vă şi păziţi cum ştiţi." Asta ar putea însemna că deja fusese postată o santinelă romană. Sau ar mai putea însemna următoarele: „Cererea va fost acordată. Iată, vă repartizez acum o strajă." Oare nu cumva am putea desprinde accente ironice în afirmaţia lui Pilat: „...păziţi cum ştiţi"? Ei au făcut cum au crezut că e mai bine. Au sigilat piatra şi au postat paznici, dar până şi cele mai straşnice măsuri de siguranţă pe care le-au luat ei, n-au avut nici un efect. Iată ce spune Unger, în această privinţă:

Precauţiile pe care şi le-au luat duşmanii Lui „ca mormântul să fie păzit bine,... sigilând piatra şi punând strajă" (62-64) nu a făcut altceva decât să pună şi mai mult în evidenţă atotputernicia lui Dumnezeu, care le-a dejucat planurile şi a oferit o dovadă incontestabilă a învierii Regelui.

A. Mormântul gol - Domnul a înviat! (28:1-10)

Înainte de venirea zorilor, în dimineaţa zilei de duminică, cele două Marii au venit să vadă mormântul. De îndată ce au sosit ele, a fost un mare cutremur de pământ Un înger al Domnului a coborât din cer, a venit şi a prăvălit piatra de la uşa mormântului şi a stat pe ea. Străjile romane, îngrozite de fiinţa aceasta de o luminozitate orbitoare, îmbrăcaţi în alb strălucitor, au leşinat.

Îngerul le-a asigurat pe femei că n-au de ce să se teamă. Cel pe care-L căutau a înviat, aşa cum promisese. „Veniţi şi vedeţi locul unde zăcea Domnul!" Piatra a fost rostogolită la o parte, nu pentru ca să-I permită Domnului să iasă afară, ci ca să le dea prilejul femeilor să vadă că El înviase!

Îngerul le-a delegat apoi pe femei să se ducă repede şi să aducă slăvită veste ucenicilor Lui. Domnul era din nou în viaţă şi avea să-i întâlnească în Galileea. Pe când se duceau să le spună ucenicilor, li S-a arătat Isus, salutându-le cu un singur cuvânt: „Bucuraţi-vă!"(„Bucuraţi-vă" era salutul obişnuit în greacă. Aici, în dimineaţa învierii, traducerea literală a versiunii NKJV pare cea mai adecvată.). Ele au răspuns prin a-I cădea la picioare, închinându-I-se. Apoi El le-a încredinţat personal sarcina de a-i anunţa pe ucenici că Îl vor vedea în Galileea.

De îndată ce şi-au revenit din leşin, unii dintre paznici s-au dus ruşinaţi la preoţii cei mai de seamă, să le spună vestea, să le comunice că eforturile lor au eşuat, că mormântul este gol!

Este uşor să ne imaginăm consternarea liderilor religioşi. Preoţii au ţinut sfat cu bătrânii, să stabilească ce aveau de făcut. În disperarea lor, i-au mituit pe soldaţi, ca aceştia să răspândească povestea fantastică potrivit căreia, în timp ce dormeau soldaţii, ucenicii Domnului ar fi venit şi ar fi furat trupul lui Isus!

Această explicaţie, în loc să rezolve problemele cu care erau confruntaţi, nu a făcut altceva decât să dea naştere la şi mai multe semne de întrebare. De ce au dormit soldaţii, când trebuiau să stea de pază? Cum ar fi putut ucenicii să rostogolească piatra, fără să-i trezească pe soldaţi? Cum de a fost posibil ca toţi soldaţii să adoarmă în acelaşi timp? Dacă au dormit, de unde au ştiut că ucenicii au furat trupul? Dacă povestea era adevărată, de ce a trebuit să fie mituiţi soldaţii pentru a o răspândi? Dacă ucenicii au furat trupul, cum de au avut timp să-l dezbrace de fâşiile cu care fusese învelit în mormânt şi să fi împăturit şi pus în alt loc, singur, ştergarul cu care fusese înfăşurat capul lui Isus? (Luca 24:12;Ioan 20:6,7).

În realitate, soldaţii au fost mituiţi să spună o poveste, prin care se puneau pe ei înşişi în situaţia de a fi incriminaţi. Sub legislaţia romană, dormitul în post se pedepsea cu moartea. Şi astfel liderii iudeilor au fost nevoiţi să le promită că vor interveni în favoarea lor, dacă se va întâmpla ca istoria să ajungă la urechile guvernatorului.

Sinedriul era obligat acum să înveţe lecţia amară, că în timp ce adevărul se confirmă de la sine, o minciună trebuie întotdeauna proptită cu nenumărate alte minciuni.

Totuşi mitul acesta persistă printre mulţi iudei (şi neiudei!) până în ziua de astăzi. Dar nu e singurul mit; mai sunt şi altele. Wilbur Smith rezumă două dintre ele:

1. Mai întâi de toate, s-a avansat sugestia că femeile s-au dus, din greşeală, la alt mormânt. Să examinăm enormitatea acestei afirmaţii. Oare ai putea să nu nimereşti mormântul celei mai dragi fiinţe din viaţa ta, în intervalul dintre vineri după-masă şi duminică dimineaţă? Mai mult, acesta nu era cimitirul lui Iosif din Arimateea, ci grădina lui particulară, în care nu se mai aflau alte morminte.

Dar să admitem că ar fi putut să existe şi alte morminte acolo (deşi ştim că nu erau); şi să zicem că femeile, cu privirea înlăcrimată, au nimerit din greşeală la alt mormânt. Bun! Să zicem că femeile ar fi putut greşi. Dar impetuosul Petru, cel cu pumnii tari, însoţit de Ioan - amândoi pescari pricepuţi, care nu aveau privirea înceţoşată de lacrimi - s-au dus şi ei la mormânt şi l-au găsit gol. Vă puteţi imagina ca şi ei să fi greşit

mormântul? Dar mai mult, când au ajuns la mormânt şi l-au găsit gol, acolo se afla un înger, care a spus: „El nu este aici. A înviat. Veniţi şi vedeţi unde zăcea Domnul." Puteţi crede că nici îngerul nu a reuşit să se ducă la mormântul care trebuia? Cu toate acestea, s-au găsit destui „deştepţi", care să susţină aceste teorii! Dar această teorie este total lipsită de sens!

2. Alţii au sugerat că Isus nu a murit, ci doar a leşinat şi că a fost resuscitat, cumva, în mormântul acela umed, după care a ieşit din mormânt. Dar piatra cea mare fusese sigilată cu peceţile guvernului roman. Nici un om din interiorul acelui mormânt nu putea da la o parte piatra care glisase în jos, pe canalul ce i se săpase, până când a acoperit intrarea mormântului. El nu a ieşit din acel mormânt ca un invalid anemic.

Adevărul simplu este că învierea Domnului Isus este un fapt bine atestat al istoriei. El S-a înfăţişat viu ucenicilor Săi după patimile Sale, prin numeroase probe infailibile. Gândiţi-vă la cazurile specifice când S-a arătat alor Lui:

1. Mariei Magdalena (Marcu 16:9-11).

2. Femeilor (Matei 28:8-10).

3. Lui Petru (Luca 24:34).

4. Celor doi ucenici ce mergeau pe drumul spre Emaus (Luca 24:13-32).

5. Ucenicilor, cu excepţia lui Toma (Ioan 20:19-25).

6. Ucenicilor, între care se afla acum şi Toma (Ioan 20:26-31).

7. Celor şapte ucenici la Marea Galileii (Ioan 21).

8. La peste 500 de credincioşi (1Corinteni 15:7).

9. Lui Iacov (lCorinteni 15:7).

10. Ucenicilor pe Muntele Măslinilor (Fapte 1:3-12).

Una din pietrele mari - de nezdruncinat şi imposibil de înlocuit - care stau la temelia credinţei creştine este dovada istorică a învierii Domnului Isus Cristos. Asta ne conferă - ţie, drag cititor, şi mie - tăria de a rămâne victorioşi pe baricadele credinţei, întrucât avem o situaţie care nu poate fi contrazisă, e imposibil de combătut. Da, poate fi respinsă sau negată, dar nu poate fi contestată.

C. Marea Poruncă (28:16-20)

În Galileea Domnul înviat S-a arătat ucenicilor pe un munte nespecificat. Este aceeaşi apariţie pe care o găsim consemnată la Marcu 16:15-18 şi la 1Corinteni 15:6. Ce revedere minunată! De acum, suferinţele Sale au trecut, pe veci. El trăia şi, prin urmare, şi ei vor trăi! El a stat înaintea lor în splendoarea trupului Său înviat. Ei s-au închinat Domnului lor viu şi iubitor - deşi în minţile unora dintre ei mai stăruia o umbră de îndoială.

Apoi Domnul le-a explicat că toată autoritatea I-a fost dată în cer şi pe pământ. Într-o anumită privinţă, desigur, El avusese tot timpul toată autoritatea. Dar aici El s-a referit la autoritatea de Cap al noii creaţii. De la moartea şi învierea Sa, El are autoritatea de a da viaţă veşnică tuturor celor pe care-I i-a dat Dumnezeu (Ioan 17:2). El avusese întotdeauna putere, ca întâiul născut din toată creaţia. Dar acum, după ce a încheiat lucrarea de răscumpărare, El are autoritate ca întâiul născut din morţi - „pentru ca în toate lucrurile El să aibă pre-eminenţa (întâietatea)" (Coloseni 1:15,18).

Ca şi Căpetenie a noii creaţii, El a emis apoi Marea Poruncă (sau însărcinare), care cuprinde „ordinele de lucru" pentru toţi credincioşii din actuala etapă a împărăţiei - adică perioada cuprinsă între respingerea Regelui şi a doua Sa venire.

Porunca cuprinde trei ordine, şi nu doar sugestii:

1. „Duceţi-vă şi faceţi ucenici din toate popoarele." Asta nu presupune convertirea întregii lumi. Prin predicarea evangheliei, ucenicii aveau să se îngrijească ca şi alţii să devină învăţăcei sau adepţi ai Mântuitorului - aceştia provenind din toate naţiunile, popoarele, triburile, seminţiile şi limbile pământului.

2. „Botezaţi-i în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh" Este responsabilitatea trimişilor lui Cristos de a propovădui botezul şi de a face demersuri pentru ca acesta să fie acceptat ca o poruncă ce trebuie îndeplinită. În cadrul botezului credinciosului, creştinii se identifică public cu Dumnezeirea trinitară. Ei recunosc că Dumnezeu este Tatăl lor, că Isus Cristos este Domnul şi Mântuitorul lor şi că Duhul Sfânt este cel care locuieşte în lăuntrul lor, le dă putere şi-i învaţă. În versetul 19 substantivul numele este la singular. Deci un singur nume sau esenţă, dar trei Persoane - Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.

3. „Învăţaţi-i să păzească tot ce v-am poruncit Eu." Marea Poruncă depăşeşte cadrul strict al evanghelizării, căci nu e de ajuns doar să faci convertiţi şi apoi să-i laşi să se hrănească singuri, să se descurce cum pot. Aceştia trebuie să fie învăţaţi să asculte de poruncile lui Cristos, aşa cum se găsesc acestea în Noul Testament. Esenţa uceniciei constă în nevoia de a deveni asemenea învăţătorului şi Stăpânului Cristos, or, lucrul acesta se realizează prin predarea sistematică a Cuvântului şi ascultarea de el.

Apoi Mântuitorul adaugă făgăduinţa că El va fi cu ucenicii Săi până la împlinirea (sfârşitul sau consumarea) veacului. Ei nu vor merge singuri sau lipsiţi de ajutor. În toată slujirea lor, în toate călătoriile pe care le vor întreprinde, ei vor fi conştienţi de prezenţa şi părtăşia Fiului lui Dumnezeu, care va fi cu ei.

Observaţi că toate cele patru elemente care încep cu „tot" sunt corelate cu Marea Poruncă: toată autoritatea; toate naţiunile (popoarele); toate lucrurile; totdeauna.

Astfel evanghelia după Matei se încheie cu porunca şi mângâierea din partea slăvitului nostru Domn. După aproape douăzeci de veacuri, cuvintele Sale au aceeaşi relevanţă, aceeaşi acuitate, aceeaşi aplicaţie. Sarcina nu a fost dusă încă la bun sfârşit.

Ce vom face pentru a duce la îndeplinire ultima dintre poruncile Sale?

clickbible.org